

ΪΪ עבודה זרה The following book includes:

- Wikisource Talmud Bavli
- License: CC-BY
- D\%36\%D\%36 • Source: http://he.wikisource.org/wiki/%D7%AA%D7%9C%D7%9E%D7%95%D7%93_%D7%91%D7%91%

MTEX. It was retrieved from Sefaria on March 28, 2022 (2"DWn"r '7 LT L was typeset and formatted by Ktavi, using

로니스	5	8	84L	U.S	U.	<u> </u>	•																																								83	,
	니	C	:			•	•	•	•			•				•		•	•	•	 	•			•		•			•	 		•	•		•		•	•	•			•				78	,
	니	८ ⊁	₹	•		•		•	•	•		•		•		•	•	•	•	•	 •	•	•	•	•		•	•		•	 	•	•	•	•	•			•	•	•		•	•			78	,
	니	C	•	•		•		•	•	•		•		•		•	•	•	•	•	 •	•	•	•	•		•	•		•	 	•	•	•	•	•			•	•	•		•	•			08	,
	니	ر <u>ت</u>	•	•		•		•	•	•		•		•		•	•	•	•	•	 •	•	•	•	•		•	•		•	 	•	•	•	•	•			•	•	•		•	•			87	,
	니	۲Ц		•		•		•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	 •	•	•	•	•		•	•		•	 	٠		•	•	•		•	•	•			•	•			97	,
	니고	۲1	•	•				•	•	•		•		•		•	•	•	•	•	 •	•		•	•		•	•		•	 	•		•	•	•			•	•			•	•			⊅ 7	,
	ᄕ	αī	•	•				•	•		•	•		•		•	•	•	•	•	 •			•	•			•		•	 	•	•	•	•	•			•	•				•			77	;
	ᄕ	۵ſ	•	•				•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	 			•	•		•	•		•	 	•		•	•	•			•	•				•			17	,
	ᄕ	۲L		•				•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	 			•	•		•	•		•	 	•		•	•	•			•	•				•			07	,
	니	۲,					•	•		•						•	•	•	•	•	 •			•				•		•	 	•	•	•	•	•		•	٠	•	•				•		81	
	니	۲,					•	•		•				•		•	•	•	•	•	 •			•				•		•	 	•	•	•	•	•		•	٠	•	•				•		L٦	
	니고	۲۲	•	•					•			•				•	•	•	•	•	 			•	•		•	•			 	•		•	•	•			•	•				•			91	
	니	4		•						•			•				•	•		•	 			•				•		•	 	•		•					•	•							ħΙ	
	니	a										•				•		•		•	 •			•						•	 	•	•			•			٠	•	•				•		13	
	니											•				•	•	•			 			•						•	 	•				•			•	•							11	
	니			•								•					•				 			•			•	•			 	•				•			•	•							01	
	니고									•							•	•			 									•	 	•							•	•							8	
	니고											•				•	•				 			•							 	•				•				•							g	
	니고											•				•	•				 			•							 	•				•				•							ŧ	
	니고											•					•				 			•							 	•				•				•							7	
모드스																																															I	
			1				•																																								•	
	디	ζ	•	•		•	•	٠	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 •	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	 	٠	•	٠	•	•	• •	•	٠	•	•	•	•	•	•	•	I	
عددا	×	2	'ŒĽ		<u> </u>	ابد،	Ļ																																								1	

תוכן העניינים

	니고	נא .	•	•	٠	٠	٠	•	•	•	•	• •	•	٠	٠	•	•	• •	•	٠	٠	•	•	• •	٠	٠	•	• •	•	٠	•	•	•	• •	•	•	•	•		٠	•	•	• •	•	92
	디모	τ .	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	٠	•	•	•		•	٠	•	•	•		٠	٠	•		•	•		•	•		•	•	•	•		٠	•	•		•	G L
GLZ	<u> </u>	LE	4 6	a,	ίŲ	N4	Į.																																						92
	니고	ದದ	•	•	٠	٠	•	•	•	•	•	• •	•	٠	•	•	•	• •	•	٠	•	•	•	• •	٠	•	•	• •	•	•	•	•	٠	• •	•	•	•	•		٠	•	•	• •	•	87
	니고	αп	•	•	٠	•	•	•	•	•	•		•	•	٠	•	•	• •	•	•	٠	•	•		•	•	•	• •	•	•	•	•	•	• •	•	•	•	•		•	•	•		•	7 <i>L</i>
	니고	CTT.	•	•	٠	•	•	•	•	•	•		•	•	٠	•	•		•	•	٠	•	•		•	٠	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•		•	02
	니	מני.	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	٠	•	•		•	•	٠	•	•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•		٠	•	•		•	69
	니고	QL	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	٠	•	•		•	•	٠	•	•		•	•	•		•	•		•	•		•	•	•	•		•	•	•			89
	디모	었느	•		•	•	•	•	•	•	•			•	•	•			•	•	•	•	•		•	•	•		•	•		•				•	•	•		•	•	•		. •	99
	니고	מני.		•	٠	•	•	•	•	•	•			•	٠	•	•		•	•	٠	•	•		•	•	•			•		•	•		•	•	•	• •		٠	•	•			₹ 9
	니	Q	•		•				•	•	•			•	•				•		•	•	•		•	•	•			•		•						•		•	•				79
	니고	ผม	•		•						•			•	•				•		•		•		•	•												•		•					19
چاح	۲,	54	T.	<u>5</u> 49	44	3																																							19
		·																																											
	디	น '	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	• •	•	٠	٠	•	•	• •	•	•	٠	•	•		•	•	•		•	•		•	•		•	•	•	•		٠	٠	•		•	09
	니	4್	•	•	٠	•	•	•	•	•	•		•	٠	٠	•	•		•	•	٠	•	•		•	•	•		•	•		•	•		•	•	•	•		٠	•	•		•	83
	니	식띠	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•		•	•		•	•		•	•	•	•		•	•	•		•	99
	디모	۲۱,	•		•	•	•	•	•	•	•			•	•	•			•	•	•	•	•		•	•	•		•	•		•				•	•	•		•	•	•		. •	₽₽
	니	ر د '			•	•	•	•	•		•			•	•	•			•	•	•	•	•		•	•	•			•		•						• /		٠	•	•			23
	니고	식다	•		•	•	•	•	•		•			•	•				•	•	•	•	•		•	•				•		•	•					•		٠	•				13
	니고	۲ ۲	•		•						•			•						•	•	•	•		•	•												•		٠					20
		<u>ر</u> ۲ ،																																											8₺
																																													L₹
		, ረአ																																											- 9₹
		۲.,																																											9ħ
		_ 																																											₹ 7
		CT CM																																											Gr I⊅
		C1 .																																											0₹
		CL '																																	•	•			•	•		•		•	88
		CT																													•			• •	•	•	•	•		•	•	•	• •	•	78
	니고	CT	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	• •	•	•	•																								• •						32
	니	כג י	•	•	٠	٠	٠	•	•	•	•	• •	•	٠	٠	٠	•	• •	•	٠	٠	•	•	• •	•	٠	•	• •	•	•	•	•	•	• •	•	٠	•	•	• •	•	•	•		•	₹

ענודה זרה ענודה זרה

	Tla	41.						•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	• •	•	•	•	•	•	•	•	•	·	•	·	·											•				801
	니	۲T	!	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	• •		•		•	•	•	•	•	•	901
	디	۲۲	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	٠	٠	•	٠	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•		•	•	٠	•	•	٠	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	٠	901
	니	۷Ľ	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	•			•		•	•	•	٠	•	•	₹ 01
	니	۲۲	;	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	•			•		•	•	•	٠	•	•	105
	디모	٧×	₹	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	101
	니	Y	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	•			•		•	•	•	٠	•	•	100
	디모	σα	l	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	66
	디	ØП	Į	•			•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	٠	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	۷6
	디모	σt	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	•			•		•	•		٠	•	•	۷6
	디모	Q١	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	96
	디	ОП	!	•			•		•	•	•	•	•	•	٠	٠	•	٠	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	• •		•		•	•	•	•	•	٠	⊅ 6
	니	σr		•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	•			•		•	•	•	٠	•	•	66
	디	QY	•	•			•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	٠	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	76
				~ 1	. ×	1.5	1 1/5	= 1 A	,																																										16
GL	<u></u>	_	4444		• ••	_		444	•–																																										-0
GL	ᄔ					-		. ,	• •						•	•	•	•			•	•	•												•				•									•			
GL:	7 17 7 17 7 17	QE		•			•			•	•	. •		•		•		•			•	•	•		•	•	•	•	•	•				•			•	•	•	•			•			•			•	•	16
GL:	ត ក្រ	QE		•			•			•		•	•	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	•		•	•	. •	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	• •	•	•	•	•	•	•	
GL:	다 : 다 다	מנ	: :al	•			•			•	•	•	•	•			•				•	•	•		•	•	•	•	•	•		• •	•		•	•	•	•	•	•	• •		•	• •		•	•	•	•		16
GL:	i n	מנ	: :al	•			•			•	•	•	•	•					•				•													•	•		•		• •		•	• •		•	•	•	•		16 16
GL:	다 다 다 : 다	מנ	: : :		. 8				{4	•	•	•	•	•								•	•		•	•		•	•	•	•		•	•	٠						• •		•			•	•		•		16 16 06
GL:	다 다 다 다 다	0 X			. 8		נייייי		{4														•		•	•		•	•	•	•	• •																			16 16 06 68
GL:	다 다 다 다 다 다 다 다 다 다 다 다 다 다 다 다	מנ מא מא			. %		LG			•	•	•	•	•	٠	٠	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•						•	•	•	٠	•			•			•		•	•	•	16 16 06 68 88
GL:	Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr	נמ מ מא מר	: :	·	. 8		ייייי			•	•	•	•	•		•					•		• •		•	•	•			•			•				•		•		• •		•		· •	•				•	16 16 06 68 88 48
GL:	Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr	נו נ		·			LG.		4	•	•	•	• •	•		•		•			•		• •		•	•	•	•	•	•			•				•		•	•	• •	• •	•	• •	• •	•		•	•	•	16 16 06 68 88 48 98
GL	Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1		·			46		1 4	•	•	•	•	•		•							•		•	•	•	•	•	•		•	•								• •		•			•	•		•		16 16 06 68 88 48 98
GL:	Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr Tr	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0			. 8		2G			•	•	•	•	•		•							•		•	•	•	•	•	•		• •	•				•				• •			• •		•	•		•		16 16 06 68 88 48 98 98
GL	Th Th <th>0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0</th> <th></th> <th>· · · · · ·</th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> <th>•</th> <th>•</th> <th>•</th> <th>•</th> <th>•</th> <th></th> <th>•</th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> <th>•</th> <th></th> <th>•</th> <th>•</th> <th>•</th> <th></th> <th></th> <th>•</th> <th></th> <th></th> <th></th> <th>•</th> <th></th> <th></th> <th></th> <th>• •</th> <th></th> <th></th> <th>• •</th> <th></th> <th>•</th> <th>•</th> <th></th> <th>•</th> <th></th> <th>16 16 06 68 88 48 98 98 98</th>	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0		· · · · · ·						•	•	•	•	•		•										•		•	•	•			•				•				• •			• •		•	•		•		16 16 06 68 88 48 98 98 98

iv עבודה זרה

פרק א לפני אידיהן

עמהם להשאילן ולשאול מהן להלוותן וללוות מהן לפורען ולפרוע מהן רבי עכשיו שמח הוא לאחר ומן:

גמ' רב ושמואל חד תני אידיהן וחד תני עידיהן מאן דתני אידיהן לא

משתבש ומאן דתני עידיהן לא משתבש

תברא עדות שהעידו בעצמן הלכך עדות עדיפא ומאן דתני אידיהן מאי טעמא לא תני עידיהן אמר לך תברא עדיף

מד, ט) יוצרי פסל כולם תוהו וחמודיהם בל יועילו ועידיהם המה אלא אמר רב הונא בריה דרב יהושע מאן דאמר עידיהן מהכא (ישעיהו

כל הגוים נקבצו יחדו [וגו"] אמר להם הקדוש ברוך הוא אל תכנסו לפני

מתני' *לפני* איריהן של עוברי כוכבים שלשה ימים אסור לשאת ולתת - יהודה אומר נפרעין מהן מפני שמיצר הוא לו אמרו לו אע"פ שמיצר הוא

אידם ומאן דתני עידיהן לא משתבש דכתיב (ישעיהו מג, ט) יתנו עידיהם מאן דחני אידיהן לא משתבש דכתיב (דברים לב, לה) כי קרוב יום

לעוה"ב שנאמר יתנו עידיהם ויצדקו אלו ישראל ישמעו ויאמרו אמת אלו ומאן דתני עידיהן מאי טעמא לא תני אידיהן אמר לך מאן קא גרים להו - דאמר ריב"ל כל מצות שישראל עושין בעולם הזה באות ומעידות להם והאי יתנו עידיהם ויצדקו בעובדי כוכבים כתיב הא בישראל כתיב

ברוך הוא ס"ת [ומניחו] בחיקו ואומר למי שעסק בה יבא ויטול שכרו דרש ר' הנינא בר פפא ואיתימא ר' שמלאי לעתיד לבא מביא הקדוש

מיד מתקבצין ובאין עובדי כוכבים בערבוביא שנאמר (ישעיהו מג, ט) בערבוביא אלא תכנס כל אומה ואומה

עובדי כוכבים

ויצדקו

פרק א לפני אידיהן

שנאמר (בראשית כה, כג) ולאום מלאום יאמץ ומי איכא ערבוביא קמי להו וסופריה שנאמר (ישעיהו מג, ט) ויאספו לאומים ואין לאום אלא מלכות – הקב"ה אלא כי היכי דלא ליערבנו אינהו [בהדי הדדי] דלישמעו מאי דאמר

ULL

זו רומי חייבת שטבעה יצא בכל העולם נכנסה לפניו מלכות רומי תחלה מ"ט משום דחשיבא ומנלן דחשיבא

אלא בשביל ישראל כדי שיתעסקו בתורה אמר להם הקב"ה במאי עסקתם אומרים לפניו רבש"ע הרבה שווקים

מלכא מאבראי ואיבעית אימא מקמי דליפוש חרון אף ומשפט עמו ישראל [וגו"] וטעמא מאי איבעית אימא לאו אורה ארעא למיתב דכתי' (דניאל ז, כג) ותאכל כל ארעא ותדושינה ותדוקינה אמר רבי יוחנן – וצבור מלך נכנס תחלה לדין שנאמר (מלכים א ח, נט) לעשות משפט עבדו ומנא לן דמאן דחשיב עייל ברישא כדרב חסדא דאמר רב חסדא מלך

ווהב שלי הוא שנאמר (חגי ב, ח) לי הכסף ולי הוהב נאם ה' צבאות תקנינו הרבה מרחצאות עשינו הרבה כסף ווהב הרבינו וכולם לא עשינו. עשיתם תקנתם שווקים להושיב בהן זונות מרחצאות לעדן בהן עצמכם כסף אמר להם הקב"ה שומים שבעולם כל מה שעשיתם לצורך עצמכם

יצאת מלכות רומי ונכנסה מלכות פרס אחריה מ"ט דהא חשיבא בתרה שנאמר (דברים ד, מד) וואת התורה אשר שם משה מיד יצאו בפחי נפש כלום יש בכם מגיד ואת שנאמר מי בכם יגיד ואת ואין ואת אלא תורה

בשביל ישראל כדי שיתעסקו בתורה גשרנו הרבה כרכים כבשנו הרבה מלחמות עשינו וכולם לא עשינו אלא אמר להם הקב"ה במאי עסקתם אומרים לפניו רבש"ע הרבה גשרים

והכתי' (דברים לג, ב) ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו וכתיב (חבקוק אומרים לפניו רבש"ע כלום נתת לנו ולא קיבלנוה ומי מצי למימר הכי וכי מאחר דחוו לקמאי דלא מהני ולא מידי מ"ט עיילי סברי הנך מעמא עיילא אמרי אינהו סתרי בית המקדש ואנן בנינן וכן לכל אומה ואומה וכי מאחר דחזית מלכות פרס למלכות רומי דלא מהניא ולא מידי מאי אמר להם הקב"ה כל מה שעשיתם לצורך עצמכם עשיתם תקנתם גשרים

r, ג) אלוה מתימן יבוא וגו' מאי בעי בשעיר ומאי בעי בפארן

ולא קבלנוה כמו שעשית לישראל אלא הכי אמרי כלום קיבלנוה ולא קיימנוה ועל דא תברתהון אמאי

וראשונות ישמיענו שבע מצות שקיבלתם היכן קיימתם מיד אומר להם הקב"ה הראשונות ישמיעונו שנא' (ישעיהו מג, ט)

אמר מר בריה דרבינא

מצווה ועושה

לומר שאף על פי שמקיימין אותן אין מקבלין עליהם שכר

ולא והתניא היה רבי מאיר אומר מנין שאפילו עובד כוכבים ועוסק

שאינו מצווה ועושה דאמר ר' חנינא גדול המצווה ועושה יותר משאינו היכן קיימוה אלא לומר לך שאין מקבלין עליהם שכר כמצווה ועושה אלא כמי

> כדוב ואין להם מנוחה כדוב אלו פרסיים שאוכלין ושותין כדוב ומסורבלין [בשר] כדוב ומגדלין שער ומגלן דכתיב (דניאל ז, ה) וארו היוא אחרי תניגא דמיא לדוב ותני רב יוסף

משה מיד יצאו מלפניו בפחי נפש ם) מי בכם יגיד ואת ואין ואת אלא תורה שנאמר וואת התורה אשר שם (שמות מו, ג) ה' איש מלחמה כלום יש בכם מגיד זאת שנאמר (ישעיהו מג, ליטול מהם מכס כרכים לעשות בהם אנגריא מלחמות אני עשיתי שנאמר

ומאי שנא הני דלא חשיבי להו משום דהנך משכי במלכותייהו עד דאתי אישתעברו בהו בישראל ואנן לא שעברנו בישראל מאי שנא הני דחשיבי

א"ר יוחנן מלמד שהחזירה הקב"ה על כל אומה ולשון ולא קבלוה עד

מבא אצל ישראל וקבלוה

ממיחא

התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם לא קבלתוה אלא כך אומרים לפניו רבש"ע כלום כפית עלינו הר כגיגית - מלמד שכפה הקב"ה הר כגיגית על ישראל ואמר להם אם אתם מקבלין את דכתיב (שמות ים, יו) ויתיצבו בתחתית ההר ואמר רב דימי בר חמא

שלא קיימום עמד והתירן להן איתגורי איתגור א"כ מצינו חוטא נשכר ויתר גוים מאי ראה ראה ז' מצות שקבלו עליהן בני נח ולא קיימום כיון ומגלן דלא קיימום דחני רב יוסף (חבקוק ג, ו) עמד וימודד ארץ ראה

7 12 8

שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול האדם וחי בהם כהנים לוים וישראלים לא נאמר אלא האדם הא למדת בתורה שהוא ככהן גדול תלמוד לומר (ויקרא יח, ה) אשר יעשה אותם

אלא כך אומרים העובדי כוכבים לפני הקב"ה רבש"ע ישראל שקיבלוה

אומרים לפניו רבש"ע שמים וארץ נוגעין בעדותן שנאמ' (ירמיהו לג, ישראל אמר להם הקב"ה שמים וארץ יעירו בהם שקיימו את התורה כולה לפניו רבש"ע כלום יש אב שמעיד על בנו דכתיב (שמות ד, כב) בני בכורי אמר להם הקב"ה אני מעיד בהם שקיימו את התורה כולה אומרים

יראה ולבסוף שקמה ארץ יראה ושקטה אם יראה למה שקטה ואם שקטה למה יראה אלא בתחלה והיינו דאמר חוקיה מאי דכתיב (תהלים עו, ט) משמים השמעת דין

התורה כולה שנאמר (ישעיהו מג, ט) יתנו עידיהם ויצדקו ואליפו התימני ואליהו בן ברכאל הבוזי ויעידו בהם בישראל שקיימו את כל דריוש ויעיד בדניאל שלא ביטל את התפלה יבא בלדד השוחי וצופר הנעמתי יבא נבוכד נצר ויעיד בחנניה מישאל ועזריה שלא השתחוו לצלם יבא

ולא היום ליטול שכר יא) אשר אנכי מצוך היום היום לעשותם ולא למחר לעשותם היום לעשותם – משום דלית ביה חסרון כיס ומי מצית אמרת הכי והא אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב (דברים ז,

והא אמרת אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו משום דישראל שנאמר (תהלים ב, ג) ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבותימו מקריר הוא מקריר עליהם חמה בתקופת תמוז וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא מיד כל אחד [ואחד] נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו והקדוש ברוך

ישחק וגו' א"ר יצחק אין שחוק לפני הקב"ה אלא אותו היום בלבד מיד הקב"ה יושב ומשחק עליהן שנאמר (תהלים ב, ד) יושב בשמים

ציצית בבגדיהם מזוזה בפתחיהם אלא שנעשו גרים גרורים ומניחין תפילין בראשיהן תפילין בזרועותיהם

יצחק אין לו להקב"ה שחוק אלא אותו היום בלבד מוסרותימו [וגו] והקב"ה יושב ומשחק שנאמר יושב בשמים ישחק וגו' א"ר וכל אחד מנתק מצותו והולך שנאמר (תהלים ב, ג) ננתקה את

את תורתי מוטב ואם לאו אני אחזיר אתכם לתוהו ובוהו הששי מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר אם ישראל מקבלין [ואר"ש] בן לקיש מאי דכתיב (בראשית א, לא) ויהי ערב ויהי בקר יום כה) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי (דאר"ש)

על העבירה ביעקב שלא נחשד על הגול תבא אשת פומיפרע ותעיד ביוסף שלא נחשד כולה יבא נמרוד ויעיד באברהם שלא עבד עבודת כוכבים יבא לבן ויעיד אמר להם הקב"ה מכם יבאו ויעידו בהן בישראל שקיימו את התורה

אנעני יאכל בשבת אלא אף על פי כן מצוה קלה יש לי וסוכה שמה לכו ועשו שבעולם מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת מי שלא טרח בערב שבת מהיכן אמרו לפניו רבש"ע תנה לנו מראש ונעשנה אמר להן הקב"ה שוטים

אלא שאין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו ואמאי קרי ליה מצוה קלה

[txt/]

פטור מן הסוכה נהי דפטור בעוטי מי מבעטי דמשכא להו תקופת תמוז עד חגא והוי להו צערא והאמר רבא מצטער

לימות המשיח כיוצא בו לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה באול עובדי כוכבים ומתגיידין ומי מקבלינן מינייהו והתניא אין מקבלין גדים איכא דמתני להא דרבי יצחק אהא דתניא רבי יוסי אומר לעתיד לבא

ה' ועל משיחו שנאמר (תהלים ב, א) למה רגשו גוים ולאומים יהגו ריק כיון שרואין מלחמת גוג ומגוג אומר להן על מה באתם אומרים לו על

כיון שרואה שנתחייב עולם כלייה עומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים הראשונות הקב"ה יושב ועוסק בתורה שניות יושב ודן את כל העולם כולו איני והא אמר רב יהודה אמר רב שתים עשרה שעות הוי היום שלש

שלישיות יושב וון את כל העולם כולו מקרני ראמים עד ביצי כנים רביעיות יושב ומשחק עם לויתן שנאמר (תהלים קד, כו') לויתן זה יצרת

משחק אלא אותו היום בלבד לשחק בו אמר רב נחמן בר יצחק עם בריותיו משחק ועל בריותיו אינו - להקב"ה ומנלן דליכא שחוק אילימא מדכתיב (ישעיהו כב, יב) ויקרא ה'

א"ל רב אחא לרב נחמן בר יצחק מיום שחרב בית המקדש אין שחוק

לשוני לחכי אם לא אוכרכי דלמא שכחה הוא דליכא אבל שחוק מיהא איכא אלא דכתיב (תהלים קלו, ה) אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני תדבק

אלא מהא (ישעיהו מב, יד) החשיתי מעולם אחריש אתאפק וגו'

ומעיקרא מאן הוה מיגמר להו איבעית אימא מיטטרון ואיבעית אימא

הא והא עביד

ובליליא מאי עביד איבעית אימא מעין יממא ואיבעית אימא רוכב על

לחמם אמר ריש לקיש כל העוסק בתורה בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של גחלי רתמים שנאמר (איוב ל, ד) הקוטפים מלוח עלי שיח ושורש רתמים אמר רבי לוי כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין לו

חסד ביום שנאמר יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירו עמי מה טעם יומם יצוה

דגים שבים כיון שעולין ליבשה מיד מתים אף בני אדם כיון שפורשין מדברי כדגי הים כרמש לא מושל בו למה נמשלו בני אדם כדגי הים לומר לך מה אמר רב יהודה אמר שמואל מאי דכתיב (חבקוק א, יד) ותעשה אדם

תורה ומן המצות מיד מתים דבר אחר מה דגים שבים כיון שקדרה עליהם

ואיבעית אימא לעולם הבא כדרשב"ל דאמר רבי שמעון בן לקיש אין - רשעים נידונין בה וצדיקים מתרפאין בה רשעים נידונין

גיהנם לעתיד לבא אלא הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה ומקדיר

וכל עושה רשעה קש ולהט אותם היום הבא אמר ה' צבאות אשר לא יעווב בה דכתיב (מלאכי ג, יט) [כי] הנה היום בא בוער כתנור והיו כל זדים

להם שורש וענף לא שורש בעולם הזה ולא ענף לעולם הבא

דתנן רבי חנינא סגן הכהנים אומר הרי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא – גאדרי בכח לא קשיא כאן בשעת הדין כאן בשעת מלחמה אדם אלמלא מוראה של מלכות כל הגדול מחבירו בולע את חבירו והיינו וכתיב (תהלים קמו, ה) גדול אדונינו ורב כח וכתיב (שמות טו, ו) ימינך ה' דבר אחר מה דגים שבים כל הגדול מחבירו בולע את חבירו אף בני

מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו

אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספר ולקרחה וגו' דלמא ההוא יומא ותו

משרים למי יורה דעה ולמי יבין שמועה לגמולי מחלב ולעתיקי משרים (ישעיהו כח, ט) את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי ברביעיות מאי עביד יושב ומלמד תינוקות של בית רבן תורה שנאמר

ושומע שירה מפי חיות שנאמר (תהלים מב, ט) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה אלהים רבותים אלפי שנאן אל תקרי שנאן אלא שאינן ואיבעית אימא יושב כרוב קל שלו ושט בשמונה עשר אלף עולמות שנאמר (תהלים סח, יח) רכב

שירו עמי

ה' חסדו וגו'

ע, עסבו משום דבלילה שירו עמי

הקב"ה מושך עליו חוט של חסד בעולם הבא הדומה ליום שנאמר יומם יצוה איכא דאמרי אמר ר"ל כל העוסק בתורה בעולם הזה הדומה ללילה

חמה מיד מתים כך בני אדם כיון שקדרה עליהם חמה מיד מתים

שנאמר (משלי כב, ה) צנים פחים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מהם בעולם הזה כדר' חנינא רא"ר חנינא הכל בידי שמים חוץ מצנים פחים איבעית אימא בעולם הוה ואיבעית אימא לעולם הבא איבעית אימא

כ) ויצאתם ופשתם כעגלי מרבק

112 1

צרקה ומרפא בכנפיה וגו' ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר (מלאכי ג, צדיקים מתרפאין בה דכתיב (מלאכי ג, כ) וזרחה לכם יראי שמי שמש

רב חינוא בר פפא רמי כתיב (איוב לז, כג) שדי לא מצאנוהו שגיא כח

אביה שמיר ושית וגו' חינוא בר פפא אמר חימה אין לי שכבר נשבעתי מי יחוני שלא נשבעתי אם יש להם זכות אפרם ואם לאו אשמידם רבי חמא בר' חנינא רמי כתיב (ישעיהו כז, ד) חימה אין לי וכתיב (נחום

א, ב) נוקם ה' ובעל חימה לא קשיא כאן בישראל כאן בעוברי כוכבים רב אבקש להשמיד את כל הגוים אבקש ממי אמר הקב"ה אבקש בניגני שלהם והיינו דאמר רבי אלכסנדרי מאי דכתיב (זכריה יב, ט) והיה ביום ההוא

אלא אני נפרע מהן כפיד של תרנגולת אותם כעובדי כוכבים דכתיב (יחוקאל כא, לב) עוה עוה עוה אשימנה וגו' שוע [דבר אחר] בשבר שמשוועין לפני אני מושיע אותם והיינו דאמר רבא מאי דכתיב (איוב ל, כד) אך לא בעי ישלח יד אם

בפידו להן שוע אמר להן הקב"ה לישראל כשאני דן את ישראל אין אני דן - תרוגולין שמנקרין באשפה אני מצרפן להשבון גדול [שנאמר אם בפידו] להן דבר אחר אפילו אין ישראל עושין מצוה לפני כי אם מעט כפיד של

דברו עלי כזבים עלי כזבים אני אמרתי אפרם בממונם בעוה"ז כדי שיזכו לעולם הבא והמה והיינו דאמר ר' אבא מאי דכתיב (הושע ז, יג) ואנכי אפרם והמה דברו

ביסורין בעולם הוה כדי שיחוקו ורועותם לעוה"ב ואלי יחשבו רע יסרתי חוקתי זרועותם ואלי יחשבו רע אמר הקב"ה אני אמרתי איסרם והיינו דאמר רב פפי משמיה דרבא מאי דכתיב (הושע ז, טו) ואני

מאן דאית ליה סיסיא ברחמיה מסיק ליה אישתיק ולא אמר להו ולא מידי אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקוד עליכם את כל עונותיכם מיכסא דחליסר שנין יומא חד אשכחוהו אמרו ליה כתיב (עמוס ג, ב) רק משתבח להו ר' אבהו למיני ברב ספרא דארם גדול הוא שבקו ליה

אמר להו אימר דאמרי לכו בתנאי בקראי מי אמרי לכו ולאו אמרת לן דאדם גדול הוא [ולא ידע למימר לן פירושא דהאי פסוקא] אתא רבי אבהו אשכחינהו אמר להו אמאי מצעריתו ליה אמרו ליה

רמו ליה סודרא בצואריה וקא מצערו ליה

אנפשין ומעיינן אינהו לא מעייני אמרו ליה מ"ש אתון דידעיתון אמר להו אנן דשכיחינן גביכון רמינן שונאו נפרע ממנו בבת אחת שנושה משני בנ"א אחד אוהבו ואחד שונאו אוהבו נפרע ממנו מעט מעט אמרו ליה לימא לן את אמר להו אמשול לכם משל למה"ד לאדם

הוא מעשות כדבר הוה להמית צדיק עם רשע כדבר הזה להמית צדיק עם רשע אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע חולין גמור א"ר אבא בר כהנא מאי דכתיב (בראשית יח, כה) חלילה לך מעשות

ולא והכתיב (יחוקאל כא, ח) והכרתי ממך צדיק ורשע בצדיק שאינו

יוסף אל תקרי ממקדשי אלא ממקודשי אלו בני אדם שקיימו את התורה אבל בצדיק גמוד לא והכתיב (יחוקאל ט, ו) וממקדשי תחלו ותני רב בצדיקים שאינן גמודים

מאל"ף ועד תי"ו התם נמי כיון שהיה בידם למחות ולא מיחו הוו להו

לפני זעמו מי יעמוד לא קשיא כאן ביחיד כאן בצבור רב פפא רמי כתיב (תהלים ז, יב) אל זועם בכל יום וכתיב (נחום א, ו)

ושלשת אלפים ושמונה מאות וארבעים ושמנה בשעה זו היא רגע ואין כל – דעת עליון מי הוה ידע ת"ר אל זועם בכל יום וכמה זעמו רגע וכמה רגע אחת מחמש ריבוא

(במדבר כד, טו) ויודע דעת עליון אפשר דעת בהמתו לא הוה ידע

בריה יכולה לכוין אותה רגע חוץ מבלעם הרשע דכתיב ביה

מאי דעת בהמתו לא הוה ידע בעידנא דחוו ליה דהוה רכיב אחמריה

כתיב הכא ההסכן הסכנתי וכתיב התם (מלכים א א, ב) ותהי לו סוכנת ועד היום הוה ולא עוד אלא שאני עושה לך רכיבות ביום ואישות בלילה אמרה ליה אשר רכבת עלי אמר לה אקראי בעלמא אמרה ליה מעודך

ותאמר האתון הלא אנכי אתונך אמר לה לטעינא בעלמא אמרו ליה מאי טעמא לא רכבתא אסוסיא אמר להו ברטיבא שראי ליה מיד

צדקות ה' מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור מן השטים ועד הגלגל למען דעת כועס בה והיינו דקאמר להו נביא (מיכה ו, ה) עמי זכר נא מה יעץ בלק אלא מאי ויודע דעת עליון שהיה יודע לכוין אותה שעה שהקב"ה

ואיבעית אימא מהכא (ישעיהו כו, כ) חבי כמעט רגע עד יעבור זעם ומנלן דרגע הוה ריתחיה דכתיב (תהלים ל, ו) כי רגע באפו חיים ברצונו וכמה ועמו רגע וכמה רגע אמר אמימר ואיתימא רבינא רגע כמימריה

אלטייה כי מטא ההיא שעתא נימנם חרנגולא [ואוקמיה בין כרעיה דערסא] ועיין ביה סבר כי מטא ההיא שעתא - כתיב] וכתיב (משלי יו, כו) גם ענוש לצדיק לא טוב רבי יהושע בן לוי הוה מצער ליה ההוא מינא [בקראי יומא חד] נקט

בחלה שעי קמייהא דיומא ביומא קמא דריש שהא ביחיד דלמא כיון דמפקיד לחמה מיד כועס [הקב"ה] אמר רב יוסף לא ליצלי איניש צלותא דמוספי תנא משמיה דר"מ בשעה שהמלכים מניחין כתריהן בראשיהן ומשתחוין

יום מעיד טרף בעגל סימן: גופא אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב ואיבעית אימא לעולם לא תיפוך תורה דכתיב בה אמת דכתיב (משלי והא אמרת שלש ראשונות הקב"ה יושב ועוסק בתורה איפוך

לעשותם היום לעשותם ולא היום ליטול שכרן (דברים ז, יא) אשר אנכי מצוך היום לעשותם היום לעשותם ולא למחר

נאמר אלא לעיני העמים מלמד שבאות וטורפות לעובדי כוכבים על פניהם ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים נגד העמים לא וטורפות אותם לעובדי כוכבים לעולם הבא על פניהם שנאמר (דברים ד, ו) ואמר רבי יהושע בן לוי כל מצות שישראל עושין בעולם הזה באות

קם, כב) ולבי חלל בקרבי ולא ישראל ראוין לאותו מעשה לא דוד ראוי לאותו מעשה דכתיב (תהלים - ליראה אותי כל הימים אלא למה עשו והיינו דא"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחאי לא דוד ראוי לאותו מעשה

> לבלק (במדבר כג, ח) מה אקב לא קבה אל ומה אועם לא ועם ה' מעוברי כוכבים משונאיהם של ישראל שריד ופליט והיינו דקאמר ליה בלעם עמכם שלא כעסתי עליכם כל אותן הימים שאם כעסתי עליכם לא נשתייר א"ר אלעזר אמר להן הקב"ה לישראל עמי ראו כמה צדקות עשיתי

> שעתא לית ביה סורייקי סומקי כל שעתא ושעתא מחוור חיורא כל שעתא אית ביה סורייקי סומקי ההיא אימת רתה אמר אביי בתלת שעי קמייתא כי היורא כרבלתא דתרנגולא

אמר שמע מינה לאו אורח ארעא למיעבר הכי [ורחמיו על כל מעשיו

דינא דלמא מעייני בעובדיה ודחפו ליה מידחי

אי הכי דצבור נמי דצבור נפישא זכותיה אי הכי דיחיד דצפרא נמי לא

כיון דאיכא צבורא דקא מצלו לא קא מדחי

דלא כתיב ביה אמת הקב"ה עושה לפנים משורת הדין: כג, כג) אמת קנה ואל תמכור אין הקב"ה עושה לפנים משורת הדין דין

ישמעו ויאמרו אמת יתנו עידיהם ויצדקו אלו ישראל ישמעו ויאמרו אמת ומעידות אותם לעולם הבא שנאמר (ישעיהו מג, ט) יתנו עידיהם ויצדקו אמר רבי יהושע בן לוי כל מצות שישראל עושין בעולם הזה באות

לעוה"ב

אלו עובדי כוכבים

אותי כל הימים וגו' לבעלי תשובה שנאמר (דברים ה, כה) מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה וא"ר יהושע בן לוי לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה

ולא ישראל ראוין לאותו מעשה דכתיב מי יתן והיה לבבם זה להם

לומר לך שאם חטא יחיד אומרים לו כלך אצל יחיד ואם חטאו צבור אומרים לו כלך אצל צבור

וצריכא דאי אשמועינן יחיד משום דלא מפרסם חמאיה אבל צבור דמפרסם חטאיהו אימא לא ואי אשמועינן צבור משום דנפישי רחמייהו אבל יחיד דלא אלימא זכותיה אימא לא צריכא

והיינו דרבי שמואל בר נחמני א"ר יונתן מאי דכתיב (שמואל ב כג, א) נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הוקם על נאם דוד בן ישי שהקים עולה של תשובה

ר"א אומר קשורה בו ככלב שנאמר (בראשית לט, י) ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה לשכב אצלה בעוה"ו להיות עמה בעוה"ב

למימרא דאי לא חטאו לא הוו מולדו והכתיב (בראשית ט, ז) ואתם והכתיב פרו ורבו עד סיני בסיני נמי כתיב (דברים ה, כז) לך אמור להם שובו לכם על הר סיני לאהליכם לשמחת עונה

והאמר ר"ל מאי דכתיב (בראשית ה, א) זה ספר תולדות אדם וגו' וכי ספר היה לו לאדם הראשון מלמד שהראה לו הקב"ה לאדם הראשון דור דור ודורשיו דור דור וחכמיו דור דור ופרנסיו כיון שהגיע לדורו של ר"ע שמח בתורתו ונתעצב במיתתו אמר (תהלים קלט, יו) ולי מה יקרו רעיך אל

על תנאי ומי כתיבי קראי על תנאי אין דהכי אמר רבי שמעון בן לקיש

לא תימא אנו לא באנו לעולם אלא כמי שלא באנו לעולם למימרא

מיתיבי (דברים ה, כו) מי יתן והיה לבבם זה להם לבטל מהם מלאך המות א"א שכבר נגורה גורה

הוא דאמר כי האי תנא דתניא רבי יוסי אומר לא קיבלו ישראל את ורבי התורה אלא כדי שלא יהא מלאך המות שולט בהן שנאמר (תהלים פב, דהויא הא ו) אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם חבלתם מעשיכם אכן כאדם גדולה מזו תמותון

תמותון ות"ק נמי הכתיב אכן כאדם תמותון מאי מיתה עניות דאמר מר ארבעה

חשובים כמתים אלו הן עני סומא ומצורע ומי שאין לו בנים

וא"ר שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן כל העישה מצוה אחת בעולם הזה מקדמתו והולכת לפניו לעולם הבא שנאמר (ישעיהו נח, ח) והלך לפניך צדקך וכבוד ה' יאספך וכל העובר עבירה אחת מלפפתו ומוליכתו ליום הדין שנאמר (איוב ו, יח) ילפתו ארחות דרכם וגו'

אמר ר"ל בואו ונחזיק טובה לאבותינו שאלמלא הן לא חטאו אנו לא באנו לעולם שנאמר (תהלים פב, ו) אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם חבלתם מעשיכם אכן כאדם תמותון וגו'

והכתיב (דברים ה, כו) למען ייטב להם ולבניהם וגו' לאותן העומדים

[٢٢٢,]

וא"ר יוסי אין בן דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף שנאמר (ישעיהו נו, טו) [כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף] כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי

מאי דכתיב (בראשית א, לא) ויהי ערב ויהי בקר יום הששי מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר אם מקבלין ישראל את התורה מוטב ואם לאו אחזיר אתכם לתוהו ובוהו

הא לא קיבלו ישראל את התורה אלא כדי שלא תהא אומה ולשון שולטת בהן שנאמר (דברים ה, כו) למען ייטב להם ולבניהם עד עולם

ורבי יוסי גמי הכתיב למען ייטב להם ולבניהם עד עולם טובה הוא דהויא הא מיתה איכא (רבי יוסי) אמר לך כיון דליכא מיתה אין לך טובה

עני דכתיב (שמות ד, ימ) כי מתו כל האנשים ומאן נינהו דתן ואבירם

ומי מתו מיהוי הוו אלא שירדו מנכסיהם

הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי (במדבר יב, יב) אל נא תהי כמת ומי שאין לו בנים דכתיב (בראשית ל, א) סומא דכתיב (איכה ג, ו) במחשכים הושיבני כמתי עולם מצורע דכתיב

לישראל כפויי טובה בני כפויי טובה בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל תנו רבנן (דברים ה, כז) מי יתן והיה לבבם זה להם אמר להן משה - מי יתן והיה לבבם זה להם היה להם לומר תן אתה

נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל בלחם הקלוקל בני כפויי טובה דכתיב (בראשית ג, יב) האשה אשר

אף משה רבינו לא רמוה להן לישראל אלא לאחר ארבעים שנה שנאמר

אשריכם וורעי על כל מים ואין וריעה אלא צדקה שנאמר (הושע י, יב) ורעו בתורה ובגמילות חסדים יצרם מסור בידם ואין הם מסורים ביד יצרם שנאמר על כל מים משלחי רגל השור והחמור אשריהם ישראל בומן שעוסקין א"ר יוחנן משום רבי בנאה מאי דכתיב (ישעיהו לב, כ) אשריכם זורעי

יו, ימים אסור לשאת ולתת עמהם וכו': ומי בעינן כולי האי

וערב ר"ה וכדברי ר' יוסי הגלילי אף ערב יוה"כ בגליל ואלו הן עיו"ם האחרון של חג עיו"ם הראשון של פסח וערב עצרת

דמחוסר אבר אית להו בתלתא יומי סגי אנן דשכיחי מומין דפסלי אפילו בדוקין שבעין בעינן חלחין יומין אינהר

האי מיבעי ליה למעוטי טריפה דלא טריפה מלחיות ורע נפקא הניחא – למאן דאמר טריפה אינה יולדת

אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר אמר קרא אתך בדומין לך

ראי ס"ר דנח טריפה הוה א"ל רחמנא כוותך עייל שלמין לא תעייל דלמא תמים בדרכיו צדיק במעשיו הוה לא ס"ד דנח גופיה טריפה הואי

ודלמא נח גופיה טריפה הוה תמים כתיב ביה

כחול זרעך וצאצאי מעיך וגו' ואומר (ישעיהו מח, יח) לו הקשבת למצותי ויהי כנהר שלומך וגו' ויהי הוא אומר (תהלים פא, יד) לו עמי שומע לי [וגו'] כמעט אויביהם אכניע תנו רבנן (ויקרא כו, ג) אם בחקתי תלכו אין אם אלא לשון תחנונים וכן

כפויי טובה דכתיב (במדבר כא, ה) ונפשנו קצה

נתן ה' לכם לב וגו' אמר רבה ש"מ לא קאי איניש אדעתיה דרביה עד ארבעין (דברים כט, ד) ואולך אתכם במדבר ארבעים שנה וכתיב (דברים כט, ג) ולא

לכם לצרקה וקצרו לפי חסר ואין מים אלא תורה שנאמר (ישעיהו נה, א)

דברי תורה כשור לעול וכחמור למשאוי: משלחי רגל השור והחמור תנא דבי אליהו לעולם ישים אדם עצמו על

דוי כל צמא לכו למים

שנין

והתנן בארבעה פרקים בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו אמה

מכרתי לשחום בתה מכרתי לשחום

יום רשב"ג אומר שתי שבתות ולהקרבה סגי בתלתא יומי והתון שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים התם דלאכילה סגיא בחד יומא הכא דלהקרבה בעינן תלתא יומי

אברים שלה ומכל החי מכל בשר שנים מכל וגו' אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי רא"ר אלעור מנין למחוסר אבר דאסור לבני נח דכתיב (בראשית ו, יט)

1 4 1

ודלמא תמים בדרכיו היה צדיק כתיב ביה

והשתא דנפקא ליה מאתך לחיות ורע ל"ל אי מאתך הוה אמינא לצוותא

בעלמא ואפילו זקן ואפילו סריס כתב רחמנא זרע

בדבר המתקיים אבל בדבר שאינו מתקיים לא ואפילו בדבר המתקיים נשא אידו הוה יתיב ריש לקיש קמיה אמר היכי אעביד אשקליה אויל ומודה לא תניא כוותיה דר"ל כשאמרו אסור לשאת ולתת עמהם לא אסרו אלא ההוא מינאה דשרר ליה דינרא קיסרנאה לרבי יהודה נשיאה ביום נשא ונתן אסורין מאי לאו לפני אידיהן לא אידיהן דוקא נשא ונתן מותר איתיביה רבי יותנן לריש לקיש אידיהן של עובדי כוכבים - ונתן אסור אידיהן אין לפני אידיהן לא תנא אידי ואידי אידיהן קרי ליה איבעיא להו נשא ונתן מאי ר' יוחנן אמר נשא ונתן אסור ר"ל אמר א"ר איתיביה ר"ש בן לקיש לרבי יוחנן איריהן של עובדי כוכבים נשא שקלי איהו וקעבר משום לפני עור לא תתן מכשול (ויקרא יט, יד) ולפני עור לא תתן מכשול והא הכא דכי לא יהבינן ליה - לא יתן ש"מ מנין שלא יושיט אדם כוס של יין לנויר ואבר מן החי לבני נח ת"ל הב"ע דקאי בתרי עברי נהרא דיקא נמי דקתני לא יושיט ולא קתני קא מרווח ליה אי אמרת משום עור לא תתן מכשול הא אית ליה לדידיה למאי נפקא מינה ראית ליה בהמה לריריה אי אמרת משום הרווחה הא וכי אית ליה לא עבר משום עור לא תתן מכשול והתניא אמר רבי נתן של עוברי כוכבים ג' ימים לפניהם אלא ש"מ הן בלא אידיהן ש"מ לא תתן מכשול וכי תימא האי דקתני לפני אידיהן למעוטי לאחר אידיהן ליתני אידם איבעיא להו משום הרווחה או דלמא משום (ויקרא יט, יד) ולפני עור הוא חשיב ליה ס"ד הן ואידיהן ליתני אידיהן של עובדי כוכבים שלשה ימים ואי סלקא דעתך הן ואידיהן עשרה הוו תנא כוליה קלנדא חד יומא אמר רב אשי ת"ש לפני אידיהן של עובדי כוכבים שלשה ימים ואי שמונה ימים לפני תקופה וסימנך (תהלים קלט, ה) אחור וקדם צרתני לי אליבא דרבנן מאי וקרטסים ואמר רב חנין בר רבא קלנדא ח' ימים אחר תקופה סטרונייא אמר רבינא ת"ש ואלו הן אידיהן של עובדי כוכבים קלנדא סטרונייא אליבא דרבי ישמעאל לא קמבעיא לי דהן בלא אידיהן כי קא מבעיא ישמעאל לעולם אסור ואי ס"ר הן ואיריהן האיכא ארבעה וחמשה דשרי איירי דתנא שלשה לפניהם תנא נמי שלשה לאחריהם ע,, אמר רב תחליפא בר אבדימי אמר שמואל יום א' לדברי רבי הן ואידיהן רבי ישמעאל יום אידיהן חשיב להו מעיקרא וחשיב להו לבסוף איבעיא להו שלשה ימים הן ואידיהן או דלמא הן בלא אידיהן ת"ש ר' ישמעאל אומר שלשה לפניהם ושלשה לאחריהן אסור אי ס"ר GLY X לפני אידיהן 6

אבל אין לוקחין מהם ונתן מותר תני רב זביד בדבי רבי אושעיא דבר שאין מתקיים מוכרין להם

רבא אמר כולה משום דאויל ומודה הוא: להשאילן ולשאול מהן כו': בשלמא להשאילן דקא מרווח להו אבל

אמר כולה משום דאויל ומודה הוא

לשאול מהן מעוטי קא ממעט להו אמר אביי גורה לשאול מהן אטו להשאילן

לפורען ולפרוע מהן כו': בשלמא לפורען משום דקא מרווח להו אלא

להלוותם וללוות מהן: בשלמא להלוותם משום דקא מרווח להו אלא כל שכן דהויא ליה איבה כלאחר יד הוא דקאמינא:

אשקליה הויא ליה איבה א"ל ריש לקיש טול וזרוק אותו לבור בפניו אמר

משום דאויל ומודה הוא: ללוות מהן אמאי אמר אביי גורה ללוות מהן אטו להלוותם רבא אמר כולה

לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גוירה לפרוע מהן אטו לפורען רבא - אבל לשאול מהן רמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה

ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי וווי ואי תנא לשאול מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל

אזיל ומודה צריכא אויל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי זוזי אימא צערא אית ליה ולא ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא

שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי

שמצירה עכשיו שמחה היא לאחר זמן לה ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ והתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניוול הוא

זמן רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר אר"ג בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו שמחה לאחר נפרעין מהן מלוה על פה נפרעין מהן מפני שהוא כמציל מידם

מתניתין דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא ריב"ק אומר מלוה בשטר אין

וקאמר הלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהודה יתיב רב יוסף אחוריה דר' אבא ויתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב לצבוע לו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום הלכתא כרבי יהושע הא דאמרן כר' יהודה דתניא הנותן צמר לצבע

1 1 1

השבח היציאה נותן לו את היציאה ואם היציאה יתירה על השכח נותן לו את - איצטריך ס"ר אמינא יחיד ורבים הלכה כרבים קא משמע לן הלכה כיחיד ר"מ אומר נותן לו דמי צמרו רבי יהודה אומר אם השבח יתר על

אהדרינהו רב יוסף לאפיה בשלמא הלכה כרבי יהושע בן קרחה

אלא הלכה כרבי יהודה למה לי פשיטא דמחלוקת ואחר כך סתם הלכתא

ואחר כך מחלוקת אי הכי כל מחלוקת ואחר כך סתם לימא אין סדר למשנה ורב הונא משום דאין סדר למשנה דאיכא למימר סתם תנא ברישא

על התחתונה וכל החוזר בו ידו על התחתונה ואי בעית אימא משום דקתני לה גבי הלכתא פסיקתא כל המשנה ידו

ת"ר הנשאל לחכם ומימא לא ישאל לחכם ויטהר לחכם ואסר לא ישאל

לחכם ויתיר

cona

היו שנים אחד מטמא ואחד מטהר אחד אוסר ואחד מתיר אם היה אחד

דבריהם במטמוניות מקבלין אותן חזרו בהן במטמוניות אין מקבלין אותן בפרהסיא מקבלין אותן א"ד עשו ע"ר וכולן שחזרו בהן אין מקבלין אותן עולמית דברי ר"מ ר"י אומר

מחלוקת בבבא קמא וסתם בבבא מציעא דתנן כל המשנה ידו על

ורב הונא כי לא אמרינן אין סדר בחדא מסכת' בתרי מסכתי אמרינן

ורב יוסף כולה נויקין חדא מסכת' היא

התחתונה וכל החוזר בו ידו על התחתונה

בר חנה א"ר יוחנן הלכתא כרבי יהושע בן קרחה קרחה אומר אומר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב אמר רבה בר ת"ר לא יאמר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב רבי יהושע בן

אחר המיקל א"ר יוסף הלכתא כרבי יהושע בן קרחה ר' יהושע בן קרחה אומר בשל תורה הלך אחר המחמיר בשל סופרים הלך מהם גדול מחבירו בחכמה ובמנין הלך אחריו ואם לאו הלך אחר המחמיר

כפר עכו א"ר יוחנן הלכתא כאותו הווג: ובין כך מקבלין שנאמר (ירמיהו ג, יד) שובו בנים שובבים א"ר יצחק איש בפרהסיא אין מקבלין אותן ר"ש ור' יהושע בן קרחה אומרים בין כך

הן בלא איריהן איכא בינייהו תוא קמא סבר הן בלא איריהן ורבנן בתראי - ורבנן בתראי סברי נשא ונתן אסור וחכ"א לפני אידיהן אסור לאחר אידיהן מותר כו': חכמים היינו ת"ק איבעית אימא נשא ונתן איכא בינייהו תנא קמא סבר נשא ונתן מותר וחכ"א לפני אידיהן אסור לאחר אידיהן מותר ישמעאל לעולם אסור: מהני רבי ישמעאל אומר שלשה לפניהם ושלשה לאחריהם אסור צכן, אמר רב תחליפא בר אבדימי אמר שמואל יום א' לדברי ר'

אלא יום אידם תנא קמא אית ליה דשמואל רבנן בתראי לית להו דשמואל ואיבעית אימא דשמואל איכא בינייהו דאמר שמואל בגולה אין אסור

בתראי אית להו דנחום המדי: אסור אלא יום אחד לפני אידיהן תנא קמא לית ליה דנחום המדי ורבנן איבעית אימא דנחום המדי איכא בינייהו דתניא נחום המדי אומר אינו

לו נשתקע הדבר ולא נאמר והאיכא רבנן בתראי דקיימי כוותיה מאן חכמים לו נשתקע הדבר ולא נאמר גופא נחום המדי אומר אינו אסור אלא יום אחד לפני אידיהן אמרו תניא אידך נחום המדי אומר מוכרין להן סוס זכר וזקן במלחמה אמרו

והאיכא בן בתירא דקאי כוותיה דתנן בן בתירא מתיר בסוס בן בתירא

נחום המדי הוא

סברי הן ואידיהן

מתעשרת זרע וירק וזירין התם בדגנוניתא לא מפליג בין זכרים לנקבות איהו מדקא מפליג בין זכרים לנקבות כרבנן - הדבר ולא נאמר והאיכא ר"א דקאי כוותיה דתנן ר' אליעזר אומר השבת תניא נחום המדי אומר השבת מתעשר זרע וירק וזירין אמרו לו נשתקע

סבירא ליה ולרבנן נשתקע הדבר ולא נאמר

אמר ליה רב אחא בר מניומי לאביי גברא רבה אתא מאתרין כל מילתא - דתניא נחום המדי אומר שואל אדם צרכיו בשומע תפלה

דאמר אמרי ליה נשתקע הדבר ולא נאמר אמר איכא חדא דעבדינן כוותיה

אמר בר מינה דההיא דתליא באשלי רברבי

דתניא ר' אליעזר אומר שואל אדם צרכיו ואחר כך יתפלל שנאמר

ר' יהושע אומר יתפלל ואח"כ ישאל צרכיו שנאמר (תהלים קמב, ג)

(תהלים קב, א) תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו וגו' אין שיחה אשפוך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד

אלא תפלה שנאמר (בראשית כד, סג) ויצא יצחק לשוח בשדה

ור"א גמי הכתיב אשפוך לפניו שיחי הכי קאמר אשפוך לפניו שיחי - קאמר אימתי תפלה לעני בומן שלפני ה' ישפוך שיחו

בומן שצרתי לפניו אגיד ור' יהושע נמי הכתיב תפלה לעני כי יעטוף הכי

מכני קראי לא כמר דייקי ולא כמר דייקי במאי קמיפלגי

מקום ואח"כ יתפלל מגלן ממשה רבינו דכתיב (דברים ג, כד) ה' אלהים אתה – הטובה כדדריש ר' שמלאי [דדריש ר' שמלאי] לעולם יסדר אדם שבחו של - החלות להראות את עברך וגו' וכתיב בתריה אעברה נא ואראה את הארץ

11- 11

וברכה אומר

בשומע תפלה דרב גובריה וחכ"א לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא שואל אדם צרכיו רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אע"פ שאמרו שואל אדם רבי יהושע סבר ילפינן ממשה ור"א סבר לא ילפינן ממשה שאני משה

צרכיו בשומע תפלה אבל אם בא לומר בסוף כל ברכה וברכה מעין כל ברכה אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה שואל אדם צרכיו בשומע תפלה אמר

אומר בברכת השנים תפלה אם יש לו חולה בתוך ביתו אומר בברכת חולים ואם צריך לפרנסה - אבל אם בא לומר אחר תפלתו אפילו כסדר יוה"כ אומר: א"ר הייא בר אשי אמר רב אע"פ שאמרו שואל אדם צרכיו בשומע

אמר ר' יהושע בן לוי אע"פ שאמרו שואל אדם צרכיו בשומע תפלה

ויום גנוסיא של מלכיהם ויום הלידה ויום המיתה דברי רבי מאיר וחכמים בוחני ואלו אידיהן של עובדי כוכבים קלנדא וסטרנורא וקרטיסים

אין בה עבודת כוכבים אבל יום תגלחת וקנו ובלוריתו ויום שעלה בו מן אומרים כל מיתה שיש בה שריפה יש בה עבודת כוכבים ושאין בה שריפה

ת"ר לפי שראה אדם הראשון יום שמתמעט והולך אמר אוי לי שמא

בשלמא למ"ד בתשרי נברא העולם יומי ווטי חוא יומי אריכי אכתי לא עלי מן השמים עמד וישב ח' ימים בתענית [ובתפלה] בשביל שסרחתי עולם חשוך בעדי וחוזר לתוהו ובוהו וזו היא מיתה שנקנסה

ת"ר יום שנברא בו אדם הראשון כיון ששקעה עליו חמה אמר אוי זומי כולי האי לא חוא חוא אלא למ"ד בניסן נברא העולם הא חוא ליה יומי ווטי ויומי אריכי דהוי

משמע אמר רב נחמן בר יצחק מקרן כתיב היתה [לו] במצחו שנאמר ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס מקרין תרתי ואמר רב יהודה אמר שמואל שור שהקריב אדם הראשון קרן אחת

הסמוכות לה משתעברות לה היא עצמה אינה אסורה אלא לעובדיה בלבד תנא כוותיה דר' יוחנן אע"פ שאמרו רומי עשתה קלנדא וכל עיירות

בלבד ואותו האיש שעלה בו מן הים ויום שיצא בו מבית האסורין אין אסור אלא אותו היום מאי לאו לאפוקי משעבריו ש"מ אמר רב אשי אף אגן גמי חנינא דקחני יום תגלחת וקנו ובלוריתו ויום

עליהם הכתוב כאילו אכלו מובחי מתים שנאמר (שמות לד, טו) וקרא לך אע"פ שאוכלין משלהן ושותין משלהן ושמש שלהן עומד לפניהם מעלה במהרה הן כיצד עובד כוכבים שעשה משתה לבנו וזימן כל היהודים שבעירו תניא רבי ישמעאל אומר ישראל שבחוצה לארץ עוברי עבודת כוכבים

> אלא אותו היום ואותו האיש בלבד: הים ויום שיצא מבית האסורין ועובד כוכבים שעשה משתה לבנו אינו אסור

> ימים לפני תקופה וסימנך (תהלים קלט, ה) אחור וקדם צרתני וגו' גמ' אמר רב חנן בר רבא קלנדא ח' ימים אחר תקופה סטרנורא ח'

מובים הוא קבעם לשם שמים והם קבעום לשם עבודת כוכבים הוא הלך ועשה שמונה ימים טובים לשנה האחרת עשאן לאלו ולאלו ימים כיון שראה תקופת טבת וראה יום שמאריך והולך אמר מנהגו של עולם

שור שקרניו קודמין לפרסותיו שנאמר (תהלים סט, לב) ותיטב לה' משור בוכה כנגדו כיון שעלה עמוד השחר אמר מנהגו של עולם הוא עמד והקריב מיתה שנקנסה עלי מן השמים היה יושב בתענית ובוכה כל הלילה וחוה לי שבשביל שסרחתי עולם חשוך בעדי ויחוור עולם לתוהו ובוהו ווו היא

קלנדא אסורה לכל היא רבי יוחנן אמר אין אסורה אלא לעובדיה בלבד משתעבדות לה אותן עיירות אסורות או מותרות רבי יהושע בן לוי אמר אמר רב מתנה רומי שעשתה קלנדא וכל העיירות הסמוכות לה

אותו היום ואותו האיש אסור אחריו מותר ועובד כוכבים שעשה (בו) משתה לבנו אין אסור אלא סטרנליא וקרטסים ויום גנוסיא של מלכיהם ויום שהומלך בו מלך לפניו

בשלמא אותו היום לאפוקי לפניו ולאחריו אלא אותו האיש לאפוקי

ואכלת מזבחו

פר מקרין מפריס

לך משעת קריאה הלכך ואימא עד דאכיל אמר רבא אם כן נימא קרא ואכלת מזבחו מאי וקרא

כל תלתין יומין בין א"ל מחמת הלולא ובין לא א"ל מחמת הלולא - אסור מכאן ואילך אי א"ל מחמת הלולא אסור ואי לא אמר ליה מחמת

د ۱۲۵۵

בלולא שרי

אכל שאני רב יצחק בריה דרב משרשיא דאדם חשוב הוא: לבי ההוא עובד כוכבים לבתר תריסר ירחי שתא ושמעיה דאודי ופירש ולא ולבתר תריסר ירחי שתא שרי והא רב יצחק בריה דרב משרשיא איקלע

מנייכו הפרכי אי מנייכו מלכי מינן הפרכי דכי אתא רב דימי אמר תלתין ותרין קרבי עבדו רומאי בהדי יונאי ולא

וספר תורה איזו מהן יעשה בסיס לחבירו אינך לספר תורה

אבן טובה (ואינך) איזו מהן יעשה בסיס לחבירו אבן טובה לאינך אינך

לפני עבדו נסעה וגלכה ואלכה לגגדך ולבסוף דרוש (בראשית לג, יד) יעבר וא אדני בהוא כשהלה רבי ישמעאל בר יוסי שלחו ליה רבי אמור לנו שנים וג' דברים מעיקרא מאי דרוש ולבסוף מאי דרוש מעיקרא דרוש (בראשית לג, יב)

זכוכית מ' שנה עד לא חרב הבית גלתה סנהדרין וישבה לה בחנות על ישראל פ' שנה עד לא חרב הבית גורו טומאה על ארץ העמים ועל כלי אמר להו מאה ושמנים שנה קודם שנחרב הבית פשטה מלכות הרשעה

תהא עליך אמר להם הריני מוטל לפניהם כאבן שאין לה הופכין אמרו לא זוו כיון שהכירו בהם אויבים אמר להם בני רוצו אמרו לו רבי ואתה מה מה עשה רבי יהודה בן בבא הלך וישב בין שני הרים גדולים ובין שתי יהרג וכל הנסמך יהרג ועיר שסומכין בה תחרב ותחום שסומכין בו יעקר אלא במלו דיני קנסות מישראל שגורה מלכות הרשעה גורה כל הסומך

ממלום למלום כי היכי דלא ליחייבו מ"ט כיון דחוו דנפישי להו רוצחין ולא יכלי למידן אמרו מוטב נגלי

מאנים ותו לא והתני רבי יוסי ברבי

שתי תפיסות תפסה רומי אחת בימי קלפטרא מלכתא ואחת שתפסה בימי בו רומי מלכות והתניא קרטסים ויום שתפסה בו רומי מלכות אמר רב יוסף וקרטסים וכו': מאי קרטסים אמר רב יהודה אמר שמואל יום שתפסה

ומעיקרא מאימת אסור אמר רב פפא משמיה דרבא מכי רמו שערי באסינתי

וכי א"ל מחמת הלולא עד אימת אמר רב פפא עד תריסר ירחי שתא

לאבן מובה יכלו להו עד דשתפינהו לישראל בהדייהו והכי אתנו בהדייהו אי מינן מלכי - בדינא מרגלית ואבן טובה איזו מהן יעשה בסיס לחבירו שלחו להו מרגלית ושלחו להו רומאי ליונאי עד האידנא עבידנא בקרבא השתא נעביד

אשרין ושית שנין דקמו בהימנותייהו בהדי ישראל מנא לן דאמר רב ושית שנין קמו להו בהימנותייהו בהדי ישראל מכאן ואילך אישתעבדו בהו שלחו להו [א"כ] אנן ספר תורה גבן וישראל בהדן כפו להו עשרין

ארסינהו ורבי יהודה בן בבא שמו שאלמלא הוא נשתכחו דיני קנסות מישראל נשתכחו קנסות סלקא דעתך והאמר רב יהודה אמר רב ברם זכור אותו האיש למוב למאי הלכתא א"ר יצחק בר אברימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני

מאמרת לנו משום אביך

אף רבי נחמיה זקנים ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ורבי אלעזר בן שמוע ורב אויא מוסיף אנירות גדולות בין ב' תחומי שבת בין אושא לשפרעם וסמך שם חמשה

ההוא מלמד שהמקום גורם: דכתיב (דברים יו, י) ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום אמר רב נחמן בר יצחק לא תימא דיני קנסות אלא שלא דנו דיני נפשות משם עד שנעצו לגופו ג' מאות לולניאות של ברול ועשאוהו לגופו ככברה

ħΤ עבודה זרה

מלכות פרס בפני הבית שלשים וארבע שנה מלכות יון בפני הבית מאה

לספרא כמה כתיב וניטפי עלייהו עשרין שנין ומשכח ליה לחומריה וסימניך אמר רב פפא אי טעי האי תנא ולא ידע פרטי כמה הוה לישייליה

(בראשית לא, מא) זה לי עשרים שנה אנכי בביתך

אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח בעונותינו שרבו יצאו מהן מה שיצאו – האי דכי מעיינת בהו תרי אלפי פרטי דהאי אלפא הוא דהואי תנא דבי אליהו ששת אלפים שנה הוי העולם שני אלפים תוהו שני

בההיא שעתא בר חמשין ותרתי הוה אלא (בראשית יב, ה) מואת הנפש אשר עשו בחרן וגמירי דאברהם

מהן

כמה כתיב וניטפי עלייהו ארבעין ותמני ומשכח ליה לחומריה וסימניך אמר רב פפא אי טעי תנא ולא ידע פרטיה כמה הוי לישייליה לספרא

הוא עומד ניטפי חד שתא ונחשוב כללי ביובלי ופרטי בשבועי אמר רב הונא בריה דרב יהושע האי מאן דלא ידע כמה שני בשבוע

אלפים ומאתים ושלשים ואחת שנה לבריאת עולם אם יאמר לך אדם קח שדה שוה אלף דינרים בדינר אחד לא תקח במתניתא תנא אחר ארבעת אמר רבי חנינא אחר ארבע מאות לחורבן הבית אם יאמר לך אדם קח

מתקיף לה רב אחא בר יעקב ממאי דלמלכות יונים מנינן דלמא ליציאת

שית שנין יתירתא סבור רבנן קמיה דרב' למימר האי שטר מאוחר הוא בתביה

והגך שית שנין דמלכו בעילם דאנן לא חשבינן להו הוא קחשיב ליה ובזמניה

אמר רב נחמן בגולה אין מונין אלא למלכי יונים בלבד

מאה ושלש מכאן ואילך צא וחשוב כמה שנים אחר חורבן הבית ושמונים שנה מלכות חשמונאי בפני הבית מאה ושלש מלכות בית הורדוס

קא חשיב להו כשפשמה מלכות הרשעה על ישראל שנין קמו בהימנותייהו בהדי ישראל ולא אישתעבדו בהו ואמטו להכי לא אלמא מאתן ושית הוו ואת אמרת מאה ושמונים הוו אלא עשרין ושית

אי טעי ספרא נשייליה לתנא כמה חשיב ונבצר מינייהו עשרין שנין

ומשכח ליה לחומריה וסימניך ספרא בצירא תנא תוספאה

שני אלפים תורה מאימת אי נימא ממתן תורה עד השתא ליכא כולי

כמה בצרן מדתני תנא ארבע מאה וארבעים ותמניא שנין הויין כי

מעיינת ביה מהנפש אשר עשו בחרן עד מתן תורה ארבע מאה וארבעים

ותמניא שנין הויין

כמה קתני וניבצר מינייהו ארבעים ושמונה ומשכח ליה לחומריה וסימניך (במדבר לה, ז) ארבעים ושמונה עיר ואי טעי ספרא נשייליה לתנא

ספרא בצירא תנא תוספאה

שני בשבוע וסימניך (בראשית מה, ו) כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ונשקל ממאה תרי ונשדי אפרטי ונחשובינהו לפרטי בשבועי וידע כמה

לך שדה שוה אלף דינרים בדינר אחד אל תקח מאי בינייהו איכא בינייהו

עלת שנין דמתניתא מפיא תלת שני

ההוא שטרא דהוה כתיב ביה

ء با د

דתניא ר' יוסי אומר שש שנים מלכו בעילם ואח"כ פשטה מלכותן בכל ניעכביה עד דמטיא זמניה ולא טריף אמר רב נחמן האי ספרא דוקנא כתביה

דעולם כולו:

הוא סבר דחויי קא מדחי ליה נפק דק ואשכח דתניא בגולה אין מונין

מצרים מנינן ושבקיה לאלפא קמא ונקטיה אלפא בתרא והאי מאוחר הוא אלא למלכי יונים בלבד

ואמרינן למלכים למאי הלכתא אמר רב חסדא לשטרות אמר רבינא מתניתין נמי דיקא דתנן באחד בניסן ר"ה למלכים ולרגלים

כוכבים מתשרי מנינן למלכי ישראל מניסן מנינן ומשנינו כאו למלכי ישראל כאו למלכי עובדי כוכבים למלכי עובדי

שמעמירין בו את מלכם לא קשיא הא דידיה הא דבריה יהודה יום שמעמידין בו עובדי כוכבים את מלכם והתניא יום גינוסיא ויום ויום גינוסיא של מלכיהם וכו': מאי ויום גינוסיא של מלכיהם אמר רב

אסוירוס בר אנטונינוס דמלך ואי קשיא לך דלא מוקמי מלכא בר מלכא ע"י שאלה מוקמי כגון והתניא יום גינוסיא שלו יום גינוסיא של בנו ויום הלידה שלו ויום והתניא יום גינוסיא ויום הלידה לא קשיא הא דידיה הא דבריה

א"ל אנטונינוס לרבי בעינא דימלוך אסוירוס ברי תחותי ותתעביד

עתגרה בהו בכולהו א"ל מצערין לי חשובי [רומאי] מעייל ליה לגינא כל יומא עקר ליה

שדר ליה כוסברתא שדר ליה כרתי שלח ליה חסא הוה ליה ההוא ברתא דשמה גירא קעבדה איסורא שדר ליה גרגירא

ראתינא לא נשכח גבר קמך ה"ל ההיא נקרתא דהוה עיילא מביתיה לבית רבי כל יומא הוה מייתי

מתים מיהו בעידנא דאחינא לא נשכח איניש קמך במלכותא בעא רחמי עליה ואחייה ושדריה אמר ידענא זוטי דאית בכו מחיה – לולוולי במלכותא כולי האי אמר מי ישימני מצע תחתיך לעולם הבא אול ר' חנינא בר חמא אשכחיה דהוה קטיל אמר היכי אעביד אי איזיל

יהיה שריד לבית עשו בעושה מעשה עשו א"ל אתינא לעלמא דאתי א"ל אין א"ל והכתיב (עובדיה א, יח) לא

ותנן באחד בתשרי ר"ה לשנים ולשמיטין ואמרינן לשנים למאי הלכתא

ואמר רב חסדא לשטרות קשיא שטרות אהדרי

למימני אלא לאו ש"מ למלכי יונים מנינן ש"מ:

ואנן השתא מתשרי מנינן ואי ס"ד ליציאת מצרים מנינן מניסן בעינן

להן לא כתב ולא לשון אלא מאי יום גינוסיא יום הלידה נתתיך בגוים שאין מושיבין מלך בן מלך (עובדיה א, ב) בווי אתה מאד שאין ומי מוקמי מלכא בר מלכא והתני רב יוסף (עובדיה א, ב) הנה קטן

הלידה של בנו אלא מאי יום גינוסיא יום שמעמידין בו מלכם ולא קשיא

הא דיריה הא דבריה

ימלוך תחותי ואימא ליה לאסוירוס דתעביד טבריא קלניא מן ידיה יונה אמר שמע מינה הכי קאמר לי את בעי מינייהו דאסוירוס ברי אחבריה ויהב ליה יונה לעילאי בידיה וא"ל לתתאה אימר לעילא דלמפרח טבריא קלניא ואי אימא להו חדא עבדי תרי לא עבדי אייתי גברא ארכביה

פוגלא ממשרא קמיה אמר ש"מ הכי קאמר לי את קטול חד חד מינייהו ולא - ולימא ליה בלחש משום דכתיב (קהלת י, כ) כי עוף השמים יוליך את הקול ולימא ליה מימר [בהדיא] אמר שמעי (בי) חשובי רומי ומצערו ליה

למאן דבתרך דיהבי לבתראי דאתו בתרך ודאתי מינייהו ניפוק עלייהו להו אמטיו היטי לרבי אמר [ליה רבי] לא צריכנא אית לי טובא אמר ליהוו כל יומא הוה שדר ליה דהבא פריכא במטראתא וחיטי אפומייהו אמר

לההוא עברא דגני אבבא דקאים וליתי תרי עבדי חד קטליה אבבא דבי רבי וחד קטליה אבבא דביתיה א"ל בעידנא – בעידנא דאתינא לא נשכח גבר קמך א"ל לית דין בר איניש א"ל אימא ליה יומא חד אשכחיה לר' חנינא בר חמא דהוה יתיב אמר לא אמינא לך

ואימא ליה דקטיל אין משיבין על הקלקלה אשבקיה ואיזיל קא מולולינן - לפוריא הוה גחין קמי פוריא א"ל סק עילואי לפורייך אמר לאו אורח ארעא כל יומא הוה משמש לרבי מאכיל ליה משקי ליה כי הוה בעי רבי למיסק

עוניא נמי הכי לא יהיה שריד לבית עשו יכול לכל ת"ל לבית עשו

בעושה מעשה עשו

מלכיה ולא כל מלכיה כל נשיאיה ולא כל שריה א"ל והכתיב (יחוקאל לב, כט) שמה אדום מלכיה וכל נשיאיה א"ל

לקטיעה בר שלום ולא כל מלכיה פרט לאנטונינוס בן אסוירוס כל נשיאיה ולא כל שריה פרט תניא נמי הכי מלכיה ולא כל מלכיה כל נשיאיה ולא כל שריה מלכיה

אמרו לו יקטענה ויחיה לחשיבי דמלכותא מי שעלה לו נימא ברגלו יקטענה ויחיה או יניחנה ויצטער קטיעה בר שלום מאי הוי דההוא קיסרא דהוה סני ליהודאי אמר להו

ועברית כי קא שדו ליה אמר כל נכסאי לר"ע וחביריו יצא ר"ע ודרש (שמות ראולא בלא מכסא נפל על רישא דעורלתיה קטעה אמר יהבית מכסי חלפית חלילא כד הוה נקטין ליה ואזלין אמרה ליה ההיא מטרוניתא ווי ליה לאילפא א"ל מימר שפיר קאמרת מיהו כל דוכי (מלכא) שדו ליה לקמוניא

> לעולם בלא רוחות כך א"א לעולם בלא ישראל ועוד קרו לך מלכותא קטיעה בד' רוחות האי כארבע רוחות לארבע רוחות מבעי ליה אלא כשם שא"א ב, י) כי כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם מאי קאמר אלימא דבדרתהון אמר להו קטיעה בר שלום חדא דלא יכלת להו לכולהו דכתיב (זכריה

> ואמר יש קונה עולמו בשעה אחת ויש קונה עולמו בכמה שנים יצתה בת קול ואמרה קטיעה בר שלום מוומן לחיי העוה"ב בכה רבי

כמ, כח) והיה לאהרן ולבניו מחצה לאהרן ומחצה לבניו

אנטונינוס שמשיה לרבי אדרכן שמשיה לרב כי שכיב אנטונינוס א"ר - נתפרדה חבילה כי שכיב אדרכן אמר רב

מאי האי אמרו ליה אימא לן את

להו לא תימרו ליה ולא מידי

٧٤ با١

אונקלוס בר קלונימוס איגייר שדר קיסר גונדא דרומאי אבתריה

נתפרדה חבילה

ישראל דכתיב (שמות יג, כא) וה' הולך לפניהם יומם וגו' איגיור [כולהו] מי נקט נורא מקמי אינשי אמרי ליה לא אמר להו הקב"ה נקט נורא קמי נורא קמי פיפיורא פיפיורא לדוכסא דוכסא להגמונא הגמונא לקומא קומא כי הוו שקלו ואולו אמר להו אימא לכו מילתא בעלמא ניפיורא נקט

שדר בתריה (תהלים קכא, ח) ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם איגיור תו לא הזרת ולא קישות ולא צנון לא בימות החמה ולא בימות הגשמים דאמר מר אותו מבחוץ ואילו הקב"ה עבדיו מבפנים והוא משמרן מבחוץ שנאמר אמר להו מנהגו של עולם מלך בשר ודם יושב מבפנים ועבדיו משמרים

של אדם כחרבות לא קשיא הא ברברבי הא בווטרי: והא תנא דבי רבי ישמעאל למה נקרא שמן קישואין מפני שקשין לגופו

שריפה לאו חוקה היא מכלל דרבנן סברי שריפה חוקה היא שריפה ולא שנא מיתה שאין בה שריפה פלחי בה לעבודת כוכבים אלמא יום הלידה ויום המיתה: מכלל דר"מ סבר לא שנא מיתה שיש בה

רב אל תקרי גוים אלא גיים זה אנטונינוס ורבי שלא פסקו מעל שולחנם לא

נקטי ליה ואולי חוא מווותא (דמנחא אפתחא) אותיב ידיה עלה ואמר להו

משכינהו בקראי איגיור הדר שדר גונדא דרומאי (אחרינא) אבתריה אמר

הדר שדר גונדא אחרינא אבתריה אמר להו לא תשתעו מידי בהדיה כי

(בראשית כה, כג) ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך אמר רב יהודה אמר

צנון מחתך אוכל חזרת מהפך מאכל קישות מרחיב מעיים

היכי שרפינן והכתיב (ויקרא יח, ג) ובחוקותיהם לא תלכו

אלא דכ"ע שריפה לאו חוקה היא אלא חשיבותא היא והכא בהא

להו ופלחי בה ושאין בה שריפה לא חשיבא ולא פלחי בה שריפה פלחי בה לעבודת כוכבים ורבנן סברי מיתה שיש בה שריפה חשיבא והא תניא שורפין על המלכים ולא מדרכי האמורי ואי חוקה היא אנן - קמיפלגי ר"מ סבר לא שנא מיתה שיש בה שריפה ולא שנא מיתה שאין בה

המלכים כך שורפין על הנשיאים לד, ה) בשלום תמות ובמשרפות אבותיך המלכים וגו' וכשם ששורפין על - הזקן ושרף עליי אונקלוס הגר שבעים מנה צורי והאמרת מה הן שורפין גופא שורפין על המלכים ואין בו משום דרכי האמורי שנאמר (ירמיהו

צאמורי אמר רב פפא סוס שרכב עליו ומידי אחרינא לא והתניא עוקרין על המלכים ואין בו משום דרכי

המנשר פרסותיה מן הארכובה ולמטה תרגמא רב פפא בעגלה המושכת

Edul:

אדם הראשון ומניחין לו בראשו קרקיפלו של רבי ישמעאל שנה מביאין אדם שלם ומרכיבין אותו על אדם חיגר ומלבישין אותו בגדי אמר רב יהודה אמר שמואל עוד אחרת יש [להם] ברומי אחת לשבעים

כדקאמרי השתא דאמרי דמרנא זייפנא מרנא גופיה זייפנא הוא אמר רב אשי הכשילן פיהם לרשעים אי אמרו זייפנא אחוה דמרנא

אמר רב הנן בר רב הסדא אמר רב ואמרי לה א"ר הנן בר רבא אמר רב דפרסאי ודרומאי דבבלאי מאי מוהרנקי ואקניתי' בחנוני ועשר באדר הני דרומאי ודפרסאי מאי מוטרדי וטוריסקי מוהרנקי ומוהרין הני

אבוה דאימך קבועין הן לעולם תדירא כולה שתא פלחי להו א"ל רב חנן בר רב חסדא לרב חסדא מאי קבועין הן א"ל הכי אמר

מקום אסור ואם היה יכול להלך בה למקום אחר מותר: עבודת כוכבים תוכה לה מותר מהו לילך לשם בומן שהדרך מיוחדת לאותו מתני עיר שיש בה עבודת כוכבים חוצה לה מותר היה חוצה לה

> עליהם מיטתן וכלי תשמישן אימא בשבעים מנה צורי ומה הם שורפין על המלכים מיטתן וכלי תשמישן ומעשה שמת ר"ג

> מותר ואיזהו עיקור שאין בה טריפה ובהמה מהורה לא והתניא עיקור שיש בה מריפה אסור ושאין בה מריפה

> יום תגלחת זקנו והנחת בלוריתו יום תגלחת זקנו והעברת בלוריתו בלוריתו או דלמא יום תגלחת זקנו והעברת בלוריתו ת"ש דתני' תרוייהו יום תגלחת זקנו: איבעיא להו היכי קתני יום תגלחת זקנו והנחת

> ווי כדין כד יקום דין לא חמי מאי אהני לרמאה ברמאותיה ולוייפנא בוייפנותיה ומסיימין בה הכי ומכריזין לפניו סך קירי פלסתר אחוה דמרנא זייפנא דחמי חמי ודלא חמי ותלו ליה [בצואריה] מתקל [ר'] וווא דפיוא ומחפין את השווקים באינך

> דליתא בכל שתא ושתא לא קחשיב

ותנא דירן מ"ט לא קחשיב לה להאי דאיתא בכל שתא ושתא קחשיב

מנהרדעא מתני איפכא יריד שבעכו נדבכה שבעין בכי עליהן יריד שבעין בכי נדבכה שבעכו איכא דאמרי נתברא שבעכו רב דימי תרעתא שבמפג צריפא שבאשקלון נשרא שבערביא כי אתא רב דימי הוסיפו חמשה בתי עבודת כוכבים קבועין הן אלו הן בית בל בבבל בית נבו בכורסי

חיטין בחגתא דטייעי שאני חגתא דטייעי דלא קביעא: אסיר והא רב יהודה שרא ליה לרב ברונא לובוני חמרא ולרב גידל לובוני אמר שמואל בגולה אינו אסור אלא יום אידם בלבד ויום אידם נמי מי

מימיך וראית ישראל ועובד כוכבים וא"ד בעא מיניה רשב"ל מר"ח עטלווא של עוה מהו א"ל לא הלכת לצור גמ' ה"ר חוצה לה אמר רשב"ל משום ר' חנינא כגון עטלווא של עוה

ے، بار

חשו להם חכמים ששפתו שתי קדירות על גבי כירה אחת ולא חשו להם חכמים מאי לא חכמים משום דמי עבודת כוכבים לאחוריה ושרי עובד כוכבים נבילה בקדירה דכוותה ה"ג לא חשו להם אמר אביי משום בשר נבילה לא אמרינן דלמא מהדר אפיה ישראל

רבא אמר מאי לא חשו להם חכמים משום בישולי עובדי כוכבים

רבה בר עולא אמר לא חשו להם חכמים משום צינורא

מיוחדת לאותו מקום אסור אין הדרך מיוחדת לאותו מקום מותר מהו לילך לשם וכו": ת"ר עיר שיש בה עבודת כוכבים אסור ליכנס

כיוצא בו לא יניח פיו על סילון וישתה מפני הסכנה לכרכין לא יניה פיו על פיהם וישתה מפני שנראה כמנשק לעבודת כוכבים אינו נראה כמשתחוה לעבודת כוכבים מותר מעיין המושך לפני עבודת כוכבים לא ישחה וישתה מפני שנראה

וצריכא דאי הנא קוץ משום דאפשר למיול קמיה ומשקליה אבל מעות

בא אפשר אימא אא

הסילון וישתה מפני הסכנה פרצופות ל"ל משום דקבעי למיתני כיוצא בו לא יניח פיו על גבי

להחם לו חמין בשבת אדהכי והכי אמר רב הונא בריה דרב יהושע ליגמע להחם לו חמין בשבת ומעשה באחד שבלע נימא של מים והתיר רבי נחמיה מסייע ליה לרבי חנינא דאמר רבי חנינא הבולע נימא של מים מותר

פלניא בר פלניתא אמרה לך אימך אזדהר משברירי ברירי רירי ירי רי בכסי ולימא ליה צחינא מיא ואי לא נקרקש בנכתמא אחצבא ונימא איהו לנפשיה סכנה סכנת שברירי ואם צחי מאי תקנתיה אי איכא אחרינא בהדיה ליתרייה ת"ר לא ישתה אדם מים בלילה ואם שתה דמו בראשו מפני הסכנה מאי

מריחא אבל מעוטרות בפירות מותרות מאי טעמא דאמר קרא (דברים יג, גמ' אמר רשב"ל לא שנו אלא מעומרות בוורד והדס דקא מתהני יה) לא ידבק בידך מאומה מן החרם נהנה הוא דאסור

דכוותה ה"ג לא חשו להם חכמים משום יום אידם

דכוותה ה"ג לא חשו להם חכמים משום לפני אידיהן:

עבודת כוכבים לא ישחה ויטלם מפני שנראה כמשתחוה לעבודת כוכבים לתוכה ולא מתוכה לעיר אחרת דברי רבי מאיר וחכ"א כל זמן שהדרך - כמשתחוה לעבודת כוכבים ואם אינו נראה מותר נתפורו לו מעותיו בפני ישב לו קוץ בפני עבודת כוכבים לא ישחה ויטלנה מפני שנראה

כמשתחוה לעבודת כוכבים ואם אינו נראה מותר פרצופות המקלחין מים - שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור אלא אימא אם מאי אינו נראה אילימא דלא מתחזי והאמר רב יהודה אמר רב כל מקום

משום דליכא סכנה אבל מעיין דאיכא סכנה דאי לא שתי מיית אימא לא ואי תנא מעות דממונא אבל קוץ דצערא אימא לא ואי תנא הני תרתי

 $\Sigma L_{\zeta} C X$

נאם אינו נראה מותר

סכנה סכנת עלוקה האגמים לא בפיו ולא בידו אחת ואם שתה דמו בראשו מפני הסכנה מאי מאי סכנה עלוקה ת"ר לא ישתה אדם מים לא מן הנהרות ולא מן

לשקייה רביעתא דחלא שמגו אפשר דחיי פורתא עד דמפקיד אביתיה אמר רב אידי בר אבין האי מאן דבלע זיבורא מחייא לא חיי מיהו

מעוטרות מותרות: מעוטרות זה היה מעשה בבית שאן ואמרו חכמים המעוטרות אסורות ושאינן מתני עיר שיש בה עבודת כוכבים והיו בה חנויות מעוטרות ושאינן

כוכבים יניח לו את המכס ואם לאו אל יניח לו את המכס

٧٤ يا ١

נהנה אסור מהנה לא כ"ש ואומרים כל מי שנוטל עטרה ויניה בראשו ובראש המורו לכבוד עבודת אבל מהנה שרי ורבי יוחנן אמר אפילו מעוטרות בפירות נמי אסור ק"ו מיתיבי רבי נתן אומר יום שעבודת כוכבים מנחת בו את המכס מכריזין

אשכחיה רבי יונה לרבי עילאי דקאי אפיתחא דצור א"ל קתני בהמה בלני בא מגבול ובא מורידין נהי דלא חזי לגופיה לדמי חזי לאפוקי הכא דלא לדמי חזי ולא לגופיה חזי כוכבים מאי א"ל מאי קא מיבעיא לך חניא העובדי כוכבים והרועי בהמה וליהוי כמטיל מום בבעל מום דאע"ג דלא חזי להקרבה אסור בעל מום עיעקר עבר מאי עבד ישראל לא קא מיבעיא לי כי קא מיבעיא לי עבד עובד 41 ET מובחותם [וגו'] לא תעשון כן לה' אלהיכם ה"מ בזמן שבית המקדש קיים דחזי להקרבה השתא דלא חזי להקרבה לית ולישויה גיסטרא אמר אביי אמר קרא (דברים יב, ג) ונתצתם את רבא אמר מפני שנראה כמטיל מום בקרשים נראה מום מעליא הוא בפניה והיא מתה מאיליה לידי תקלה אמר אביי שאני התם משום בזיון קדשים ונשחטיה מישחט אתו בהו ירקבו מעות וכלי מתכות יוליכם לים המלח ואיזהו עיקור נועל דלת בהמה תיעקר פירות כסות וכלים רחמנא (יהושע יא, ו) את סוסיהם תעקר אין מקרישין ואין מחרימין ואין מעריכין בזה"ו ואם הקריש והחרים והעריך אמר מר בהמה תיעקר והא איכא צער בעלי חיים אמר אביי אמר אמר מר ואיזוהי עיקור מנשר פרסותיה מן הארכובה ולמטה ורמינהי הבית דלא שקלי מיכסא מיניה אלמא פליגי אמר לך רבי יוחנן לעולם לא פליגי ולא קשיא כאן בלוקח מן התגר דשקלי מיכסא מיניה כאן בלוקח מבעל רבי יוחנן הלכה כרבי יוסי בבמנג מכב רבי יוסי אומר אפילו בומן שמוצא ללמוד יטמא לפי שאין אדם ווכה א"ר יוסי מעשה ביוסף הכהן שהלך אחר רבו לצידן ללמוד תורה ואמר דרבנן ללמוד אבל בומן שמוצא ללמוד אינו מטמא ומטמא ללמוד תורה ולישא אשה א"ר יהודה אימתי בזמן שאין מוצא בבית הקברות סלקא דעתך טומאה דאורייתא היא אלא בית הפרס מפני שהוא כמציל מידם בהמה עבדים ושפחות בתים ושדות וכרמים וכותב ומעלה בערכאות שלהן - בחוצה לארץ כך מטמא בבית הקברות ולא פליגי והא תניא הולכין ליריד של עובדי כוכבים ולוקחין מהם ואם היה כהן מטמא בחוצה לארץ לדון ולערער עמהם וכשם שמטמא נען ואנא דאמרי כרבנן דפליגי עליה ור' יוחנן סבר לא פליגי אמר רב משרשיא בריה דרב אידי קסבר רשב"ל פליגי רבנן עליה דרבי קתני מיהת יניח נמצא נהנה לא יניח נמצא מהנה מכאן אמרו הנושא ונותן בשוק של עבודת כוכבים בהמה תיעקר פירות המנשר פרסותיה מן הארכובה ולמטה יהודי שנמצא שם מה יעשה יניח נמצא נהנה לא יניח נמצא מהנה כסות וכלים ירקבו מעות וכלי מתכות יוליכם לים המלח ואיזהו עיקור

משום מעוטייהו וה"ג דממעטי שרי:

אמר רב אשי אטו בהמה מאי מכניס תחת כנפי השכינה איכא אלא

אפילו עבד עובד כוכבים מפני שמכניסו תחת כנפי השכינה

עבד עובד כוכבים למאי מיבעי ליה כי אתא רבין אמר רבי שמעון בן לקיש

ישראל או דלמא אפי' עבד עובד כוכבים א"ל מסתברא עבד ישראל דאי

א"ל ר' ירמיה לר' זירא קתני לוקחין מהן בהמה עבדים ושפחות עבד

לא שנו אלא בלוקח מן התגר דשקלי מיכסא מיניה אבל בלוקח מבעה"ב וכל חד וחד סבר חבראי מתגר זבן דאמר רבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא עבד רבך הכי אמר ליה אידך יתמא עבד רבך הכי ותרוייהו מבעה"ב זבון רבי יעקב זבן סנדלא ר' ירמיה זבן פיתא אמר ליה חד לחבריה יתמא

ערנגול לבן בין התרנגולין ובזמן שהוא בפני עצמו קוטע את אצבעו ומוכרו שוח ופטוטרות ולבונה ותרנגול הלבן רבי יהודה אומר מותר למכור לו בנונה אלו דברים אסורים למכור לעובד כוכבים אצטרובלין ובנות.

לו לפי שאין מקריבים חסר לעבודת כוכבים מבעה"ב שאינו קבוע זבון:

באתרא דקא שקלי מיכסא אפי' מבעה"ב הוה אסר אלא אינהו היכי זבון

א"ר אבא בריה דר' חייא בר אבא אילמלא היה ר' יוחנן הא זימנא

ושאר כל הדברים סתמן מותר ופירושן אסור ר"מ אומר אף דקל טב

וחצב (ונקלב) אסור למכור לעובדי כוכבים: גמ'

דלא שקלי מיניה מיכסא מותר

12 2

משלשה מנין

GILL LXLIX:

בשביעית מוכססין ובנות שוח ואי סלקא דעתך איצטרובלין תורניתא תורניתא מי איתא – לו שביעית אלא אמר רב ספרא פירי דארוא וכן כי אתא רבין א"ר אלעזר מאי איצטרובלין תורניתא ורמינהו הוסיפו עליהן אלכסין ואיצטרובלין

ופטוטרות: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן בפטוטרותיהן שנו: בנות שוח: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן תאיני חיוראתא:

וליחוש דלמא אויל ומובין לאחריני ומקטרי אמר אביי אלפני מפקדינן

אלפני דלפני לא מפקדינן:

44 אגקימא דקאמר תרוגול לבן למי תרוגול לבן למי אפילו בין התרוגולין ומי - בין התרוגולין אין בפני עצמו לא ולת"ק אפילו בין התרוגולין ומי לא תנן רבי יהודה אומר מוכר הוא לו תרנגול לבן בין התרנגולין היכי דמי

והתניא עובד כוכבים שעשה משתה לבנו אינו אסור אלא אותו היום תניא נמי הכי אמר ר' יהודה אימתי בזמן שאמר תרנגול זה לבן אבל אמר רב נחמן בר יצחק הכא במאי עסקינן כגון דאמר זה וזה

רב משרשיא בטווויג ואותו האיש בלבד אותו היום ואותו האיש מיהא אסוד אמר רב יצחק בר

מזבנינן אלא סתמן דקאמר חיטי פירושן דקאמר חוורתא לא סתמן צריכא למימר דמובנינן ולא פירושן צריכא למימר דלא

והתנן זה הכלל כל שיש לו עיקר יש לו שביעית וכל שאין לו עיקר אין

מוכרין להן חבילה וכמה חבילה פירש ר' יהודה בן בתירא אין חבילה פחותה לבונה: אמר רבי יצחק אמר ר"ש בן לקיש לבונה זכה תנא ומכולן

אסור למכור לו תרנגול לבן יונה אמר ר' זירא תרנגול למי מותר למכור לו תרנגול לבן תרנגול לבן למי ותרנגול לבן: א"ר יונה א"ר וירא אמר רב זביד ואיכא דמתני אמר ר'

אלא לאו דקא אמר תרנגול למי תרנגול למי ואפילו הכי לרבי יהודה

לבנו או שהיה לו חולה בתוך ביתו מותר אם אמר זה וזה מותר ואפילו אמר תרנגול זה עובד כוכבים שעשה משתה

אילימא סתמא דקאמר חיטי חוורתא פירושן דקאמר לעבודת כוכבים תנן ושאר כל הדברים סתמן מותר ופירושן אסור מאי סתמן ומאי פירושן

חוורתא פירושן דקאמר לעבודת כוכבים מכלל דתרנגול אפי' סתמן נמי לא אמרי לעולם סתמן דקאמר חיטי

はなしで

ביה כ"ע נמי אביקו אימא הכי כי היכי דליתבו לי קמ"ל אלא מיבק הוא דאביק בעבודת כוכבים וסבר כי היכי דההוא גברא אביק ופירושן אצטריכא ליה סר"א האי גברא לאו לעבודת כוכבים קא בעי

כיון דיהבו שחור ושקל אדום ושקל לאו לעבודת כוכבים קא בעי או דלמא ויהבו ליה שחור ושקל ויהבו ליה אדום ושקל מהו למכור לו לבן מי אמרינן את"ל האי איערומי הוא דקא מערים תרנגול לבן למי תרנגול לבן למי

הונא פירות דקל טב מוכרין להם במחובר לקרקע א"ל מאי דקל טב פירות דקל טב וכן אמר רב לעובדי כוכבים דקל טב הוא דלא מובנינן הא דקל ביש מובנינן והתנן אין ומאי קשיא דקתני ר"מ אומר אף דקל טב חצב ונקלס אסור למכור

וסייחים שלמין ושבורין ר' יהודה מתיר בשבורה ובן בתירא מתיר בסוס: שנהגו שלא למכור אין מוכרין ובכל מקום אין מוכרין להם בהמה גסה עגלים מורגי מקום שנהגו למכור בהמה דקה לעובדי כוכבים מוכרין מקום

ורמינהי אין מעמידין בהמה בפונדקאות של עובדי כוכבים מפני שאסרו לייחד אסרו למכור

שחשורין על הרביעה אמר רב מקום שהתירו למכור התירו לייחד מקום

דף טו

שילא בר אבימי משמיה דרב עובד כוכבים חס על בהמתו שלא תעקר: כוכבים חס על בהמתו שלא תעקר ואף רב הדר ביה דאמר רב תחליפא א"ר ור"א אומר אף במקום שאסרו לייחד מותר למכור מאי טעמא עובד

וניעביד כיון דובנה קנייה גזירה משום שאלה ומשום שכירות

בשבת והמחמר אחר בהמתו בשבת חייב חטאת ליה לקליה ואולא מחמתיה וניחא ליה דתיול והוה ליה מחמר אחר בהמתר - ואי ס"ד שבירות קניא האי כי קא מעייל לביתי' קא מעייל ניהליה סמוך לשקיע' החמה דמעלי שבתא וא"ל תא נסייה ניהליה ושמעה - שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו מפני שמכניס לתוכו עבודת כוכבים אלא אמר רמי בריה דר' ייבא גוירה משום נסיוני דומנין דובנה לה

שאני עבודת כוכבים דחמירא דכתיב (דברים ז, כו) ולא תביא תועבה

אל ביתך

ישראל ששכר פרה מכהן יאכילנה כרשיני תרומה וכהן ששכר פרה מישראל

ואי ס"ר שכירות קניא אמאי לא יאכילנה פרה דידיה היא אלא ש"מ - שכירות לא קניא והשתא דאמרת שכירו' לא קניא גוירה משום שכירות

אע"פ שמוונותיה עליו לא יאכילנה כרשיני תרומה

מתקיף לה רב יצחק ברי' דרב משרשיא ושכירות מי קניא והא תנן

מתקיף לה רב שישא בריה דרב אידי ושכירות מי קניא והתנן אף במקום

ובכל מקום אין מוכרין בהמה גסה כו': מ"ט נהי דלרביעה לא חיישינן

גמ' למימרא דאיסורא ליכא מנהגא הוא דאיכא היכא דנהיג איסור

מאי אהנית לן א"ל אהנאי לכו דכי אולת התם אמרת להו נקלס ולא ידעי

אביי לרב דימי תנן נקלס ולא ידעינן מהו ואת אמרת קודייטי ולא ידעינן

ראברהם אבינו ד' מאה פירקי הויין ואנן חמשה תנן ולא ידעינן מאי קאמרינן

מי אמרינן מדקאמר קטוע לאו לעבודת כוכבים קבעי או דלמא איערומי קא

בעי רב אשי תרנגול לבן קטוע למי מהו למכור לו תרנגול לבן שלם

חצב קשבא נקלס כי אתא רב דימי א"ר חמא בר יוסף קורייטי א"ל

ר"מ אומר אף דקל וכו': א"ל רב חסדא לאבימי גמירי דעבודת כוכבים

מאכע לנייה ואגרא קנייה

מעביד ביה מלאכה חיישינן

נהוג היכא דנהיג היתר נהוג

איערומי קא מערים תיקו:

אמרת להו קורייטי וידעי וקא מחוו לך:

רב אדא שרא לובוני חמרא אידא דספסירא אי משום נסיוני הא לא וגוירה משום שאלה וגוירה משום נסיוני

רב הונא זבין ההיא פרה לעובד כוכבים אמר ליה רב חסדא מ"ט עבד

מר הכי אמר ליה אימור לשחיטה זבנה

למוכרן בשביעית המחרישה וכל כליה העול והמזרה והדקר

אמר רבה מי דמי התם אין אדם מצווה על שביתת בהמתו בשביעית

הכא אדם מצווה על שביתת בהמתו בשבת

אדם מצווה על שביתת כלים בשביעית ותנן אלו הן כלים שאין אדם רשאי מתקיף לה רב אשי וכל היכא דאין אדם מצווה שרי והרי כלים דאין

כוכבים לעובד כוכבים קא מובין לישראל לא קא מובין מ"ט עבד מר הכי א"ל אנא לישראל וביני א"ל והא אויל ומובין ליה לעובד רבה זבין ההוא חמרא לישראל החשיד למכור לעובד כוכבים א"ל אביי

תינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות אבל מעמידין בהמה בפונדקאות של ואין מוסרין בהמה לרועה שלהן ואין מייחדין עמהם ואין מוסרין להם

כותים זכרים אצל נקבות ונקבות אצל זכרים ואין צ"ל זכרים אצל זכרים

הזיין ואין מוכרין להן לא סדן ולא קולרין ולא כבלים ולא שלשלאות של - עמהן אלא משום דאתי לזבונה לעובד כוכבים ועוד תניא אין מוכרין להם לא זיין ולא כלי זיין ואין משחיזין להן את

וכי תימא כותי לא עביד תשובה ישראל עביד תשובה והאמר רב נחמן ברזל אחד עובד כוכבים ואחד כותי

לישראל החשוד למכור לעובד כוכבים רהיט בתריה תלתא פרסי וא"ד פרסא אמר רבה בר אבוה כדרך שאמרו אסור למכור לעובד כוכבים כך אסור למכור

ואי דלא קטיל אמאי לא לעולם דלא קטיל והב"ע במשמוטא דוימנין

דעביד לאצולי נפשיה

היא לא מושיל ולא מוגר ועוד משום דלא ניגלי ביה מומא ירעה לקליה דאולא מחמתיה ואי משום שאלה ושכירות כיון דלא דיריה

ומנא תימרא דאמרינן כי האי גוונא דתנן בש"א לא ימכור אדם פרה

החורשת בשביעית וב"ה מתירין מפני שיכול לשוחטה

שביתת שדהו בשביעית ותנן בש"א לא ימכור אדם שדה ניר בשביעית וב"ה א"ל אביי וכל היכא דאדם מצווה אסור והרי שדה דאדם מצווה על

מתירין מפני שיכול להובירה

אלא אמר רב אשי כל היכא דאיכא למיתלא תלינן ואע"ג דמצווה וכל

עיכא דליכא למיתלי לא תלינן אע"ג דאינו מצווה

אין מוכרין מ"ט אילימא משום דחשידי ארביעה ומי חשידי והתניא אין איתיביה מקום שנהגו למכור בהמה דקה לכותים מוכרין שלא למכור

מעמידין בהמה בפונדקאות של עובדי כוכבים זכרים אצל זכרים ונקבות

אצל נקבות ואין צ"ל נקבות אצל זכרים וזכרים אצל נקבות

ונלכוע אגג נלכוע

ומוסרין בהמה לרועה שלהן ומייחדין עמהם ומוסרין להם תינוק ללמדו

ספר וללמדו אומנות אלמא לא חשירי

מ"ט אי נימא דחשידי אשפיכות דמים ומי חשידי האמרת ומייחדין

בחלא ולא אדרכיה

א"ר דימי בר אבא כדרך שאסור למכור לעובד כוכבים אסור למכור

ללסטים ישראל ה"ד אי דחשיד דקטיל פשיטא היינו עובד כוכבים

תנו רבנן אין מוכרין להן תריסין וי"א מוכרין להן תריסין מ"ט אילימא

משום דמגנו עלייהו אי הכי אפילו חיטי ושערי נמי לא אמר רב

דף מז

אי אפשר ה"נ

איכא דאמרי תריסין היינו מעמא דלא דכי שלים זינייהו קטלי בגוייהו

ויש אומרים מוכרים להם תריסין דכי שלים זינייהו מערק ערקי אמר דב

נחמן אמר רבה בר אבוה הלכה כיש אומרים

אמר רב אדא בר אהבה אין מוכרין להן עששיות של ברול מ"ט משום דחלשי מינייהו כלי זיין אי הכי אפילו מרי וחציני נמי אמר רב זביד בפרולא הינדואה והאידנא דקא מזבנינן א"ר אשי לפרסאי דמגנו עילוון:

בן בתירא מתיר בסוס: תניא בן בתירא מתיר בסוס מפני שהוא עושה בו מלאכה שאין חייבין עליה חטאת ורבי אוסר מפני ב' דברים אחד משום תורת כלי זיין ואחד משום תורת בהמה גסה

איבעיא להו שור של פטם מהו תיבעי לרבי יהודה תיבעי לרבון

או דלמא אפילו לרבנן לא קא אסרי התם אלא דסתמיה לאו לשחיטה קאי אבל האי דסתמיה לשחיטה קאי אפילו רבנן שרו ת"ש דאמר רב יהודה אמר שמואל של בית רבי היו מקריבין שור של

מ"ט לאו משום דלמא אתי לשהויי וליטעמיך שאין מקריבין אותו היום אלא למחר מאי טעמא אלא רבי מיעקר מילתא בעי וסבר יעקר ואתי פורתא

GILUX

מתני' אין מוכרין להם דובין ואריות וכל דבר שיש בו נזק לרבים אין בונין עמהם בסילקי גרדום איצטדייא ובימה אבל בונין עמהם בימוסיאות ובית מרחצאות הגיע לכיפה שמעמידין בה עבודת כוכבים אסור לבנות:

ואני אומר אף למכירה מקום שנהגו למכור מוכרין שלא למכור אין

מוכרין

上いな

ואליבא דרבי יהודה רב אשי אמר סתם ארי שבור הוא אצל מלאכה מיתיבי כשם שאין מוכרין להן בהמה גסה כך אין מוכרין להן חיה גסה

רבינא רמי מתניתין אברייתא ומשני תנן אין מוכרין להן דובין ואריות ולא כל דבר שיש בו נוק לרבים מעמא דאית ביה נוק הא לית ביה נוק מוכרין

מתקיף לה רב נחמן מאן לימא לן דארי חיה גסה היא דלמא חיה דקה

עגלים וסייחים: תניא רבי יהודה מתיר בשבורה מפני שאינה יכולה להתרפאות ולחיות אמרו לו והלא מרביעין עליה ויולדת וכיון דמרביעין עליה ויולדת אתו לשהויה אמר להן לכשתלד אלמא לא מקבלת זכר:

בשלמא תורת כלי זיין איכא דקטיל בסחופיה אלא תורת בהמה גסה מאי היא אמר רבי יוחנן לכשיוקין מטחינו ברחיים בשבת א"ר יוחנן הלכה

אתי לכלל מלאכה אבל האי דכי משהי ליה אתי לכלל מלאכה אמי לכלל מלאכה אבל האי דכי משהי ליה אתי לכלל מלאכה אסור

תיבעי לרבי יהודה עד כאן לא קא שרי רבי יהודה אלא בשבורה דלא

ב, ביבבן שאין מקריבין אותו חי אלא שחום חסר ד' ריבבן שאין מקריבין

אותו כל עיקר

כבן בתירא

באבי שבור

וכי משהי ליה בריא ועביד מלאכה אמר רב אשי אמר לי זבידא בר

תורא משהינן ליה ועביד על חד תרין:

רב חיה גסה הרי היא כבהמה רקה לפירכוס אבל לא למכירה

טעמא דאית ביה נוק לרבים הא לית ביה נוק לרבים שרי אמר רבה בר עולא

תנן אין מוכרין להן דובין ואריות ולא כל דבר שיש בו נוק לרבים

גמ' אמר רב הנין בר רב הסדא ואמרי לה אמר רב הנן בר רבא אמר

ואפילו במקום שמוכרין להן בהמה דקה חיה גסה אין מוכרין להן תיובתא

דרב חנן בר רבא תיובתא

ורמינהי כשם שאין מוכרין בהמה גסה כך אין מוכרין חיה גסה ואפילו במקום שמוכרין בהמה דקה חיה גסה אין מוכרין ומשני בארי שבור ואליבא דר' יהודה רב אשי אמר סתם ארי שבור הוא אצל מלאכה

רב אשי דייק מתניתין ומותיב תיובתא תנן אין מוכרין להן דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נוק לרבים טעמא דאית ביה נוק הא לית ביה נוק מוכרין

עבודה זרה ₽7.

דעביד מלאכה לא תיובתא דרב חנן בר רבא תיובתא וטעמא ארי דסתם ארי שבור הוא אצל מלאכה אבל מידי אחרינא

כבהמה דקה לפירכוס

כי אתאי לקורקוניא אשכחתיה לרב חייא בר אשי ויתיב וקאמר משמיה

סבר לה מר דמאן מרא דשמעתתא רבה בר ירמיה א"ל פתיא אוכמא מינאי גוריא משמיה דרב חיה גסה הרי היא כבהמה דקה לפירכוס אמרי ליה ולא כי סליקת להתם אשכחתיה לרב אסי דיתיב וקאמר אמר רב חמא בר

לאיסור וסימן (תהלים קמט, ח) לאסור מלכיהם בזיקים מלכי עובדי כוכבים ושל מרחצאות ושל אוצרות אמר רבא ב' להיתר ואחד - גרדום איצטרייא ובימה אימא של גרדום ושל איצטרייא ושל בימה אין בונין כו': אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ג' בסילקאות הן של

וקן שכמותך יעסוק בדברים בטלים הללו ת"ר כשנתפס ר"א למינות העלהו לגרדום לידון אמר לו אותו הגמון

לו ר"ע רבי תרשיני לומר דבר אחד ממה שלימדתני אמר לו אמור אמר לו כשבא לביתו נכנסו תלמידיו אצלו לנחמו ולא קיבל עליו תנחומין אמר - רבי שמא מינות בא לידך

והנאך ועליו נתפסת אמר לו עקיבא הזכרתני פעם אחת הייתי מהלך 12 ما 1

כפר סכניא שמו אמר לי כתוב בתורתכם (דברים כג, יט) לא תביא אתנן בשוק העליון של ציפורי ומצאתי אחד ומתלמידי ישו הנוצרי ויעקב איש

פתח ביתה זו זונה וכמה אמר רב חסדא ארבע אמות בירשות ואיכא דאמרי הרחק מעליה דרכך זו מינות והרשות ואל תקרב אל - ואתנן לא נתן לך [ותהי להפך] והנאני הדבר על ידי זה נתפסתי למינות ועברתי על מה שכתוב בתורה

לגלות ערוה עריות בלבד שנא' (ויקרא יח, ו) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו - לה אבי חדייהו ופליגא דידיה אדידיה דאמר עולא קריבה בעלמא אסור ופליגא דרבי פדת דא"ר פדת לא אסרה תורה אלא קריבה של גלוי

וחיה גסה מיהת מאי מלאכה עברא אמר אביי אמר לי מר יהודה דבי

מר יוחני טחני ריחים בערודי

משמיה דרב חיה גסה הרי היא כבהמה דקה לפירכוס אמינא ש"מ איתמר דמגברא רבה שמיע לי ולא ידענא אי מרב אי משמואל חיה גסה הרי היא - דשמואל איתמר כי אתאי לסורא אשכחתיה לרבה בר ירמיה דיתיב וקא"ל א"ר זירא כי הויגן בי רב יהודה אמר לן גמירו מינאי הא מילתא דשמואל חיה גסה הרי היא כבהמה דקה לפירכוס אמינא ש"מ משמיה

משמיה דרב ואיתמר משמיה דשמואל

בר גוריא אמר רב חיה גסה הרי היא כבהמה דקה לפירכוס: איתמר נמי א"ר זירא אמר רב אסי אמר רבה בר ירמיה אמר רב המא ומינך תסתיים שמעתא

ואיכא דאמרי אמר רבא כולם להיתר והתנן אין בונין עמהן בסילקי

אמר אלא כנגד אביו שבשמים אמר לו הואיל והאמנתי עליך דימוס פטור אמר לו נאמן עלי הדיין כסבור אותו הגמון עליו הוא אומר והוא לא

אַעע

זונה [וגו'] מהו לעשות הימנו בהכ"ס לכ"ג ולא אמרתי לו כלום

אתנן זונה ישובו ממקום הטנופת באו למקום הטנופת ילכו

אמר לי כך לימדני ישו הנוצרי (מיכה א, ז) כי מאתנן זונה קבצה ועד

(משלי ה, ח) הרחק מעליה דרכך זו מינות ואל תקרב אל פתח ביתה זו - כל זונה שנשכרת לבסוף היא שוכרת שנאמר (יחוקאל מז, לד) ובתתך אתנן ורבנן [האי] מאתנן זונה מאי דרשי ביה כדרב חסדא דאמר רב חסדא

משום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב עולא כי הוה אתי מבי רב הוה מנשק להו לאחתיה אבי ידייהו ואמרי

צועקת ואומרת הביאו לי שתי בנות שצועקות ואומרות בעולם הזה הבא מינות והרשות איכא דאמרי אמר רב חסדא אמר מר עוקבא קול גיהנם [קול] שתי בנות שצועקות מגיהנם ואומרות בעוה"ו הבא הבא ומאן נינהו (משלי ל, טו) לעלוקה שתי בנות הב הב מאי הב הב אמר מר עוקבא - הבא

מרחו לה בזוודתא ולא מתה ואמרה ליה קלה שבקלות עשתה בנה הקטן מבנה הגדול ואמר לה רב חסדא למימרא דכל הפורש ממינות מיית והא ההיא דאתאי לקמיה דרב חסדא

דמינות נמי הויא בה חסרא וא"ל [ר"ח זוידו לה זוודתא] ומתה מרקאמרה קלה שבקלות מכלל איכא ראמרי ממינות אין מעבירה לא והא ההיא ראתאי קמיה דרב

ומעבירה לא והתניא אמרו עליו על ר"א בן דורדיא שלא הניח זונה

אמרו לו עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו שנאמר (ישעיהו נד, י) כי הלך וישב בין שני הרים וגבעות אמר הרים וגבעות בקשו עלי רחמים

כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו שנאמר (ישעיהו נא, ו) כי שמים ההרים ימושו והגבעות תמוטינה אמר שמים וארץ בקשו עלי רחמים אמרו

הבא [והא הכא בעבירה הוה ומית] התם נמי כיון דאביק בה טובא כמינות - רבי שיצתה נשמתו יצתה בת קול ואמרה ר"א בן דורדיא מזומן לחיי העולם אמר אין הדבר תלוי אלא בי הניח ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה עד

トならど

ניזיל אפיתחא דעבודת כוכבים אפיתחא דעבודת כוכבים וחד פצי אפיתחא דבי וונות אמר ליה חד לחבריה – אגרא כי מטו התם חזינהו [לוונות] איתכנעו מקמייהו ב, חנינא ור' יונתן הוו קאולי באורחא מטו להנהו תרי שבילי חד פצי

א"ל מנא לך הא א"ל (משלי ב, יא) מזמה תשמור עלך תבונה תנצרכה

א"ל רבנן לרבא מאי מזימה אילימא תורה דכתיב בה זימה ומתרגמינן

לי שנתפסתי על חמשה דברים אלעור בן פרטא לרבי הנינא בן תרדיון אשריך שנתפסת על דבר אחד אוי ת"ר כשנתפסו רבי אלעזר בן פרמא ורבי חנינא בן תרדיון א"ל ר'

> שלא שבו היכן ישיגו ה"ק ואם ישובו לא ישיגו אורחות חיים (משלי ב, יט) כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים וכי מאחר

מדקאמרה קלה שבקלות עשתה מכלל דמינות [נמי] הויא בה ההוא

דלא הדרא בה שפיר ומש"ה לא מתה

נבקש על עצמנו שנאמר (ישעיהו כד, כג) וחפרה הלבנה ובושה החמה אמר אמר חמה ולבנה בקשו עלי רחמים אמרו לו עד שאנו מבקשים עליך כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה

נהרות בשעת הרגל דבר הפיחה אמרה כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה

והיתה נוטלת כיס דינרין בשכרה נטל כיס דינרין והלך ועבר עליה שבעה

אחת בעולם שלא בא עליה פעם אחת שמע שיש וונה אחת בכרכי הים

כוכבים ומולות בקשו עלי רחמים אמרו לו עד שאנו מבקשים עליך נבקש

בכה רבי ואמר יש קונה עולמו בכמה שנים ויש קונה עולמו בשעה על עצמנו שנאמר (ישעיהו לה, ד) ונמקו כל צבא השמים

אחת ואמר רבי לא דיין לבעלי תשובה שמקבלין אותן אלא שקורין אותן

דנכיס יצריה א"ל אידך ניזיל אפיתחא דבי זונות ונכפייה ליצרין ונקבל

מבעי ליה ה"ק מדבר זימה תשמור עליך תורה תנצרכה עצת חטאין וכתיב (ישעיהו כח, כט) הפליא עצה הגדיל תושיה אי הכי זימה

שנתפסתי על דבר אחד ואיני ניצול שאת עסקת בתורה ובגמילות חסדים א"ל רבי הנינא אשריך שנתפסת על המשה דברים ואתה ניצול אוי לי

ואני לא עסקתי אלא בתורה [בלבד]

[גני] מאי ללא אלהי אמת שכל העוסק בתורה בלבד דומה כמי שאין לו - בן תרדיין הימנוה הוא דהוה מהימן מיעבד לא עבד וכדרב הונא דאמר רב הונא כל העוסק בתורה בלבד דומה כמי שאין

לו אלוה שנאמר (דברי הימים ב טו, ג) וימים רבים לישראל ללא אלהי אמת – אדם מעותיו לארנקי של צדקה אלא א"כ ממונה עליו חלמיד חכם כר' חנינא ובגמילות חסדים לא עסק והתניא רבי אליעור בן יעקב אומר לא יתן

והתניא אמר לו מעות של פורים נתחלפו לי במעות של צדקה וחלקתים

לעניים מיעבד עבד כדבעי ליה לא עבד

XLLL

בישותיה הוא דקא אחוי

אייתו ליה תרי קיבורי אמרו ליה הי דשתיא והי דערבא איתרחיש ליה

אמר להו האי רשתיא והאי רערבא ניסא אתיא זיבוריתא אותיבא על דשתיא ואתאי זיבורא ויתיב על דערבא

מראתרחיש ליה ניסא בכולהו בהא נמי אתרחיש ליה ניסא וההוא גברא ארבע מאה פרסי אול ולא אתא [מינייהו] לאסהודי ביה אתא אליהו אידמי ליה כחד מחשובי דמלכותא א"ל - דמלכות לשדורי לבי קיסר ושדרוה על ידיה דההוא גברא אתא אליהו פתקיה ומ"ט קא שבקת עבדך לחירות אמר להו לא היו דברים מעולם קם חד

> לבו לך רבי רבן של תרסיים אני אי סייפא לא ספרא ואי ספרא לא סייפא ומדהא ליתא הא נמי ליתא ומ"ט אתיוהו לרבי אלעזר בן פרטא אמרו מ"ט תנית ומ"ט גנבת אמר להו

תרמסוני ברגליכם [אמרו] ועד האידנא כמה סבי איתרמוס אתרחיש ניסא א"ל ומ"ט לא אתית לבי אבירן אמר להו זקן הייתי ומתיירא אני שמא

ולא אשגח ביה קם למימר להו הוה כתיבא איגרתא דהוה כתיב מחשיבי

ההוא יומא אירמס חד סבא

אתייהו לרבי חנינא בן תרדיון אמרו ליה אמאי קא עסקת באורייתא . ועל בתו לישב בקובה של וונות עליו לשריפה שהיה

דוי יוד

שאול אומר אף ההוגה את השם באותיותיו לעולם הבא האומר אין תורה מן השמים ואין תחיית המתים מן התורה אבא - להבין ולהורות הוגה את השם באותיותיו והיכי עביד הכי והתנן אלו שאין להם חלק

אמר להו כאשר צוני ה' אלהי מיד גורו עליו לשריפה ועל אשתו להריגה

אלא מאי טעמא אענש משום הוגה את השם בפרהסיא דהוי ועל אשתו

נענש עליו להריגה דלא מיחה ביה מכאן אמרו כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה

מקראות של צדוק הדין בשעת צדוק הדין אל כל דרכי וגו' אמר רבי [כמה] גדולים צדיקים הללו שנודמנו להן שלש בתו אמרה (ירמיהו לב, יט) גדול העצה ורב העליליה אשר עיניך פקוחות הצור תמים פעלו [וגו'] ואשתו אמרה (דברים לב, ד) אל אמונה ואין עול בשעה שיצאו שלשתן צרקו עליהם את הרין הוא אמר (דברים לב, ד)

להתלמד עבד כדתניא (דברים יח, ט) לא תלמד לעשות אבל אתה למד

עקבי יסבני עונות שאדם דש בעקביו בעולם הזה מסובין לו ליום הדין בפסיעותיה והיינו דאמר ר' שמעון בן לקיש מאי דכתיב (תהלים מט, ו) עון מהלכת לפני גדולי רומי אמרו כמה נאות פסיעותיה של ריבה זו מיד דקדקה ועל בתו לישב בקובה של וונות ראמר ר' יוחנן פעם אחת היתה בתו

ועדיין היא קיימת ואני שמעתי עליך שאתה יושב ועוסק בתורה [ומקהיל שהחריבה את ביתו ושרפה את היכלו והרגה את חסידיו ואבדה את טוביו אמר לו חנינא אחי (אחי) אי אתה יודע שאומה זו מן השמים המליכוה תנו רבנן כשחלה רבי יוסי בן קיסמא הלך רבי חנינא בן תרדייון לבקרו

קהלות ברבים] וספר מונח לך בחיקך

ס"ת הוא יבקש עלבוני

באש אמר לו רבי מה אני לחיי העולם הבא אומר לי מן השמים ירחמו תמה אני אם לא ישרפו אותך ואת ספר תורה. במעות של צדקה וחלקתים לעניים אמר לו אם כן מחלקך יהי חלקי ומגורלך אמר לו מן השמים ירחמו אמר לו אני אומר לך דברים של טעם ואתה

הביאוהו וכרכוהו בס"ת והקיפוהו בחבילי זמורות והציתו בהן את האור תרדיון שהיה יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהלות ברבים וס"ת מונח לו בחיקו גדולי רומי לקברו והספידוהו הספד גדול ובחזרתן מצאוהו לרבי חנינא בן אמרו לא היו ימים מועטים עד שנפטר רבי יוסי בן קיסמא והלכו כל

נאל יחבל הוא בעצמו פורחות אף אתה פתח פיך ותכנס בך האש אמר להן מוטב שיטלנה מי שנתנה אמרו לו תלמידיו רבי מה אתה רואה אמר להן גליון נשרפין ואותיות

בכמה שנים העולם הבא בכה רבי ואמר יש קונה עולמו בשעה אחת ויש קונה עולמו יצאה בת קול ואמרה רבי חנינא בן תרדיון וקלצטונירי מזומנין הן לחיי

דשפירן מינאי אמר ש"מ לא עבדה איסורא כל דאתי אמרה ליה הכי אנא אמר לה מתרחנא מרתח אמרה לו נפישין טובא (ואיכא טובא הכא) אול נקט נפשיה כחד פרשא אמר לה השמיעני לי אמרה ליה דשתנא

שבקוה ויהבה ליה אינשי שקל קלא שדא בהו הוו קאתו למיכליה אמר אלהא דמאיר ענני ומי יימר דהכי איכא [א"ל השתא חזית] הוו הנהו כלבי דהוו קא אכלי

אתא אליהו אדמי להו כוונה כרכתיה אמרי חס ושלום אי ר' מאיר הוה לא איכא דאמרי בשולי עובדי כוכבים חוא טמש בהא ומחק בהא איכא דאמרי הדין לייתיה יומא חדא חזיוהי רהט אבתריה רהט מקמייהו על לבי זונות אתו חקקו לדמותיה דר' מאיר אפיתחא דרומי אמרי כל דחזי לפרצופא

בתורת ה' הפצו הא למדת. שדברים הללו מביאין את האדם לידי ביטול ועליהם הכתוב אומר (תהלים א, א) אשרי האיש אשר לא הלך וגו' כי אם בחברין בוקיון ומוקיון ומוליון ולוליון בלורין סלגורין הרי זה מושב לצים תנו רבנן ההולך לאיצטרינין ולכרקום וראה שם את הנחשים ואת

> געג דוגב אמר לו כלום מעשה בא לידך אמר לו מעות של פורים נתחלפו לי

היה הדבר קשה לי עכשיו שאני נשרף וס"ת עמי מי שמבקש עלבונה של מהרה אמרה לו בתו אבא אראך בכך אמר לה אילמלי אני נשרפתי לבדי והביאו ספוגין של צמר ושראום במים והניחום על לבו כדי שלא תצא נשמתו

הוא קפץ ונפל לתוך האור הרבה בשלהבת ונמל ספוגין של צמר מעל לבו יצאה נשמתו במהרה אף מעל לבך אתה מביאני לחיי העולם הבא אמר לו הן השבע לי נשבע לו מיד אמר לו קלצטונירי רבי אם אני מרבה בשלהבת ונוטל ספוגין של צמר

איתעביד לה ניסא ואול אמר אי לא איתעביד בה איסורא מיתעביד ניסא אי עבדה איסורא לא לו זילא בי מלתא דיתבא אחתאי בקובה של זונות שקל תרקבא דדינרי ברוריא דביתהו דר' מאיר ברתיה דר' חנינא בן תרדיון הואי אמרה

מאי איעביד א"ל אימא אלהא דמאיר ענני ומתצלת א"ל אמר ליה שקול תרקבא דדינרא פלגא פלח ופלגא להוי לך א"ל וכי שלמי אול לגבי שומר דידה א"ל הבה ניהלה אמר ליה מיסתפינא ממלכותא

דמאיר ענני אחתוה אמרו ליה מאי האי אמר להו הכי הוה מעשה לסוף אשתמע מילתא בי מלכא אתיוה אסקוה לוקיפה אמר אלהא

קם ערק אתא לבבל איכא דאמרי מהאי מעשה ואיכא דאמרי ממעשה הוה עביד הכי

דברוריא:

מפני ישוב מדינה ובלבד שלא יתחשב עמהם ואם נתחשב עמהם אסור קשיא ורמינהי [הולכין] לאיצטרינין מותר מפני שצווח ומציל ולכרקום מותר

איצטרינין אאיצטרינין קשיא כרקום אכרקום

עמהן אלא איצטרינין אאיצטרינין קשיא בשלמא כרקום אכרקום ל"ק כאן במתחשב עמהן כאן בשאין מתחשב

מפני שני דברים אחד מפני שצווח ומציל ואחד מפני שמעיד עדות אשה תנאי היא דתניא אין הולכין לאיצטדינין מפני מושב לצים וד' נתן מתיר

תנו רבנן אין הולכין לטרטיאות ולקרקסיאות מפני שמובלין שם זיבול - חשד עבודת כוכבים ומקום שאין מובלין שם אסור מפני מושב לצים

מאי בינייהו אמר ר' חנינא מסורא נשא ונתן איכא בינייהו לעבודת כוכבים דברי ר' מאיר וחכמים אומרים מקום שמזבלין אסור מפני

ムになっなに

היכן עמד ומאחר שלא עמד היכן ישב ומאחר שלא ישב היכן לץ רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב וכי מאחר שלא הלך דרש ר' שמעון בן פוי מאי דכתיב אשרי האיש אשר לא הלך בעצת

ואם לצת לבדך תשא סופו ללוץ ואם לץ עליו הכתוב אומר (משלי ט, יב) אם חכמת חכמת לך אלא לומר לך שאם הלך סופו לעמוד ואם עמד סופו לישב ואם ישב

מינייכו דלא תתלוצצו דלא ליתו עלייכו יסורין ועתה אל תתלוצצו פן יחוקו מוסריכם אמר להו רבא לרבנן במטותא בעינא א"ר אליעזר כל המתלוצץ יסורין באין עליו שנאמר (ישעיהו כח, כב)

גיהנם שנאמר (צפניה א, טו) יום עברה היום ההוא שנאמר (משלי כא, כד) וד יהיר לץ שמו עושה בעברת ודון ואין עברה אלא משך ידו את לוצצים אמר רבי שמעון בן לקיש כל המתלוצץ נופל בגיהנם אמר רב קטינא כל המתלוצץ מזונותיו מתמעטין שנאמר (הושע ז, ה)

תתלוצצו פן יחוקו מוסריכם כי כלה ונחרצה שמעתי עושה בעברת זדון ואין עברה אלא גיהנם שנאמר יום עברה היום ההוא אמר אמר ר' אושעיא כל המתייהר נופל בגיהנם שנאמר וד יהיר לץ שמו

שלא ישב בתחבולות רבי חנילאי בר חנילאי כל המתלוצץ גורם כלייה לעולם שנאמר ועתה אל - כוכבים ובדרך חטאים לא עמד וה שלא עמד בקנגיון ובמושב לצים לא ישב שמעון בן פוי אשרי האיש אשר לא הלך לטרטיאות ולקרקסיאות של עובדי אמר רבי אליעור קשה היא שתחילת' יסורין וסופו כלייה דרש ר'

בקנגיון אלך ואתגרה בשינה ת"ל ובתורתו יהגה יומם ולילה שמא יאמר אדם הואיל ולא הלכתי לטרטיאות ולקרקסיאות ולא עמדתי

אמר רב שמואל בר נחמני א"ר יונתן אשרי האיש אשר לא הלך בעצת

רשעים זה

בוי בוב

וחטאים לה' מאד בעמידת סדום שחטאים היו שנאמר (בראשית יג, יג) ואנשי סדום רעים (בראשית יא, ד) הבה נבנה לנו עיר ובדרך חטאים לא עמד שלא עמד אברהם אבינו שלא הלך בעצת אנשי דור הפלגה שרשעים היו שנאמר

היו שנאמר (שופטים טז, כה) ויהי כטוב לבם ויאמרו קראו לשמשון וישחק ובמושב לצים לא ישב שלא ישב במושב אנשי פלשתים מפני שלצנים

אמר אשרי מי שמתגבר על יצרו כאיש א"ר עמרם אמר רב אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש ר' יהושע בן לוי היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא (תהלים קיב, א) אשרי איש ירא את ה' אשרי איש ולא אשרי אשה

היו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס במצותיו הפץ מאד אר"א במצותיו ולא בשכר מצותיו והיינו דתנן הוא

חפץ שנאמר (תהלים א, ב) כי אם בתורת ה' חפצו כי אם בתורת ה' הפצו א"ר אין אדם לומד תורה אלא ממקום שלבו - אמר לייתו [לן] משלי ר"ש ברבי אמר לייתו [לן] תילים כפייה ללוי ואייתו

לוי ור"ש ברבי יתבי קמיה דרבי וקא פסקי סידרא סליק ספרא לוי

עורה אלא ממקום שלבו חפץ אמר לוי רבי נתת לנו רשות לעמוד תילים כי מטו הכא כי אם בתורת ה' הפצו פריש רבי ואמר אין אדם לומד

בלא ליפלוג לישני על פלגי מים א"ר תנחום בר חנילאי לעולם ישלש לי ואוליתו כל הלומד תורה מרב אחד אינו רואה סימן ברכה לעולם שבקוהו אמר להו רב חסדא לרבנן בעינא דאימא לכו מלתא ומסתפינא דשבקיתו אין מתקיימות בידו 48140 שתול ולא כעץ נטוע כל הלומד תורה מרב אחד אינו רואה סימן ברכה שצר צפרין אם משבר כנפיה של ראשונה כולם מתקיימות בידו ואם לאו ורב ששת אמר צייד הרמאי יחרוך כי אתא רב דימי אמר משל לאדם (תהלים א, ג) והיה כעץ שתול על פלגי מים אמרי דבי ר' ינאי כעץ אנא עבידתה וקיים בידי יחרוך רמיה צידו לא יחיה ולא יאריך ימים צייד הרמאי אמר רבא ידעי רבנן להא מילתא ועברי עלה אמר רב נחמן בר יצחק אמר רב שיובי משמיה דר"א בן עוריה מאי דכתיב (משלי יב, כו) לא מתמעט ואם קובץ על יד ירבה בארך בתחלה שתה מבורך ולבסוף ונוזלים מתוך בארך הון מהבל ימעט וקובץ על יד ירבה אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות עולא רמי כתיב (משלי ה, טו) שתה מים מבורך וכתיב ונוזלים מתוך אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא מאי דכתיב (משלי יג, יא) בתחלה על גפי ולבסוף על כסא ולבסוף עלי דרך כתיב (משלי ה, ב) בראש מרומים וכתיב עלי דרך בתחלה בראש מרומים רבא רמי כתיב (משלי ט, ג) על גפי וכתיב (משלי ט, יד) על כסא משנע קאמר שנאמר (תהלים קיט, כ) גרסה נפשי לתאבה גרסה כתיב ולא כתיב והדר ובתורתו יהגה ואמר רבא לעולם ליגריס איניש ואע"ג דמשכח ואע"ג דלא ידע מאי ואמר רבא לעולם ילמד אדם תורה ואח"כ יהגה שנאמר בתורת ה' שלבו הפין שנאמר כי אם בתורת ה' הפצו שנאמר כי אם בתורת ה' הפצו אמר רבא לעולם ילמוד אדם תורה במקום - שנאמר בתורת ה' הפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה אמר ר' אבדימי בר חמא כל העוסק בתורה הקב"ה עושה לו חפציו ואמר רבא בתחילה נקראת על שמו של הקב"ה ולבסוף נקראת על שמו פרק א לפני אידיהן 67

ואוול קמיה דרבא אמר להו הני מילי סברא אבל גמרא מרב אחד עדיף כי

(תהלים א, ג) אשר פריו יתן בעתו אמר רבא אם פריו יתן בעתו ועלהו מי ידע איניש כמה חיי כי קאמרינן ביומי

חללים הפילה זה תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה ועצומים כל הרוגיה זה

צריכה תלמוד שנאמר (תהלים א, ג) ועלהו לא יבול אחא בר אבא אמר רב המנוגא אמר רב שאפילו שיחת חולין של ת"ח בנביאים ומשולש בכתובים כל העוסק בתורה נכסיו מצליחין לו כתוב בתורה ועלהו לא יבול אמר רב אחא בר אדא אמר רב ואמרי לה אמר רב

אדם שנותיו שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד

כי אם וגר לא יבול ואם לאו על הלומד ועל המלמד עליהם הכתוב אומר לא כן הרשעים

אמר רבי אבא אמר רב הונא אמר רב מאי דכתיב (משלי ז, כו) כי רבים - תלמיד שהגיע להוראה ואינו מורה

ועד כמה עד מ' שנין והא רבא אורי התם בשוין

דכתיב (דברים כט, ח) ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אותם למען וכל אשר יעשה יצליח א"ר יהושע בן לוי דבר זה כתוב בתורה ושנוי

עשכילו את כל אשר תעשון

חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו דרכיך ואז תשכיל משולש בכתובים דכתיב (תהלים א, ב) כי אם בתורת ה' והגית בו יומם ולילה למען תשמור לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את שנוי בנביאים דכתיב (יהושע א, ח) לא ימוש ספר התורה [הזה] מפיך

שנאמר (משלי ד, ב) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו: מרמה אלך ואתגרה בשינה ת"ל סור מרע ועשה טוב אין טוב אלא תורה סור מרע ועשה טוב וגו' שמא יאמר נצרתי לשוני מרע ושפתי מדבר

אלא למ"ר של עובר כוכבים אסורה מיד מאי איכא למימר עבודת כוכבים של ישראל אסורה מיד ושל עובד כוכבים עד שתעבד שפיר אמר רבי ירמיה לא נצרכה אלא לעבודת כוכבים עצמה הניחא למ"ד

מתני ואין עושין תכשיטין לעבודת כוכבים קטלאות ונומים וטבעות

גמ' מנהני מילי אמר רבי יוסי בר חנינא

אלמא קסבר ישנה לשכירות מתחלה ועד סוף:

רבי אליעזר אומר בשכר מותר אין מוכרין להם במחובר לקרקע אבל מוכר

מאן קא גרים לה גמר מלאכה ואימת הויא גמר מלאכה במכוש אחרון מכוש

עבודת כוכבים בין לרבי ישמעאל בין לרבי עקיבא אינן אסורין עד שיעבדו

רבי יוחנן אם בנה שכרו מותר פשימא משמשי עבודת כוכבים הן ומשמשי

לגביה אמרי ליה הב לן חיי אמר להו (תהלים לד, יג) מי האיש החפץ חיים

מכריו רבי אלכסנדרי מאן בעי חיי מאן בעי חיי כנוף ואתו כולי עלמא

הגיע לכיפה מקום שמעמידין בה עבודת כוכבים: א"ר אלעזר אמר

אלא אמר רבה בר עולא לא נצרכה אלא במכוש אחרון עבודת כוכבים

הוא משיקצץ ר' יהודה אומר מוכר הוא על מנת לקוץ:

אחרון לית ביה שוה פרוטה

ונו, נצור לשונך מרע וגו'

יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח

לא תחנם מיבעי ליה דהכי קאמר רחמנא לא תתן להם חן דאמר קרא (דברים ז, ב) לא תחנם לא תתן להם חנייה בקרקע האי

כן לימא קרא לא תחינם מאי לא תחנם שמע מינה כולהו ואכתי מיבעי ליה דהכי אמר רחמנא לא תתן להם מתנת של חנם אם

なくに ומתנת חנם גופה תנאי היא דתניא (דברים יד, כא) לא תאכלו כל

הוא דאתא לכתוב רחמנא תחננה ואכלה ומכור או למה לי שמע מינה לדברים ככתבן - דגר אתה מצווה להחיותו וכנעני אי אתה מצווה להחיותו להקדים לא צריך שפיר קאמר ר"מ ור' יהודה אמר לך אי סלקא דעתך כדקאמר ר"מ

שיאמר כמה נאה עובדת כוכבים זו ר"א לא תחנם לא תתן להם חן: מסייע ליה לרב דאמר רב אסור לאדם

מיתיבי מעשה ברשב"ג שהיה על גבי מעלה בהר הבית וראה עובדת

א"כ לימא קרא לא תחונם מאי לא תחנם שמע מינה תרתי

לא תתן להם חן דבר אחר לא תחנם לא תתן להם מתנת חנם תניא נמי הכי לא תחנם לא תתן להם חנייה בקרקע דבר אחר לא תחנם

בוטגדע ולעובד כוכבים במכירה לגר במכירה מנין תלמוד לומר תתננה או 🖯 "ר' מאיר רבי יהודה אומר דברים ככתבן לגר בנתינה ולעובד כוכבים במכירה נבילה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכור לנכרי אין לי אלא לגר . נמצא אתה אומר אחד גר ואחד עובד כוכבים בין בנתינה בין במכירה דברי לעובד כוכבים בנתינה מנין תלמוד לומר תתננה ואכלה או מכור לנכרי

ור"מ ההוא לאקדומי נתינה דגר למכירה דעובד כוכבים ור' יהודה כיון

신ㄴㅆ:

ے باہ

שחק רעתירה דמגיירא ונסיב לה בכה דהאי שופרא בלי עפרא ראה אשת מורנוסרופוס הרשע רק שחק ובכה רק שהיתה באה מטיפה סרוחה כוכבים אחת נאה ביותר אמר (תהלים קד, כד) מה רבו מעשיך ה' ואף ר"ע

ורב אודויי הוא דקא מודה דאמר מר הרואה בריות טובות אומר ברוך

שככה ברא בעולמו

אמרו עליו על מלאך המות שכולו מלא עינים בשעת פטירתו של בחזירה ולא בעופות בזמן שנוקקין זה לזה ואפילו מלא עינים כמלאך המות – כיון שחולה רואה אותו מזדעזע ופותח פיו וזורקה לתוך פיו ממנה מת ממנה ולא בבגדי צבע [של] אשה ולא בחמור ולא בחמורה ולא בחזיר ולא

קרן זוית הואי:

ולא בבגדי צבע [של] אשה: א"ר יהודה אמר שמואל אפילו שטוחין

אמר רב חסרא הני מילי בעתיקי אבל בחדתי לית לן בה דאי לא תימא

הכי אנן מנא לאשפורי היכי יהבינן הא קא מסתכל

השחיטה כבהמה דלמא ההיא טיפה מחתכה להו לסימנין אמר לי מלאך המות אי לא דחיישנא ליקרא דברייתא הוה פרענא בית אמרי בי רב הרוצה שלא יסריה מתו יהפכנו על פניו: אמר מר ממנה מת נימא פליגא ראבוה רשמואל ראמר אבוה רשמואל

ת"ר (דברים כג, י) ונשמרת מכל דבר רע שלא יהרהר אדם ביום ויבוא

לידי טומאה בלילה

לידי וריוות וריוות מביאה לידי נקיות נקיות מביאה לידי פרישות פרישות

מכאן א"ר פנחס בן יאיר תורה מביאה לידי זהירות זהירות מביאה

חסידים לא נאמר אלא ענוים הא למדת שענוה גדולה מכולן: שנאמר (ישעיהו סא, א) רוח ה' אלהים עלי יען משח ה' אותי לבשר ענוים ופליגא דרבי יהושע בן לוי דא"ר יהושע בן לוי ענוה גדולה מכולן

ליה אבל האי דכי משהי לה פסיד אימא מודי ליה לר' יהודה וצריכא דאי אשמעינן אילן בהא קאמר רבי מאיר כיון דלא פסיד משהי

ואי אשמעינן בהא בהא קאמר ר' מאיר אבל בהנך אימא מודי ליה לרבי

יהודה צריכא

אא מוא להו אבל בהמה כיון דברשותיה דעובד כוכבים קיימא משהי לה או דלמא - אין מוכרין לו אלא שחוטה: התם מעמא מאי שרי ר' יהודה דלאו ברשותיה קיימי ולא מצי משהי

> יסתכל אדם באשה נאה ואפילו פנויה באשת איש ואפי' מכוערת ולאסתכולי מי שרי מיתיבי (דברים כג, י) ונשמרת מכל דבר רע שלא

חולה עומד מעל מראשותיו וחרבו שלופה בידו וטיפה של מרה תלויה בו

מסריח ממנה פניו מוריקות

בבגדי צבע אשה ולא קחני ולא בבגדי צבעונין שמע מינה על גבי כוחל א"ר פפא ובמכיר בעליהן אמר רבא דיקא נמי דקתני ולא

ולטעמיך הא דאמר רב יהודה מין במינו מותר להכניס כמכחול

בשפופרת הא קא מסתכל אלא בעבידתיה טריד ה"ג בעבידתיה טריד

ממנה מסריח מסייע ליה לרבי חנינא בר כהנא דא"ר חנינא בר כהנא

מכולן שנאמר (תהלים פט, כ) אז דברת בחזון לחסידיך לידי רוח הקודש רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים וחסידות גדולה ענוה מביאה לידי יראת חטא יראת חטא מביאה לידי קרושה קרושה מביאה מביאה לידי טהרה טהרה מביאה לידי חסידות חסידות מביאה לידי ענוה

לקצור וקוצר דברי רבי יהודה ר' מאיר אומר אין מוכרין אלא קצורה וגווו דברי רבי יהודה ר"מ אומר אין מוכרין להן אלא גוווה קמה על מנת ר' יהודה רבי מאיר אומר אין מוכרין להן אלא קצוצה שחת על מנת לגווו אין מוכרין להן וכו': ת"ר מוכרין להן אילן על מנת לקוץ וקוצץ דברי

ואי אשמעינן בהני תרתי משום דלא ידיע שבחייהו אבל שחת דידיע

שבחייהו אימא מודי ליה לר' מאיר

איבעיא להו בהמה על מנת לשחוט מהו

ת"ש דתניא בהמה ע"מ לשחום ושוחם דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר

בותבי אין משכירין להם בתים בארץ ישראל ואין צריך לומר שדות ובסוריא

דף כא

לא שדות ובסוריא מוכרין בתים ומשכירין שדות ובחוץ לארץ מוכרין אלו - מקום לא ישכיר לו את המרחץ מפני שהוא נקרא על שמו: משכירין להם בתים אבל לא שדות ובחו"ל מוכרין להם בתים ומשכירין

גמ' מאי אין צריך לומר שדות אילימא משום דאית בה תרתי חדא

חניית קרקע וחדא דקא מפקע לה ממעשר

בסוריא משכירין בתים כו': מאי שנא מכירה דלא משום מכירה דארץ

マス1111 ישראל אי הכי משכירות נמי נגוור היא גופה גורה ואנן ניקום וניגוור גורה. גורה הוא קסבר כיבוש יהיד שמיה כיבוש

שדה דאית ביה תרתי גורו ביה רבנן בתים דלית בהו תרתי לא גורו בהו

רבי יוסי אומר בארץ ישראל משכירין להם בתים וכו': מ"ט שדות

דאית בהו תרתי גורו בהו רבנן בתים דלית בהו תרתי לא גורו בהו רבנן:

ובחו"ל מוכרין וכו': מאי טעמא כיון דמרחק לא גורינן

בכנו:

LXGL

ולחוש דלמא אויל האי ישראל ומובין לחד עובד כוכבים ואויל היאך

ומוכין לה לתרי אמר אביי אלפני מפקדינן אלפני דלפני לא מפקדינן:

וסתמא כרבי מאיר דאי ר' יוסי בכל דוכתא מוגרי:

ובכל מקום לא ישכור וכו': תניא רבן שמעון בן גמליאל אומר לא

אבל לכותי מאי שרי כותי אימר עביד ביה מלאכה בחולו של מועד

בטולו של מועד אנן נמי עבדינן

על שמו וכותי זה עושה בו מלאכה בחוש"מ אבל עובד כוכבים מאי שרי

אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו מפני שהוא מכניס

שדות דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר בארץ ישראל משכירין להם בתים אבל - לתוכו עבודת כוכבים שנאמר (דברים ז, כו) לא תביא תועבה אל ביתך ובכל

אי הכי בתים נמי איכא תרתי חדא חניית קרקע וחדא דקא מפקע לה

והא שכירות שדה דבסוריא דגורה לגורה היא וקא גורינן התם לאו

ממוווף אמר רב משרשיא מוווה חובת הדר הוא:

בחוץ לארץ וכו': שדה דאית ביה תרתי גזרו בהו רבנן בתים דלית בהו

תרתי לא גזרו בהו רבנן:

ובסוריא מוכרין וכו': מ"ט קסבר כיבוש יחיד לא שמיה כיבוש ושדה

דאית בה תרתי גורו בה רבנן בתים דלית בהו תרתי לא גורו בהו רבנן:

אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי אמר רב יוסף ובלבד שלא

יעשנה שכונה וכמה שכונה תנא אין שכונה פחותה משלשה בני אדם

אף במקום שאמרו להשכיר: מכלל דאיכא דוכתא דלא מוגרי

ישכור אדם מרחצו לעובד כוכבים מפני שנקרא על שמו ועובד כוכבים זה

עושה בו מלאכה בשבתות ובימים טובים

מרחץ נמי אמרי אריסא אריסותיה קעביד אריסא דמרחץ לא עבדי אנשי אבל שדהו לעובד כוכבים מאי שרי מאי טעמא אריסא אריסותיה קעביד

תניא ר"ש בן אלעזר אומר לא ישכיר אדם שדהו לכותי מפני שנקראת - דאמרי אריסא אריסותיה עביד א"ה כותי נמי אמרי אריסא אריסותיה עביד

عام حاد

גמירנא טפי מינך אריסותא לר"ש בן אלעזר לית ליה אלא עובד כוכבים מ"ט מותר

דאמרינן ליה וציית כותי נמי אמרינן ליה וציית כותי לא ציית דאמר אנא יד) לפני עור לא תתן מכשול חדא ועוד קאמר חדא משום לפני עור ועוד א"ה מאי איריא מפני שנקראת על שמו תיפוק ליה משום (ויקרא יט,

לקמיה דרבא שרא להו יאמר ישראל לעובד כוכבים טול חלקך בשבת ואני בחול ואם התנו מתחלה הנהו מוריקאי דעובד כוכבים נקיט בשבתא וישראל בחד בשבתא אתו איתיביה רבינא לרבא ישראל ועובד כוכבים שקיבלו שדה בשותפות לא

ואם באו לחשבון אסור איכסיף לסוף איגלאי מלתא דהתנו מעיקרא

והא אותביה רבינא לרבא לסיועי סייעיה והא אכסיף לא היו דברים

אימא סיפא אם באו לחשבון אסור הא סתמא מותר אלא מהא ליכא

עעען עלך לפני איריהן

פרק ב אין מעמידין

בשלמא מוקצה ונעבר אם איתא דאקצייה ואם איתא דפלחיה לא הוה

מזבין ליה אלא רובע ונרבע לחוש אמר רב תחליפא אמר רב שילא בר אבינא 🗈 בבשר

אלא הא דתניא לוקחין בהמה מרועה שלהן ליחוש דלמא רבעה לה

משמיה דרב עובד כוכבים חס על בהמתו שלא תעקר

למשמע מינה:

 α

בינו

רועה שלהן מתיירא משום הפסד שכר

אינהו דידעי בהדדי מרתתי אנן דלא ידעינן בהו לא מרתתי אמר רבה

היינו דאמרי אינשי מכתבא גללא בוע רגלא בחבריה ידע

אלא הא דתני רב יוסף ארמלתא לא תרבי כלבא ולא תשרי בר בי רב

בארשפיוא בשלמא בר בי רב צניע לה אלא כלבא כיון דמיגרה בה מרתתא - דמסריך אבתרה משום אומצא דקא מסריך

כיון דכי שדיא ליה אומצא ומסריך אבתרה מימר אמרי אינשי האי

כיון דמיגרי בה מרתתא

אי הכי וכרים מנקבות לא ניובון דחיישינן דלמא מרבעא ליה עילוה

מתיירא משום הפסד שכרו

אלא הא דתניא אין מוסרין בהמה לרועה שלהן לימא רועה שלהן

התינח נקבות זכרים מאי איכא למימר אמר רב כהנא הואיל ומכחישין

ורמינהי לוקחין מהן בהמה לקרבן ואין חוששין לא משום רובע ולא - משום נרבע ולא משום מוקצה ולא משום נעבד

על הרביעה ולא תתייחד אשה עמהן מפני שחשודין על העריות ולא יתייחד

מתני X_1 מעמידין בהמה בפונדקאות של עובדי כוכבים מפני שחשודין אדם עמהן מפני שחשודין על שפיכות דמים: $\mathcal{L}G$

איבעיא להו סתמא מאי ת"ש אם התנו מתחילה מותר הא סתמא אסור

שני דערלה וישראל שני דהתירא אתו לקמיה דרבא שרא להו

רב גביהה מבי כתיל אמר הנהו שתילי דערלה הוה עובד כוכבים אכיל

CILUL

מפני שנקראת על שמו

את הבהמה ורובעה מפני שהעובדי כוכבים מצויין אצל נשי חבריהן ופעמים שאינו מוצאה ומוצא נקבות אצל נקבות מאי טעמא לא מייחדינן אמר מר עוקבא בר חמא

רבי חנינא אני ראיתי עובד כוכבים שלקח אווו מן השוק רבעה חנקה צלאה - בה כדי רביעה רבעה צלאה ואכלה

איבעיא להו עופות מאי תא שמע דאמר רב יהודה אמר שמואל משום - ואכלה וא"ר ירמיה מדיפתי אני ראיתי ערבי אחד שלקח ירך מן השוק וחקק כוכבים שלא עמדו על הד סיני לא פסקה זוהמתן

זוהמא אי הכי ישראל נמי ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן עובדי

של ישראל יותר מנשותיהן רא"ר יוחנן בשעה שבא נחש על חוה המיל בה

ואיבעית אימא אפילו מוצאה נמי רובעה דאמר מר חביבה עליהן בהמתן

דף כג

לך אפילו דיעבד נמי לא והכא היינו טעמא דמתיירא משום הפסד ממונו אלא לאו ש"מ שאני לן בין לכתחלה לדיעבד ממאי דלמא לעולם אימא ומנא תימרא דשאני בין לכתחלה בין לדיעבד דתנן לא תתייחד אשה רבינא אמר לא קשיא הא לכתחלה הא דיעבד

בהא קמיפלגי דר"א סבר חיישינן לרביעה ורבנן סברי לא חיישינן לרביעה – פסלה ובעגלה עד שתמשוך בה רבי פרת אמר לא קשיא הא רבי אליעזר הא רבנן דתנן גבי פרת חטאת

מפסיד טובא מר סבר היישינן ומר סבר לא היישינן לא ס"ר משום ניהא פורתא לא

ישראל ויקחו אליך בני ישראל יקחו ואין העובדי כוכבים יקחו כדתני שילא דתני שילא מ"ט דר' אליעוד (במדבר יט, ב) דבר אל בני - כולן ואי סלקא דעתך כדתני שילא בשלמא פרה כתיב בה קיחה אלא כולהר ודלמא דכולי עלמא לא חיישינן לרביעה והכא היינו טעמא דר"א

ועוד תניא בהדיא מאי אותיבו ליה חברוהי לר' אליעור (ישעיהו ס, ז) אלא בפרה דדמיה יקרין אבל בשאר קרבנות מודו ליה

שאני פרה דחטאת קרייה רחמנא

כל צאן קדר יקבצו לך יעלו (לרצון על) מובחי

מודה היה ר"ש לענין קדשים שאינו קדוש וכי תימא ר"ש לטעמיה דאמר יוצא דופן ולד מעליא הוא והא"ר יוחנן

> כוכבים ע"י ממון מותרת לבעלה ע"י נפשות אסורה לבעלה עמהם מפני שחשורין על העריות ורמינהו האשה שנחבשה בידי עובדי

תרע רקתני סיפא ע"י נפשות אסורה לבעלה ותו לא מידי

ר' אליעור אומר אינה נקחת מן העוברי כוכבים וחכמים מתירין מאי לאו - כדרב יהודה אמר רב האמר רב יהודה אמר רב הניח עליהן עודה של שקין ממאי דלמא דכ"ע לא חיישינן לרביעה והכא היינו טעמא דרבי אליעור

ה"ג לימא משום הנאה פורתא לא מפסיד טובא התם יצרו תוקפו

נאלא הא דתניא לוקחין מהן בהמה לקרבן מני לא ר' אליעזר ולא רבנן קרבנות קיחה כתיב בהו ודלמא עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אליעור לא סלקא דעתך דקתני סיפא וכן היה רבי אליעור פוסל בכל הקרבנות

קרשי מובח היא ראי קרשי ברק הבית מי מיפסלא בה רביעה ע"כ לא פליגי אלא בחששא אבל היכא דודאי רבעה פסלה ש"מ דפרה

אלא מעתה תיפסל ביוצא דופן וכי תימא ה"ג אלמה תניא הקדישה

דכתיב (ויקרא כב, כה) כי משחתם בהם מום בם ותנא דבי ד' ישמעאל כל אלא שאני פרה הואיל ומום פוסל בה דבר ערוה וע"ו נמי פוסל בה

מקום שנא' השחתה אינו אלא דבר ערוה וע"ו

ביוצא דופן פסולה ור"ש מכשיר

נמי הואיל ומום פוסל בה דבר ערוה ועבודת כוכבים פסלי בה הארץ וע"ו דכתיב (דברים ד, טו) פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל והא פרה דבר ערוה דכתיב (בראשית ו, יב) כי השחית כל בשר את דרכו על

כיבוד אב ואם אמר להם צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד לאביו וכי תימא ה"ג והאמר רב יהודה אמר שמואל שאלו את ר"א עד היכן באשקלון ודמא בן נתינה שמו פעם אחת בקשו ממנו אבנים לאפוד

> העובדי כוכבים יקחו כה, ב) דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה ה"נ דבני ישראל יקחו ואין ישראל ויקחו בני ישראל יקחו ואין העובדי כוכבים יקחו אלא מעתה (שמות גופא תני שילא מ"ט דרבי אליעור דכתיב (במדבר יט, ב) דבר אל בני

712 67

תחת מראשותיו של אביו ולא צערו בששים רבוא שכר רב כהנא מתני בשמונים רבוא והיו מפתחות מונחות

ועוד קתני סיפא לשנה אחרת נולדה לו פרה אדומה בעדרו נכנסו בשביל אבא

שבעולם אתם נותנין לי עכשיו איני מבקש מכם אלא אותו ממון שהפסדתי חכמי ישראל אצלו אמר להם יודע אני בכם שאם אני מבקש מכם כל ממון

ורבי אליעור לא חייש לרביעה

ובתניא אמרו לו לר' אליעזר מעשה ולקחוה מן העובד כוכבים ודמא

אמר מר ישראל היו משמרין אותה משעה שנולדה וניחוש דלמא רבעי

הנרבעת אסורה היא וולדה נרבעו אימא ישראל היו משמרין אותה משעה לאמא כי הוה מעברה דאמר רבא וולד הנוגחת אסורה היא וולדה נגחו וולד

מולדשין אבל כשהן חולין דברי הכל מותרין הגיחא לרבא דאמר רבא אמר רב נחמן מחלוקת כשנרבעו כשהן

רבעוה לאמא דאמא כולי האי לא חיישינן אימא ישראל היו משמרין אותה לאמא משעה שנוצרה וניחוש דילמא

א"ה אמאי דמיה יקרין הואיל ושתי שערות פוסלות בה ומאי שנא

דידהו אמר רב כהנא במוחוקת

ムロメ 1) כל צאן קדר יקבצו לך וגו' אמר להן ר"א כולם גרים גרורים הם לעתיד - ברורה וגו' אמר ליה אביי ודלמא מעבודת כוכבים הוא דהדור בהו אמר ליה פתח אידך מינייהו ואמר מאי אותיבו ליה חברוהי לר"א (ישעיהו ס,

התם על ידי תגרי ישראל ובון

 $4L_{\ell}V$ משמרין אותה משעה שנולדה רבי אליעזר תרתי אית ליה קיחה וחייש נמי שמו ואמרי לה רמץ שמו אמר להן רבי אליעזר משם ראיה ישראל היו

אבני שהם הפסיק הענין והא ואבני מלואים כתיב דהדר ערביה

ולדותיהן מותרין ותני עלה ר' אליעור אוסר וניחוש דלמא רבעוה לאמא מעיקרא דתון כל הפסולין לגבי מובח WLIZLT

אבל כשהן מוקדשין דברי הכל אסורין מאי איכא למימר אלא לרב הוגא בר חינגא אמר רב נחמן מחלוקת כשנרבעו כשהן חולין

אמר מר ישראל היו משמרין אותה משעה שנוצרה מנא ידעינן אמר

רב כהנא כוס אדום מעבירין לפניה בשעה שעולה עליה זכר

יתיב ר' אמי ורבי יצחק נפחא אקלעא דר' יצחק נפחא פתח חד מינייהר

אמר רב יוסף מאי קרא (צפניה ג, ט) כי אז אהפוך אל עמים שפה

רב יוסף לעבדו שכם אחד כתיב

ואמר וכן היה ר"א פוסל בכל הקרבנות כולן

המהוללה בדביר ארמון ומפוארה בעדי עדיים

נפחא אמר רוני רוני השיטה התנופפי ברוב הדרך המחושקת בריקמי זהב ויאמר משה קומה ה' ישראל מאי אמרו אמר ר' יצחק רוני רוני השיטה וכו' ר' שמואל בר נחמני אמר (תהלים צג, א) ה' מלך גאות לבש ר' יצחק רב אשי מתני לה להא דר' יצחק אהא (במדבר י, לה) ויהי בנסוע הארון לה' קראו בשמו וגו' (תהלים צמ, א) ה' מלך ירגוו עמים שיר חדש כי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו ר' אלעזר אמר ובני ישראל ור' יוחנן דידיה אמר (ישעיהו יב, ד) ואמרתם ביום ההוא הודו ומאי שירה אמרו א"ר יוחנן משום ר"מ (שמות טו, א) או ישיר משה ור"ש בן לקיש אמר מומורא יתמא (תהלים צח, א) מומור שירו לה' שישרו פניהם כנגד ארון ואמרו שירה לכהן מכאן ואילך ספק אלא מחוורתא כדשנין מעיקרא: וישרנה א"ר יוחנן משום ר"מ שאמרו שירה ורב זוטרא בר טוביה אמר רב (ופחותה מבת נ' שנים) מי קא ילדה והתניא פרה וחמור מבת ג' ודאי (שמואל א ו, יב) וישרנה הפרות בדרך על דרך בית שמש וגו' מאי העלו עולה לה' בפחותה מבת שלש שנים פחותה מבת ג' שנים מתקיף לה רב הונא בריה דרב נתן א"כ היינו ואת בניהם כלו בבית איתיביה כל הני תיובתא שני להו פחותה מבת ג' שנים ת"ש ואת הפרות אינה נעקרת ויעלהו זכר משמע אמר רב נחמן בר יצחק ויעלה כתיב ב, יוחנן אמר גבול יש לה פחותה מבת ג' שנים נעקרת בת ג' שנים ומאי קושיא דלמא בבמת יחיד וכדרב אדא בר אהבה דאמר רב אדא ם) ויקח שמואל מלה חלב אחד ויעלהו עולה ה"ג מסתברא דאי לא תימא הכי עולה נקבה מי איכא בר אהבה מנין לעולה נקבה שהיא כשרה בבמת יחיד שנאמר (שמואל א ז, למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדוש הרים ותדוק וגבעות כמוץ תשים דקורקסא דריישן אמר רב יוסף מאי קרא (ישעיהו מא, טו) הנה שמתיך היתה מאי מוריגים אמר עולא מטה של טורביל מאי מטה של טורביל עיוא מיתיבי (שמואל א ו, יד) ואת הפרות העלו עולה לה' הוראת שעה ת"ש (שמואל ב כד, כב) ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך אמר רב נחמן ארונה גר תושב היה ומ"ש מיטב כי היכי דליקפץ עליהן זבינא (את) הטוב בעיניו (ואת) [ראה] הבקר לעולה והמוריגים וכלי הבקר לעצים ת"ש (שמואל א טו, טו) ויאמר שאול מעמלקי הביאום אשר חמל העם אלהיך מאי מיטב דמי מיטב על מיטב הצאן והבקר (המשנים והכרים ועל כל הצאן) למען זבוח לה' יתרו לאחר מתן תורה הוה מאי איכא למימר אלא יתרו מישראל זבן קודם מתן תורה שאני נמי קודם מתן תורה הוה הניחא למ"ד יתרו קודם מתן תורה הוה אלא למ"ד מיתיבי (שמות י, כה) ויאמר משה גם אתה תתן בידנו זבחים ועולות ת"ש (שמות יח, יב) ויקח יתרו חתן משה עולה וזבחים לאלהים יתרו לעתיד לבא אליעור כל צאן קדר יקבצו לך וגו' אמר רבי אליעור כולם גרים גרורים הם - שכם אחד כתיב אליעור פוסל בכל הקרבנות ותרוייהו אמרי ומאי אותיבו ליה חברוהי לרבי - מתקיף לה רב יוסף ודלמא מעבודת כוכבים הוא דהדרי בהו א"ל אביי לעבדו רב פפא מתני הכי ורב זביד מתני הכי ותרוייהו אמרי וכן היה רבי ומאי קראה כי או אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כלם בשם ה'

דף כה

אמר רב כמאן קרו פרסאי לספרא דביר מהכא (שופטים א, יא) ושם

לה) כי דרך נשים לי

דביר לפנים קרית ספר

אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים שנא' (במדבר כג, י) תמות נפשי מות - בחצי השמים ולא אץ לבוא כיום תמים (יהושע י, יג) וידום השמש וירח עמד עד יקום גוי אויביו הלא היא

כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר א"ר הייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר מלא הגוים] בשעה שעמדה לו חמה ליהושע (יהושע י, יג) ויעמד השמש והיכא רמיוא (בראשית מח, יט) וזרעו יהיה מלא הגוים [אימתי יהיה

רב אשי אמר כמאן קרו פרסאי לנידה דשתנא מהכא (בראשית לא,

אזיל שית וקם שית כולה מלתא כיום תמים וכמה א"ר יהושע בן לוי עשרים וארבעה [שעי] אזיל שית וקם שית. תריסר עמידתו כיום תמים רבי שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אזיל

ר' אלעור אמר שלשים ושית אויל שית וקם תריסר אויל שית וקם

ושש אזיל שית וקם תריסר אזיל שית וקם עשרים וארבעה ולא אץ לבוא וקם תריסר אויל שית וקם תריסר עמידתו כיום תמים ר"א אמר שלשים א"ר בתוספתא פליגי ר' יהושע בן לוי אמר עשרים וארבעה אויל שית

אף עמידתו כיום תמים וארבעה אויל שית וקם כ"ד מקיש עמידתו לביאתו מה ביאתו כיום תמים

שית וקם תריסר אויל שית וקם עשרים וארבעה [שנאמר] ולא אץ לבוא

ר' שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אזיל שית וקם עשרים

כיום תמים

دهدده

בן גוריון יהושע קראי נקרימון בן גוריון גמרא למשה מגלן אתיא אחל אחל תנא כשם שעמדה לו חמה ליהושע כך עמדה לו חמה למשה ולנקדימון

כתיב הכא (דברים ב, כה) אחל תת פחדך וכתיב התם ביהושע אחל גדלך

בו שמני במשה אשר ישמעון שמעך ורגוו וחלו מפניך אימתי רגוו וחלו מפניך בשעה שעמדה ר' שמואל בר נחמני אמר מגופיה דקרא שמעת ליה (דברים ב, כה)

אכנים גדולות מן השמים עד עוקה וימותו

(יהושע י, יב) ביום תת ה' את האמורי

כיום תמים מכלל דמעיקרא לאו כיום תמים [הוה]

ישרים ותהי אחריתי כמוהו

ספר הישר מאי ספר הישר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם כתיב (שמואל ב א, יח) ויאמר ללמד בני יהודה קשת הנה כתובה על

והיכא רמיוא יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף אויביך ואיזו היא

י, יא) ויהי בנוסם מפני בני ישראל הם במורד בית חורון וה' השליך עליהם

דלא הוו נפיש כולי האי ואיבעית אימא אבני ברד לא הוו דכתיב (יהושע

מיתיבי ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו איבעית אימא שעות הוא

ורבי יוחנן אמר אתיא תת תת כתיב הכא אחל תת פחדך וכתיב ביהושע

יצחק ויעקב שנקראו ישרים דכתיב בהו (במדבר כג, י) תמות נפשי מות

מלחמה שצריכה יד כנגד עורף הוי אומר זו קשת

היא מלחמה שצריכה שתי ידים הוי אומר זו קשת (דברים ו, יח) ועשית הישר והטוב בעיני ה' והיכא רמיוא ידיו רב לו ואיוו ר"א אומר זה ספר משנה תורה ואמאי קרו ליה ספר הישר דכתיב

ואיזו היא מלחמה שצריכה לימוד הוי אומר זו קשת והיכא רמיזא (שופטים ג, ב) למען דעת דורות בני ישראל ללמדם מלחמה דכתיב (שופטים יו, ו) בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה ר' שמואל בר נחמני אמר זה ספר שופטים ואמאי קרו ליה ספר הישר

הכנעני להלחם בו ויאמר ה' יהודה יעלה ומנלן דביהודה כתיב דכתיב (שופטים א, א) מי יעלה לנו בתחלה אל

והעליה שופי עילויה דשוק קאי: בשוק כי בעי אנופי ומופי ליה ורבי שמואל בר נחמני אמר שוק ושופי מאי - מי שרי והתון לא יתייחד איש אחד עם שתי נשים ורבי אלעור אומר שוק וחוה מאי והעליה דמחית לה לחוה עילויה

בכשרים אבל בפרוצים אפילו עשרה נמי לא מעשה היה והוציאוה עשרה אחת מתייחדת עם שני אנשים ואמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא אלא בחלתא דכוותה גבי ישראל בפרוצים מי שרי והתנן אבל אשה במטה

דמירתתי מינה רב אידי אמר אשה כלי זיינה עליה ותיפוק ליה משום שפיכות דמים א"ר ירמיה באשה חשובה עסקינן

עמהן מפני שחשורין על העריות: תניא כוותיה דרב אידי בר אבין האשה אע"פ שהשלום עמה לא תתייחד

כוכבים למעלה אלא ישראל למעלה ועובד כוכבים למטה ואל ישוח לפניו - הרשע דכתיב (בראשית לג, יד) עד אשר אבא אל אדוני שעירה היו עולין במעלה או יורדין בירידה לא יהא ישראל למטה ועובד

מעשה בתלמידי ר"ע שהיו הולכים לכזיב פגעו בהן ליסטים אמרו להן וכתיב (בראשית לג, יו) ויעקב נסע סכותה

רב מנשה הוה אול

שמא ירוץ את גולגלתו

ידעיתו ליה יהא רעוא דליהוו הנהו אינשי בשמתיה לבי תורתא פגעו ביה גובי אמרו ליה לאן קאולת אמר להן לפומבדיתא

מודני בת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת בן תא חוי מה בין גובי בבל ולסטין דארץ ישראל:

> ועלקיה ר' יוחנן אומר שוק ואליה מאי והעליה דמסמכא שוק לאליה (שמואל א ט, כד) וירם הטבח את השוק והעליה וישם לפני שאול מאי

לא תתייחד אשה עמהם: במאי עסקינן אילימא בחד דכוותה גבי ישראל

לא צריכא באשתו עמו עובד כוכבים אין אשתו משמרתו אבל ישראל

אשתו משמרתו

מאי בינייהו איכא בינייהו אשה חשובה בין אנשים ושאינה חשובה בין

になっ

לימינו במקל טופלו לשמאלו מופלו לימינו ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר בסייף טופלו לא יתייחד אדם עמהן: ת"ר ישראל שנודמן לו עובד כוכבים בדרך

שאלו להיכן הולך ירחיב לו את הדרך כדרך שעשה יעקב אבינו לעשו

שלא פגע בהן אדם רע מעולם תלמידי מי אתם אמרו להן תלמידי ר"ע אמרו להן אשרי ר"ע ותלמידיו לאן אתם הולכים אמרו להן לעכו כיון שהגיעו לכזיב פירשו אמרו להן

اے جاتے

היינו דאמרי אינשי גירדנא דלא טייון שתא בציר משני כי מטא לבי תורתא פריש אמרו ליה תלמידא דיהודה רמאה את אמר להו - תבעו שמתיהו והוה בהו חד גירדנא דלא אתא לשרויה שמתיה אכלי' אריא אולו עבדו גניבתא עשרין ותרתין שנין ולא אצלחו כיון דחוו אתו כולהו

בנה של עובדת כוכבים אבל עובדת כוכבי' מניקה בנה של ישראל ברשותה: לעבודת כוכבים אבל עובדת כוכבים מילדת בת ישראל בת ישראל לא תניק

גמ' ת"ר בת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת בן - לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תיילד את בת ישראל מפני שחשודין

כי ההיא איתתא ראמרה לחברתה מולרא יהודייתא בת מולדא דמא כי אופיא דנהרא וחכמים אומרים עובדת כוכבים מילדת את בת ישראל בזמן שאחרות גבה נמי לא דוימנין דמנחא ליה ידא אפותא וקטלא ליה ולא מתחזי על שפיכות דמים דברי רבי מאיר עומדות על גבה אבל לא בינה לבינה ור"מ אומר אפי' אחרות עומדות על

באפג זברא

בינו לבינה ורבי מאיר אומר אפילו אחרות עומדות על גבה נמי לא דוימנין מניקה את בנה של בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא ישראל מפני שחשודה על שפיכות דמים דברי ר"מ וחכ"א עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תניק את בנה של בת בת ישראל לא תניק: ת"ר בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים

יהודייתא אמרה לה נפישין בישתא דההיא איתתא דקא משפילנא מינייהו

עומדות על גבה אימא מודי להו לרבון צריכא ליה סם לדר מאבראי וקטלא ליה אבל מילדת דלא אפשר היכא דאחרות ואי אשמעינן מניקה בההיא קאמר רבי מאיר דאסור משום דשייפא

בלא מינטרי שבתא לא מחללינן סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבתא בשכר שרי משום

עני רבי אבהו קמיה דר' יוחנן העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא

סבר רב יוסף למימר הא דתניא העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא

מעלין ולא מורידין אסוקי בשכר שרי משום איבה

UKZLL

אמרת היו מורידין סמי מכאן מומר א"ל אני שונה (דברים כב, ג) לכל אבידת אחיך לרבות את המומר ואת

כוכבים מין הוי וחד אמר אפילו להכעיס נמי מומר אלא איוהו מין זה העובר אלילי - דלהכעיס הוא וקתני מומר התם בעי למיטעם טעמא דאיסורא איתמר מומר פליגי רב אחא ורבינא חד אמר לתיאבון מומר להכעיס

מגררה דנקים ליה עילא ואמר לא תיחות חיותא עלויה אמר מר היו מורידין אבל לא מעלין השתא אחותי מחתינן אסוקי מיבעי

ורבון א"ל לא היא במילתא בעלמא הוא דאוקימתה:

דשייפא ליה סמא לדד מאבראי וקטלא ליה

מאבראי וקטלא ליה אימא מודי ליה לרבי מאיר משום ראחרות רואות אותה אבל מניקה דאפשר דשייפא ליה סם לדד וצריכא דאי אשמעינן מילדת בההיא קאמרי רבנן דשרי דלא אפשר

יוסף בשכר שרי משום איבה ורמינהו יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בחנם אמר רב

איבה א"ל אביי יכלה למימר לה דידן דמינטרי שבתא מחללינן עלייהו דידכו – למימר אי פנויה היא בעינא לאינטבי אי אשת איש היא לא קא מודהמנא סבר רב יוסף למימר אנוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי יכלה

לבי דואר אמר ליה אביי יכול לומר לו קאי ברי אאיגרא אי נמי נקיטא לי זימנא

ולא מורידין אבל המינין והמסורות והמומרים היו מורידין ולא מעלין

להכעים קסבר אוכל גבילות להכעים מין הוא ולישני ליה כאן במומר אוכל נבילות לתיאבון כאן במומר אוכל נבילות

מיתיבי אכל פרעוש אחד או יתוש אחד הרי זה מומר והא הכא

בעינא לאחותי ברי מאיגרא אמר רב יוסף בר חמא אמר רב ששת לא נצרכא שאם היתה מעלה בבור - מכסה אמר לעבורי חיותא עילויה רבינא אמר שאם היה סולם מסלקו אמר רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו לא נצרכא שאם היתה אבן על פי הבאר

ロメムト ועובד כוכבים לא ימול ישראל מפני שחשודין על שפיכות דמים דברי רבי גבו אבל בינו לבינו לא ורבי מאיר אומר אפילו אחרים עומדים על גבו נמי ת"ר ישראל מל את העובד כוכבים לשום גר לאפוקי לשום מורנא דלא וחכמים אומרים עובד כוכבים מל את ישראל בזמן שאחרים עומדין על

לא דוימנין דמצלי ליה סכינא ומשוי ליה כרות שפכה

איפוך ר"מ אומר ימול כותי ולא עובד כוכבים ר' יהודה אומר עובד

בה רופא כותי ורופא עובד כוכבים ימול עובד כוכבים ואל ימול כותי דברי בוכבים ולא כותי

וסבר ר"מ עובד כוכבים לא ורמינהו עיר שאין בה רופא ישראל ויש

ר"מ רבי יהודה אומר ימול כותי ואל ימול עובד כוכבים

וסבר ר' יהודה עובד כוכבים שפיר דמי והתניא ר' יהודה אומר מנין - תשמור

למילה בעובר כוכבים שהיא פסולה שנא' (בראשית יו, ט) ואתה את בריתי

אלא לעולם לא תיפוך והכא במאי עסקינן

לא ימול ישראל מפני שמל לשם הר גרוים דברי רבי יהודה

יהודה ההיא דרבי יהודה הנשיא היא

712 C1

ברופא מומחה דכי אתא רב דימי א"ר יוחנן אם היה מומחה לרבים

אמר לו רבי יוסי וכי היכן מצינו מילה מן התורה לשמה אלא מל והולך

עד שתצא נשמתו

מנענ

דתניא רבי יהודה הנשיא אומר מנין למילה בעובד כוכבים שהיא פסולה

ת"ל ואתה את בריתי תשמור

ואידך הכתיב לה' המול ההוא בפסח כתיב ואידך נמי הכתיב המול ימול

דברה תורה כלשון בני אדם

מאי בינייהו ערבי מהול וגבנוני מהול איכא בינייהו מאן דאמר המול

ימול איכא ומ"ד את בריתי תשמור ליכא

אלא איכא בינייהו ישראל שמתו אחיו מחמת מילה ולא מלוהו למ"ד

ואתה את בריתי תשמור איכא למאן דאמר המול ימול ליכא

לאו בת מילה היא ולמ"ד המול ימול איכא דאשה כמאן דמהילא דמיא אלא איכא בינייהו אשה למ"ד ואתה את בריתי תשמור ליכא דאשה

דלא מהילי דמו

בערלי ישראל ואסור במולי עובדי כוכבים אלמא אף על גב דמהילי כמאן

דרב אמר ואתה את בריתי תשמור ורבי יוחנן המול ימול

ולמאן דאמר המול ימול איכא והתנן קונם שאני נהנה מן הערלים מותר

איתמר מנין למילה בעובד כוכבים שהיא פסולה דרו בר פפא משמיה

אמר רב חסדא מאי טעמא דרבי יהודה דכתיב לה' המול ורבי יוסי

אלא לעולם איפוך כדאפכינן מעיקרא ודקא קשיא דרבי יהודה אדר'

וסבר רבי יהודה כותי שפיר דמי והתניא ישראל מל את הכותי וכותי

ישראל ומותר במולי עובדי כוכבים אלמא אע"ג דלא מהילי כמאן דמהילי ולמ"ד המול ימול ליכא והתנן קונם שאני נהנה ממולים אסוד בערלי

צר קרי ביה ותקח והכתיב ותכרות קרי ביה ותכרת דאמרה לאיניש אחרינא ומי איכא למאן דאמר אשה לא והכתיב (שמות ד, כה) ותקח צפורה

ועבד ואיבעית אימא אתיא איהי ואתחלה ואתא משה ואגמרה:

מערפאין מהן ריפוי ממון אבל לא ריפוי נפשות ואין מסתפרין - לבינו:

Tar

במול ימול

מהן בכל מקום דברי רבי מאיר וחכמים אומרים ברה"ר מותר אבל לא בינו

והאמר רב יהודה אפילו ריברא דכוסילתא לא מתסינן מינייהו אפילו ריבדא דכוסילתא לא מתסינן מינייהו אלא ריפוי ממון בהמתו ריפוי נפשות גופיה והיינו דאמר רב יהודה אלא ריפוי ממון דבר שאין בו סכנה ריפוי נפשות דבר שיש בו סכנה גלל' מאי ריפוי ממון ומאי ריפוי נפשות אילימא ריפוי ממון בשכר - ריפוי נפשות בחנם ליתני מתרפאין מהן בשכר אבל לא בחנם

ואטא ההוא גברא לאורועי נפשיה

אמר רבא א"ר יוחנן ואמרי לה אמר רב חסדא אמר ר' יוחנן ספק חי מת האיכא חיי שעה לחיי שעה לא חיישינן

ספק מת אין מתרפאין מהן ודאי מת מתרפאין מהן

נבוא העיר והרעב בעיר ומתנו שם והאיכא חיי שעה אלא לאו לחיי שעה ומנא תימרא דלחיי שעה לא חיישינן דכתיב (מלכים ב ז, ד) אם אמרנו מיתיבי לא ישא ויתן אדם עם המינין ואין מתרפאין מהן אפילו לחיי

לא חיישינן

אמר רב חסדא אמר מר עוקבא אבל אם אמר לו סם פלוני יפה לו סם

הנח לו וארפא ממנו ואני אביא מקרא מן התורה שהוא מותר ולא הספיק ישכנו נחש איש כפר סכניא לרפאותו ולא הניחו ר' ישמעאל וא"ל ר' ישמעאל אחי בטהרה ולא עברת על דברי חביריך שהיו אומרים (קהלת י, ח) ופורץ גדר מאשה בבן דמא בן אחותו של ר' ישמעאל שהכישו נחש ובא יעקב לבא גליו ר' ישמעאל אשריך בן דמא שגופך טהור ויצתה נשמתך

נחש איהו נמי חויא טרקיה חויא דרבנן דלית ליה אסותא כלל שאני מינות דמשכא דאתי למימשך בתרייהו אמר מר לא עברת על דברי חביריך שהיו אומרים ופורץ גדר ישכנו

דף כח

ור' ישמעאל הני מילי בצינעא אבל בפרהסיא לא דתניא היה רבי ומאי ה"ל למימר (ויקרא יח, ה) וחי בהם ולא שימות בהם

לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו ומת

פלוני רע לו מותר

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל מכה שמחללין עליה את . השבת אין מתרפאין מהן ואיכא דאמרי אמר רבה בר בר חנה אמר ר"י כל

מיעבוד ואל יהרג ת"ל וחי בהם ולא שימות בהם יכול אפילו בפרהסיא ת"ל

ישמעאל אומר מנין שאם אומרים לו לאדם עבוד עבודת כוכבים ואל תהרג

סבר שיולי משאיל לו כי היכי דמשאיל לו משאיל לאיניש אחרינא

(ויקרא כב, לב) ולא תחללו את שם קדשי

חלל ומחללין עליהן את השבת הרגל דאמר רב אדא בר מחנה אמר רב גב היד וגב הרגל הרי הן כמכה של - את השבת אמר רב שמן בר אבא אמר ר' יוחנן והאי אישתא צמירתא כמכה מכה של חלל אין מתרפאין מהן מאי בינייהו איכא בינייהו גב היד וגב

של חלל דמי ומחללין עליה את השבת אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב כל מכה שצריכה אומד מחללין עליה

ליימי כמכה של חלל דמו מהיכן מכה של חלל פירש רבי אמי מן השפה ולפנים בעי רבי אליעור

ככי ושיני מאי כיון דאקושי גינהו כמכה דבראי דמו או דלמא כיון דגואי דלא הא כאיב ליה טובא שפיר דמי דלמא תוא היכא דכאיב ליה טובא אמר אביי ת"ש החושש בשיניו לא יגמע בהן את החומץ חושש הוא

חושש נמי קרי ליה

עבודה זרה 7.t

אשתבע לי דלא מגלית אישתבע לה לאלהא ישראל לא מגלינא גלייה ליה ומעלי שבתא א"ל למחר מאי אמרה ליה לא צריכת אי צריכנא מאי אמרה ת"ש רבי יוחנן חש בצפרינא אול לגבה דההיא מטרוניתא עבדה חמשא

אלמא כמכה של חלל דמיא אמר רב נחמן בר יצחק שאני צפדינא

מאי סימניה רמי מידי בי ככי ומייתי דמא מבי דרי ממאי הוי מקרירי

אמר אביי אנא עבדי כולהו ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא טייעא

אייתי קשייתא דויתא דלא מלו תילתא וקלנהו אמרא חדתא ודביק ביה דדרי מכה שמחללין עליה את השבת אין מתרפאין מהן אדם חשוב שאני

עבדי הכי ואיתסאי

הואיל ומתחיל בפה וגומר בבני מעיים

ואי לא רבי אמי ורבי אסי דלחכוהו לשקיה פסקיה לשקיה והא רבי אבהו דאדם חשוב הוה ורמא ליה יעקב מינאה סמא אשקיה

אסותא למיפסק דמא תחלי בחלא לאסוקי גרדא דיבלא וגירדא דאסנא או אמר שמואל האי פדעתא סכנתא היא ומחללין עליה את השבת מאי

ניקרא מקילקלתא

איתקומלי וליקרעיה שתי וערב והני מילי דלא חיור רישיה אבל חיור רישיה אמר רבא האי סימטא פרוונקא דאשתא היא מאי אסותא למחייה שיתין

וטמיש ליה בנטפא חיורא וליקליה ובדר ליה עילויה אדהכי והכי ליתי אהלא תולנא וצייר ליה בחללא דבי צוארא וליכריך עילויה נירא ברקא בפיקעא אורי ליה רבי אמי ואמרי לה רבי אסי אורי ליה ליתי שב ביני

דכיתנא בקייטא ודעמר גופנא בסיתווא נאי לא לייתי משקדי חלווני ואי לא מייתי משח קירא ולינקום בשחקי ואי לא לייתי תלת טרפא קרא דמייבשי בטולא וליקלי וליבדר עילויה

רבי אבהו חש באודניה אורי ליה ר' יוחנן ואמרי ליה בי מדרשא מאי

באודנא וליתוב אודניה להדא נורא ויודהר מזיקא ונישקול חדא וננח חדא דתומא וליתוב ברקא בחד רישא וליתלי בהו נורא ואידך רישא מותבא - חדא ויודהר מויקא לא למלייה לאודניה מישחא וליעבד שב פתילתא דאספסתא וליתי שופתא - דאספסתא ונייתי חד רישא בנורא וחד רישא באודניה ונשקול חדא ונוח נאי לא לייתי תרבא דחיפושתא גמלניתא וליפשר ולישדי ביה ואי

למחר נפק דרשה בפירקא

והא אישתבע לה לאלהא דישראל לא מגלינא אבל לעמיה ישראל

מגלינא והאיכא חילול השם דגלי לה מעיקרא

קרירי דחיטי ומחמימי חמימי דשערי ומשיורי כסא דהרסנא מאי עבדא ליה

א"ר אחא בריה דרבא מי שאור ושמן זית ומלח ומר בר רב אשי אמר משחא

דאוווא בגדפא דאוווא

ורבי יוחנן היכי עביד הכי והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל

פלשתים

רבי אבהו דמוקמי ביה מיני בנפשייהו (שופטים טו, ל) תמות נפשי עם

דרבי יוחנן רופא מומחה הוה דרבי אבהו נמי רופא מומחה הוה שאני

אמר רב ספרא האי עינבתא פרוונקא דמלאכא דמותא היא מאי אסותא

טיגוא בדובשא או כרפסא בטילייא אדהכי והכי ליתי עינבתא בת מינא

וניגנדר עילוי חיורתי לחיורתי ואוכמתי לאוכמתי

רבי יעקב חש

לית לן בה

קשיתא דאסנא לינח פיקעא להדי פיקעא

וה"מ פיקעא עילאה פיקעא תתאה מאי לייתי תרבא דצפירתא דלא

אפעט וליפשר ולישדי ביה

ואמר רבא אמר לי מניומי אסיא כולהו שקיינו קשו לאודנא לבר ממיא אורי ליה כי הא דאמר אביי אמרה לי אם לא איברי כולייתא אלא לאודנא

דכולייתא לייתי כולייתא דברחא קרחא וליקרעיה שתי וערב ולינח אמללא

דנורא והנהו מיא דנפקי מיניה לישדינהו באודניה לא קרירי ולא חמימי

אבא פמוני

לישנא אחרינא ואי לא לייתי שב פתילתא ביקרא ושייף ליה מישחא

ואי לא לייתי אודרא דנדא דלא משקיף ונוח בה ולתלייה לאודניה לרמיבא להדי נורא ומיזדהר מזיקא ואי לא לייתי גובתא דקניא עתיקא בר מאה שנין
אני לאלימלחיה מילחא גללניתא ולקלי ולידבק וסימנך רטיבא ליבשתא ויבשתא
בר יהוד

אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב עין שמרדה מותר לכוחלה בשבת סבור מיניה הני מילי הוא דשחקי סמנין מאתמול אבל משחק בשבת ואתויי דרך רשות הרבים לא א"ל ההוא מרבנן ורבי יעקב שמיה לדידי מיפרשא

רכי מרידי הוא דמר שמואל היא ההיא אמתא דהואי בי מר שמואל דקרחא לה עינא בשבתא צווחא וליכא דאשגח בה פקעא עינא למחר נפק מר שמואל ודרש עין שמרדה מותר לכוחלה בשבת מאי טעמא דשורייני

אמר רב יהודה ויבורא ודחרויה סילוא וסמטא ודכאיב ליה עינא ואתי סכנתא עילויה אישתא כולהו בי בני סכנתא חמה לחמה וסילקא לצינא וחילופא וקרירי

אמר רבה בר זוטרא אמר רבי חנינא מעלין אזנים בשבת תני רב שמואל

בר יהודה ביד אבל לא בסם איכא דאמרי בסם אבל לא ביד מ"ט מזריף זריף

רב יהודה שרא למיכחל עינא בשבת אמר להו רב שמואל בר יהודה מאן ציית ליהודה מחיל שבי לסוף חש בעיניה שלח ליה שרי או אסיר שלח ליה לכ"ע שרי לדירך אסיר

רעינא באובנתא דליבא תלו

כגון מאי אמר רב יהודה כגון רירא דיצא דמא דימעתא וקידחא ותחלת
אוכלא לאפוקי סוף אוכלא ופצוחי עינא דלא

אמר רב יהודה זיבורא ודחרזיה סילוא וסמטא ודכאיב ליה עינא ואתי - סכנתא חמימי לעקרבא וקרירי לזיבורא וחילופא סכנתא חמימי לסילוא

דף כט

ואבדתא

חלא לסיבורי ומוניני לתעניתא וחילופא סכנתא תחלי וסיבורא סכנתא ת"ר המקיז דם לא יאכל חגב"ש לא חלב ולא גבינה ולא בצלים ולא שחלים אם אכל אמר אביי נייתי רביעתא דחלא ורביעתא דחמרא ונערבבינהר

לחספניתא וחילופא סכנתא

שחלים אם אכל אמר אביי נייתי רביעתא דחלא ורביעתא דחמרא ונערבבינהו בהדי הדדי ונישתי וכי מפנה לא מפנה אלא למזרחה של עיר משום דקשה ריחא

לליבא בחמרא וסימנך (תהלים קד, מו) ויין ישמח לבב אנוש לרוחא במיא וסימנך (בראשית א, ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים לכודא בשיכרא וסימנך (בראשית כד, מו) וכדה על שכמה

רב אחא בריה דרבא שחיק להו לכולהו בהדי הדדי ושקיל ליה מלא

תנו רבנן ששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתן רפואה ואלו הן כרוב ותרדין ומי סיסין יבישה וקיבת והרת ויותרת הכבד ויש אומרים אף דגים קטנים ולא עוד אלא שדגים קטנים מפרין ומרבין כל גופו של אדם

> אישתא וסיבורא סכנתא כאיב עינא וסבורי סכנתא שני לדג דם שני לדם דג שלישי לו סכנתא

> א"ר יהושע בן לוי מעלין אונקלי בשבת מאי אונקלי אמר רבי אבא

חמש אצבעתיה ושתי ליה רב אשי שחיק כל חד וחד לחודיה ושקיל מלא אצבעיה רבתי ומלא אצבעיה ווטרתי אמר רב פפא אנא עבדי לכל הני ולא איתסאי עד ראמר לי ההוא טייעא אייתי כווא חדתא ומלייה מיא ורמי ביה תרוודא דדובשא דתלי לה בי כוכבי ולמחר אישתי עבדי הכי ואיתסאי

עשרה דברים מחזירין את החולה לחליו וחליו קשה אלו הן האוכל בשר שור שומן בשר צלי בשר ציפרים וביצה צלויה ושחלים ותגלחת ומרחץ וגבינה וכבד וי"א אף אגוזים וי"א אף קשואין תנא דבי רבי ישמעאל למה נקרא שמן קשואין מפני שהן קשין לכל גופו של אדם בחרבות:

עבודה זרה ÞÞ

את ידו רואה במראה ועובד כוכבים המסתפר מישראל כיון שהגיע לבלוריתו שומט ואין מסתפרין מהן בכל מקום: ת"ר ישראל המסתפר מעובד כוכבים

חנא חנא יאי קועיך לווגא אמר תיתי לי דעברי אדר"מ רב הנא בר ביזנא הוה מסתפר מעובד כוכבים בשבילי דנהרדעא א"ל

אמר רב פפא מתני' ומתניתא רב מלכיה שמעתתא רב מלכיו וסימוא וכמה אמר רב מלכיה אמר רב אדא בר אהבה שלשה אצבעות לכל רוח ורוח ועובד כוכבים המסתפר מישראל כיון שהגיע לבלוריתו שומט את ידו:

מתניתא מלכתא מאי בינייהו איכא בינייהו שפחות:

נודות העובדי כוכבים וקנקניהן ויין של ישראל כנוס בהן אסורין מתים דברי ר"ע ההולכין לתרפות אסור לשאת ולתת עמהן והבאין מותרין: בשר הנכנס לעבודת כוכבים מותר והיוצא אסור מפני שהוא כזבחי ואיסורן איסור הנאה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אין איסורן איסור

הנאה דברי ר' מאיר וחכ"א אין איסורן איסור הנאה המודיים וגבינת בית אונייקי של עובדי כוכבים אסודין ואיסודן איסוד

שורפה חיה ולא הודו לו אבל אמרו אין נהנין ולא מועלין אמר לו והלא קיבת עולה חמורה מקיבת נבילה אמרו כהן שדעתו יפה

מיין או כי טובים דודיך השיאו לדבר אחר אמר לו ישמעאל היאך אתה קורא כי טובים דודיך

זבחימו יאכלו ישתו יין נסיכם מה זבח אסור בהנאה אף יין נמי אסור בהנאה גמ' יין מנלן אמר רבה בר אבוה אמר קרא (דברים לב, לח) אשר חלב

א) ותמת שם מרים וכתיב התם (דברים כא, ד) וערפו שם את העגלה בנחל ומת גופיה מגלן אתיא שם שם מעגלה ערופה כתיב הכא (במדבר כ,

איחלופי כיון דאיכא חותם לא טרח ומזייף פקע ליה איסוריה אמר רב אשי הא אתא לאשמועינן חומץ שלנו ביד עובד והחומץ של עובדי כוכבים שהיה מתחלתו יין: פשיטא משום דאחמיץ

> וכיון דאיכא מראה מתחזי כאדם חשוב ברשות הרבים ל"ל מראה ואי ברשות היחיד כי רואה מאי הוי לעולם ברה"י אמר מר ישראל המסתפר מעובד כוכבים רואה במראה היכי דמי אי

> שבילי דנהרדעא כיון דשכיחי רבים כרה"ר דמו: ואדרבנן לא עבר אימר דאמור רבנן ברה"ר ברה"י מי אמור והוא סבר

> אמר רב חנינא בריה דרב איקא שפוד שפחות וגומות רב מלכיו בלורית

בשב"ג אומר בומן שהקרע שלו עגול אסור משוך מותר והחומץ של עובדי כוכבים שהיה מתחלתו יין וחרס הדרייני ועורות לבובין מודני אלו דברים של עובדי כוכבים אסורין ואיסורן איסור הנאה היין

בברי ר"מ וחכ"א לחין אסורין יבישין מותרין הנאה: החרצנים והזגין של עובדי כוכבים אסורין ואיסורן איסור הנאה

אמר לו מפני מה אסרו גבינות עובדי כוכבים אמר לו מפני שמעמידין אותה אמר ר' יהודה שאל ר' ישמעאל את רבי יהושע כשהיו מהלכין בדרך

בקיבה של נבילה

אמר לו מפני שמעמידין אות' בקיבת עגלי עבודת כוכבים אמר לו אם

כן למה לא אסרוה בהנאה

אפר מקלה וגבינה רב מלכיה

אמר לו כי טובים דודיך אמר לו אין הדבר כן שהרי חבירו מלמד עליו

לריח שמניך טובים:

זבח גופיה מגלן דכתיב (תהלים קו, כח) ויצמדו לבעל פעור ויאכלו

מה להלן אסור בהנאה אף כאן נמי אסור בהנאה

זבחי מתים מה מת אסור בהנאה אף זבח נמי אסור בהנאה

והתם מגלן אמרי דבי רבי ינאי כפרה כתיב בה כקדשים:

אי משום אינסוכי לא מנסכי ואי משום כוכבים אין צריך חותם בתוך חותם אי משום אינסוכי לא מנסכי ואי משום - לאשמועינן יין מבושל שלנו ביד עובדי כוכבים אין צריך חותם בתוך חותם יין אסור פשיטא משום דאיבשיל פקע ליה איסורא אמר רב אשי הא אתא אמר רבי אילעא שנינו יין מבושל של עובדי כוכבים שהיה מתחלתו

14 4

איחלופי כיון דאיכא חותם אחד לא טרח ומזייף ת"ר יין מבושל ואלונתית של עובדי כוכבים אסורין אלונתית כברייתא

רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו יין מווג אין בו משום גילוי או אין בו משום גילוי ת"ש העיד רבי יעקב בר אידי על יין מבושל שאין בו משום גילוי

שמואל ואבלט הוו יתבי אייתו לקמייהו חמרא מבשלא משכיה לידיה א"ל שמואל הרי אמרו יין מבושל אין בו משום יין נסך

אמר רב פפא לא אמרן אלא דמויג מובא אבל מזיג ולא מזיג שתי ומזיג רלא מזיג מי שתי והא רבה בר רב הונא הוה קאזיל בארבא והוה נקיט חמרא בהדיה וחזייה לההוא חיויא דצרי ואתי א"ל לשמעיה סמי עיניה דדין שקיל

הדיא הוה בי עכבורי הוו יתבי והוו קא שתו חמרא מזיגא פש להו חמרא בכובא וצרונהי בפרונקא וחזיא לההוא חיזיא דשקיל מיא ורמא בכובא עד אמר רר אשי ואימימא כר משרשיא פירוקא לחכומא אמר ררא הלרמא

ואמזיגא לא מסר נפשיה והא רבי ינאי הוה בי עכבורי ואמרי ליה בר

אמר רב אשי ואיתימא רב משרשיא פירוקא לסכנתא אמר רבא הלכתא
אמר רב אשי ואיתימא רב משרשיא פירוקא לסכנתא אמר רבא הלכתא

רב לא שתי מבי ארמאה אמר לא זהירי בגילוי מבי ארמלתא שתי אמר סירכא דגברא נקימא

שמואל לא שתי מיא מבי ארמלתא אמר לית לה אימתא דגברא ולא

אריב"ל שלש יינות הן ואין בהן משום גילוי ואלו הן חד מר מתוק חד מילא חריפא דמצרי זיקי מר ירנקא מתוק חוליא רב חמא מתני לעילויא חד חמר ופלפלין מר אפסינתין מתוק מי בארג

> מותרת ואיזו היא אלונתית כדתגן גבי שבת עושין אגומלין ואין עושין אלונתית ואיזו היא אגומלין ואיזו היא אלונתית אגומלין יין ודבש ופלפלין אלונתית יין ישן ומים צלולין ואפרסמון דעבדי לבי מסותא

> בר ישמעאל עלי ועל צוארי
>
> ביה יון מבושל אין בו משום גילוי אמרו ליה נסמוך מחוי להו ר' ינאי
> גילוי אמר להו ר' ישמעאל בן זירוד הכי אמר רשב"ל משום גברא רבה ומנו
> ביה יותי יון מבושל אין בי מבושל יש בי משום גילוי אין בי משום
> רבי ינאי בר ישמעאל חלש על לגביה ר' ישמעאל בן זירוד ורבנן לשיולי

אמתיה דרבי הייא איגלייי לה ההוא חמרא מבשלא אתיא לקמיה דר' הייא אמר לה הרי אמרו יין מבושל אין בו משום גילוי שמעיה דרב אדא בר אהבה איגלי ליה חמרא מזיגא א"ל הרי אמרו יין מזוג אין בו משום גילוי

אחייא מסר נפשיה אמזיגא לא מסר נפשיה

קלי מיא שדא ביה וסר לאחוריה

דמלא בכובא וסליק חמרא עילויה פרונקא ושתי

אמרי דמויג איהו שתי דמויגי אחריני לא שתי

שמעיה דרב חלקיה בר טובי א"ל הרי אמרו אימת ישן עליהן והני מילי אתא לגביה דרב חלקיה בר טובי א"ל הרי אמרו אימת ישן עליהן והני מילי ביממא אבל בליליא לא ולא היא לא שנא ביממא ול"ש בליליא אימת ישן

מיכסיא מיא אבל מבי ארמאה שתי נהי דאגילויא לא קפרי אמנקרותא מיהא קפרי א"ד רב לא שתי מיא מבי ארמאה אבל מבי ארמלתא שתי שמואל לא שתי מיא לא מבי ארמאה ולא מבי ארמלתא:

אר"ש בן לקיש קרינא אין בו משום גילוי מאי קרינא א"ר אבהו חמרא הליא דאתי מעסיא אמר רבא ובמקומו יש בו משום גילוי מ"ט חמר מדינה הוא אמר רבא האי חמרא דאקרים עד תלתא יומי יש בו משום גילוי ומשום

"I LOT

עליהן לא אמרינן

עבודה זרה 9₺

אפי' לבתר תלתא יומי חיישינן משום גילוי מ"ט זימנין מיקרי שתי מכאן ואילך אין בו משום גילוי ואין בו משום יין נסך ונהרדעי אמרי

בהם משום גילוי ובני גולה נהגו בהן איסור ולא אמרן אלא דלית בהו חלא ת"ר יין תוסס אין בו משום גילוי וכמה תסיסתו ג' ימים השחלים אין

אין בו משום גילוי אמר רב אשי והוא דעביד טיף להדי טיף טיף אי אית ביה נקורי היישינן אמר רב הייא בר אשי אמר שמואל מי טיף טיף כותח הבבלי אין בו משום גילוי ובני גולה נהגו בו איסור אמר רב מנשי

כח אוסופי הוא דקא מוסיף זיהריה קליש והתניא שלשה כל זמן שמוקינין גבורה מתוספת בהן אלו הן דג נחש וחזיר שוקע של בינוני מפעפע ושל וקן צף למימרא דכמה דקשיש כחוש חיליה אמר רב ספרא משום ר' יהושע דרומא שלשה מיני ארס הן של בחור

ומת א"ר זהו שוקע יאכל ממנה עשירי מעשה היה ואכלו ממנה תשעה ולא מתו ואכל עשירי וכן אבטיח שנתגלתה אע"פ שאכלו ממנה ט' בני אדם ולא מתו לא

אחרים היינו תנא קמא איכא בינייהו גב היד וגב הרגל ורומני דאפי

אמר מר לא ישקה מהן לא בהמתו ולא בהמת חבירו והתניא אבל

א"ר אסי א"ר יוחנן משום ר' יהודה בן בתירא שלשה יינות הן יין נסך - אסור בהנאה ומטמא טומאה חמורה בכזית

סתם יינם אסור בהנאה ומטמא טומאת משקין ברביעית המפקיד יינו

יש משנת בר קפרא תנא ליה ר' תנחום דמן פרוד המפקיד יינו אצל עובד אי הכי בשתיה נמי לישתרי דהא רבי יוחנן אקלע לפרוד אמר כלום

כוכבים מותר בשתיה

אצל עובד כוכבים אסור בשתיה ומותר בהנאה

א"ר זירא לא קשיא הא ר"א הא רבנן

אמר זעירי הלכה כר"א

א"ר הייא בריה דרבי הייא בר נחמני א"ר חסדא אמר רב ואמרי לה

אבל אית בהו חלא מיגרי בהו

חושש משום שנאמר (תהלים קטז, ו) שומר פתאים ה' כי האי תנא דתניא רבי אליעוד אומר אוכל אדם ענבים ותאנים בלילה ואינו אמר רב הייא בר אשי אמר שמואל פי תאנה אין בו משום גילוי כמאן

מתו ושתה עשירי ומת אמר ר' ירמיה זהו שוקע תשעה ולא מתו לא ישתה ממנה עשירי מעשה היה ששתו ממנו תשעה ולא של בחור שוקע למאי הלכתא דתניא חבית שנתגלה אע"פ ששתו ממנה

ולא ירחץ בהן פניו ידיו ורגליו אחרים אומרים מקום שיש סירטא אסור אין הבית ולא יגבל בהן את המיט ולא ישקה מהן לא בהמתו ולא בהמת חבירו ת"ר מים שנתגלו הרי זה לא ישפכם ברשות הרבים ולא ירביץ בהן את

משקהו לבהמת עצמו כי תניא ההיא לשונרא אי הכי דחבריה נמי דחבריה

ומפסיד ליה מיניה כחיש דידיה נמי כחיש הדר בריא דחבריה נמי הדר בריא זימנין דבעי לזבונא

כוכבים לשביעית ולמעשר כגון שייחד לו קרן ווית והתנן המפקיד פירותיו אצל עובד כוכבים הרי הן כפירותיו של עובד

קרי עליה (קהלת יא, ג) מקום שיפול העץ שם יהו שם יהו ס"ד אלא

שם יהו פירותיו

74 48

סירטא מותר

דתניא אחד הלוקח ואחד השוכר בית בחצירו של עובד כוכבים ומלאוהו

יין ומפתח או חותם ביד ישראל ר"א מתיר וחכמים אוסרין

אמר רב חסדא אמר זעירי ואמרי לה א"ר חסדא אמר לי אבא בר חמא הכי בחותם אחד ור' יוחנן אמר אפי' יין משתמר בחותם אחד ולא פליגי הא אמר רבי אלעזר הכל משתמר בחותם אחד חוץ מן היין שאין משתמר

כר"א הא כרבנן

אבל בחותם בתוך חותם שרו ומר סבר אפילו חותם בתוך חותם אסרי בתוך חותם ותרוייהו כרבנן מר סבר כי פליגי רבנן עליה דר"א בחותם אחד שאין משתמר בחותם בתוך חותם ורבי יוחנן אמר אפילו יין משתמר בחותם איכא דאמרי א"ר אלעזר הכל משתמר בחותם בתוך חותם חוץ מן היין

לומר חביות פתוחות אסורות סתומות מותרות ת"ר בראשונה היו אומרים יין של עין כושי אסור מפני בירת סריקא

וסתומות מותרות ורמינהי

יצחק משום חתנות רב נחמן אמר משום גילוי

אנימר מפני מה אסרו שכר של עובדי כוכבים רמי בר חמא אמר רבי מתקיף לה רבי ירמיה מידי הגך דעיר לא בדרך אתו אלא אמר רבי אמר רבי זירא לא קשיא כאן בעיר כאן בדרך

אלא מעתה ישן תשתרי דא"ר ישן מותר אין מניחו ליישן החמיץ מותר

אין מניחו להחמיץ גוירה ישן אטו חדש

מאי משום שימצא דשימצא אייתו ליה שיכרא ולא אשתי בשלמא חמרא משום שימצא שיכרא משום רב שמואל בר ביסנא איקלע למרגואן אייתו ליה חמרא ולא אשתי

ודלקי מלקי ליה טפי וחייא ברי הואיל ולקי לא נישתי מיניה

אמר שמואל כל השרצים יש להן ארס של נחש ממית של שרצים

אמר רב יוסף

האי חלא דשיכרא דארמאה אסור דמערבי ביה דורדיא דיין נסך אמר

וחרס הדרייני: מאי הדרייני אמר רב יהודה אמר שמואל חרס של

רב אשי ומאוצר שרי כיון דמערבי ביה מסרא סרי:

לגיו וצייר וחתים הוי חותם בתוך חותם הוי חותם בתוך חותם פיו למעלה לא הוי חותם בתוך חותם וכי כייף פומיה חותם לא מיהדק לא הוי חותם בתוך חותם נוד בדיסקיא חתימת פיו למטה וחתימא הוי חותם בתוך חותם ואי לא לא דיקולא ומיהדק הוי חותם בתוך היכי דמי חותם בתוך חותם אמר רבא אגנא דפומא דחביתא שריקא

לא קפיד אפתוחות אסתומות מקפיד קפיד ושל ברקתא אסור מפני כפר פרשאי ושל זגדור אסור מפני כפר שלים חזרו על מגע עובד כוכבים לא שנא פתוחות ולא שנא סתומות ולבסוף סבור כי

מעיקרא מאי סבור ולבסוף מאי סבור מעיקרא סבור אין כותי מקפיד

אם מכיר חותמו וסתמו מותר אם לאו אסור השולח חבית של יין ביד כותי ושל ציר ושל מורייס ביד עובד כוכבים

ירמיה בין הגיתות שנינו כיון דכולי עלמא אפכי מירתת אמר השתא אי חזי

לי מפסדו לי

נמי מגלינן לא צריכא באתרא דמצלו מיא אנילוי דמאי אילימא גילוי דנוייתא אנן נמי מגלינן ואלא דחביתא אנן

רב פפא מפיקין ליה לאבבא דחנותא ושתי רב אחאי מייתו ליה לביתיה

ושתי ותרוייהו משום חתנות רב אחאי עביד הרחקה יתירתא

אמר רב האי שיכרא דארמאה שרי וחייא ברי לא נישתי מיניה מה

ופשך אי שרי לכולי עלמא שרי אי אסיר לכולי עלמא אסיר

גילויא ולא מתו איידי דאכלי שקצים ורמשים חביל גופייהו מאַלייתאַ דהוה אמר רב אבוך הכי אמר אבוך הני ארמאי ווקאני דהוו שתו אלא רב סבר משום גילויא ואזיל מרורא דכשותא וקלי ליה זיהריה - אינו ממית אמר ליה שמואל לחייא בר רב בר אריא תא ואימא לך מילתא

14 45

בן לוי וראשון שלנו כשלישי שלהן ומתברו להו בחספי ודרו בהדייהו וכל היכא דמטו תרו להו ושתו א"ר יהושע מאולם עבדה ונטעה ורמי ליה לחמרא בגולפי חיורי ומייצי להו לחמרייהו הדריינוס קיסר כי אתא רב דימי אמר קרקע בתולה היתה שלא עבדה אדם

איבעיא להו מהו לסמוך בהן כרעי המטה רוצה בקיומו ע"י ד"א שרי

ת"ש דר"א ורבי יוחנן חד אסר וחד שרי והלכתא כמאן דאסר

או אסור

בהן אסור בשתיה ומותר בהנאה העיד שמעון בן גודא לפני בנו של ר"ג על אסור לעשות מהן שמיחין לחמור והא הכא דרוצה בקיומו ע"י דבר אחר מיתיבי הדרדורין והרוקבאות של עובדי כוכבים יין של ישראל כנוס

ר"ג ששתה ממנו בעכו ולא הודו לו

ולעני דאסור

וליטעמיך קנקנים של עובדי כוכבים ליתסרו למיובן מאי שנא נודות

ומ"ש קנקנים אמר רבא גזירה שמא יבקע נודו וימלנו ויתפרנו על גבי נודו - התם ליתיה לאיסוריה בעיניה הכא איתיה לאיסוריה בעיניה:

בשתיה ומותר בהנאה העיר שמעון בן גודע לפני בנו של ר"ג על ר"ג אימא גודא לחוד וגודע לחוד: ולא הודו לו: ורמינהי יין הבא ברוקבאות של עובדי כוכבים אסור

מאי לא הודו לו דקאמר התם כל סייעתו אבל בנו מודי ליה איבעית

מלחו אסור אימא מלחו העברתו:

ועורות לבובין: תנו רבנן איזהו עור לבוב כל שקרוע כנגד הלב וקדור

כמין ארובה יש עליו קורט דם אסור

אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרשב"ג

כוכבים לעבודת כוכבים:

ששתה ממנו בעכו והודו לו

רשב"ג אומר בזמן שהקרע שלו עגול אסור משוך מותר: אמר רב יוסף

א"ל אביי הלכה מכלל דפליגי א"ל מאי נפקא לך מינה א"ל גמרא

אין עליו קורט דם מותר אמר דב הונא לא שנו אלא שלא מלחו אבל

ולמ"ד רוצה בקיומו על ידי ד"א אסור מ"ש קנקנים דשרו אמר לך

נודות של עובדי כוכבים רשב"ג אומר משום רבי יהושע בן קפוסאי

גמור זמורתא תהא:

והיוצא אסור מפני שהוא כובחי מתים: מ"ט אי אפשר דליכא תקרובת

ההולכין לתרפות אסורין לשאת ולתת עמהם: אמר שמואל עובד

א"ר יוחנן דלא כרבי אלעור דאי כרבי אלעור האמר סתם מחשבת עובד. עבודת כוכבים מני רבי יהודה בן בתירא היא

באהל שנאמר (תהלים קו, כח) ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה כוכבים ההולך לתרפות בהליכה אסור דאזיל ומודי קמי עבודת כוכבים

בחזרה מותר מאי דהוה הוה

ישראל ההולך לתרפות בהליכה מותר דלמא הדר ביה ולא אזיל בחזרה אסור כיון

דתניא רבי יהודה בן בתירא אומר מנין לתקרובת עבודת כוכבים שמטמא

בשר הנכנס לעבודת כוכבים מותר: מאן תנא אמר ר' הייא בר אבא

الع کلا

דאביק בה מהדר הדר אזיל

מת מטמא באהל אף תקרובת עבודת כוכבים מטמאה באהל:

ההולך ליריד בהליכה מותר בחזרה אסור ת"ר עובד כוכבים ההולך ליריד בין בהליכה בין בחזרה מותר ישראל

והתניא ישראל ההולך לתרפות בין בהליכה בין בחזרה אסור אמר רב

אשי כי תניא ההיא בישראל מומר דודאי אזיל

מאי שנא ישראל דבחורה אסור דאמרי עבודת כוכבים זבין דמי עבודת

כוכבים איכא בהדיה עובד כוכבים נמי נימא עבודת כוכבים זבין דמי עבודת

כוכבים איכא בהדיה

אימור גלימא זבין חמרא זבין אי איתא דה"ל הכא הוה מזבין ליה: אלא עובד כוכבים אמרינן גלימא זבין חמרא זבין ישראל נמי נימא

יין וישראל עומד על גביו אינו חושש חדשים מותרין ישנים ומוופפין אסורין עובד כוכבים ריבבן ועיבדן ונתן לתוכן נודות העובדי כוכבים וקנקניהם: ת"ר נודות העובדי כוכבים גרודים

דלמא אגב מירדיה מנסך ולאו אדעתיה ומאחר דישראל נותן לתוכן יין ישראל אחר עומד על גביו למה לי

בר עדי מייעא אנס הנהו זיקי מרב יצחק בר יוסף רמא בהו חמרא מתקיף לה רב אשי מי דמי התם קאויל לאיבוד הכא לא קאויל לאיבוד

למימר הני מילי נודות אבל קנקנים לא אמר ליה רב אשי לא שנא נודות - נותן לתוכן יין ישראל נותן לתוכן ציר ומודייס ואינו חושש בן לקיש אחד שלנו ואחד שלהם סבר רב אחא בריה דרבא קמיה דרב אשי סבור מינה הני מילי דירן אבל דידהו לא כי אתא רבין א"ר שמעון

ולא שנא קנקנים

לכתחלה או דיעבד ת"ש דתני רב זביד בר אושעיא הלוקח קנקנים

אסי א"ר יוחנן קנקנים של עובדי כוכבים שהחזירן לכבשן האש כיון שנשרה מהו א"ל ציר שורף אור לא כ"ש אתמר נמי א"ר יוחנן ואמרי לה אמר ר' בעא מיניה ר' יהודה נשיאה מרבי אמי החוירן לכבשן האש ונתלבנו

ביה חמרא ואפילו הכי לא חש לה למילתא אמר אקראי בעלמא הוא רבינא שרא ליה לרב חייא בריה דרב יצחק למירמא ביה שכרא אול רמא איבעיא להו מהו ליתן לתוכו שכר רב נחמן ורב יהודה אסרי ורבא שרי

יוסי בר אבין כלי מחפורת של צריף א"ר יוסנא א"ר אמי כלי נתר אין לו טהרה עולמית מאי כלי נתר א"ר

אמר רב עוירא הני חצבי שחימי דארמאי כיון דלא בלעי טובא משכשכן

משכשכן במים ומותרין

איבעיא להו

קשורין זה בזה אסורין אימא דעתו לחזור: והבאין מותרין: ארשב"ל לא שנו אלא שאין קשורין זה בזה אבל

יין וישראל אחר עומד על גביו ואינו חושש מאי הוי אמר רב פפא ה"ק עובד כוכבים ריבבן ועיבדן וישראל נותן לתוכן וכי מאחר דעובד כוכבים נותן לתוכן יין כי ישראל עומד [על] גביו

בשרא המרא לבי מילחי דישראל שרי נעשה כוורק מים לטיט אמר רב פפי ש"מ מדרב זביד האי עובד כוכבים רב זביד אמר לעולם כדקאמרת מעיקרא והכא בעידנא דקא שדי ליה

44U הלכה למעשה ממלאן מים שלשה ימים ומערן ואמר רבא צריך לערן מעת ואהדרינהו ניהליה אתא שאיל בי מדרשא א"ל רבי ירמיה כך הורה רבי אמי

אסורין עובד כוכבים נותן לתוכן יין ישראל נותן לתוכן מים עובד כוכבים ת"ר קנקנים של עובדי כוכבים חדשים גרודים מותרין ישנים ומוופפין

לכתחלה מן העובדי כוכבים חדשים נותן לתוכן יין ישנים נותן לתוכן ציר ומורייס

זיפתן מהן מותרין

נתר קינסא פליגי בה רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי והלכתא כמאן דאסר אמר רב אשי לא תימא עד דנתרן אלא אפי' רפאי מירפא אע"ג דלא

רבון ממלינהו מיא אנוחי בשימשא מי אמור בשימשא פקעו א"ל רבי אבא אסרתינהו עלך איסורא דלעולם אימור דאמור רב יצחק בר ביסנא הוה ליה הנהו מאני דפקוסנא מלינהו מיא אנחינהו

ניהלייהו אתו שיילוהו לרב יהודה אמר דבר שאין מכניסו לקיום הוא דבי פרוק רופילא אנס הני כובי מפומבדיתא רמא בהו חמרא אהדרינהו

כסי רב אסי אסר ורב אשי שרי אי שתי בהו עובר כוכבים פעם ראשון

במים ומותרין אמר רב פפי הני פתוותא דבי מיכסי כיון דלא בלעי טובא - כ"ע לא פליגי דאטור כי פליגי בפעם שני

משכשכן במים והן מותרין

ד, ובלכתא פעם ראשון ושני אסור ג' מותר איכא דאמרי פעם ראשון ושני כ"ע לא פליגי דאסור כי פליגי בפעם

דמיצריף ואי אית בהו קרטופני כולהו אסירי דרש מרימר קוניא בין אוכמא

כי אית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי בלעי ואסירי כי תיבעי לך

א"ר זביד האי מאני דקוניא חיורא ואוכמא שרי ירוקא אסור משום

מאי שנא מחמץ בפסח דבעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא מהו

לאשחמושי בהו בפיסחא ירוקא לא חיבעי לך דמצרפי ובלעי ואסירי כי דשיעי מאי אמר

בין חיורא בין ירוקא שרי

עיבעי לך חיורי ואוכמי מאי

14 41

להו אנא חוינא להו דמדייתי וכיון דמדייתי ודאי בלעי ואסידי מ"ט

התורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מידי דופנו לעולם

מ"ש מיין נסך דדרש להו מרימר כולהו מאני דקוניא שרי

וכ"ת חמץ דאורייתא יין נסך דרבנן והא כל דתקון רבנן כעין דאורייתא

לא הוה בידיה קנקנים של עובדי כוכבים אסורין או מותרין לא הוה בידיה

תקון זה תשמישו בחמין וזה תשמישו בצונן

במה שימש משה כל שבעת ימי המלואים לא הוה בידיה

תפלת תענית והלכתא קנקנים של עובדי כוכבים לאחר י"ב חדש מותרין במה אתא שאל בי מדרשא אמרי הלכתא מתענין לשעות ואם השלים מתפלל

עובדי כוכבים לחין אסורין יבשים מותרים הי גינהו לחין והי גינהו יבשין

החרצנים והוגים של עובדי כוכבים וכו": ת"ר החרצנים והוגים של

ר"ע איקלע לגינוק בעו מיניה מתענין לשעות או אין מתענין לשעות

שימש משה שבעת ימי המלואים בחלוק לבן רב כהנא מתני בחלוק לבן שאין

אמר רב יהודה אמר שמואל לחין כל י"ב חדש יבשים לאחר י"ב חדש

בו אימרא:

עיקולי ופשורי איכא:

אתמר אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כשהן אסורין אסורין אפילו

א"ר זביד האי דורדיא דחמרא דארמאי בתר תריסר ירחי שתא שרי

בהנאה כשהן מותרין מותרין אפילו באכילה

אמר רב חביבא בריה דרבא הני גולפי בתר תריסר ירחי שתא שרי אמר רב

חביבא הני

אבטא דטייעי בתר תריסר ירחי שתא שרי אמר רב אחא בריה דרב

והמורייס: ת"ר מורייס אומן מותר ר' יהודה בן גמליאל אומר משום

איקא הני פורצני דארמאי בתר תריסר ירחי שתא שרי אמר רב אחא בריה - ר' חנינא ב"ג אף חילק אומן מותר

דרבא הני גולפי שחימי ואוכמי בתר תריסר ירחי שתא שרי:

לא צריך למירמי בהו חמרא מכאן ואילך רמו בהו חמרא

תני אבימי בריה דר' אבהו מורייס אומן מותר הוא תני לה והוא א"ל

לה אי משום דמערבי ביה חמרא קיסתא דמורייס בלומא קיסתא דחמרא בד' פעם ראשון ושני מותר שלישי אסור מ"ם פעם ראשון ושני דנפיש שומנייהו - נטורי בהדה א"ל רבא עד האידנא מאן נטרה א"ל עד האידנא למאן ניחוש

ההוא ארבא דמורייסא דאתי לנמילא דעכו אותיב רבי אבא דמן עכו

4144

א"ל ר' ירמיה לר' וירא דלמא איידי דצור אתו דשוי חמרא א"ל התם

עגלים של אותה עיר נשחטין לעבודת כוכבים מאי איריא רוב עגלים אפילו וגבינת בית אונייקי: ארשב"ל מפני מה אסרו גבינת אונייקי מפני שרוב

מיעוט נמי דהא ר"מ חייש למיעוטא

וכתיב התם (שמות כא, כח) סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו בשרו	מהדר ליה והלא קיבת עַולה חמורה מקיבת נבילה
איבעית אימא קרא כתיב הכא (דברים יג, יח) לא ידבק בידך מאומה	אמר רבא תרוייהו תננהי מדקא"ל מפני שמעמידין בקיבת נבילה וקא
אימא סברא ואב"א קרא	
שור הנסקל מקודשת בפרש עגלי עבודת כוכבים אינה מקודשת איבעית	גבי שור הנסקל לא ניחא ליה בנפחיה
א"ר יהודה שאל ר' ישמעאל: אמר רב אחדבוי אמר רב המקדש בפרש	איבעית אימא סברא גבי עגלי עבודת כוכבים ניחא ליה בנפחיה אבל
ובמב"ל אמר מותרת	א"ל תרמינך שעתך באומר בגמר זביחה הוא עובדה:
	וילפינן חוץ מפנים
הוי והא את הוא דשרי	לעבודת כוכבים רבי יוחנן אמר אסורה קסבר מחשבין מעבודה לעבודה
א"ל ר"ש בר אליקים לר"ש בן לקיש כי נשחטין לעבודת כוכבים מאי	דאתמר השוחט את הבהמה לזרוק דמה לעבודת כוכבים להקטיר חלבה
אלא אי אמרת מיעוט כיון דאיכא רוב עגלים דאין נשחטין לעבודת	במיעוטא ומיעוטא דמיעוטא לא הייש ר"מ
אי אמרת רוב איכא מיעוט	כוכבים ואיכא נמי שאר בהמות דאין נשחטין לעבודת כוכבים ה"ל מיעוטא
פרק ב אין מעמירין 13	

14 41

ליה א"כ למה לא אסרוה בהנאה מכלל דעבודת כוכבים אסור פרשייהו ולהדר ליה משום דליתיה לאיסורא בעיניה לאיסורא בעיניה אמרי הכא כיון דאוקמיה קא מוקים חשיב ליה כמאן דאיתיה לאיסוריה השיאו לדבר אחר וכו': מאי (שיר השירים א, ב) כי טובים דודיך מיין

בעיניה: הכא ביון האוקמיה קא מוקים חשיב ליה במאן האיניה לאיטוריה. השיאו לבו במא עמר אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע עריבים עלי

דברי דודיך יותר מיינה של תורה

ומדקא"ל מפני שמעמידין אותה בקיבת עגלי עבודת כוכבים וקא מהדר

מ"ש האי קרא דשייליה אר"ש בן פזי ואיתימא ר"ש בר אמי מרישיה מ"ם אמר עולא ואיתימא רב שמואל בר אבא גזרה חדשה היא ואין דקרא קא"ל (שיר השירים א, ב) ישקני מנשיקות פיהו אמר ליה ישמעאל מפקפקין בה מאי גזירתא אר"ש בן פזי אמר ריב"ל משום ניקור

אחי חשוק שפתותיך זו בזו ואל תבהל להשיב

מכלל דאיסורי הנאה שרו פרשייהו

אסור הא פרשו מותרת

ולימא ליה משום ניקור כדעולא דאמר עולא כי גורי גוירתא במערבא מגרף בה ר' ירמיה אלא מעתה יבשה תשתרי ישן תשתרי דא"ר חנינא לא מגלו מעמא עד תריסר ירחי שתא דלמא איכא איניש דלא ס"ל ואתי יבש מותר אין מניחו ליבש ישן מותר אין מניחו לישן לולוולי בה

א"ר חנינא לפי שא"א לה בלא צחצוחי חלב ושמואל אמר מפני הא קיבה גופא שריא ומי אמר שמואל הכי והתגן קיבת העובד כוכבים שמעמידין אותה בעור קיבת גבילה הרי זו אסורה

פלמר ישראל

רב יוסף ואיתימא רב שמואל בר יהודה אמר לא כך היה מעשה אלא א"ר חלבו אפילו למ"ר פלטר עובד כוכבים לא אמרן אלא דליכא פלטר חכמים לאוסרה מה ראו חכמים משום חתנות כוכבים לפניו פת פורני מאפה סאה אמר רבי כמה נאה פת זו מה ראו - היא רבי לא התיר את הפת אין דכי אתא רב דימי אמר פעם אחת יצא רבי לשדה והביא עובד אלא מה ראו חכמים לאוסרה בשדה כסבורין העם התיר רבי הפת ולא Lalc ואב"א אפי' תימא דקבעי לה לגבינה איכא דקאי ביני אטפי: והפת: א"ר כהנא א"ר יוחנן פת לא הותרה בב"ד מכלל דאיכא מאן ליכא למיקם עלה דמילתא אי דקא בעי לגבינה ה"ג הכא במאי עסקינן דקא בעי ליה לכמכא ונשקול מיניה קלי וניקום כיון דבטהור נמי איכא נסיובי דלא קיימי הרי אלו אסורין ואין איסורן איסור הנאה: שאין בה דגה כלבית שוטטת בו והחילק וקורט של חלתית ומלח שלקונדית. משום איערובי ניקום דאמר מר חלב טהור עומד חלב טמא אינו עומד והשלקות וכבשין שדרכן לתת לתוכן יין וחומץ וטרית טרופה וציר גמ' חלב למאי ניחוש לה אי משום איחלופי טהור חיור טמא ירוק ואי אחד העוה"ו ואחד העוה"ב שנא' עלמות קרי ביה עולמות: שנא, עלמות אהבוך קרי ביה על מות ולא עוד אלא שנוחל שני עולמות. דינו התירו השמן א, ג) עלמות אהבוך קרי ביה עלומות ולא עוד אלא שמלאך המות אוהבו - חלב שחלבו עובד כוכבים ואין ישראל רואהו והפת והשמן שלהן רבי ובית ולא עוד אלא דברים שמכוסין ממנו מתגלין לו שנאמר (שיר השירים מתני, ואלו דברים של עובדי כוכבים אסורין ואין איסורן איסור הנאה דרש רב נחמן בריה דרב חסדא מאי דכתיב (שיר השירים א, ג) לריח אין ריחה נודף בין לרב חסדא בין לרב נחמן בר יצחק תתסר בהנאה קשיא שמניך טובים למה ת"ח דומה לצלוחית של פלייטין מגולה ריחה נודף מכוסה בקטפא דגווא אבל בקטפא דפירא מודי העיקרין מותר בשרף הפגין אסור מפני שהוא פירי אפי' תימא ר' יהושע ער כאן לא פליג ר' יהושע עליה דר"א אלא והיינו דתנן א"ר יהושע שמעתי בפירוש שהמעמיד בשרף העלין ובשרף אמר מפני שמעמידין אותה בשרף הערלה בשומן חזיר רב חסדא אמר מפני שמעמירין אותה בחומץ רב נחמן בר יצחק – מפני שהוא פירי כמאן כי האי תנא (דתניא) ר"א אומר המעמיד בשרף הערלה אסור רב מלכיא משמיה דרב אדא בר אהבה אמר מפני שמחליקין פניה כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה ומשנה לא זזה ממקומה اے,,, והוינן בה אטו דעובד כוכבים לאו נבלה היא ואמר שמואל חדא קתני קיבת שחיטת עובד כוכבים נבלה אסורה 79 עבודה זרה

אין כאן פלטר כסבורין העם לומר פלטר עובד כוכבים והוא לא אמר אלא . פלטר עובד כוכבים ה"מ בשדה אבל בעיר לא משום התנות

אמרו פעם אחת הלך רבי למקום אחד וראה פת דחוק לתלמידים אמר רבי ישראל אבל במקום ראיכא פלטר ישראל לא ורבי יוחנן אמר אפי' למ"ד

איבו הוה מנכית ואכיל פת אבי מצרי אמר להו רבא ואיתימא רב נחמן

14 44

אלא וליפתן של כלים אסורין אוסרתן

משום דבר אחר ועל דבר אחר משום ד"א

יצחק גורו על בנותיהן נידות מעריסותן

אפילו בשדה

ישראל לא הורה

לסכר נותן מעם לפגם מותר

איכסיף

אלא על פיתן ושמנן משום יינן ועל יינן משום בנותיהן ועל בנותיהן

גופא אמר באלי אמר אבימי נותאה משמיה דרב פיתן ושמנן יינן

דברי רשב"ג ועל דברי רבי אלעזר בר צדוק שהיו אומרים אין גוזרין גזירה

רבותינו ובדקו על שמן שלא פשט איסורו ברוב ישראל וסמכו רבותינו על

פשט איסורו ברוב ישראל דאמר רבי שמואל בר אבא אמר רבי יוחנן ישבו

אמר רב משרשיא מה טעם הואיל ופשט איסורו ברוב ישראל שמן לא

ור' יהודה הנשיא היכי מצי למישרא תקנתא דתלמידי שמאי והלל

וכי תימא אתא דניאל גור ולא קיבל ואתו תלמידי דהלל ושמאי וגוור

רב סבר על לבו שם ולכל ישראל הורה ושמואל סבר על לבו שם ולכל

א"ל שמלאי לודאה קא אמרת שאני לודאי דמולולו א"ל אשלח ליה

אלא לדירך ראמרת דניאל גור עליו דניאל גור ואתא רבי יהודה הנשיא

וליפתן של כלים ממאים אוסרתן אטו כולי עלמא אוכלי טהרות נינהו

בר יצחק לא תשתעו בהדיה דאיבו דקאכיל לחמא דארמאי:

בחכמה ובמנין

והשמן שלהן: שמן רב אמר דניאל גור עליו ושמואל אמר

(מלאכי ג, ט) במארה אתם נארים ואותי אתם קובעים הגוי כולו אי על הצבור אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה דאמר רב אדא בר אהבה מאי

בית דין דברי בית דין חבירו חוץ משמונה עשר דבר שאפילו יבא אליהו

בשכמע ובמנגל וגוע עא אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן בכל יכול לבטל

והתנן אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול הימנו

ושמן דניאל גור והאמר באלי אבימי נותאה משמיה דרב פיתן ושמנן

דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת בג המלך וביין משתיו בשתי משתאות

ומבטל ליה והתנן אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו אלא א"כ גדול הימנו

אוסרתן היינו דכי אתא רב יצחק בר שמואל בר מרתא ואמר דריש רבי

א"ל שמואל לרב בשלמא לדידי דאמינא וליפתן של כלים אסורין

שמלאי בנציבין שמן ר' יהודה ובית דינו נמנו עליו והתירוהו

אמר רב אם הם לא דרשו אנן לא דרשינן והכתיב (דניאל א, ח) וישם

יינן ובנותיהן כולן משמנה עשר דבר הן

הכתוב מדבר אחד משתה יין ואחד משתה שמן

וקיבל א"כ מאי אסהדותיה דרב אלא דניאל גור עליו בעיר ואתו אינהו וגוור

ובית דינו אין שומעין לו

איכא גוי כולו אין אי לא לא

וגניבא משמיה דרב אמר כולן משום עבודת כוכבים גורו בהן דכי אתא

ובנותיהן כולן משמונה עשר דבר הן בנותיהן מאי היא אמר רב נחמן בר

רב אחא בר ארא א"ר יצחק גורו על פיתן משום שמנן מאי אולמיה רשמן

בנותיהן דאורייתא היא דכתיב (דברים ז, ג) לא תתחתן בם דאורייתא

ו, אומות אבל שאר עוברי כוכבים לא ואתו אינהו וגזור אפילו רשאר עוברי

こにこに口

ದಡಗ

דתנן זה גיטך אם לא באתי מכאן עד שנים עשר חודש ומת בתוך שנים .. עשר חודש אינו גט ותני עלה ורבותינו התירוה לינשא ואמרינן מאן רבותינו בן יועזר איש צרידה על אייל קמצא דכן ועל משקה בית מטבחיא דכן ועל אכתי תרתין הוא דהויין א"ל אנא שראי אחריתי מאי היא תתיר אף את הפת אמר לו א"כ קרו לן בית דינא שריא דתנן העיד רבי יוסי אמר ליה התם שרא תלת ומר שרא חדא ואי שרי מר חדא אחריתי שמלאי לא היית אמש בבית המדרש כשהתרנו את השמן אמר לו בימינו מיסתמיך ואזיל ר' יהודה נשיאה אכתפיה דרבי שמלאי שמעיה א"ל דיקרב למיתא מסאב וקרו ליה יוסף שריא פשיטא מהו דתימא האי ידע לארגולי והא לא ידעה לארגולי קמ"ל עובדת כוכבים בת ג' שנים ויום אחד הואיל וראויה לביאה מטמאה נמי הואיל וראוי לביאה מטמא נמי בויבה אמר רבינא הלכך הא תינוקת - בויבה 712 41 וכשבאתי והרציתי דברי לפני רבי אמר לי הנח דברי ואחוז דברי רבי - חייא דאמר תינוק עובד כוכבים אימתי מטמא בזיבה בן תשע שנים ויום אחד רא"ר זירא צער גדול היה לי אצל ר' אסי ור' אסי אצל ר' יוחנן ור' ר' הייא אמר לי בן מ' שנים ויום אחד כוכבים שיטמא בזיבה שלא יהא תינוק ישראל רגיל אצלו במשכב זכור תינוק עובד כוכבים מאימתי מטמא בויבה ואמר לי בן יומו וכשבאתי אצל מאי על ר"א משום ר"א אמר רב נחמן בר יצחק גזרו על תינוק עובר יוחנן אצל ר' ינאי ור' ינאי אצל רבי נתן בן עמרם ור"ג בן עמרם אצל רבי תלמידי בית שמאי ובית הלל גוור אפי' אייחוד דעובדת כוכבים אלא בן מתייחד עם אמו ואין אחר מתייחד עם כל עריות שבתורה ייחוד דאורייתא דאשת איש ואתא דוד וגור אפי' אייחוד דפנויה ואתו וכי בן אם מסית בן אב אינו מסית כוכבים ישראל אבל ייחוד דעובדת כוכבים לא ואתו אינהו גורו אפי' אייחוד דעובדת - רמו לייחוד מן התורה מנין שנאמר (דברים יג, ז) כי יסיתך אחיך בן אמך ראמר רב יהודה באותה שעה גורו על ייחוד אמרי התם ייחוד דבת ייחוד דבת ישראל דאורייתא היא דאמר ר' יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק אפי' ייחוד ייחוד נמי בית דינו של דוד גורו כי אתא רבין אמר משום נשג"ו

א"ל דאורייתא בפרהסיא וכמעשה שהיה ואתו אינהו גוור אפילו (דכי אתא רב דימי אמר ב"ד של חשמונאי גורו) ישראל הבא על בצינעא בצינעא נמי בית דינו של חשמונאי גורו העובדת כוכבים חייב משום נשג"א

כי גורו בית דינו של חשמונאי גורו לא ואתו אינהו גוור

צמובדת כוכבים

אלא דאורייתא עובד כוכבים הבא על בת ישראל דמשכה בתריה אבל ישראל הבא על העובדת כוכבים הלכה למשה מסיני היא דאמר מר ישראל הבא על העובדת כוכבים לא ואתו אינהו גוור אפי' ישראל הבא על הבועל ארמית קנאין פוגעין בו

ולר"ש בן יוחי דאמר (דברים ז, ד) כי יסיר את בגך מאחרי לרבות כל זנות גמי בבית דינו של שם גזרו דכתיב (בראשית לח, כד) ויאמר יהודה המסירות מאי איכא למימר אלא דאורייתא אישות דרך חתנות ואתו אינהו הוציאוה ותשרף
גזור אפילו דרך זנות

₽d עבודה זרה

דאורייתא דיקרב ממא דיקרב בדיקרב מהור ואתו אינהו וגזור אפילו ועל דיקרב למיתא מסאב וקרו ליה יוסף שריא: יוסף אסרא מיבעי ליה במשקין בי מטבחיא לא גורו: מומאת משקין דאורייתא לטמא אחרים דרבנן וכי גורו רבנן במשקין דעלמא רב אמר דכן ממש קסבר טומאת משקין דרבנן וכי גוור רבנן טומאה ושמואל אמר דכן מלטמא אחרים אבל טומאת עצמן יש בהן קסבר דמנכר בעינן: רובו על ידי הדחק קמיפלגי מר סבר רובא כל דהו בעינן ומר סבר רובא - דכן מלטמא אחרים אבל טומאת עצמן יש בהן סוסביל בראשו ארוך כ"ע לא פליגי דאטור והכא בכנפיו חופין את ועל משקה בי מטבחיא דכן: מאי דכן רב אמר דכן ממש ושמואל אמר קמצא רב פפא אמר שושיבא ורב חייא בר אמי משמיה דעולא אמר סוסביל בי מטבחיא דכן ועל דיקרב למיתא מסאב וקרו ליה יוסף שריא מאי אייל אסור ומר סבר ראשו ארוך מותר רב חייא בר אמי משמיה דעולא אמר גופא העיד יוסי בן יועור איש צרידה על אייל קמצא דכן ועל משקה רב פפא אמר שושיבא וקמיפלגי בראשו ארוך מר סבר ראשו ארוך מנת כאומר מעכשיו דמי ורבנן לית להו דר' יוסי והוה ליה כזה גישך אם מתי גרידא וראי תנאה הוי וגט מחיים הוא כדרב הונא דאמר רב הונא כל האומר על זמנו של שטר מוכיח עליו והוה ליה כמהיום אם מתי כמעכשיו אם מתי על מנת שתצא חמה מנרתיקה מעכשיו קאמר לה וכי מיית בליליא הא לא נחלקו אלא באם תצא ר' יהודה הנשיא סבר לה כר' יוסי דאמר דהא איקיים ליה תנאיה אין ה"נ אלא משום דהוית בההוא מניינא וכי מיית בליליא גט לאחר מיתה הוא ותיבעי לך לאלתר הוי גימא דהא לא אתא או דלמא לאחר י"ב חודש אמר אביי הכל מודים לכשתצא חמה מנרתיקה לכי נפקא קאמר לה דלא אתי או דלמא לאחר שנים עשר חודש דהא איקיים ליה תנאיה שנים עשר חודש ומת בתוך שנים עשר חודש הוי גט דהא איקיים ליה תנאי א"ל רבי (אליעור) [אלעור] לההוא סבא כי שריתוה לאלתר שריתוה ותיבעי לך אמתני' דתנן הדי זה גיטך מעכשיו אם לא באתי מכאן עד סברי לה כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו וא"ר אבא בריה לה כל סייעתו אמר רב יהודה אמר שמואל בית דינא דשרו משחא ברבי הייא בר אבא ר' יהודה הנשיא הורה ולא הודו לו כל שעתו ואמרי פרק ב אין מעמידין gg

במשקין דעלמא אבל במשקה בי מטבחיא לא גורו רבנן

דעלל חרב או במת וגו' ועוד דאורייתא היא דכתיב (במדבר יט, מו) וכל אשר יגע על פני השדה - דיקרב בדיקרב ואתא איהו ואוקמה אדאורייתא

יגע בו הטמא יטמא דיקרב בדיקרב נמי דאורייתא הוא דכתיב (במדבר ים, כב) וכל אשר

אמרוה רבנן קמיה דרבא משמיה דמר זוטרא בריה דרב נחמן דאמר

וטמא שבעת ימים וכתיב וכל אשר יגע בו הטמא יטמא וכתיב והנפש הנוגעת ראורייתא מאי היא דכתיב (במדבר ים, יא) הנוגע במת לכל נפש אדם

אמר להו רבא לאו אמינא לכו לא תחלו ביה בוקי סריקי ברב נחמן

הכי אמר רב נחמן ספק טומאה ברשות הרבים התיר להן

בחיבורין טומאת ערב ואתו אינהו וגוור אפילו שלא בחיבורין טומאת שבעה משמיה דרב נחמן דאורייתא דיקרב בדיקרב בחיבורין מומאת שבעה שלא

תממא עד הערב הא כיצד

ואתא איהו ואוקמה אדאורייתא

כאן בחיבורין כאן שלא בחיבורין

והא הלכתא מסוטה גמרינן לה מה סוטה רשות היחיד אף טומאה רשות

口 く 口 く 上

והשלקות: מנהני מילי א"ר הייא בר אבא אמר רבי יוחנן אמר קרא תניא נמי הכי ר' יהודה אומר קורות נעץ להם ואמר עד כאן רשות הא א"ר יוחנן הלכה ואין מורין כן ואתא איהו ואורי ליה אורויי

כמים מה מים שלא נשתנו אף אוכל שלא נשתנה

ועשאן קליות הקמחים והסלתות שלהן מותרין אלא כמים מה מים שלא אלא מעתה חיטין וטחנן ה"ג דאסורין וכי תימא ה"ג והתניא חיטין

राव दय

אמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב כל הנאכל כמות שהוא חי אין אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא

אמר רב אסי אמר רב דגים קטנים מלוחים אין בהן משום בישולי מאי בינייהו איכא בינייהו דגים קטנים וארדי ודייסא

אמר רב ברונא אמר רב עובד כוכבים שהצית את האור באגם כל

פשיטא מהו דתימא הרסנא עיקר קמ"ל קימחא עיקר

האי עובד כוכבים דחריך רישא שרי למיכל מיניה אפילו מריש אוניה אלמא כי האי גוונא מי אסיר והאמר רב חנן בר אמי א"ר פדת א"ר יוחנן

מצו בעימא לבשולי מנא קא מיכוין קמ"ל לשרורי מנא קא מיכוין דשרא סיכתא לאתונא וקבר בה ישראל קרא מעיקרא שפיר דמי פשיטא שרי למיכל מיניה אפילו מריש אוניה אמר רבינא הלכך האי עובד כוכבים גופא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן האי עובד כוכבים דחריך רישא

לא צריכא דאי לא הפך הוה בשיל בתרתי שעי והשתא קא בשיל בחדא

שעתא מהו דתימא קרובי בישולא מילתא היא קמ"ל

תניא נמי הכי מניח ישראל בשר על גבי גחלים ובא עובד כוכבים התם כגון דאותביה בסילתא ושקליה עובד כוכבים ואותביה בתנורא

הרבים עד כאן רשות היחיד כי אתו לקמיה דרבי ינאי אמר להו הא מיא

בשיקעתא דבנהרא זילו טבולו:

(דברים ב, כח) אוכל בכסף תשבירני ואכלתי ומים בכסף תתן לי ושתיתי חיטין ועשאן קליות מותרין אלא כמים מה מים שלא נשתנו מברייתן אף אלא מעתה חטין ועשאן קליות ה"ג דאסורין וכי תימא ה"ג והתגיא

אוכל שלא נשתנה מברייתו

נשתנו מברייתן ע"י האור אף אוכל שלא נשתנה מברייתו ע"י האור

מידי אור כתיב

רב שמואל בר רב יצחק אמר רב כל שאינו נאכל על שולחן מלכים ללפת בו משום בישולי עובדי כוכבים בסורא מתנו הכי בפומבדיתא מתנו הכי אמר

בו את הפת אין בו משום בישולי עובדי כוכבים

משום עירובי תבשילין ואי עבדינהו עובד כוכבים כסא דהרסנא אסור עובדי כוכבים אמר רב יוסף אם צלאן עובד כוכבים סומך ישראל עליהם

החגבים שבאגם אסורין ה"ד אילימא דלא ידע הי טהור והי טמא מאי

איריא עובד כוכבים אפילו ישראל נמי אלא משום בישולי עובדי כוכבים

לעבורי שער קמיכוין ה"ג לגלויי אגמא קא מיכוין

לעולם דלא ידע הי טהור והי טמא ומעשה שהיה בעובד כוכבים היה

אמר רב יהודה אמר שמואל הניח ישראל בשר על גבי גחלים ובא עובד

כוכבים והפך בו מותר היכי דמי אילימא דאי לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא

אלא לאו דאי לא הפך לא הוה בשיל אמאי מותר בישולי של עובדי כוכבים

てくてにし

בישולי עובדי כוכבים הא אינו כמאכל בן דרוסאי יש בו משום בשולי עובדי והאמר ר' אסי א"ר יוחנן כל שהוא כמאכל בן דרוסאי אין בו משום

כוכבים

ומהפך בו עד שיבא ישראל מבית הכנסת או מבית המדרש ואינו חושש

שופתת אשה קדירה על גבי כירה ובאת עובדת כוכבים

ומגיסה עד שתבא מבית המרחץ או מבית הכנסת ואינה חוששת

יצחק ק"ו גמרו ביד עובד כוכבים מותר גמרו ביד ישראל לא כ"ש

איתמר נמי אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ואמרי לה אמר רב אחא

בר בר חנה א"ר יוחנן בין שהניח עובד כוכבים והפך ישראל בין שהניח

ישראל והפך עובד כוכבים מותר ואינו אסור עד שתהא תחלתו וגמרו ביד ואתא ישראל וחתה בה חתויי שפיר דמי

KITL CICTIO

דג מליח חוקיה שרי ור' יוחנן אסר ביצה צלויה בר קפרא שרי ור'

יוחנן אסר כי אתא רב דימי אמר אחד דג מליח ואחד ביצה צלויה חוקיה

ובר קפרא שרו ורבי יוחנן אסר

ב, עניא פרוואה איקלע לבי ריש גלותא אמרו ליה ביצה צלויה מאי

שגר ישראל ואפה עובד כוכבים א"ג שגר עובד כוכבים ואפה עובד כוכבים

אמר רבינא הלכתא הא ריפתא דשגר עובד כוכבים ואפה ישראל א"נ

איבעיא להו הניח עובד כוכבים והפך ישראל מהו אמר רב נחמן בר

אמר להו חוקיה ובר קפרא שרו ור' יוחנן אסר ואין דבריו של אחד במקום

שנים אמר להו רב זביד לא תציתו ליה הכי אמר אביי הלכתא כוותיה דרבי

דידיה אמר הא שתין שנין דנפיק האי עובדא ממצרים ולא פליגי מר בשניה

רבי יוחנן הא ארבעין שנין דנפיק האי עוברא ממצרים ורבה בר בר חנה

יוחנן אשקיוהו נגוטא דחלא ונח נפשיה

לי רבי חנינא מילין ואמרי לה במילין

ת"ר הקפריסין והקפלוטות והמטליא והחמין והקליות שלהן מותרין

ביצה צלויה אסורה שמן רבי יהודה הנשיא ובית דינו נמנו עליו והתירוהו

תניא היא המטליא היא פשליא היא שיעתא מאי שיעתא ארבב"ה אמר

מייתו ביזרא דכרפסא וביזרא דכיתנא וביזרא דשבלילתא ותרו להו

בהדי הדדי בפשורי ושבקו ליה עד דמקבל ומייתי חצבי חדתי ומלו להו מיא

וערו בהו גרגישתא ומדבקין ביה ועיילין לבי בני אדנפקו מלבלבי ואכלי

מינייהו וקיירי מבינתא דרישייהו עד טופרא דכרעייהו אמר רב אשי אמר

ודלמא אדמויי אדמוה ועיילוה אלא כל שאין ראש צפור דרור יכול

ליכנס בתוכה

אמר רב ששת האי מישהא שליקא דארמאי אסור אמר רב ספרא למאי

ניחוש לה אי משום איערובי מיסרא סרי אי משום בישולי עובדי כוכבים

נאכל הוא כמו שהוא חי אי משום גיעולי עובדי כוכבים נותן מעם לפגם

בוא ומותר

שתיתאה רב שרי אבוה רשמואל ולוי אסרי בחיטי ושערי כ"ע לא פליגי

דשרי בטלפחי דחלא כ"ע ל"פ דאסיר כי פליגי בטלפחי דמיא מר סבר גורינן - ושערי מר סבר גורינן הא אטו הא ומר סבר לא גורינן

הא אטו הא ומר סבר לא גזרינן

דאבוה דשמואל ולוי:

נאיכא דאמרי בטלפחי דמיא כ"ע לא פליגי דאסיר כי פליגי בחיטי

בב דודאי שרו מרירי לא תיבעי לך דודאי אסירי כי תיבעי לך מציעאי מאי

בעו מיניה מרבי אסי הני אהיני שליקי דארמאי מאי חוליי לא תיבעי

והתניא אחת יורה גדולה ואחת יורה קטנה מותר לא קשיא הא כמ"ד

קטנה מותר ואיזו היא יורה קטנה א"ר ינאי כל שאין צפור דרור יכול ליכנס

ת"ר הכוספן של עובדי כוכבים שהוחמו חמין ביורה גדולה אסור ביורה

נותן מעם לפגם אסור הא כמ"ד נותן מעם לפגם מותר

אמר להו מאי תיבעי להו דרבי אסר ומנו לוי

בתוכה

ומר בשניה

אמר רב תרי מיני שתיתאה שדר ברוילי הגלעדי לדוד דכתיב (שמואל

ב יו, כח) משכב וספות וכלי יוצר חטים ושעורים וקמח וקלי ופול ועדשים 🗈 בידוע אסור אפילו בהגאה ומ"ש ממורייס דשרו רבון בהגאה התם לעבורי

וקלי והשתא הוא דקא מפקי צני צני לשוקי דנהרדעא ולית דחייש להא - זוהמא הכא למתוקי מעמא

וכבשין שדרכן לתת בתוכן יין: אמר חוקיה לא שנו אלא שדרכן אבל

ורבי יוחנן אמר אפילו בידוע נמי מותר ומאי שנא ממורייס לר"מ דאסיר בהנאה

דף לט

התם ידיע ממשו הכא לא ידיע ממשן:

ואפונס כמספמייס ואכספמייס ואומנס מוער

הרי זה מותר יש לו עכשיו ועתיד להשיר בשעה שעולה מן הים כגון אקונס תנו רבנן אין לו עכשיו ועתיד לגדל לאחר זמן כגון הסולתנית והעפיץ

השדרה בדוכתא דרדיפי מיא לא מצי קאי והא קא חוינן דקאי מ"ט אילימא משום דרדיפי מיא והאי דג טמא כיון דלית ליה חוט

אמר אביי האי חמרא דימא שרי תורא דימא אסיר וסימניך טמא טהור

מבור ממא

הרי הוא כחבר

צימחי ושרייה לקמיה ההוא נונא דהוה דמי לצלופחא נקטיה להדי יומא חוא דהוה ביה חפייה בדיקולא חוא ביה קלפי ושרייה רב אשי איקלע לטמדוריא אייתו רבי עקיבא איקלע לגינוק אייתו לקמיה ההוא נונא דהוה דמי לחיפושא

יאונה לצדיק כל און: לצפרא עיין בה אשכח ביה דבר טמא קרי אנפשיה (משלי יב, כא) לא אמר מדקא קרי ליה באטי ש"מ דבר טמא אית ביה לא אכל מיניה

לקמיה דרבי יוחנן אמרו ליה מהו למיובן מיניה אמר להו עבדו של חבר - לקמיה דרב יוסף לא הוה בידיה עבריה דר' לוי הוה קא מובין הילתיתא כי נה נפשיה דר' לוי אתו

דרב מתנא לא הוה בידיה אתאי לקמיה דרב יהודה מהגרוניא אמר לי נפלח - שמוכרין בה תכלת הרי הן בחזקתן עד שתיפסל פגע ביה חנן חייטא א"ל יוסף עניא מנא ליה בדידי הוה עובדא דוביני

ליד הכי אמר שמואל אשת חבר הרי היא כחבר

לחבר וכן עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר כולן צריכין לקבל דברי חברות - דברי ר"מ

אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ וכן

אבא אמר רב זו סולתנית ומפני מה אסורה מפני שערבונה עולה עמה: וטרית טרופה וציר שאין בה דגה וכו': מאי חילק אמר רב נחמן בר

מ∟גא אינן באים אלא מפלוסא ואספמיא כי הא דאמר אביי האי צחנתא דבב נהרא אכריו רבי אבהו בקיסרי קירבי דגים ועוברן ניקחין מכל אדם חוקתן

ממא אמר רבינא האידנא דקא שפכי ביה נהר גווא ונהר גמדא אסירי דמליחי מיא לא מצי קאי והא קחוינן דקאי אלא משום דלא מרבה טינא דג אלא משום דמליחי מיא והאי דג טמא כיון דלית ליה קלפי בדוכתא

קדש לה' איכא דאמרי קבר נונא אסור וסימניך קברי עובדי כוכבים אמר רב אשי שפר נונא שרי קדש נונא אסיר וסימניך (שמות מז, כג)

ראגמא קריבו ליה צחנתא שמעיה לההוא גברא דהוה קרי ליה באטי חפייה במשיכלי חיורי חוא ביה קלפי ושרייה רבה בר בר חנה איקלע לאקרא רב אשי איקלע לההוא אתרא אייתו לקמיה נונא דהוי דמי לשפרנונא

נותן טעם לפגם מותר אגב חורפיה דחילתיתא מחליא ליה שמנוניתא והוה והקורט של חילתית: מ"ט משום דמפסקי ליה בסכינא אע"ג דאמר מר

רב הונא בר מניומי זבן תכילתא מאנשי דביתיה דרב עמרם חסידא אתא

ליה כנותן מעם לשבח ואסור

תכילתא מאנשי רביתיה דרבנאה אחוה דר' חייא בר אבא ואתאי לקמיה. כחבר חבר שמת אשתו ובניו ובני ביתו הרי הן בחוקתן עד שיחשדו וכן חצר תנינא להא דת"ר אשת חבר הרי היא כחבר עבדו של חבר הרי הוא

ח"ר אשת עם הארץ שנשאת לחבר וכן בתו של עם הארץ שנשאת. עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ אינן צריכין לקבל דברי חברות לכתחלה

ר"ש בן אלעור אומר מעשה באשה אחת שנשאת לחבר והיתה קושרת לו ב, יהודה אומר אף הן צריכין לקבל דברי חברות לכתחלה וכן היה. תפילין על ידו נשאת למוכס והיתה קושרת לו קשרי מוכס על ידו

אמר רב חבי"ת אסור בחותם אחד חמפ"ג מותר בחותם אחד חלב בשר

אסורין בחותם אחד חילתית מורייס פת גבינה מותרין בחותם אחד

יין תכלת

בחיטי ברשערי גמי מידע ידיע אי כי הדדי כיון דאיכא חותם אחד לא טרח - כהגא אפיק חלב ועייל חתיכת דג שאין בה סימן פת למאי ניחוש לה אי משום איחלופי קרירא בחמימא מידע ידיע

ורב מ"ש גבינה דלא טרח ומוייף חלב נמי לא טרח ומוייף אמר רב

דמזייף

Π1'Γ:

ביינו בשר תרי גווני בשר

אצל בעל הבית מותר

ושמואל אומר בי"ת אסור בחותם אחד מח"ג מותר בחותם אחד בשר

מלח סלקונדרית ולא חילתית ולא גבינה אלא מן המומחה וכולן אם נתארח ת"ר אין לוקחין ימ"ח מח"ג בסוריא לא יין ולא מורייס ולא חלב ולא

ממאי דאכיל משדר ליה: לביתו מותר מ"ט בעל הבית לא שביק היתירא ואכל איסורא וכי משגר ליה

אסורה

ומלח סלקונדרית: מאי מלח סלקונדרית אמר רב יהודה אמר שמואל

אסורה לבנה מותרת דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר לבנה אסורה שחורה מלח שכל סלקונדרי רומי אוכלין אותה תנו רבנן מלח סלקונדרית שחורה

מותרת רבי יהודה בן גמליאל משום רבי חנינא בן גמליאל אומר זו וזו

רבי חנינא בן גמליאל זקן אחד היה בשכונתנו שהיה מחליק פניה בשומן לדברי האומר זו וזו אסורה זה וזה מעורבין בה אמר רבי אבהו משום

של חילתית וזיתי גלוסקאות המגולגלין

למעוטי מורייס וגבינת בית אונייקי וסתמא כר"מ:

ההפתק מותרין וכן לתרומה:

שחורים ממאים מעורבין בה

והדבש והדברבניות אע"פ שמנטפין אין בהן משום הכשר משקה וכבשין שאין

בועדב, ואלו מותרין באכילה חלב שחלבו עובד כוכבים וישראל רואהו

ר' יוסי אומר השלחין אסורין החגבים הבאים מן הסלולה אסורין מן

ברי אלו אסורים: למעוטי מאי לחוקיה למעוטי בידוע לרבי יוחנן

דגים לבנים ממאים מעורבין בה לדברי האומר שחורה אסורה קירבי דגים

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן לדברי האומר לבנה אסורה קירבי

מסייע ליה לרבי יהושע בן לוי דא"ר יהושע בן לוי שגר לו בעל הבית

לשמואל חתיכת דג שאין בה סימן היינו בשר תרי גווני בשר לא אמרינן

יין תכלת אסורין בחותם אחד מורייס חילתית גבינה מותרין בחותם אחד

דרכן לתת לתוכן יין וחומץ וטרית שאינה טרופה וציר שיש בה דגה ועלה

כוכבים חולב לו ומביא לו ואינו חושש היכי דמי אי דליכא דבר טמא בעדרו גמ' תנינא להא דת"ר יושב ישראל בצד עדרו של עובד כוכבים ועובד

דתימא כיון דיתיב לא חוי ליה ניחוש דלמא מייתי ומערב ביה קמ"ל כיון לעולם דאיכא דבר טמא וכי קאי חזי ליה וכי יתיב לא חזי ליה מהר

פשיטא ואי דאיכא דבר טמא בעדרו אמאי

נותן מעם לפגם הוא ומותר:

דכי קאי חזי ליה אירתותי מירתת ולא מיערב ביה:

ועובש: דבש למאי ניחוש לה אי משום איערובי מיסרא סרי אי משום

בישולי עובדי כוכבים נאכל כמו שהוא חי אי משום גיעולי עובדי כוכבים - הבוצר לגת שמאי אומר הוכשר הלל אומר לא הוכשר ואודי ליה הלל לשמאי והדברבניות אף על פי שמנטפות אין בהן משום הכשר משקה: ורמינהי

התם קא בעי ליה למשקה הכא לא קא בעי ליה למשקה:

שראש ושדרה ניכר ואיזו ציר שיש בה דגה כל שכילבית אחת או שתי

يع باد

וטרית שאינה טרופה: תנו רבנן איזו היא טרית שאינה טרופה כל

שוטטות בו השתא כילבית אחת אמרת שרי שתי כילביות מבעיא לא

לשיא כאן בפתוחות כאן בסתומות

ראש או שדרה מתיב רב עוקבא בר חמא ובדגים כל שיש לו סנפיר וקשקשת איתמר רב הונא אמר עד שתהא ראש ושדרה ניכר רב נחמן אמר או

אמר אביי כי תניא ההיא בארא' ופלמודא דדמו רישייהו לטמאים

אמר רב פפא הלכתא עד שיהא ראש ושדרה ניכר של כל אחת ואחת

מיתיבי חתיכות שיש בהן סימן בין בכולן בין במקצתן ואפילו באחד ממאה

הכל אסור עד שיהא ראש ושדרה ניכר אמר ר' זירא מריש הוה מטבילנא

אמר רב יהודה משמיה דעולא מחלוקת לטבל בצירן אבל בגופן דברי

בצירן כיון דשמענא להא דאמר רב יהודה משמיה דעולא מחלוקת לטבל - שבהן כולן מותרות ומעשה בעובד כוכבים אחד שהביא גרב של חתיכות

בצירן אבל בגופן דברי הכל אסור עד שיהא ראש ושדרה ניכר בצירן גמי ונמצא סימן באחת מהן והתיר רשב"ג את הגרב כולו

א ממבילנא

תרגמה רב פפא כשחתיכות שוות א"ה מאי למימרא מהו דתימא ניחוש

דלמא אתרמי קמ"ל

קלפי ושרייה א"ל רבא ומי איכא דשרי כה"ג באתרא דשכיחי קלפי נפק ההוא ארבא דצחנתא דאתי לסיכרא נפק רב הונא בר חיננא וחזא ביה

שיפורי דרבא ואסר שיפורי דרב הונא בר חיננא ושרי

הכל עד שיהא ראש ושדרה ניכר של כל אחד ואחד

א"ר ירמיה מדפתי לדידי אמר לי רב פפי כי שרא רב הונא בר הינוא

בצירן אבל בגופן לא אמר רב אשי לדידי אמר לי רב פפא כי שרא רב הונא

בר חיננא אפי' בגופן

רמי ליה עולא לרבי דוסתאי דמן בירי מדקאמר רב קירבי דגים ועוברן אין אמר רב ברונא אמר רב קירבי דגים ועוברן אין נקחין אלא מן המומחה

אמר (לי) רב יהודה משמיה דעולא מחלוקת לטבל בצירן אבל בגופן דברי

ואנא לא מיסר אסרינא דקאמר לי רב פפא ולא מישרא שרינא דהא

כולן מותרות סתומות היא מותרת וכולן אסורות א"ל מנא לך הא מתלתא . נקחין אלא מן המומחה מכלל דדג טמא אית ליה עובר ורמינהי דג טמא כוכבים שהביא עריבה מלאה חביות ונמצאת כילבית באחת מהן פתוחות

יתיב רב חינוא בר אידי קמיה דרב אדא בר אהבה ויתיב וקאמר עובד

לראי שמיע לי מרב ושמואל ורבי יוחנן

משריץ דג טהור מטיל ביצים

סמי מכאן עוברן א"ל רבי זירא לא תיסמי תרוייהו מטילי ביצים נינהו

סימני דגים סלקא דעתך סימני דגים סנפיר וקשקשת כתיב בהו אלא כסימני למה לי מומחה לבדוק בסימנין דתניא כסימני ביצים כך סימני דגים

אלא זה משריץ מבחוץ וזה משריץ מבפנים

ביצים כך סימני עוברי דגים

ואלו הן סימני ביצים כל שכודרת ועגולגלת ראשה אחד כד וראשה וה בזה זו היא ביצת השרץ אמר רבא כשנימוחו

אחד חד טהורה ב' ראשיה חדין וב' ראשיה כדין טמאה חלמון מבחוץ וחלבון

ולרבי דוסתאי דמן בירי דאמר סמי מכאן עוברן

מבפנים טמאה חלבון מבחוץ וחלמון מבפנים טהור חלבון וחלמון מעורבין

והתניא כסימני ביצים כך סימני עוברי דגים לאו תרוצי מתרצת לה כך

והיכי משכחת בסימני קירבי דגים שיהא כד וחד משכחת לה בשילפוחא

סימני קירבי דגים

בהדה:

דיילא כיון דאמר אני מלחתים מותרין: רב נחמן אמר עד שיאמר אלו דגים ואלו קירביהן אורי ליה רב יהודה לאדא 🏻 ניחוש דלמא מייתי ומערב ביה קמ"ל דהא אישתרוקי היא דאישתרוק ואתא אם אין שם מומחה מאי אמר רב יהודה כיון דאמר אני מלחתים מותרין

וויתי גלוסקאות המגולגלין: פשיטא לא נצרכא אע"ג דרפי טובא מהו

דתימא חמרא רמא בהו קמ"ל הני מחמת מישחא הוא דרפו:

החגבין הבאין כו": ת"ר החגבין והקפריסין והקפלוטות הבאין מן

ړي האוצר ומן ההפתק ומן הספינה מותרין הנמכרין בקטלווא לפני חנוני אסורין - עובדי כוכבים אסור או מותר אמר לפניו ר' ישמעאל ב"ר יוסי פעם אחת

ומן ההפתק ומן הסלולה מותרין הנמכר בקטלווא אסור מפני שמערבין בו ונתרפא אמר לו כל כך היה בידך ואתה מצערני מפני שמולף יין עליהן וכן יין תפוחים של עובדי כוכבים הבאין מן האוצר - חש אבא במעיו והביאו לו יין תפוחים של עובדי כוכבים של ע' שנה ושתה

תפוחים של ע' שנה ושתה ונתרפא אמר ברוך המקום שמסר עולמו לשומרים: בדקו ומצאו עובד כוכבים אחד שהיה לו שלש מאות גרבי יין של

עערן עלך אין מעמידין

מתני' כל הצלמים אסורין מפני שהן נעבדין פעם אחת בשנה דברי

כבור רבן שמעון בן גמליאל אומר אף כל שיש בידו כל דבר: רבי מאיר וחכמים אומרים אינו אסור אלא כל שיש בידו מקל או צפור או - א"ר יוחנן במקומו של ר"מ היי עוברין אותה פעם אחת בשנה ור"מ דחייש

אמר רב יהודה אמר שמואל באנדרטי של מלכים שנינו אמר רבה בר חנה אמר ר' יוחן ובעומדין על פתח מדינה שנינו

אמר רבה מחלוקת בשל כפרים אבל בשל כרכים ד"ה מותרין מ"ט לנוי - עבדי להר

פרקג כל הצלמים

דף מא

אלא אי אתמר הכי אתמר אמר רבה מחלוקת בשל כרכים אבל בשל

למיעוטא גור שאר מקומות אטו אותו מקום ורבנן דלא חיישי למיעוטא לא

הסלולה מותר אירתותי מירתת סבר שמעי ביה רבנן ומפסדו לי' מינאי:

תרומה לשם חולין לפניו הוא דאסור אבל הבא מן האוצר ומן ההפתק ומן

וכן לתרומה: מאי וכן לתרומה אמר רב ששת וכן לכהן החשוד למכור

ת"ר פעם א' חש רבי במעיו אמר כלום יש אדם שיודע יין תפוחים של

ורבי יוסי אומר שלחין אסורין: היכי דמי שלחין א"ר יוסי בר חנינא

ועלה של חילתית: פשיטא לא נצרכה אלא לקרטין שבו מהו דתימא

גמ' אי דנעבדין פעם אחת בשנה מאי טעמא דרבנן א"ר יצחק בר יוסף

זורו שאר מקומות אטו אותו מקום

כל שאוחזו בידו וגרעינתו נשמטת:

כפרים ד"ה אסורים:

עבדי להו

וחכ"א אינן אסורין וכו': מקל שרודה את עצמו תחת כל העולם כולו – את עצמו תחת כל העולם כולו ככדור

ודכפרים מי איכא למ"ד לנוי קעבדי להו דכפרים ודאי למיפלחינהו

כמקל: צפור שתופש את עצמו תחת כל העולם כולו כצפור: כדור שתופש

תנא הוסיפו עליהן סייף עטרה וטבעת

במוץ שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר

אפשר דעבר כדר' אושעיא דאמר מערים אדם על תבואתו ומכניסה

חנינא חוואה חוקה על חבר שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו

ואין ספק מוציא מידי ודאי והתניא אמר ד' יהודה מעשה בשפחתו

סייף מעיקרא סבור לסמים בעלמא ולבסוף סבור שהורג את עצמו תחת

79

ואבע"א מעיקרא לא טבילי ספק וספק הוא

ומוציא מידי ודאי

והא הכא דודאי טבילי ספק עשרינהו ספק לא עשרינהו וקאתי ספק התם ודאי וודאי הוא דודאי עשרינהו כדרבי חנינא חוואה דאמר רבי מוציא מידי ודאי במלום עבודת כוכבים ודאי עבדוה מי יימר דבמלה הוי ספק וודאי ואין ספק - פירות אפילו הן בני יומן הרי הן בחוקת מתוקנין הכי השתא התם אימר עבדום אימר לא עבדום ואת"ל עבדום אימר ואין ספק מוציא מידי ודאי והתניא חבר שמת והניח מגורה מלאה אסורין וסתמא כר' מאיר שברי צלמים מותרין לרבנן עבודת כוכבים נמי היא אסורה ושבריה מותרין לא הימא שברי עבודה כוכבים אסורין אלא אימא הא צלמים עצמן וובי יוחנן מדר"מ נשמע להו לרבנן לאו אמר ר' מאיר צלמים אסורין הכי שבקיה איסריה לדגון ואתא איתיב ליה על המפתן אסורין אמר לו משם ראיה התם שמניחין את הדגון ועובדין את המפתן דאמרי איתיביה המוצא שברי צלמים הרי אלו מותרין הא שברי עבודת כוכבים בטולי מבטיל לה מימר אמר איהי נפשה לא אצלה לההוא גברא מצלה ליה כרותות וגו' וכתיב (שמואל א ה, ה) על כן לא ידרכו כהני דגון וגו' רבי יוחנן אמר אסורה דהא לא בטלה רשב"ל אמר מותרת מסתמא איתיביה ר' יוחנן לרשב"ל (שמואל א ה, ד) וראש דגון ושתי כפות ידיו אמר מותרת והא שברים נינהו תרגמה שמואל בעומדין על בסיסן אתמר עבודת כוכבים שנשתברה מאיליה רבי יוחנן אמר אסורה רשב"ל こべにて למיתנא סיפא מצא תבנית יד תבנית רגל הרי אלו אסורין מפני שכיוצא בהן אמאי ה"ה דאפי' שברי עבודת כוכבים והא דקתני שברי צלמים משום דקבעי תנן מצא תבנית יד תבנית רגל הרי אלו אסורין מפני שכיוצא בו נעבד רגל הרי אלו אסורין מפני שכיוצא בהן נעבר: מתני, המוצא שברי צלמים הרי אלו מותרין מצא תבנית יד או תבנית צמ, אמר שמואל אפי, שברי עבודת כוכבים והאנן תנן שברי צלמים א"ר הוא מיהו דויל באפי כ"ע כצואה תיקו: רבן שמעון בן גמליאל כו': תנא אפילו צרור אפי' קיסם בעי רב אשי תפש בידו צואה מהו מי אמרינן כ"ע זילו באפיה כי צואה כל העולם כולו למיתה: מבעת מעיקרא סבור אישתיימא בעלמא ולבסוף סבור שחותם את עצמו תחת כל העולם כולו אמרה מעיקרא סבור גדיל כלילי בעלמא ולבסוף סבור כעמרה למלך

עבודה זרה

שנשתברה מאליה אינו מבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים אמאי תיהוי כעבודת כוכבים בטלה איתיביה עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל חברו וישראל אמר אביי שפחסה וכי פחסה מאי הוי והא תנן פחסה אע"פ שלא חסרה נעבד אמאי הא שברים נינהר איתיביה מצא תבנית יד תבנית רגל הרי אלו אסורין מפני שכיוצא בהן הא תרגמה שמואל בעומדין על בסיסן אם זכר אם נקבה ה"ק לידע אם רוח הפילה אם נפל הטילה ואת"ל נפל הטילה לידע ואיבעית אימא כיון שחולדה וברדלס מצוין שם ודאי גררוהו לא תימא הטילה נפל לבור אלא אימא הטילה כמין נפל לבור והא לידע אם זכר אם נקבה הוא קתני **4**1□ אם נקבה ובא מעשה לפני חכמים וטיהרוהו מפני שחולדה וברדלס מצוין ומוציא מידי ודאי של מציק אחד ברימון שהטילה נפל לבור ובא כהן והציץ לידע אם זכר והא הכא דודאי הטילה נפל ספק גררוהו ספק לא גררוהו וקאתי ספק פרק ג כל הצלמים 63

הני מילי דפחסה עובד כוכבים אבל פחסה ישראל לא בטלה לה והדר מבטיל לה והוי עבודת כוכבים ביד ישראל וכל עבודת כוכבים ביד ישראל ומי בטלה אלא גזרה דלמא מגבה ישראל אינה בטלה לעולם
איתיביה עכו"ם שהביא אבנים מן המרקוליס וחיפה בהן דרכים וטרטיאות אסורות אמאי תיהוי כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה

איתיביה עבו"ם שהביא אבנים מן המרקוליס וחיפה בהן דרכים ומרטיאות אסורות אמאי תיהוי כעבודת כוכבים שנשתברה מאליר ומרטיאות מותרות וישראל שהביא אבנים מן המרקוליס וחיפה בהן דרכים הכא נמי כדרבא

איתיביה עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצדכו היא ושיפוייה שנשתברה מאליה מותרין לצרכה היא אסורה ושיפוייה מותרין וישראל ששיפה עבודת כוכבים הכא נמי כדרבא בין לצרכו בין לצרכה היא ושיפוייה אסורין אמאי תיהוי כעבודת כוכבים

איתיביה רבי יוסי אומר שוחק וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף - תיהוי כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה היא נעשה זבל וכתיב (דברים יג, יח) לא ידבק בירך מאומה מן החרם אמאי

איתיביה רבי יוסי בן יסיאן אומר מצא צורת דרקון וראשו חתוך ספק עובד כוכבים חתכו ספק ישראל חתכו מותר ודאי ישראל חתכו אסור אמאי

איתיביה רבי יוסי אומר אף לא ירקות בימות הגשמים מפני שהנבייה שאני התם דעיקר עבודת כוכבים קיימת נושרת עליהן אמאי תיהוי כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה

והא שיפויין דעיקר עבודת כוכבים קיימת וקתני לצרכה היא אסורה רב הונא בריה דרב יהושע אמר לפי שאין עבודת כוכבים בטלה דרך ישיפוייה מותרין

הכא נמי כדרבא

הכא נמי כדרבא

איתיביה ר' שמעון בן לקיש לר' יוחנן קן שבראש האילן של הקרש

הב"ע כגון דאייתי עצים מעלמא וקינתה בהן לא נהנין ולא מועלין בראשה של אשרה יתיו בקנה

דיקא נמי דקתני גבי הקדש לא נהנין ולא מועלין אי אמרת בשלמא

אלא אי אמרת ששברה עצים ממנו וקינתה בהן אמאי לא מועלין הא

طدهد

יוליכם לים המלח רבן שמעון בן גמליאל אומר שעל המכובדין אסורין מתני המוצא כלים ועליהם צורת חמה צורת לבנה צורת דרקון א"ל רבי יעקב לרבי ירמיה בר תחליפא אסברה לך באפרוחין כאן וכאן ורבי אבהו א"ר יוחנן מאי יתיו יתיו באפרוחין

ציירי להו ופלחי להו למידי אחרינא לנוי בעלמא עבדי להו אמר אביי מיפלח לכל דמשכחי פלחי מיצר ומפלחי הני תלתא דחשיבי שעל המבוזין מותרין:

עלשון אתי לא תלשון כדמות שמשי המשמשין לפני במרום אילימא בעושה אי בעושה כל המזלות מי שרי והכתיב (שמות כ, כג) לא - לבנה צורת דרקון יוליכם לים המלח אמר מר כל המולות מותרין חוץ ממול חמה ולבנה הכא במאי עסקינן

במוצא פרצוף אדם מי אסור והתנן המוצא כלים ועליהם צורת חמה צורת

אי בעושה אימא סיפא כל הצורות מותרות חוץ מצורת דרקון ואי בסף ואלהי זהב

בעושה צורת דרקון מי אסיר והכתיב (שמות כ, כג) לא תעשון אתי אלהי

הני אין צורת דרקון לא

רישא וסיפא במוצא ומציעתא בעושה

קס"ד כגון ששברה ממנו עצים וקינתה בהן וקתני יתיו בקנה

מדרבנן ולא מועלין מדאורייתא דהא לא קדישי ראייתי עצים מעלמא היינו דקתני גבי הקדש לא נהנין ולא מועלין לא נהנין

מידי איריא הכא בגידולין הבאין לאחר מכאן עסקינן וקא סבר אין

מעילה בגידולין

מותרין בביצים כאן וכאן אסורין אמר רב אשי ואפרוחין שצריכין לאמן

כביצים דמו:

ומולות לשום מיכאל שר הגדול לשום שילשול קטן הרי אלו ובחי מתים לשום ימים לשום נהרות לשום מדבר לשום חמה לשום לבנה לשום כוכבים גמ' למימרא דלהני הוא דפלחי להו למידי אחרינא לא ורמינהי השוחט

חמה ולבנה וכל הפרצופין מותרין חוץ מפרצוף אדם וכל הצורות מותרות מנקיט רב ששת חומרי מתנייתא ותני כל המזלות מותרין חוץ ממזל

חוץ מצורת דרקון

אלא פשיטא במוצא וכדתנן המוצא כלים ועליהם צורת חמה צורת

אי במוצא אימא מציעתא כל הפרצופות מותרין הוץ מפרצוף אדם אי - לבנה צורת דרקון יוליכם לים המלח צורת דרקון אין פרצוף אדם לא

אלא פשיטא בעושה וכדרב הונא בריה דרב יהושע

דף מג

אלא פשיטא במוצא וכדתנן המוצא כלים ועליהם צורת חמה

אמר אביי אין רישא וסיפא במוצא ומציעתא בעושה

רבא אמר כולה במוצא ומציעתא רבי יהודה היא דתניא רבי יהודה בולו סר אפיס על שם יוסף שסר ומפיס את כל העולם כולו והוא דנקים

מוסיף אף דמות מניקה וסר אפיס מניקה על שם חוה שמניקה כל העולם . גריוא וקא כייל והיא דנקמא בן וקא מניקה:

מחוי רבי אסי בין פרקי צואר אמר ר' חמא ברבי חנינא הלכה כר"ש בן תנו רבנן איזהו צורת דרקון פירש רשב"א כל שיש לו ציצין בין פרקיו אלעור

ולא במלה סמרו ובמלה עובד כוכבים קטן ולא אמר לו כלום מצא עובד כוכבים גדול ואמר לו בטלה - עבודת כוכבים ומשמשיה אינו מבטל וש"מ עובד כוכבים מבטל בעל כרחו אחר ר' אלעזר הקפר בריבי בדרך ומצא שם טבעת ועליה צורת דרקון ומצא - וש"מ יודע בטיב של עבודת כוכבים ומשמשיה מבטל ושאינו יודע בטיב אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יהושע בן לוי פעם אחת הייתי מהלך

ש"מ תלת ש"מ עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל חבירו

אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן של נהר והמוצא בסרטיא ופלטיא גדולה ובכל מקום שהרבים מצוין שם הרי – מובין לה לעובד כוכבים ופלח לה: מגדף בה רבי הנינא ולית ליה לרבי אלעזר הקפר בריבי הא דתנן המציל

מן הארי ומן הדוב ומן הנמר ומן הגייס ומן הנהר ומווטו של ים ומשלוליתו - כוכבים משכח לה מפלח פלח לה אי ישראל משכח לה איידי דדמיה יקרין אמר אביי נהי דמינה מייאש מאיסורא מי מייאש מימר אמר אי עובד

שבהן מראה את ההדיוטות ואומר להן כזה ראיתם או כזה ראיתם תנן התם דמות צורות לבנות היה לו לר"ג בעלייתו בטבלא בכותל המשמשים לפני ומי שרי והכחיב (שמות כ, כג) לא תעשון אתי לא תעשון כדמות שמשי

כדתניא לא יעשה אדם בית תבנית היכל אכסדרה תבנית אולם חצר אמר אביי לא אסרה תורה אלא שמשין שאפשר לעשות כמותן

ה' ושל ו' ושל ח' ושל ז' לא יעשה אפילו של שאר מיני מתכות תבנית עזרה שולחן תבנית שולחן מנורה תבנית מנורה אבל הוא עושה של

רבי יוסי בר יהודה אומר אף של עץ לא יעשה כדרך שעשו בית

של כסף חזרו והעשירו עשאום של זהב אמרו לו משם ראיה שפודין של ברול היו וחופין בבעץ העשירו עשאום

ושמשין שאי אפשר לעשות כמותן מי שרי והתניא לא תעשון אתי לא

אמר אביי

מותרין חוץ מפרצוף אדם

ומלאכי השרת

עלשון כדמות שמשי המשמשים לפני במרום

חשמונאי

לא אטרה תורה אלא בדמות ד' פנים בהדי הדדי

אלא מעתה פרצוף אדם לחודיה תשתרי אלמה תניא כל הפרצופות

אמר רב יהודה בריה דרב יהושע מפרקיה דרבי יהושע שמיע לי לא

ושאר שמשין מי שרי והתניא (שמות כ, כג) לא תעשון אתי לא תעשון

עלשון אתי לא תעשון אותי אבל שאר שמשין שרי

כדמות שמשי המשמשין לפני במרום כגון אופנים ושרפים וחיות הקדש

אמר אביי לא אסרה תורה אלא שמשין שבמדור העליון

ושבמדור התחתון מי שרי והתניא אשר בשמים לרבות חמה ולבנה

כוכבים ומולות ממעל לרבות מלאכי השרת

כי תניא ההיא לעובדם

דתניא אשר בארץ לרבות ימים ונהרות הרים וגבעות מתחת לרבות שילשול

אי לעובדם אפילו שילשול קטן נמי אין הכי נמי ומסיפיה דקרא נפקא

ועשייה גרידתא מי שרי והתניא לא תעשון אתי לא תעשון כדמות שאני ר"ג דאחרים עשו לו

והא רב יהודה דאחרים עשו לו וא"ל שמואל לרב יהודה שינוא סמי

שמשי המשמשין לפני במרום כגון חמה ולבנה כוכבים ומולות

ביה אנדרטא והוו עיילי ביה אבוה דשמואל ולוי ומצלו בגויה ולא חיישי ומי חיישינן לחשרא והא בי כנישתא דשף ויתיב בנהרדעא דאוקמי

ואיבעית אימא להתלמד שאני דתניא (דברים יח, ט) לא תלמד לעשות

אמר רב מכובדין למעלה מן המים מבוזין למטה מן המים ושמואל אמר

אבל אתה למד להבין ולהורות:

לחשרא רבים שאני

עיניה דדין

המבעות אלו ואלו מבוזין הן אלא אלו הן מכובדין שעל השירין ועל הנומים ועל - מבוזין שעל היורות ועל הקומקמסין ועל מחמי חמים ושעל הסדינין ועל

מותני, רבי יוסי אומר שוחק וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף

הוא נעשה זכל שנאמר (דברים יג, יח) לא ידבק בידך מאומה מן החרם:

דף מד

היטב עד אשר דק לעפר ואשליך את עפרו אל הנחל היורד מן ההר אשר עשיתם את העגל לקחתי ואשרוף אותו באש ואכות אותו טחון

קדרון אמר לו משם ראיה נחל קדרון אינו מגדל צמחין אמר להם רבי יוסי והלא כבר נאמר (דברי הימים ב טו, טו) וגם את

מאי מפלצתה אמר רב יהודה דהוה מפליא ליצנותא כדתני רב יוסף

כמין זכרות עשתה לה והיתה נבעלת לו בכל יום

עשה לך שרף לך משלך ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו והתם בדין הוא אמרו לו משם ראיה הרי הוא אומר (במדבר כא, ח) ויאמר ה' אל משה

כדמתרגם רב יוסף (ישעיהו מא, מו) תורם ורוח תשאם ומתרגמינן תורינון וישאם דוד ואנשיו ומאי משמע דהאי וישאם דוד לישנא דורויי הוא אמר להם והלא כבר נאמר (שמואל ב ה, כא) ויעובו שם את עצביהם

התם בחותמו בולט ומשום חשרא דתניא טבעת שחותמה בולט אסור

להגיחה ומותר לחתום בה חותמה שוקע מותר להגיחה ואסור לחתום בה

והא רבן גמליאל דיחיד הוה כיון דנשיא הוא שכיחי רבים גביה ואיבעית

אימא דפרקים הואי

רשב"ג אומר וכו": איזו הן מכובדין ואיזו הן מבוזין

תניא כוותיה דשמואל מכובדין שעל השירין ועל הנזמים ועל הטבעות

גמ' תניא אמר להם רבי יוסי והלא כבר נאמר (דברים ט, כא) ואת

המטפחות:

חמאתכם

וישק את בני ישראל לא נתכוין אלא לבודקן כסוטות

אמר לו משם ראיה הרי הוא אומר (שמות לב, כ) ויור על פני המים

ולא והתניא אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון ונמכרין

מאכי אמו הסירה מגבירה אשר עשתה מפלצתה וגו' וידק וישרף בנחל - לגננין לובל ומועלין בהן מקומות מקומות יש בו יש מקום מגדל צמחין ויש

מלום שאין מגדל צמחין

אמר להן רבי יוסי והלא כבר נאמר (מלכים ב יח, ד) וכתת נחש נחשת

אשר עשה משה

דכתותי לא הוה צריך

אלא כיון דחוא דקא טעו ישראל בתריה עמד וכיתתו

ורוח תמלמלינון

אמרו לו משם ראיה הרי הוא אומר וישרפו באש ומדלא כתיב וישרפם

וישאם ש"מ וישאם ממש

וישרפו באש וכתיב וישאם מכל מקום קשו קראי אהדרי כדרב הונא דרב הונא רמי כתיב (דברי הימים א יד, יב) ויאמר דוד

לא קשיא כאן קודם שבא איתי הגיתי כאן לאחר שבא איתי הגיתי

דרא לה רבי אלעזר אמר אבן יקרה היתה בה ששוה ככר זהב: לנוח על ראש דוד רבי יוסי ברבי חניגא אמר אבן שואבת היתה בה דהות - בשכר שפקודיך נצרתי ואת היתה לי לעדות מאי עדותה א"ר יהושע בן לוי משקלה ככר זהב היכי מצי מנח לה אמר רב יהודה אמר רב ראויה

הראוי למלכות הולמתו וכל שאינו ראוי למלכות אין הולמתו העדות נור זו כלילא עדות א"ר יהודה אמר רב עדות הוא לבית דוד שכל - יהודה אמר רב שמתנשא להולמו ולא הולמתו (דברי הימים ב כג, יא) ויוציאו את בן המלך ויתנו עליו את הנור ואת

רבותייהו תנא כולם נטולי טחול וחקוקי כפות הרגלים היו: (מלכים א א, ה) ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו מאי

אפרודיטי נוי למרחץ: היא באה בגבולי אין אומרים נעשה מרחץ נוי לאפרודיטי אלא אומר נעשה אמר לו אין משיבין במרחץ וכשיצא אמר לו אני לא באתי בגבולה

מותר להרהר חוץ מבית המרחץ ומבית הכסא גמ' והיכי עביד הכי והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן בכל מקום

תנא כשיצא אמר לו אין משיבין במרחץ

וכי משתין בפניה מאי הוי והאמר רבא פעור יוכיה שמפערין לפניו בכל יום

בגבולי וכי בא בגבולה מאי הוי והתנן עבודת כוכבים שיש לה מרחץ או

וכל אדם משתינין בפניה וכי משתינין בפניה מאי הוי והתנן רק בפניה השתין

אמר אביי גנובתה מהכא דקאמר ליה אני לא באתי בגבולה והיא באה - גינה נהנין מהן שלא בטובה ואין נהנין מהן בטובה

מה גנובתיה דקאמר לו זו עומדת על פי הביב וכל אדם משתין בפניה ואינו בטל

ואני אומר אינה גנובה שלא בטובת רבן גמליאל כבטובת אחרים דמי

א"ר חמא בר יוסף ברבי א"ר אושעיא תשובה גנובה השיבו ר"ג לאותו

וכי תימא בלשון חול אמר ליה והאמר אביי דברים של חול מותר

לפניה לא נאמר אלא אלהיהם את שנוהג בו משום אלוה אסור את שאינו

שלך ערום ובעל קרי ומשתין בפניה זו עומדת על פי הביב וכל העם משתינין

של אפרודיטי אמר ליה כתוב בתורתכם (דברים יג, יח) לא ידבק בידך

מותני, שאל פרוקלוס בן פלוספוס את ר"ג בעכו שהיה רוחץ במרחץ

(מלכים א א, ה) ואדניה בן חגית מתנשא לאמר אני אמלוך אמר רב

שהיה מניחה במקום תפילין והולמתו והא בעי אנוחי תפילין א"ר שמואל

ככר זהב ומי שרי איסורי הנאה נינהו אמר רב נחמן איתי הגיתי בא וביטלה

(תהלים קיט, נו) ואת היתה לי כי פקודיך נצרתי מאי קאמר הכי קאמר

דכתיב (שמואל ב יב, ל) ויקח את עטרת מלכם מעל ראשו ומשקלה

מאומה מן החרם מפני מה אתה רוחץ במרחץ של אפרודיטי

בר רב יצחק מקום יש בראש שראוי להניח בו שתי תפילין

דבר אחר אם נותנים לך ממון הרבה אי אתה נכנס לעבודת כוכבים

רב שימי בר חייא אמר גנובתה מהכא דקאמר לו זו עומדת על הביב - בפניה גיררה וזרק בה את הצואה הרי זו אינה בטילה

הגמון ואני אומר אינה גנובה

נועי כו משום אלוה מותר:

ואני אומר אינה גנובה זו עבודתה בכך וזו אין עבודתה בכך

לאומרן בלשון קדש דברים של קדש אסור לאומרן בלשון חול

לאפרודיטי נוי מאי הוי והתניא האומר בית זה לעבודת כוכבים כוס זה נוי לאפרודיטי אלא נעשה אפרודיטי נוי למרחץ וכי אמר נעשה מרחץ רבה בר עולא אמר גנובתה מהכא רקאמר ליה אין אומרין נעשה מרחץ ואני אומר אינה גנובה התם לפי שעתא הוא רתח עלה והדר מפייס לה – הכא כל שעתא ושעתא בולוולה קיימא

ואני אומר אינה גנובה נהי דאיתסורי לא מיתסרא נוי מיהא איכא: לעבודת כוכבים לא אמר כלום שאין הקדש לעבודת כוכבים

דף מה

שעליהן אסורין שנאמר (דברים ז, כה) לא תחמוד כסף וזהב עליהם מתני, הנכרים העובדים את ההרים ואת הגבעות הן מותרין ומה

ומפני מה אשירה אסורה מפני שיש בה תפיסת ידי אדם וכל שיש בה

לקיש צפוי הר כהר איכא בינייהו תנא קמא סבר צפוי הר אינו כהר ומיתסר עכן, וובנ נוסג עינגיגי עינדו עודא למא אמר רמג בר חמא אמר ריש וור' יוסי הגלילי סבר צפוי הר הרי הוא כהר

והכא באילן שנמעו ולבסוף עבדו קמיפלגי ת"ק סבר אילן שנמעו

ולבסוף עבדו מותר ורבי יוסי הגלילי סבר אילן שנטעו ולבסוף עבדו אסור

אלהיהם אלהיהם על הגבעות ולא גבעות אלהיהם שומע אני תחת כל עץ רבי יוסי בר' יהודה אומר מתוך שנאמר אלהיהם על ההרים ולא ההרים ואף רבי יוסי בר' יהודה סבר אילן שנמעו ולבסוף עבדו אסור דתניא

אובין ואדון לפניך כל מקום שאתה מוצא הר גבוה וגבעה נשאה ועץ רענן אלא תחת כל עין רענן ל"ל ההוא לכדר"ע הוא דאתא דאר"ע אני

ור' יוסי בר' יהודה נמי מיבעי ליה להכי ה"נ אלא אילן שנטעו ולבסוף

עבדו מנא ליה נפקא ליה (דברים ז, ה) מואשריהם תגדעון איזהו עץ שגידועו

אייתר ליה ואשריהם תגדעון לאילן שנטעו ולבסוף עבדו תגדעון באילן שנטעו מתחילה לכך השתא דכתיב ואשריהם תשרפון באש אילו לא נאמר קאמר אילו לא נאמר תשרפון באש הייתי אומר אשריהם

דתני רב יוסף (דברים יב, ג) ונתצתם את מזבחותם והנח ושברתם את

שנמעו מתחילה לכך ורבנן האי ואשריהם תשרפון באש מאי עברי ליה מיבעי ליה לאילן

אדם וכל שיש בו תפיסת ידי אדם אסור וכל שיש בו תפיסת אדם לאתויי

ממאי מדקתני סיפא מפני מה אשירה אסורה מפני שיש בה תפיסת ידי

אר"ע אני אובין ואדון לפניך כל מקום שאתה מוצא הר גבוה וגבעה

ר' יוסי הגלילי אומר (דברים יב, ב) אלהיהם על ההרים ולא ההרים

אסור ועיקרו מותר הוי אומר אילן שנטעו ולבסוף עבדו

ת"ל (דברים יב, ג) ואשריהם תשרפון באש

רב ששת אמר דכולי עלמא צפוי הר אינו כהר

רענן אלהיהם ולא רענן אלהיהם

מאי לאו לאחויי אילן שנטעו ולבסוף עבדו

נשאה ועץ רענן דע שיש שם עבודת כוכבים:

אלהיהם אלהיהם על הגבעות ולא הגבעות אלהיהם

והא ואשריהם תשרפון באש קא נסיב לה תלמודא

ורבנן האי ואשריהם תגדעון מאי עבדי ליה לכדר' יהושע בן לוי דא"ר

ארץ ישראל קודם לביעור עבודת כוכבים יהושע בן לוי גידועי עבודת כוכבים קודמין לכיבוש ארץ ישראל כיבוש

והנח ס"ד שריפה בעי אמר רב הונא רדוף ואח"כ שרוף

מצבותם והנח

דע שיש שם עבודת כוכבים

תפיסת ידי אדם אסור

תאבדון אבד ואח"כ תאבדון ור' יוסי בר' יהודה האי סברא מנא ליה נפקא ליה (דברים יב, ב) מאבד ורבנן הא מיבעי ליה לעוקר עבודת כוכבים שצריך לשרש אחריה

ורבי יוסי בר' יהודה לשרש אחריה מנא ליה נפקא ליה (דברים יב, ג) ורבנן ההוא לכנות לה שם דתניא ר"א אומר מנין לעוקר עבודת כוכבים

מואבדתם את שמם מן המקום ההוא

דף מו

ת"ל ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לכנות לה שם אמר לו ר"ע והלא כבר נאמר (דברים יב, ב) אבד תאבדון אם כן מה

הא כיצד היו קורין אותה בית גליא קורין אותה בית כריא עין כל עין

حالا

א"ל דאמר לך מני רבי יוסי בר יהודה היא דאמר אילן שנטעו ולבסוף

עבדו אסור

וחד אמר מותרות מ"ט דמ"ד מותרות כהר מה הר שאין בו תפיסת ידי אדם איתמר אבני הר שנדלדלו בני רבי חייא ורבי יוחנן חד אמר אסורות. ומותר אף הני שאין בהן תפיסת ידי אדם ומותרין

מה לבהמה שכן בעלת חיים הר יוכיח

מה להצד השוה שבהן שכן לא נשתנו מברייתן

ואי נמי מבהמה תמה ומאילן יבש

קא סלקא דעתך להשתחוות לה והשתחוה לה וקא מיבעיא ליה האי

לא לעולם אימא לך בני רבי חייא דאסרי דהשתחוה לה אע"ג דלא זקפה

44 אסורה והכא במאי עסקינן כגון שוקף ביצה להשתחוות לה ולא השתחוה - אי למאן ראמר עד שתיעבר הא לא פלחה

כוכבים והשתחוה לה לא צריכא כגון שוקף ביצה להשתחוות לה ולא השתחוה לה ובא עובר

> ז, כו) שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא יכול לשבח לשבח ס"ד אלא יכול לא לשבח ולא לגנאי ת"ל (דברים

תני תנא קמיה דרב ששת העכו"ם העובדים את ההרים ואת הגבעות

הן מותרין ועובדיהן בסייף ואת הזרעים ואת הירקות הן אסורין ועובדיהן

تا،،٥٦

ולוקמה באילן שנטעו מתחלה לכך ורבנן לא ס"ד דקתני דומיא דהר

מה הר שלא נטעו מתחלה לכך אף האי נמי שלא נטעו מתחלה לכך

שצריך לשרש אחריה ת"ל ואבדתם את שמם

מה להר שכן מחובר בהמה תוכיח

וחור הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן

שאין בהן תפיסת ידי אדם ומותר אף כל שאין בהן תפיסת ידי אדם ומותר

אלא אתיא מבהמה בעלת מום ומהר

ומאן דאסר להכי כתיב שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו דאע"ג דאתיא

מדינא להיתרא לא תתיא

חסתיים דבני ר' חייא דשרו דבעי חזקיה זקף ביצה להשתחוות לה מהו - זקיפתה אי הוי מעשה אי לא הוי מעשה אבל לא זקף לא מיתסרא ש"מ בני

ר, הייא דשרו

ולמאן אי למאן דאמר עבודת כוכבים של ישראל אסורה מיד אסורה

לה ובא עובד כוכבים והשתחוה לה אסורה וקא מיבעיא ליה לבינה הוא כי הא דאמר רב יהודה אמר שמואל ישראל שוקף לבינה להשתחוות

דמינכרא וקיפתה אבל ביצה לא או דלמא לא שנא תיקו:

א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא או חילוף ומה נעבד שאסור אמר רבא ק"ו ומה אתנן שמותר בתלוש להדיום אסור במחובר לגבוה את"ל יש נעבד במחובר אצל גבוה מכשירי קרבן כקרבן דמו או לא בעי רמי בר חמא המשתחוה להר אבניו מהו למובח

ההרים ולא ההרים אלהיהם לא שנא להריוט ולא שנא לגבוה אתנן שמותר בתלוש אצל הדיום מותר במחובר לגבוה שנא' (דברים יב, ב) אלהיהם על

פרכינן א"ל אנא קאמינא לחומרא ואת אמרת לקולא קולא וחומרא לחומרא

השבת שהימה שהיא ראורייתא לא כ"ש דתנן השיב ר"ע או הילוף ומה הואה שהיא משום שבות אינה דוחה

בעי רמי בר חמא המשתחוה לקמת חטים מהו למנחות יש שינוי בנעבד

או אין שינוי בנעבד

ולאו אחמר עלה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מחלוקת כשנרבעו ולבסוף עיברו

אבל עיברו ולבסוף נרבעו ד"ה אסורין וה"ג כעיברו ולבסוף נרבעו דמי

הכי השתא התם מעיקרא בהמה והשתא בהמה דשא הוא דאחיוא

באילן שנטעו מתחלה לכך לא תיבעי לך דאפילו להדיוט נמי אסור כי

עיבעי לך באילן שנטעו ולבסוף עבדו

באנפה הכא מעיקרא חיטי והשתא קמחא

כי אתא רב דימי אמר באשירה שביטלה קמבעיא ליה יש דחוי אצל

מצות או אין דחוי אצל מצות

דכתיב (דברים כג, יט) לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב לא שנא תלוש ולא

יש נעבד במחובר אצל גבוה או אין נעבד במחובר אצל גבוה

שנא במחובר נעבד שאסור בתלוש להדיום אינו דין שאסור במחובר לגבוה

בתלוש להדיום אינו דין שמותר במחובר לגבוה

שאינה באה לבית דברי ר"א וחכ"א לרבות את הריקועים ואי משום בית ה' אלהיך מיבעי ליה לכדתניא בית ה' אלהיך פרט לפרה

מטייב ליה לגברא ור"ע לקולא ופטר וקא פריך ר"ע לקולא והא הואה דפסח דפליגי ר' אליעור ור"ע דר' אליעור סבר לחומרא וקא א"ל רב פפא לרבא וכל היכא דאיכא קולא וחומרא לקולא לא פרכינן

והיינו דא"ל רבי אל תכפירני בשעת הדין כך מקובל אני ממך הואה שבות התם ר' אליעור גמריה ואייקר ליה תלמודא ואתא ר"ע לאדכוריה

אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן ת"ש כל האסורין לגבי מזבח ולדותיהן

מותרים ותני עלה רבי אליעזר אוסר

ואינה דוחה את השבת

דף מז

איכא דאמרי מחלוקת כשנרבעו ולבסוף עיברו אבל עיברו ולבסוף

נרבעו ד"ה אסור והני נמי כי עיברו ולבסוף נרבעו דמי

בעי ר"ל המשתחוה לדקל לולבו מהו למצוה

תיבעי לך אליבא דרבנן לענין מצוה מאי מי מאיס כלפי גבוה או לא נאליבא דרבי יוסי בר יהודה לא תיבעי לך דאפי' להדיום נמי אסור כי

לכסות ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן לא שנו אלא שחזר ונתגלה אבל תפשוט ליה מדתון כיסהו ונתגלה פטור מלכסות כיסהו הרוח חייב

לא חזר ונתגלה פטור מלכסות

והוינן בה כי חור ונתגלה מאי הוי הואיל ואידחי אידחי

וא"ר פפא זאת אומרת אין דיחוי אצל מצות

4	קאנאנע ענינו בעיא דר"ל
בעי רב פפא המשתחוה לבהמה צמרה מהו לתכלת	תכלת דמאי אי תכלת לכהנים היינו בעיא דרמי בר חמא ואי תכלת
אגל מצות לא שנא לקולא ולא שנא לחומרא	
דרב פפא גופיה איבעיא ליה מפשט פשיטא ליה לרב פפא דאין דיחוי	אר דלמא ספוקי מספקא ליה ולחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן תיקו
פואי כי	U\$20.0

והא בעי צניעותא דעבד ליה בית הכסא דלילה	והא אמר מר איזהו צנוע הנפנה בלילה במקום שנפנה ביום ואע"ג
מה נדה מטמאה במשא אף עבודת כוכבים מטמאה במשא:	הכסא
ר"ע אומר כנדה שנאמר (ישעיהו ל, כב) תורם כמו דוה צא תאמר לו	<i>גמ'</i> , והא קא מרווח לעבודת כוכבים א"ר חנינא מסורא דעבד ליה בית
נידון מחצה על מחצה	אבניו עציו ועפרו מטמאין כשרץ שנאמר (דברים ז, כו) שקץ תשקצנו
יעשה כונס בתוך שלו ארבע אמות ובונה	
מתני' מי שהיה ביתו סמוך לעבודת כוכבים ונפל אסור לבנותו כיצד	מלו ושל עבודת כוכבים
קמאי אזדו או דלמא לדברונא דמיא קא סגיד	נאסרין לא צריכא דקא נבעי מארעא:
לעולם למיא קא סגיד והכי קמבעיא ליה למיא דקמיה קא סגיד וקמאי	ומי מיתסרי והא א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצרק מים של רבים אין
ומייתינן או דלמא אפילו הכי אסיד תיקו	אילימא לבבואה קא סגיד או דלמא למיא קא סגיד ותיבעי ליה ספל להדיום
כי תיבעי לך אליבא דמ"ד עיקר שירה בפה בסומי קלא בעלמא הוא	בעי רבה המשתחוה למעין מימיו מהו לנסכים מאי קא מיבעיא ליה
אחרנייתא צמרה מהו לתכלת קרניה מהו לחצוצרות שוקיה מהו לחלילין	אליבא דמ"ד עיקר שירה בכלי לא תיבעי לך דודאי אסיר
אין ה"ג דלא הוה למיבעי ליה והאי דקא בעי ליה הא משום דאיכא מילי	בני מעיה מהו לפארות
	לציצית היינו בעיא דר"ל

מה גדה מטמאה במשא אף עבודת כוכבים מטמאה במשא: ההא בעי צניעותא דעבד ליה בית הכסא דלילה דאוקימנא בכדרך מיהו צניע הנפנה בלילה במקום שנפנה ביום ואע" דעבד ליה לתינוקות א"ג דגדיר ליה בהיומי והינגי:

דעבד ליה לתינוקות א"ג דגדיר ליה בהיזמי והינגי:
אסור סיידו וכיידו לעבודת כוכבים וחידש גוטל מה שחידש הכניס לתוכה בתליש דמי והאגן בגאו תגן
עבודת בוכבים והציאה הרי זה מותר:

בנאר אע"פ שלא השתחרה לר השתחרה אע"פ שלא בנאר א"ה הני בירן דלענין ביטול בנה והשתחרה חד קא חשיב ליה: שלשה ארבעה הור

מהני" שלש אבנים הן אבן שחצבה מתחלה לבימוס הרי זו אסורה . סיידה וכיידה לשם עבודת כוכבים נוטל מה שסייד וכייד ומותרת העמיד . גמ' א"ר אמי והוא שסייד וכייד בגופה של אבן

עבודה זרה **7.**L

והא דומיא דבית תנן ובית לאו בגופיה הוא ומיתסר בית נמי איכא ביני

אוגבי

אלא כי אתמר דרבי אמי לענין ביטול אתמר ואע"ג דסייד וכייד בגופה

של אבן כי נטל מה שחידש שפיר דמי

דמהו דתימא כיון שסייד וכייד בגופה של אבן כאבן שחצבה מתחלה

לעבודת כוכבים דמיא ותיתסר כולה קמ"ל:

מי לא עסקינן דשייע והדר שייעיה

ರ್ಗ ಬಗ

הרי זו אסורה גידעו ופיסלו לשם עבודת כוכבים והחליף נוטל מה שהחליף

והאנן גידעו ופיסלו תנן

אלא כי איתמר דרבי ינאי לענין ביטול איתמר דאף על גב דהבריך

אמר שמואל המשתחוה לאילן תוספתיה אסורה מתיב רבי אלעזר גידעו

ופיסלו לעבודת כוכבים והחליף נוטל מה שהחליף גידעו ופיסלו אין לא דאמר אילן שנטעו ולבסוף עבדו אסוד

גידעו ופיסלו לא

בלמא תוספת לדברי הכל אסור ובעיקרו פליגי

דרבי יוסי בר יהודה סבר עיקרו נמי אסור דכתיב (דברים יב, ג)

וכי תימא הא דלא מתרצינן הכי איפוך רבנן לדרבי יוסי בר יהודה

ודרבי יוסי בר יהודה לרבנן

אי בעית אימא רבנן ואי בעית אימא רבי יוסי בר יהודה אי בעית אימא

רבי יוסי בר יהודה כי קאמר רבי יוסי בר יהודה בלא גידעו ופיסלו עיקר

אילן אסור בסתמא אבל גידעו ופיסלו גלי אדעתיה דבתוספת ניחא ליה

שעוברין אותה ומעשה בצירן באילן שהיו עוברין אותו ומצאו תחתיו גל - ואחת מחלוקת דר"ש ורבון איוו היא אשרה שנחלקו בה ר"ש וחכמים כל מתני איזו אשרה כל שיש תחתיה עבודת כוכבים ר"ש אומר כל

אמר להן ר"ש בדקר את הגל הזה ובדקוהו ומצאו בו צורה אמר להן הואיל - שיש תחתיה עבודת כוכבים ר"ש אומר כל שעובדים אותה

ולצורה הן עוברין נתיר להן את האילן:

מתני שלש אשרות הן אילן שנטעו מתחלה לשם עבודת כוכבים העמיד תחתיה עבודת כוכבים ונמלה הרי זו מותרת:

צמ, אמרי דבי ר' ינאי והוא שהבריך והרכיב בגופו של אילן

והרכיב בגופו של אילן כי נטל מה שהחליף שפיר דמי דמהו דתימא כיון

דהבריך והרכיב בגופו של אילן כאילן שנטעו מתחלה דמי וליתסר כולה

실띠,,,,

אמר לך שמואל הא מני רבנן היא ושמואל דאמר כרבי יוסי בר יהודה

מתקיף לה רב אשי ממאי דרבי יוסי בר יהודה ורבנן בתוספת פליגי ואשריהם תשרפון באש ורבנן סברי עיקר אילן שרי דכתיב (דברים ז, ה)

ואשירהם תגדעון איזהו אילן שגידועו אסור ועיקרו שרי הוי אומר אילן

שנמעו ולבסוף עבדו

אם כן גידעו ופיסלו מאן קתני לה לא רבנן ולא רבי יוסי בר יהודה

אי רבנן בלא גידעו ופיסלו נמי תוספת אסורה אי רבי יוסי בר יהודה עיקר

אילן נמי אסור

בעיקר אילן לא ניחא ליה

איבעית אימא רבנן גידעו ופיסלו איצטריכא ליה ס"ד אמינא כיון דעבד

ליה מעשה בגופיה עיקר אילן נמי ליתסר קמשמע לן:

גמ' איזהו אשרה והא אנן שלש אשרות תנן ה"ק שתים לדברי הכל

איזו היא אשרה סתם אמר רב כל שכומרים יושבין תחתיה ואין טועמין - שיכרא ושתי ליה ביום אידם אמר אמימר אמרו לי סבי דפומבדיתא הלכתא

מפּירותיה ושמואל אמר אפילו אמרי הני תמרי לבי נצרפי אסור דרמי בי כשמואל:

ותניא נמי הכי מודה רבי יוסי וסבר רבי יוסי זה וזה גורם אסור והתניא רבי יוסי אומר נוטעין יחור רב מודה רבי יוסי שאם נמע והבריך והרכיב מותר של ערלה ואין נוטעין אגוו של ערלה מפני שהוא פרי ואמר רב יהודה אמר הכא נמי מה שמשביח בנביה פוגם בצל דרב כהנא מה שמשביח בעור פוגם בבשר אלא דרבנן אדרבנן קשיא איפוך ואיבעית אימא לא תיפוך דר' יוסי כדשנין דרבנן כדאמר רב מרי בריה הכא דלא קאזיל לאיבוד אסור למיא דרבנן אדרבנן קשיא דר' יוסי אדרבי יוסי בשלמא דרבי יוסי אדרבי יוסי לא קשיא התם דקאזיל לאיבוד מתיר מאומה מן החרם מטיל לים אמרו לו אף היא נעשה זבל ונאמר (דברים יג, יח) לא ידבק בידך צוגם מועג גמ' למימרא דרבי יוסי סבר זה וזה גורם אסור ורבנן אמרי זה וזה הא איפכא שמעינן להו דתנן רבי יוסי אומר שוחק וזורה לרוח או מתני זורעין תחתיה ירקות בימות הגשמים אבל לא בימות החמה בימות הגשמים מפני שהנביה נושרת עליהן והוה להן לובל: לעולם דליכא דירכא אחרינא ואדם חשוב שאני: והחזירין לא בימות החמ' ולא בימות הגשמים ר' יוסי אומר אף לא ירקות א"ל רב ששת לשמעיה כי מטית להתם ארהיטני היכי דמי אי דליכא אמר ארהיטני מי שרי ולא פליגי הא דאיכא דירכא אחרינא הא דליכא דירכא אחרינא דירכא אחרינא ל"ל ארהיטני מישרא שרי ואי דאיכא דירכא אחרינא כי רבי יצחק בן אלעזר משמיה דחוקיה אמר עובר ורבי יוחנן אמר אם עבר לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת מטמא באהל אף תקרובת עבודת היתה גוולת את הרבים ועבר תחתיה טהור: איבעיא להו עבר או עובר לתקרובת עבודת כוכבים שמטמאה באהל שנאמר (תהלים קו, כח) ויצמדו מני רבי יהודה בן בתירא היא דתניא רבי יהודה בן בתירא אומר מנין - כוכבים מטמא באהל: ישב לא הא קמ"ל דאפילו לצל קומתה אם ישב טהור: א"ר יוחנן לא נצרכא אלא לצל קומתה מכלל דלצל צילה אפילו לכתחלה עבודת כוכבים איכא דמתני לה אסיפא ואם ישב טהור פשיטא אמר רבה בר בר חנה ולא יעבור תחתיה ואם עבר טמא: מ"ט אי אפשר דליכא תקרובת אלא לצל צילה מהור והא קמ"ל דאפילו לצל צילה לא ישב גמ' לא ישב בצילה פשיטא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן לא נצרכא מכלל דבצל קומתה אם ישב טמא לא דאפי' לצל קומתה נמי אם ישב בנהני, לא ישב בצילה ואם ישב טהור ולא יעבור תחתיה ואם עבר - ממא היתה גוולה את הרבים ועבר תחתיה מהור: פרק ג כל הצלמים 23

דף מם

תבור ופרה תרוה

וכי תימא שני ליה לר' יוסי בין שאר איסורין לעבודת כוכבים ומי שאם נמע והבריך והרכיב מותר

בכרשיני עבודת כוכבים תני חדא שדה תורע פרה תשחט ותניא אירך שדה שני ליה והתניא שדה שנודבלה בובל עבודת כוכבים וכן פרה שנתפטמה

<u>וויר</u> ענודה זרה

८∟″%

א"ר הייא בריה דרבה בר נחמני אמר רב חסדא אמר זעירי הלכה כר"א אמר רב אדא בר אהבה לא שנו אלא פת אבל חבית לא ורב חסדא בעיניה אימא מודי לרבנן דבעידנא דקא גמרה פת קלי לה איסורא אבל כרכור דאיתיה לאיסורא צריכא גמ' וצריכא דאי אשמעינן קמייתא בהא קאמר ר' אליעור משום ואי אשמעינן כרכור בהא קאמרי רבנן אבל פת אימא מודו ליה לר"א המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים: המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים: באחרים ואחרים באחרים כולן אסורין בהנאה ר"א אומר יוליך הנאה לים נתערבה באחרות כולן אסורות בהנאה ר"א אומר יוליך הנאה לים נמל הימנה כרכור אסור בהנאה ארג בו את הבגד אסור בהנאה נתערב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי: בובלא דעבודת כוכבים שלח רב עמרם קמיה דרב יוסף א"ל הכי אמר רב - יותץ ואם ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי: ההוא גינתא דאיזדבל מתני, נמל ממנה עצים אסורין בהנאה הסיק בהן את התנור אם חדש הגשמים לדידכו דאמריתו וה ווה גורם אסור אודו לי מיהת אף ירקות בימות ורבנן כדאמר רב מרי בריה דרב כהנא אלא לעולם הא רבי יוסי והא רבנן ר' יוסי לדבריהם דרבנן אמר להו לדידי זה וזה גורם מותר כוכבים מי מקילי אלא רבנן דשאור אימר דשמעת להו לרבנן דמקילי בשאור בעבודת אילימא רבנן דעצים אחמורי מחמרי המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים נתערבה באחרים כולן אסורות בהנאה ר"א אומר יוליך הנאה לים רבנן דפליגי עליה דר"א מאן נינהו ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה דתנן נטל הימנה עצים אסורה בהנאה הסיק בה את התנור חדש יותץ אלא ר"א ורבנן דעצים לא סלקיה אני בא אי גמיר באיסורא אסורה ואי גמיר בהיתירא מותרין בין סלקיה ובין את האיסור אסור ואמר אביי לא שנו אלא שקדם וסילק את האיסור אבל לא קדם וסילק וממאי דטעמא דר"א כדאביי דלמא טעמא דר"א משום דאחר אחרון לחמץ ולא בזה כדי לחמץ ונצטרפו וחימצו שנפל איסור לבסוף אינו אסור עד שיהא בו כדי לחמץ דתנן שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה לא בזה כדי ר"א אומר אחר האחרון אני בא וחכ"א בין שנפל איסור לכתחלה ובין מאי לאו הא ר' יוסי והא רבנן לא הא ר"א והא רבנן הי ר"א ורבנן אילימא ר"א ורבנן דשאור

איכא דאמרי אמר רב חסדא אמר לי אבא בר רב חסדא הכי אמר זעירי הלכה אמר אפילו חבית מותרת

אומר שלש אסורות שתים מותרות אמר רבא לא תימא שנשרו אלא אימא מן המרקוליס נראות עמו אסורות שאין נראות עמו מותרות ור' ישמעאל אמר מר בידוע שנשרו ממנו דברי הכל אסורות ורמינהי אבנים שנשרו

בתפיסה לו אסורות שלש אפילו מרוחקות אסורות וסבר ר' ישמעאל שתים מותרות והתניא ר' ישמעאל אומר שתים WICEXI

רבי ישמעאל סבר עושין מרקוליס קטן בצד מרקוליס גדול שלש דדמיין והא בצד מרקוליס קתני מאי בצד בצד ארבע אמות דידיה

מרקוליס גדול לא שנא שלש ולא שנא שתים נראות עמו אסורות שאין למרקולים אסורות שתים מותרות רבנן סברי אין עושין מרקולים קטן בצד

במקורבות נמי ראיכא למימר מיניה נפל ר"ה אסורות כי פליגי במרוחקות

נראות עמו מותרות:

פרק ד רבי ישמעאל

ואפילו למ"ד אין עובדין לשברים ה"מ עבודת כוכבים דלאו היינו אורחיה אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן בידוע שנשרו ממנו דברי הכל אסורות – אבל הכא דמעיקרא תבורי מיתברי היינו אורחיה כי פליגי בסתמא מיניה נפל אסורות שאין נראות עמו מותרות אי אין עובדין לשברים אפי' תלת נמי לא צמ, בשלמא רבון קסברי עובדין לשברים נראות עמו דאיכא למימר אלא ר' ישמעאל מאי קסבר אי עובדין לשברין אפילו תרתי נמי ליתסר מחני' 7 בי ישמעאל אומר שלש אבנים זו בצד זו בצד מרקוליס אסורות - ושתים מותרות וחכ"א שנראות עמו אסורות ושאין נראות עמו מותרות: ומ"ס אין עבודת כוכבים בטלה אלא דרך גדילתה דהיינו אורחיה הא לאו

ובהדיוט שיכול להחזירה קמיפלגי מ"ס כיון דהדיוט יכול להחזירה לא בטלה

ואיבע"א דכ"ע שברי שברים מותרין והכא בעבודת כוכבי' של חליות - גדילתה היא ואין צריכה לבמל:

לימא בהא קמיפלגי דמ"ס עובדין לשברין ומ"ס אין עובדין לשברין

ושמואל אמר עבודת כוכבים אינה בטלה אלא דרך גדילתה

איתמר עבודת כוכבים שנשתברה רב אמר צריך לבטל כל קיסם וקיסם חד אמר אסורין וחד אמר מותרין

גמ' אותן שפאין מה תהא עליהן פליגי בה רב הונא (ור' הייא) בר רב חסרא אמר שקול ארבע זווי ושרי בנהרא ונשתרי לך: ההוא גברא דאיתערב ליה חביתא דיין נסך בחמריה אתא לקמיה דרב

עדרן עלך כל הצלמים

שברים אסורין ומ"ס שברי שברים מותרין

לא דכ"ע עובדין לשברין והכא בשברי שברים קמיפלגי מ"ס שברי

לבמל אלא דרך גדילתה

אדרבה דרך גדילתה מי מבטלא אלא ה"ק אין עבודת כוכבים צריכה

עבודת כוכבים בין לצרכה בין לצרכו היא ושפאיה אסורין היא ושפאיה מותרין לצרכה היא אסורה ושפאיה מותרין וישראל ששיפה תניא כמ"ד מותרין דתניא עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו

עלה ה"ו במלה שיפה לצרכה אסורה שלא לצרכה מותרת:

מותני כיצד מבטלה קירסם וזירד נטל ממנה מקל או שרביט אפי

איכא רבנן דפרשי ואיכא רבנן דלא פרשי בצורתא דוווא לא מיסתכל כוכבים אחריני דלא פלחי למרקוליס שקלינהו וחיפו בהן דרכים וסטרטאות בי ינאי מלכא חרוב אתו עובדי כוכבים אוקימו ביה מרקוליס אתו עובדי גובהה ביני וביני אמר רבא לא קשיא כאן בתפיסה אחת כאן בשתי תפיסות וה"ד דאיכא

קו, כח) ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת אין לו בטילה לעולם א"ר מנין לתקרובת עבודת כוכבים שאין לה בטילה עולמית שנאמר (תהלים מ"ט דמאן דפריש סבר לה כי הא דאמר רב גידל א"ר חייא בר יוסף

מתניתא בידיה עובד כוכבים שהביא אבנים מן המרקוליס וחיפה בהן דרכים אמר רב יוסף בר אבא איקלע רבה בר ירמיה לאתרין ואתא ואייתי

ומרמיאות

קושיא ליה דרב גידל בעינא כעין פנים וליכא אמר רב ששת אנא לא נגר אנא ולא בר נגר אנא ופריקנא ליה מאי

נגר ולא בר נגר דיפרקינה כאן וכאן אין מגומין וסכין שמן לגוום בין במועד בין בשביעית ולית

אמר רבינא אנא לא נגר אנא ולא בר נגר אנא ומפרקינא לה מאי קא

ואלא זיהום אגיוום קא קשיא ליה מ"ש זיהום דשרי ומ"ש גיוום דאסור

מי דמי ויהום אוקומי אילנא ושרי גיוום אברויי אילנא ואסור

חד לאוקומי אילני ושרי וחד לאברויי אילני ואסור עוו עב לאברויי אילנא ואסור וחד לסתומי פילי ושרי ה"ג תרי ויהמומי הוי ודלמא כדרב עוקבא בר חמא דאמר רב עוקבא בר חמא תרי קשקושי

א"ל רב סמא בריה דרב אשי לרבינא בר ירמיה סיכה דמועד אזיהום מי דמי הכא אוקומי אילנא ושרי התם פטומי פירא ואסור

אמר רב יהודה אמר רב עבודת כוכבים שעובדין אותה במקל שבר מקל וליכא

כעין זביחה זרק נמי הוה ליה כעין זריקה אמר ליה בעינא זריקה משתברת בפניה חייב זרק מקל בפניה פטור א"ל אביי לרבא מאי שנא שבר דהוה ליה

> ואחת מכאן ואחת על גביהן אמר רבא כי תניא ההיא בעיקר מרקוליס ומרקוליס כה"ג מי הוי והא תניא אלו הן אבני בית קוליס אחת מכאן

של קדושים רבי מנחם ברבי סימאי ואמאי קרו ליה בנן של קדושים דאפי' א"ר יוחנן בנן של קרושים מהלך עליהן ואנן נפרוש מהן מאן ניהו בנן

אף תקרובת עבודת כוכבים אין לה בטילה לעולם

ומאן דלא פריש אמר בעינא כעין פנים וליכא

וסרטיאות אסורות ולית נגר ולא בר נגר דיפרקינה מותרות ישראל שהביא אבנים מן המרקוליס וחיפה בהן דרכים

מתניתא בידיה מתליעין ומוהמין בשביעית ואין מתליעין ומוהמין במועד אמר רב יוסף בר אבא איקלע רבה בר ירמיה לאתרין ואתא ואייתי

ומ"ש מועד דאסור מי דמי שביעית מלאכה אסר רחמנא טירחא שרי מועד קשיא ליה אילימא מוער אשביעית קא קשיא ליה מאי שנא שביעית דשרי

אפי' טירחא נמי אסור

ר"ה אין בשביעית לא

ומשקין אותן עד ר"ה עד ר"ה אין בשביעית לא ורמינהי מזהמין את הנטיעות וכורכין אותן וקוטמין אותן ועושין להם בתים ואלא זיהום אזיהום קא קשיא ליה דקתני מתליעין ומוהמין בשביעית

ובין בשביעית ורמינהי סכין את הפגין ומנקבין ומפטמין אותן עד ר"ה עד ואלא סיכה אסיכה קא קשיא ליה דקתני סכין שמן לגוום בין במועד

ומאי שנא האי דאסור היינו דקא"ל לית נגר ולא בר נגר דיפרקינה דמועד קא קשיא ליה מכדי האי אוקומי והאי אוקומי מאי שנא האי דשרי

איתיביה ספת לה צואה או שנסך לפניה עבים של מימי רגלים

מזבח אסור אמר כל אחת ואחת נעשית תקרובת לעצמה ותקרובת לחברתה ועטרות של שבלים ויינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב לגבי א"ה בתרייתא מיהא תשתרי אמר ליה אי ידעת לה זיל שקלה רב אשי תנן מצא בראשו כסות ומעות או כלים הרי אלו מותרין פרכילי ענבים וא"ל נעשה כמגדל עבודת כוכבים כוכבים ותקרובת לחברתה ושאלתיה לרבה בר אבוה ורבה בר אבוה לחייא בר רב וחייא בר רב לרב. עד שתעבד תישתרי דהא לא פלחה א"ל כל אחת ואחת נעשית עבודת אלא מעתה אבני בית מרקוליס במה יאסרו א"ל אף לדידי קשיא לי הניחא למ"ד עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד אלא למ"ד במקל שבר מקל בפניה חייב ונאסרת זרק מקל לפניה חייב ואינה נאסרת ליה כעין זריקה א"ל בעינן זריקה משתברת וליכא אמר ר"ג אמר רבה בר אבוה אמר רב עבודת כוכבים שעובדין אותה א"ל רבא לר"ג מאי שנא שבר דהויא ליה כעין וביחה ורק נמי הויא אמרינן כעין זביחה אלא כעין פנים הואיל וצוארו דומה לצואר בהמה מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר אמרינן כעין זביחה ומר סבר לא לא דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה אלא כעין פנים בעינן ושאני חגב מאי זריקה משתברת איכא בצואה לחה חייב בשלמא עביט של מימי רגלים איכא זריקה משתברת אלא צואה לימא כתנאי שחט לה חגב ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרים פרק ד רבי ישמעאל

משתברת אלא פרכילי ענבים ועטרות של שבלים לא כעין פנים איכא ולא בשלמא יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה כעין זריקה משתברת איכא

שהוא פטור שנאמר (שמות כב, יט) זובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו לא 🛚 בבמה דידהו לעבודת כוכבים מיבעיא א"ר אבהו א"ר יוחנן מנין לוובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים

אסרה תורה אלא כעין פנים

הניחא למ"ר טריפה אינה יולדת אלא למ"ר טריפה יולדת מאי איכא

שהוא אסור לבני נח שנאמר (בראשית ו, יט) ומכל החי מכל בשר שנים נפקא

אלא במחוסר אבר וכדרבי אלעזר דאמר ר' אלעזר מנין למחוסר אבר

4444L

דלמא תמים בדרכיו צדיק כתיב ביה

מכל אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אברין שלה

בעלמא ואפי' זקן ואפי' סריס קמ"ל להחיות זרע: השתא דנפקא מאתך להחיות זרע למה לי אי מאתך ה"א לצוותא

א"ר אלעזר מנין לשוחט בהמה למרקוליס שהוא חייב שנאמר (ויקרא

אמר רבא אמר עולא כגון שבצרן מתחלה לכך

הוי בה רבא במאי אילימא בדוקין שבעין השתא לבני נח חויא לגבוה

האי ומכל החי מיבעי ליה למעוטי טריפה (בראשית ז, ג) מלהחיות זרע

אמר קרא אתך אתך בדומין לך ודלמא נח גופיה טריפה הוה תמים

הוה דאי ס"ר גח טריפה הוה א"ל רחמנא דכוותך עייל שלמין לא תעייל דלמא תמים בדרכיו וצדיק במעשיו לא מצית אמרת דנח גופיה טריפה

(דברים יב, ל) איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם תנהו ענין לשלא יו, ו) ולא יובחו עוד את ובחיהם לשעירים אם אינו ענין לכדרכה דכתיב

CTLCT

כתיב ביה

דאיכא אחרים בהדה אפי' בטובת כומרין נמי שפיר דמי:

מאן דמתני אסיפא כ"ש ארישא ומאן דמתני ארישא אבל אסיפא כיון עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד: מתני' מני ר"ע היא לאפוקי טובת עובדיה דשרי בטובה אמר אביי בטובה בטובת אחרים שלא בטובה שלא בטובת כומרין איכא דמתני לה אסיפא היה שלה ושל אחרים נהנין מהן בטובה ושלא גמ' אמר אביי בטובה בטובת כומרין שלא בטובה שלא בטובת כומרין מהני עבודת כוכבים שהיה לה גינה או מרחץ נהנין מהן שלא בטובה עד שתיעבד: מים ומלח לא מקרבין ליה אלא אפי' חוץ כבפנים דמי ואסור: בטובה עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד ושל ישראל אין אסורה ואין נהנין מהן בטובה היה שלה ושל אחרים נהנין מהן בין בטובה ובין שלא למאי אילימא דאפי' פנים כחוץ דמי ושרי השתא פעורי מפערין קמיה שנינא נקטינן אין קלקלין לא לפעור ולא למרקוליס ראשו כלי דבר של נוי הוא אמר רב פפא דסחיפא ליה משכילתא ארישיה אסור חוץ לקלקלין דבר של נוי אסור שאינו של נוי מותר א"ר יוסי בר כסות דבר של נוי הוא אמרי דבי ר' ינאי בכסות מקופלת ומונחת לו על אמר רב אסי בר חייא כל שהוא לפנים מן הקלקלין אפי' מים ומלח שעליהם א"כ לא יאמר עליהם מאוע בכר של נוי הוא אמרי דבי ר' ינאי בכיס קשור ותלוי לו בצוארו ואימא עליהם דומיא דעמהם מה עמהם כל מה שעמהם אף עליהם כל אף עמהם דבר של נוי אסור ושאינו של נוי מותר עמהם וכתוב אחד אומר (דברים ז, כה) לא תחמוד כסף וזהב עליהם הא עמהם דומיא דעליהם מה עליהם דבר של נוי אסור שאינו של נוי מותר (דברים כט, טו) ותראו את שקוציהם ואת גלוליהם עץ ואבן כסף ווהב אשר גמ' מנהני מילי א"ר הייא בר יוסף א"ר אושעיא כתוב אחד אומר מותני מצא בראשו מעות כסות או כלים הרי אלו מותרין פרכילי ע"ג המזבח אסור: אמר רבא קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עוד: ענבים ועטרות של שבלים ויינות ושמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב ולא יובחו עוד את ובחיהם זאת להם ולא אחרת להם והביאום לה' זו מצות עשה ומצות לא תעשה מנין ת"ל (ויקרא יו, ז) יכול יהא ענוש כרת ת"ל (ויקרא יז, ז) חקת עולם תהיה זאת להם איסור הבמות מעלה עליו הכתוב כאילו הוא זובח על פני השדה בשעת איסור הבמות הם וובחים שהתרתי לך כבר על פני השדה מלמד שכל הזובח בבמה בשעת מכאן ואילך הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן שנאמר (ויקרא יו, ה) למען אשר יביאו בני ישראל את זבחיהם אשר הביאו וגו' עונש שמענו אוהרה מנין ת"ל (דברים יב, יג) פן תעלה עולותיך השמר ופן ואל אינו אלא בלא תעשה שהרי עונשן אמור שנאמר (ויקרא יו, ד) ואל פתח אהל מועד לא וכדר' אבין א"ר אילא דאמר ר' אבין א"ר אילא כל מקום שנאמר בשעת איסור הבמות עד כאן הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן והא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא

בכלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים הכתוב מדבר

דתניא (דברים יב, ב) אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים

אמרו עבודת כוכבים של עובד כוכבים אינה אסורה עד שתיעבד ושל ישראל יכול יהו אסורים ת"ל אשר עבדו שם הגוים שאין אסורין עד שיעבדו מכאן יכול עשאום ולא גמרום גמרום ולא הביאום הביאום ולא נשתמשו בהן

אמר מר בכלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים הכתוב מדבר הא אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם

מקומות כתיב אם אינו ענין למקומות דלא מיתסרי דכתיב (דברים יב, ב)

ושל ישראל עד שתיעבד

אסורה מיד דברי ר' ישמעאל

7 7 2 2

אסורה אלא עד שתעבד ושל ישראל מיד תנהו ענין לכלים מכאן אמרו עבודת כוכבים של עובד כוכבים אינה

שתעבד דישראל אסורה מיד אימא דישראל כלל וכלל לא השתא גניוה עד שתעבד דישראל דאסורה מיד מנא ליה סברא הוא מדעובד כוכבים עד ורבי ישמעאל אשכחן עבודת כוכבים של עובד כוכבים דאין אסורה

כז, מו) ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה משעת עשייה קם ליה בארור אימא ה"מ למיקם גברא בחטא איתסורי לא מיתסרא אמר קרא (דברים

כוכבים שפוסל אלוהו שנאמר פסילי אלהיהם תשרפון באש ואידך ההוא מיבעי ליה לכדתני רב יוסף דתני רב יוסף מנין לעובד ור"ע עבודת כוכבים של עובד כוכבים דאסורה מיד מנא ליה אמר ור"ע דבר המביא לידי תועבה

שיעשה לה דברים שבסתר עד שתעבד מגלן אמר רב יהודה אמר קרא (דברים כז, טו) ושם בסתר עד - כוכבים של ישראל שטעונה גניזה שנאמר ושם בסתר ור"ע אשכחן עבודת כוכבים של עובד כוכבים דאסורה מיד דישראל

לך אשרה כל עץ אצל מובח מה מובח טעון גניוה אף אשרה טעונה גניוה לעבודת כוכבים של ישראל שטעונה גניוה שנאמר (דברים מז, כא) לא תטע ואידך נפקא ליה מדרב חסדא אמר רב דאמר רב חסדא אמר רב מנין

אצל מזבח אמר רב אשי ובמקום תלמידי חכמים כאילו נטעו אצל מזבח שנאמר

בעי רב המנונא ריתך כלי לעבודת כוכבים מהו עבודת כוכבים דמאן

נמי עד שיעבדו ור"ע דלא מקיש אמר לך את הפסיק הענין אותם את אלהיהם מקיש אלהיהם לכלים מה כלים עד שיעבדו אף אלהיהם והא בכלים אוקימנא לה אמר קרא (דברים יב, ב) אשר אתם יורשים

ר"ע אומר חילוף הדברים עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד

עשיתם את העגל משעת עשייה קם ליה בחטא ואימא כדעובד כוכבים אמר קרא (דברים ט, כא) ואת חטאתכם אשר בעיא איתסורי לא מיתסרא

אימא ה"מ למיקם גברא בארור איתסורי לא מיתסרא תועבת ה' כתיב

XZLL עולא אמר קרא (דברים ז, כה) פסילי אלהיהם תשרפון באש משפסלו נעשה

פסלו מאלוה ולקחת לך תחמוד כסף ווהב עליהם וכתיב ולקחת לך הא כיצד פסלו לאלוה לא תחמוד ואידך נפקא ליה מדשמואל דשמואל רמי כתיב (דברים ז, כה) לא

ואידך ההוא מיבעיא ליה לכדרבי יצחק דא"ר יצחק מנין לעבודת

תתן לך בכל שעריך וסמיך ליה לא תמע לך אשרה כל עץ הגון כאילו נוטע אשרה בישראל שנאמר (דברים טז, יח) שופטים ושוטרים ואידך ההוא מיבעי ליה לכדר"ל דאמר ר"ל כל המעמיד דיין שאינו

עבודת כוכבים הן ומשמשי עבודת כוכבים אין אסורין עד שיעבדו ואלא אילימא עבודת כוכבים דעובד כוכבים בין לד' ישמעאל ובין לד"ע משמשי

עבודת כוכבים דישראל

מאי איריא דקא מיבעיא ליה ריתך כלי תיבעי ליה עשה שתעבד משמשיה מיבעיא ואלא אליבא דרבי ישמעאל דאמר אסורה מיד אליבא דמאן אילימא אליבא דר"ע השתא היא גופה לא מיתסר' עד ומקבליהן טמאין נשתברו טהרו חור ועשאן כלים יחורו לטומאה ישנה רב המנונא משום טומאה ישנה קמיבעיא ליה דתנן כלי מתכות פשוטיהן

שיעבדו או דלמא מינה גמר מה היא אסורה מיד אף משמשיה אסורין מיד

מאי משמשין ממשמשין גמרינן מה התם עד שיעבדו אף הכא עד

טומאה דרבנן לא או דלמא ל"ש ותיבעי ליה שאר טומאות דרבנן והכי קמיבעיא ליה כי הדרא טומאה ה"מ לטומאה דאורייתא אבל שויוה רבון כטומאה דאורייתא או לא תיקו את"ל לא הדרא טומאה דעבודת כוכבים משום חומרא דעבודת כוכבים מי חדא מגו חדא קמיבעיא ליה טומאה דרבנן מי הדרא או לא הדרא

מי מהניא להו ביטול לטהרינהו מטומאה או לא בעי מיניה ר' יוחנן מר' ינאי תקרובת עבודת כוכבים של אוכלים מהו מומאה נמי בטלה כי קמיבעיא ליה אוכלין ותיבעי ליה כלים כלים לא קמיבעיא ליה כיון דאית להו טהרה במקוה

כיון דאיסורה בטיל טומאה נמי בטלה כי קא מיבעיא ליה תקרובת ותיבעי ליה עבודת כוכבי' גופה עבודת כוכבים גופה לא מיבעיא ליה

נמי לא בטלה או דלמא איסור דאורייתא לא בטיל טומאה דרבנן בטיל תיקו לעבודת כוכבים של אוכלין מאי כיון דאיסוריה לא בטיל כדרב גידל טומאה

בעא מיניה ר' יוסי בן שאול מרבי כלים ששימשו בהן בבית חוניו מהו

דתנן כהנים ששימשו בבית חוניו לא ישמשו במקדש שבירושלים ואינו צריך וקא מיבעיא ליה אליבא דמ"ד בית חוניו לאו בית עבודת כוכבים היא

שישתמשו בהן בבית המקדש

בבמא בא מוא

ועללוה

לומר לדבר אחר

כהנים הוא דקנסינהו רבנן משום דבני דעה נינהו אבל כלים לא או

א"ל אסורים הן ומקרא היה בידינו ושכחנוהו

איתיביה (דברי הימים ב כט, יט) כל הכלים אשר הוניח המלך

אחו במלכותו במעלו הכנו והקדשנו מאי לאו הכנו דאמבלינהו הקדשנו שהקדשנו אחרים תחתיהם

דאקדישננהו

אמר רב פפא התם קרא אשכח ודרש דכתיב (יחוקאל ז, כב) ובאו בה

א"ל ברוך אתה לשמים שהחורת לי אבדתי הכנו שגנונום והקדשנו

ממלצו אומי יון ואמר רב ששת ששקצו לעבודת כוכבים

פריצים וחללוה

ננסרינהו (דברים כז, ה) לא תניף עליהם ברזל אמר רחמנא אמרי היכי נעביד ניתברינהו (דברים כז, ו) אבנים שלמות אמר רחמנא

לימא מסייע ליה מורחית צפונית בה גנוו בית חשמונאי את אבני המובח

ירושלים הויא רובא דעלמא לגנוז כל כסף וזהב שבעולם משום כספא ודהבא של ירושלים והוינן בה ואמאי ליתברינהו ולישקלינהו לנפשייהו מי לא אמר רב אושעיא בקשו

של ירושלים עד שמצאו לה מקרא מן התורה שהוא מותר ובאו בה פריצים - ארעא לאשתמושי בהו הדיומא: אלא אמר אביי בקשו לגנוז דינרא הדרייאנא טוריינא שיפא מפני טבעה

התם לא אשתמשו בהו לגבוה הכא כיון ראשתמש בהו לגבוה לאו אורח

משמשיה בימל משמשיה משמשין מותרין והיא אסורה: אין מבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים המבטל עבודת כוכבים מבטל ושל חבירו א"ל רבי שנית לנו בילדותך עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים מותו, אובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל חבירו וישראל

ובוקנותו סבר ישראל אדעתא דנפשיה פלח כי מבטל עובד כוכבים דנפשיה דעובד כוכבים פלח כיון דעובד כוכבים מבטל דנפשיה דישראל נמי מבטלה בילדותו מאי קסבר ובזקנותו מאי קסבר בילדותו סבר ישראל אדעתא

7 | 27

כוכבים פשימא א"ר הילל בריה

בישראל לא במיל

מבטל דעובד כוכבים אבל עובד כוכבים דנפשיה מבטל

איכא דמתני לה אברייתא ר"ש בן מנסיא אומר עבודת כוכבים של

מתני, כיצד מבטלה קטע ראש אונה ראש חוטמה ראש אצבעה פחסה

אע"פ שלא חיסרה ביטלה רק בפניה השתין בפניה גררה זרק בה את הצואה

אבא אמר רב ח"א מחלוקת בצורף עובד כוכבים אבל בצורף ישראל דברי - לא ביטל או דלמא בין בוה ובין בוה מחלוקת מכרה או משכנה רבי אומר ביטל וכו": זעירי א"ר יוחנן ור' ירמיה בר אמר חוקיה ראמר קרא (ישעיהו ח, כא) והיה כי ירעב והתקצף וקלל רקק בפניה והשתין בפניה מנה"מ

הכל ביטל וחד אמר בצורף ישראל מחלוקת

ת"ש דא"ר נראין דבריי כשמכרה לחבלה ודברי חביריי שמכרה לעובדה

מיתיבי הלוקח גרוטאות מן העובדי כוכבים ומצא בהן עבודת כוכבים שעתיד לעובדה ומנו צורף עובד כוכבים וש"מ בין בזה ובין בזה מחלוקת אלא לאו לחבלה למי שעתיד לחבלה ומנו צורף ישראל לעובדה למי

אם עד שלא נתן מעות משך יחזיר אם משנתן מעות משך יוליך לים המלח אמרת בצורף עובד כוכבים מחלוקת אבל בצורף ישראל דברי הכל בימל הא

שאני התם דאדעתא דגרוטאות זבין אדעתא דעבודת כוכבים לא זבין

רנפשיה פלח: נצרכה אלא שיש לו לעובד כוכבים בה שותפות וקמ"ל דישראל אדעתא דרבי וולס לא נצרכה שיש לו בה שותפות וקמ"ל ישראל הוא דלא - ישראל אין לה בטילה עולמית מאי עולמית א"ר הילל בריה דר' וולס לא

איכא דמתני לה אסיפא ישראל אינו מבטל עבודת כוכבים של עובד

כתיב א"ר הילל בריה דרבי וולס לא נצרכה שיש לו בה שותפות

שלו ושל ישראל דישראל מי קא מבטלה והא (דברים כז, טו) ושם בסתר

גמ' מתני ליה ר' לר"ש ברבי עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו

גבו' כי לא חיסרה במאי ביטלה א"ר זירא שפחסה בפניה

הרי זו אינה בטילה מכרה או משכנה רבי אומר ביטל וחכ"א לא ביטל:

וגו' דאע"ג דקלל מלכו ואלהיו ופנה למעלה אל ארץ יביט: במלכו ובאלהיו ופנה למעלה וכתיב בתריה ואל ארץ יביט והנה צרה וחשכה

איבעיא להו בצורף ישראל מחלוקת אבל צורף עובד כוכבים דברי הכל

מאי לחבלה ומאי לעובדה אילימא לחבלה לחבלה ממש לעובדה

לעובדה ממש מ"ט דמ"ד ביטל ומ"ט דמ"ד לא ביטל

שאף חביריי לא נחלקו עלי אלא כשמכרה לעובדה אבל לחבלה מודו לי לא ה"ק א"ר נראין דבריי לחביריי כשמכרה לחבלה ומנו צורף ישראל

אי אמרת בשלמא בצורף ישראל מחלוקת הא מני רבנן היא אלא אי

תנו רבנן לוה עליה או שנפלה עליה מפולת או שגנבוה ליסטין או

שהניחוה הבעלים והלכו למדינת הים

Q[c

אם עתידין לחזור כמלחמת יהושע אינה בטילה

וצריכא דאי תנא לוה עליה מדלא זבנה לא בטלה אבל נפלה עליה

מפולת מדלא קא מפני לה אימא בטולי בטלה צריכא

がしょりと לה שקילוא לה אבל גובוה לסטים מדלא קא מהדר אבתרה בטולי בטלה ואי תנא נפלה עליה מפולת משום דסבר הא מנחת כל אימת דבעינא

לה אבל הניחוה הבעלים והלכו למדינת הים מדלא שקלו בהדייהו בטולי פלח לה אי ישראל שקלה איידי דדמיה יקרין מזבין לה לעובד כוכבים ופלח ואי תנא גנבוה לסטין משום דסבר אי עובד כוכבים שקיל לה מפלח

ולמה לי למיחלייה במלחמת יהושע מלתא אגב אורחא קמ"ל כי הא

אם עתירין לחזור כמלחמת יהושע אינה בטילה מידי מלחמת יהושע

כוכבים והשתחוה לה אסרה

במילה מיהדר הדור ה"ק אם עתידין לחזור הרי הוא כמלחמת יהושע ואין לה דאמר רב יהודה אמר רב ישראל שוקף לבינה להשתחות לה ובא עובר

במלוה צריכא

ג) ואשריהם תשרפון באש מכדי ירושה היא להם מאבותיהם ואין אדם אוסר מנלן ראסרה א"ר אלעור כתחילה של א"י ראמר רחמנא (דברים יב, דבר שאינו שלו

ואי משום הנך דמעיקרא בביטולא בעלמא סגי להו

וכי אתו עובדי כוכבים שליחותא דידהו עבדי ה"ג ישראל שוקף לבינה אלא מדפלחו ישראל לעגל גלו אדעתייהו דניחא להו בעבודת כוכבים

שליחותא דידיה קעביד

גליא דעתיה דניחא ליה בעבודת כוכבים וכי אתא עובד כוכבים ופלח לה

ד) אלה אלהיך ישראל מלמד שאיוו לאלוהות הרבה ודלמא בעגל הוא דניחא להו במידי אחרינא לא אמר קרא (שמות לב,

אימא כל דבהדי עגל ניתסרו מכאן ואילך נישתרי מאן מוכח:

מלחמה אסורה בימוסיאות של מלכים הרי אלו מותרות מפני שמעמידין

מתנ" עבודת כוכבים שהניחוה עובדיה בשעת שלום מותרת בשעת

בימוסיאות של מלכים הרי אלו מותרות: וכי מפני שמעמידין אותה

אותה בשעה שהמלכים עוברים:

כשעת מלחמה דמי אי בעיא למיהדר הדור מדלא הדור בטולי בטלה: כוכבים שהניחוה עובדיה בשעת שלום ומותר אע"ג דכי בדרינהו רחמנא גמ' אמר רבי ירמיה בר אבא אמר רב בית נמרוד הרי היא כעבודת

בשעה שהמלכים עוברין מותרין

שהמלכים עוברין ומלכים מניחין דרך זו והולכין בדרך אחרת אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ה"ק מפני שמעמידין אותן בשעה

ה"מ עבודת כוכבים דוילא ביה מלתא למפלח לשברים אבל האי לא איכפת ושמואל דאמרי תרוייהו בימוס שנפגם אסור ואפי' למ"ד אין עובדים לשברים

כי אתא עולא יתיב אבימסא פגימא א"ל רב יהודה לעולא והא רב

444

אבובע כוכבים בכיון דפלחה זילא ביה מילת' לבטולה אבל הני שקלי להאי בימוס אבן אחת מובח אבנים הרבה ור"ל דאמרי תרוייהו בימוס שנפגם מותר ואפי' למ"ד עובדין לשברים ה"מ א"ל מאן יהיב לן מעפרא דרב ושמואל ומלאינן עיינין הא רבי יוחנן

ומייתו בימוס אחרינא

עד שינתץ רובו ה"ד בימוס ה"ד מובח א"ר יעקב בר אידי אמר ר' יוחנן

תניא כוותיה דר' יוחנן ור"ל בימוס שנפגם מותר מזבח שנפגם אסור

11 11

אשרים וחמנים אי לאו יקומו אמר חוקיה מאי קרא (ישעיהו כז, ט) בשומו כל אבני מובח כאבני גיר

ולנערה לא תעשה דבר דיריה מתקיף לה רבי זירא אונס רחמנא פטריה דכתיב (דברים כב, כו) יה, ה) והי בהם ולא שימות בהם יצא אונס אמר רמי בר חמא לא כגון שאנסוהו עוברי כוכבים והשתחוה לבהמתו

הא בצנעא והא בפרהסיא והדר כתב רחמנא ולא תחללו את שם קרשי דאפילו באונס הא כיצד

ברצון ברצון רב אשי אמר לא תימא אימר אלא ודאי ישראל מומר הוה ופלח לה - ארא בר אהבה האי נעבר הוא האי בימוס בעלמא הוא ושרייה אמר להו אי משום הא לא תסייען אימר ישראל מומר הוה ופלח לה

אלא אמר רב אדא בר אהבה כגון שניסך לה יין בין קרניה דעבד בה

מנא לן דאסרה אילימא מכהנים ודלמא שאני כהנים דבני דעה נינהר לבהמת חבירו לא אסרה עשה בה מעשה אסרה

שהקרשנו אחרים תחתיהן והא אין אדם אוסר דבר שאינו שלו המלך אחו במלכותו במעלו הכנו והקדשנו ואמר מר הכנו שגנונום והקדשנו אסרה ואלא מכלים דכתיב (דברי הימים ב כט, יט) ואת כל הכלים אשר הזניח

לעבודת כוכבים אסרן א"ר יוחנן אע"פ שאמרו המשתחוה לבעלי חיים לא אסרן עשאן חליפין אסורין אסרה חפר בה בורות שיחין ומערות אסרה כי אתא רב שמואל בר יהודה חליפין אסורין חליפי חליפין מותרין וחד אמר אפילו חליפי חליפין נמי

כי אתא רב דימי א"ר יוחנן אע"פ שאמרו המשתחוה לקרקע עולם לא

חליפי חליפין כמוהו כל שאתה מהיה ממנו הרי הוא כמוהו ואידך אמר קרא הוא הוא ולא בדמיהן מקודשת מ"ט דמ"ד חליפי חליפין אסורין אמר קרא (דברים ז, כו) והיית חרם

ואידך ערלה וכלאי הכרם לא צריכי מיעוטא דהויא להו עבודת כוכבים

כגון דאנס בהמת חבירו והשתחוה לה מנופגוע לא יקומו אשרים וחמנים אי איכא כאבני גיר מנופצות לא יקומון אותו בין בשוגג ובין באונס ובין ברצון האי אונס היכי דמי לאו תנא נעבד שלו אסור ושל חבירו מותר ורמינהי איזהו נעבד כל שעובדים

אלא אמר רבא הכל היו בכלל לא תעבדם וכשפרט לך הכתוב (ויקרא

בשעת הגורה אף על פי שהגורה בטלה אותן בימוסיאות לא בטלו אמרו ליה רבנן לרבא תניא דמסייעא לך בימוסיאות של עובדי כוכבים

חוקיה אמר כגון שניסך לעבודת כוכבים יין על קרניה מתקיף לה רב

כוכבים כיון ששחט בה סימן אחד אסרה מעשה וכי הא דאתא עולא אמר רבי יוחנן אף על פי שאמרו המשתחוה. לשמעתיך בבבל דאמר רב הונא היתה בהמת חבירו רבוצה בפני עבודת אמר להו רב נחמן פוקו ואמרו ליה לעולא כבר תרגמה רב הונא

נאלא מאבני מזבח ודלמא כדר"פ

אלא כיון דעבד בהו מעשה איתסרו להו הכא נמי כיון שעשה בה מעשה

כי אתא רבין אמר פליגו בה רבי ישמעאל ב"ר יוסי ורבנן חד אמר

ואידך ההוא מיבעי ליה למעומי ערלה וכלאי הכרם שאם מכרן וקידש

ושביעית שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין - קדש תהיה לכם מה קדש תופס את דמיו ואסור אף שביעית תופסת את עבודת כוכבים הא דאמרן שביעית דכתיב (ויקרא כה, יב) כי יובל היא

דמיה ואסורה

ויוצאה לחולין ת"ל תהיה בהוייתה תהא אי מה קדש תופס את דמיו ויוצא לחולין אף שביעית תופסת את דמיה

למעומינהו:

שהן אלוהות שהרי הן לא במלו: העולם בו אמרו להן אף אנו מחזיקין ידי עובדיהן של אלו שאומרים תדעו אמרו להן א"כ יאבד דבר שאין צורך לעולם בו ויניח דבר שצורך

גמ' ת"ר שאלו פלוסופין את הזקנים ברומי אם אלהיכם אין רצונו

שלא חצמה אלא עולם כמנהגו נוהג והולך ושוטים שקלקלו עתידין לימן - כמנהגו נוהג והולך ושוטים שקלקלו עתידין לימן את הדין

את הדין

עושה מלחמה עם החיים הוא עושה או עם המתים הוא עושה הוי אומר עם אמר לו אמשול לך משל למה"ד למלך ב"ו שסרחה עליו מדינה כשהוא

את האדם מעל פני האדמה [וגו']

מהני" שאלו את הוקנים ברומי אם אין רצונו בעבודת כוכבים למה

דבר אחר הרי שגול סאה של חמים [והלך] וורעה בקרקע דין הוא

והיינו דאמר ריש לקיש אמר הקב"ה לא דיין לרשעים שעושין סלע

שלי פומבי אלא שמטריחין אותי ומחתימין אותי בעל כרחי

כועס או על הכלב הוא כועס הוי אומר על הבן הוא כועס נשבע אומר בחיי כלב אבא כששמע המלך על מי הוא כועס על הבן הוא ואותו הבן היה מגדל לו את הכלב והעלה לו שם על שם אביו וכשהוא אמר לו אמשול לך משל למה"ד למלך בשר ודם שהיה לו בן אחד

החיים הוא עושה

(צפניה א, ב) אסוף אסף כל מעל פני האדמה נאם ה' אסף אדם ובהמה

נכשלים בהן יאבדם מן העולם והלא לאדם הן עובדין (צפניה א, ג) והכרתי ועשיר בעשיר

יצא יין ונכנס שמן הא כיצד אחרון אחרון נתפס בשביעית ופרי עצמו אסור בבשר דגים יצא בשר נכנסו דגים בדגים יין יצאו דגים נכנס יין ביין שמן הא כיצד לקח בפירות שביעית בשר אלו ואלו מתבערין בשביעית לקח

ואידך קסבר שני כתובין הבאין כאחד מלמדין ואיצטריך הוא אינו מבטלה אמרו להן אילו לדבר שאין צורך לעולם בו היו עובדין היה

מבטלו הרי הן עובדין לחמה וללבנה ולכוכבים ולמולות יאבד עולמו מפני

השומים

ולמולות יאבד עולם מפני השוטים אלא עולם כמנהגו נוהג ושוטים שקלקלו צורך לו היו עובדין הרי הוא מבטלה הרי הן עובדין לחמה וללבנה ולכוכבים בעבודת כוכבים מפני מה אינו מבטלה אמרו להם אילו לדבר שאין העולם

עתירין ליתן את הדין

דבר אחר הרי שבא על אשת חבירו דין הוא שלא תתעבר אלא עולם

אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא מפני מה מחקנא בעובדיה ואין מחקנא בה שאל פלוספוס אחד את ר"ג כתוב בתורתכם (דברים ד, כד) כי ה'

אמר לו כלב אתה קורא אותה והלא יש בה ממש אמר לו ומה ראית

אמר לו פעם אחת נפלה דליקה בעירנו ונשרפה כל העיר כולה ואותו בית

עבודת כוכבים לא נשרף

א"ל כלב אתה קורא אותה מת אתה קורא אותה א"כ יאבדנה מן העולם

אמר לו אילו לדבר שאין העולם צריך לו היו עובדין הרי הוא מבטלה הרי

הן עובדין לחמה וללבנה לכוכבים ולמולות לאפיקים ולגאיות יאבד עולמו

מפני שומים וכן הוא אומר

712 212

אסף עוף השמים ודגי הים והמכשלות את הרשעים [וגו'] וכי מפני שהרשעים - אלהיך אש אכלה הוא אל קנא כלום מתקנא אלא חכם בחכם וגבור בגבור שאל אגריפס שר צבא את ר"ג כתיב בתורתכם (דברים ד, כד) כי ה'

ממנה אין מתקנאה בה פחותה ממנה מתקנאה בה אמר לו אמשול לך משל למה"ד לאדם שנשא אשה על אשתו חשובה

קחזינן גברי דאזלי כי מתברי ואתו כי מצמדי מ"ט

מפני ששוטה זה עשה שלא כהוגן אנו נאבד את אמונתינו שכח והפקיד אצלו שלא בעדים אמרה לו אשתו בוא ונכפרנו אמר לה וכי היו מפקירין אצלו שלא בערים ובא אדם אחד והפקיד לו בעדים פעם אחד אמר לו אמשול לך משל למה"ד לאדם נאמן שהיה בעיר וכל בני עירו

אמרו יסורין דין הוא שלא נצא וחוזרין ואומרים וכי מפני ששוטה זה עושה פלוני ועל ידי סם פלוני כיון שהגיע ומנן לצאת הלך זה לבית עבודת כוכבים עלכו אלא ביום פלוני ולא תצאו אלא ביום פלוני ובשעה פלונית ועל ידי אף כך יסורין בשעה שמשגרין אותן על האדם משביעין אותן שלא

א"ל זונין לר"ע לבי ולבך ידע דעבודת כוכבים לית בה מששא והא

רעים בשליחותן ונאמנים בשבועתן והיינו דא"ר יוחנן מאי דכתיב (דברים כח, נט) וחלים רעים ונאמנים ואייתי מטרא שחטו לה גברא ואתי מטרא דכי מצטריך עלמא למטרא מתחזי להו בחלמא ואמר להו שחטו לי גברא א"ל רבא בר רב יצחק לרב יהודה האיכא בית עבודת כוכבים באתרין

בדברים כדי לטורדן מן העולם דכתיב (דברים ד, יש) אשר חלק ה' אלהיך אותם לכל העמים מלמד שהחליקן ולענוים יתן חן בא לטמא פותחין לו בא לטהר מסייעין אותו: א"ל השתא אי הוי שכיבוא לא אמרי לכו הא מלתא דאמר רב מאי

והיינו דאמר ריש לקיש מאי דכתיב (משלי ג, לד) אם ללצים הוא יליץ

מותני לוקחין גת בעוטה מן העובד כוכבים אף על פי שהוא נוטל אסוד והשאר מותר

מלא כהוגן אנו נאבד שבועתנו

דורכין עם העובד כוכבים בגת

אבל לא בוצרין עמו ישראל שהוא עושה בטומאה לא דורכין ולא

בידו ונותן לתפוח ואינו עושה יין נסך עד שירד לבור ירד לבור מה שבבור

נחתום שהוא עושה בטומאה לא לשין ולא עורכין עמו אבל מוליכין

בוצרין עמו אבל מוליכין עמו חביות לגת ומביאין עמו מן הגת:

עמו פת לפלטר:

פלולה ומלאה

גת בעוטה מן העובר כוכבים ואע"פ שנטל בידו ונתן לתפוח א"ר הונא בגת

גמ' אמר רב הונא יין כיון שהתחיל להמשך עושה יין נסך תנן לוקחים

ת"ש ואינו עושה יין נסך עד שירד לבור ה"ג בגת פקוקה ומלאה

ת"ש ירד לבור מה שבבור אסור והשאר מותר אמר רב הונא לא קשיא

כאן במשנה ראשונה כאן במשנה אחרונה

במומאה שאסור לסייע ידי עוברי עבירה אבל דורכים עם העובד כוכבים בגת שאסור לגרום מומאה לחולין שבא"י ואין דורכין עם ישראל שעושה פירותיו

דתניא בראשונה היו אומרים בד"ד אין בוצרין עם העובד כוכבים בגת

ולא היישינן לדרב הונא

וחזרו לומר דב"ד אין דורכין עם העובד כוכבים בגת משום דרב הונא

7 12 EL

אבל בוצרין עם העובד כוכבים בגת שמותר לגרום טומאה לחולין שבא"י: ואין בוצרין עם ישראל שעושה פירותיו בטומאה וכ"ש שאין דורכין

ואינו עושה יין נסך עד שירד לבור: והתניא יין משיקפה

98 עבודה ורה

אמר רבא לא קשיא הא ר"ע הא רבנן דתנן יין משירד לבור ר"ע אומר איבעיא להו קיפוי דבור או קיפוי דחבית משיקפה

ת"ש דתניא יין משיקפה אע"פ שקפה קולט מן הגת העליונה ומן הצינור רשותה ש"מ קיפוי דבור קאמרינן ש"מ משישלה בחביות תרצה נמי להך קמייתא הכי יין משירד לבור ויקפה ר"ע אומר משישלה בחביות

ראלא מתניתין דקתני אינו עושה יין נסך עד שירד לבור לימא תלתא הלרבא דלא שאני ליה מוקים ליה כתלתא תנאי תנאי היא לא שאני יין נסך דאחמירו ביה רבנן

מה שברור אסור והשאר מותר: אמר רב הונא לא שנו אלא שלא החזיר גרגותני גופה במאי קא מיתסרא בנצוק ש"מ נצוק חיבור כדתני ר' חייא גרגותני לגת אבל החזיר גרגותני לגת אסור שפחסתו צלוחיתו ה"נ שפחסתו בורו

ההוא ינוקא דתנא עבודת כוכבים בשית שני בעו מיניה מהו לדרוך עם העובד כוכבים בגת אמר להו דורכין עם העובד כוכבים בגת והא קא מנסך ישהייה שמואל תלתא ריגלי מ"ט אילימא משום דקסבר בידיה דציירנא להו לידיה והא קא מנסך ברגל ניסוך דרגל לא שמיה ניסוך

ראי משכחנא תנא דאטר כרבי נתן אוסריניה אפי' בהנאה דתניא מדרו אימר דאמר ר' נתן ביד ברגל מי אמר אלא דאי משכחנא תנא דשרי
בין ביד בין ברגל ימכר ר' נתן אוסריניה אפי' בהנאה דתניא מדרו בר"ש אישרייה אפי' בשתייה

11 ما 1

ההוא עובדא דהוה בבירם דההוא עובד כוכבים דהוה קא סליק בדיקלא אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב והא מר הוא דאמר תינוק בן יומו שרייה רב לזבוניה לעובדי כוכבים

גופא אמר רב תינוק בן יומו עושה יין נסך לה טהור איתיביה רב שימי בר חייא לרב הלוקח עבדים מן העובדי כוכבים שמלו

יינן גדולים עושים יין נסך קטנים אין עושים יין נסך ואלו הן גדולים יודעין בטיב עבודת כוכבים ומשמשיה אבני שפחות קתני מיהת גדולים אין קטנים לא תרגמה אבני שפחות

הא וכן קאמר ארוקן ומדרסן הניחא למאן דאמר טמא אלא למ"ר טהור מאי איכא למימר הא קמ"ל עבדים דומיא דבני שפחות מה בני שפחות מלו ולא טבלו לאפוקי מדרב נחמן אמר שמואל דאמר רב נחמן אמר שמואל הלוקח הוא דעישין יין נסך מלו וטבלו לא אף עבדים כן עבדים מן העובדי כוכבים אע"פ שמלו וטבלו עושין יין נסך ער שתשקע

עבודת כוכבים מפיהם קמ"ל דלא

בן לוי עד שנים עשר חדש וטבלו עושין יין נסך עד שתשקע עבודת כוכבים מפיהם וכמה א"ר יהושע - וכן בני השפחות שמלו ולא טבלו רוקן ומדרסן גופא אר"ג אמר שמואל הלוקח עבדים מן העובדי כוכבים אע"פ שמלו

איתיביה רבה לר"ג הלוקח עבדים מן העובדי כוכבים שמלו ולא טבלו

יין נסך אלו הן גדולים ואלו הן קטנים גדולים שיודעין בטיב עבודת כוכבים בשוק ממא ואמרי לה מהור יינן גדולים עושין יין נסך קמנים אין עושין – ומשמשיה קטנים שאין יודעין במיב עבודת כוכבים ומשמשיה

קתני מיהת מלו ולא טבלו אין מלו וטבלו לא תרגמה אבני שפחות

צא וכן קתני ארוקן ומדרסן

דעישין יין נסך קטנים אין עישין יין נסך אף עבדים נמי גדולים עישין יין הא קמ"ל עבדים דומיא דבני שפחות מה בני שפחות גדולים הוא

שרייה לדנא ביה ידיה שיכשך ביה אמר להו האי לאו חמרא הוא שקליה האיך בריתחיה - בר חיננא ור"ה בר ר"ג ואסרי אמר להו אית לכו חמרא לזבוני אמרו ליה לא הוה יתיב חמרא בדוולא שדי ההוא עוברא דהוה במחוזא אתא עובד כוכבים עייל לחנותא דישראל

> לאפוקי מדרב דאמר רב תינוק בן יומו עושה יין נסך קמ"ל דלא נסך קטנים אין עושין יין נסך

הניחא למאן ראמר טמא אלא למ"ר טהור מאי איכא למימר

ורב הונא בריה דרב נחמן נפקי שיפורי דרבא ושרו ונפקי שיפורי דרב הונא שרייה רבא לזבוני לעובדי כוכבים איפליג עליה רב הונא בר חיננא

7 | 21

מרוק מרוק גלי דלא ניתו אינשי דניטריד איקלע רב הונא בריה דר"נ למחווא א"ל רבא לרב אליקים שמעיה

אמר רבא כי אתאי לפומבדיתא אקפן נחמני שמעתתא ומתניתא דאסיר

שמעתתא דההוא עובדא דהוה בנהרדעא ואסר שמואל בטבריא ואסר

מתניתא דאגרדמים עובד כוכבים שקדח במינקת והעלה או שטעם מן

הכוס והחזירו לחבית זה היה מעשה ואסרוהו מאי לאו בהנאה לא בשתייה

כוכבים הוא חד אסר אפי' בהנאה וחד שרי אפי' בשתייה אמר רבי יהושע ההוא גברא אמרו ליה תא אשקינן לבתר דרמא לכסא איגלאי מילתא דעובד רבי יוחנן בן ארזא ור' יוסי בן נהוראי הוו יתבו וקא שתו חמרא אתא

בן לוי מאן דאסר שפיר אסר ומאן דשרי שפיר שרי מאן דאסר

והא קא גגע ביה בנמלא וה"ל מגע עובד כוכבים שלא בכוונה ואסור

והא קא חזי בליליא והא קא מרח ליה בחדתא

בני תורה דמחוזא בני תורה רבי יוחנן ואמרי ליה לפי שאינן בני תורה ואמר לי טבריא ונהרדעא אינן

הוא ראמר שיכשך אין עושה יין נסך אימר ראמרי אנא לבר מדמיה דההוא

לל לגביה א"ל כי האי גוונא מאי א"ל אסור אפילו בהנאה והא מר

וכסבור של שמן היא ונמצאת של יין זה היה מעשה ואמרו ימכר תיובתא אי הכי ליתני ימכר כדקתני סיפא חרם עובד כוכבים שהושיט ידו לחבית

קא שתו וא"ל לדידי תא אשקינן אלא ודאי שיכרא הוא קא שתו ולא נסכיה חמרא הוא ונסכיה מאן דשרי שפיר שרי מימר אמר ס"ד דרבנן כי הני חמרא מימר אמר סלקא דעתיה דרבנן כי הני שיכרא קא שתו אלא ודאי האי

לא צריכא דקא מוריק אורוקי וה"ל כחו שלא בכוונה וכל כחו שלא בכוונה

א זורו ביה רבנן

דרבא תיובתא

חמרא דמי דההוא חמרא מי אמרי

בעא מיניה ר' אסי מר' יוחנן יין שמסכר עובר כוכבים מהו א"ל ואימא - לשון תורה לעצמה לשון חכמים לעצמו מזגו א"ל אנא כדכתיב קאמינא (משלי ט, ב) טבחה טבחה מסכה יינה א"ל מאי א"ל אפור משום לד לד אמריו

רבי ירמיה איקלע לסבתא חוא חמרא דמוגי עובד כוכבים ואישתי ישראל מיניה ואסר להו משום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב אתמר נמי א"ר יוחנן ואמרי לה א"ר אסי א"ר יוחנן יין שמוגו עובד

אתא לקמיה דרבי יוחנן א"ל אדמקטורך עלך זיל הדר בצר לאו היינו

רבי יוחנן לטעמיה

לא צריכא דמפחינהו בידיה

דף נט

רא"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק מים של רבים אין נאסרין הא דיחיד

נאסרין

בצרה ומים של רבים אין נאסרין

סוף סוף אבני הר שנדלדלו נינהו תסתיים דר' יוחנן דאמר אסורות

ר' הייא בר אבא איקלע לגבלא הוא בנות ישראל דמיעברן מעוברי ר' הייא בר אבא איקלע לגבלא הוא בנות ישראל דמיעברן מעוברי

עורמוסא דשלקי להו עובדי כוכבים ואכלי ישראל ולא אמר להו ולא מידי בני תורה

על בניהם שהם ממורים ר' יוחנן לטעמיה דא"ר יוחנן לעולם אינו גר .

עד שימול ויטבול וכיון דלא טביל עובד כוכבים הוא ואמר רבה בר בר חנה - לכרמא לא תקרב

א"ר יוחנן עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר

ועל תורמוסן משום בישולי עובדי כוכבים לפי שאינן בני תורה טעמא דאינן בני תורה הא בני תורה שרי והאמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב כל שנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בישולי עובדי כוכבים

בעו מיניה מרב כהנא עובד כוכבים מהו שיוליך ענבים לגת אמר להו אסור משום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב איתיביה רב

ההוא אתרוגא דנפל לחביתא דחמרא אידרי עובד כוכבים ושקליה אמר להו רב אשי נקטוה לידיה כי היכי דלא לשכשיך ביה וברצוה עד דשייפא

יימר לרב כהנא עובר כוכבים שהביא ענבים לגת בסלין

ר, יוחנן כי הך לישנא ס"ל דאמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב כל

וגוור על יינם משום יין נסך משום לך לך אמרין נוירא סחור סחור

אתא לקמיה דרבי יוחנן א"ל צא והכרז על בניהם שהן ממזרים ועל

יינן משום יין נסך ועל תורמוסן משום בישולי עובדי כוכבים משום שאינן

ותיפוק ליה דהא מחוברין נינהו לא צריכא דתלשינהו גלא

חוא מיא דסגדי להו עובדי כוכבים ושתו ישראל ואסר להו

ר"ל איקלע לבצרה חוא ישראל דקאכלי פירי דלא מעשרי ואסר להר

מאי א"ל אסור משום לך לך אמרין נוירא סחור סחור לכרמא לא תקרב

כוכבים אסור משום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב

שאינו עולה לשולחן של מלכים ללפת בו את הפת אין בו משום בישולי

וברודורין אע"פ שהיין מולף עליהן מותר א"ל הביא קאמרת אנא

4-1-4-1

עובדי כוכבים טעמא דאינן בני תורה הא בני תורה שרי

לכתחלה קאמינא

אמר רב אשי האי עובד כוכבים דנסכיה לחמרא דישראל בכוונה אע"ג דלזבוניה לעובד כוכבים אחרינא אסור שרי ליה למישקל דמיה מההוא עובד

כוכבים מאי טעמא מיקלא קלייה

אמר רב אשי מנא אמינא לה דתניא עובד כוכבים שנסך יינו של ישראל - שלא בפני עבודת כוכבים אסור ורבי יהודה בן בבא ורבי יהודה בן בתירא

מחירין משום שני דברים אחד שאין מנסכין יין אלא בפני עבודת כוכבים

ואחד שאומר לו לא כל הימנך שתאסור ייני לאונסי

ידיה עילויה אמר רב פפא כל דלהדי ברוא חמרא אסיר ההיא חביתא דחמרא דאישתקיל לברוא אתא עובד כוכבים אידרי אנח

ם אם

ואידך שרי ואיכא דאמרי אמר רב פפא עד הברוא חמרא אסיר ואידך

۵L۵

אמר רב פפא עובד כוכבים אדנא וישראל אכובא חמרא אסיר מ"ט כי

שרי ואי מצדד צדודי אסיר

רב אשי אמר זיקא בין מליא ובין חסירא שרי מ"ט אין דרך ניסוך בכך

בכח כחו כולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי בכחו הוה עובדא בכח כחו

ראיפקעה לאורכה אידרי ההוא עובד כוכבים חבקה שרייה רפרם בר

דפקעה לאורכה אבל לפותייה אפילו בשתיה שרי מ"ט מעשה לבינה קעביד פפא ואי תימא רב הווא בריה דרב יהושע לובוני לעובדי כוכבים וה"מ

מתני, עובד כוכבים שנמצא עומד בצד הבוד של יין אם יש לו מלוה

עליו אסור אין לו מלוה עליו מותר

צכן, אמר שמואל והוא שיש לו מלוה על אותו יין

אמר רב אשי מתני' נמי דיקא דתנן המטהר יינו של עובד כוכבים ונותנו

מעמא דאין מניחו הא מניחו שרי ש"מ מלוה על אותו יין בעינן ש"מ:

בר אהבה ינוחו לו לר"ש ברכות על ראשו כשהוא מתיר מתיר אפילו בשתיה. אמר רב חסדא אמר ועירי הלכה כר"ש איכא דאמרי אמר רב חסדא אמר מדדו בקנה כל אלו היה מעשה ואמרו ימכר ור"ש מתיר: אמר רב אדא

וכשהוא אוסר אוסר אפילו בהנאה

אשי כל שבוב ממא בעובד כוכבים עושה יין נסך כל שבוב מהור בעובד - מעשה בבית שאן והכשירו בחמתו אין שלא בחמתו לא נטל חבית וזרקה [בחמתו] לבור זה היה מעשה [והכשירו]: אמר רב

> ונגע בו טבול יום טמאה רבי יהודה אומר מפיה ומשוליה טמאה מצידיה אמר רב יימר כתנאי חבית שנקבה בין מפיה בין משוליה ובין מצידיה

מבורה מכאן ומכאן

קאתי מכח עובד כוכבים קאתי ישראל אדנא ועובד כוכבים אכובא חמרא - שרי דלא מקרקש חסירא אסיר דלמא מקרקש כובא מליא אסיר דלמא גגע אמר רב פפא האי עובד כוכבים דדרי זיקא וקאזיל ישראל אחוריה מליא

חסירא שרי דלא נגע

מעצרא זיירא רב פפי שרי רב אשי ואיתימא רב שימי בר אשי אסר

בכחו כולי עלמא לא פליגי דאסיר כי פליגי בכח כחו איכא דאמרי ואסר רב יעקב מנהר פקוד

ההוא חביתא

ההוא עובד כוכבים דאשתכח דהוה קאי במעצרתא אמר רב אשי אי

איכא טופה להטפיה בעי הדחה ובעי ניגוב ואי לא בהדחה בעלמא סגי ליה:

ע"פ חבית מרותחת בכל אלו היה מעשה ואמרו ימכר ור"ש מתיר נטל את נפל לבור ועלה מדדו בקנה התיו את הצרעה בקנה או שהיה מטפיח

החבית וזרקה בחמתו לבור זה היה מעשה והכשירו:

ברשותו והלה כותב לו התקבלתי ממך מעות מותר אבל אם ירצה ישראל

להוציאו ואין מניחו עד שיתן לו מעותיו זה היה מעשה בבית שאן ואסרו

נפל לבור ועלה: אמר רב פפא לא שנו אלא שעלה מת אבל עלה חי

אסור מ"ט אמר רב פפא דרמי עליה כיום אידם:

א"ר הייא בריה דאבא בר נחמני אמר רב חסדא אמר רב ואמרי לה

לי אבא בר חנן הכי אמר ועירי הלכה כר"ש ואין הלכה כר"ש:

איתיביה רב הונא לרב אשי נטל את החבית וזרקה בחמתו לבור זה היה

כוכבים אינו עושה יין נסך

אס קד

התם דקאויל מיניה ומיניה:

אמר שמואל בעיר שיש לה דלתים ובריח

ר"ש בן אלעור אומר רשות עובדי כוכבים אחת היא:

רב יהודה אמר ועירי להקל והכי קאמר ת"ק כשם שברשותו אסור כך

دطرجرل:

て、ムレレ

בתרה:

ברשות עובד כוכבים אחר נמי אסור וחיישינן לגומלין

רב נחמן אמר ועירי להחמיר וה"ק ת"ק במה דברים אמורים ברשותו

ממונה בא לקיצין גריעותא הוא אלא עד שיבא ממונה שאינו בא

ארישא רסיפא והא קאמר ליה ר' יוחנן לתנא תני אע"פ שאין מפתח וחותם

בחצר אחרת אסור אע"פ שמפתח וחותם בידו דברי ר"מ

בחצר אחרת מותר והוא שמפתח וחותם בידו

חכמים אהייא אילימא אסיפא חנא קמא נמי מיסר קא אסר ואלא

המטהר יינו של עובד כוכבים ברשותו וישראל דר באותה חצר מותר

פסיק רישיה פליגי בה רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי מאן דאסר

גמ' בעיר שכולה עובדי כוכבים נמי והאיכא רוכלין המחזירין בעיירות

ואין השומר צריך להיות יושב ומשמר אע"פ שהוא יוצא ונכנס מותר

מותני, המטהר יינו של עובד כוכבים ונותנו ברשותו (ו)בבית הפתוח

אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין ר"ש בן אלעור - רשות עובדי כוכבים אחת היא מפני הרמאין

אומר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא

לרשות הרבים בעיר שיש בה עובדי כוכבים וישראלים מותר בעיר שכולה

עובדי כוכבים אסור עד שישב ומשמר

המטהר יינו של עובד כוכבים ונותנו ברשותו והלה כותב לו התקבלתי

ממך מעות מותר אבל אם ירצה ישראל להוציא ואינו מניחו עד שיתן לו

את מעותיו זה היה מעשה בבית שאן ואסרו:

אמר רב יוסף וחלון כרה"ר דמי ואשפה כרה"ר דמי ודיקלא כרה"ר

ת"ר אחד הלוקח ואחד השוכר בית בחצירו של עובד כוכבים ומילאהו

למה ליה דסליק התם ומאן דשרי זימנא דאבדה ליה בהמה וסליק לעיוני - יין וישראל דר באותה חצר מותר ואף על פי שאין מפתח וחותם בידו

והוא שמפתח וחותם בידו א"ל רבי יוחנן לתנא תני אע"פ שאין מפתח וחותם

בידו מותר

LQL

حطريمرا

וחכמים אוסרין עד שיהא שומר יושב ומשמר או עד שיבא ממונה הבא

ואלא אסיפא דרישא דקאמר ת"ק בחצר אחרת מותר והוא שמפתח

וחותם בידו וחכמים אומרים לעולם אסור עד שיהא שומר יושב ומשמר או

עד שיבא ממונה הבא לקיצין

רשב"א אומר רשות עובדי כוכבים אחת היא: איבעיא להו ר"ש בן

אלעזר להקל או להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל רב נחמן אמר זעירי

להחמיר

ר"ש בן אלעור אומר במה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד

כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין

תניא כוותיה דרב נחמן אמר ועירי להחמיר אמר ר"ש בן אלעור כל

דבי פרוק רופילא אותיבו חמרא גבי אריסייהו סבור רבנן קמיה דרבא - למימר כי חיישינן לגומלין הני מילי היכא דקא מותיב האי גבי האי אבל הכא

כיון דאריסיה לאו דרכיה לאותוביה בי פרוק רופילא לגומלין לא חיישינן

דלא מירתת מיניה אבל הכא כיון דמירתת מיניה מחפי עליה זכותא אמר להו רבא אדרבה אפילו למ"ד לא חיישינן לגומלין ה"מ היכא

ההוא כרכא דהוה יתיב ביה חמרא דישראל אשתכח עובד כוכבים דהוה

עעען אבן רבי ישמעאל

קאי ביני דני אמר רבא אם נתפס עליו כגנב חמרא שרי ואי לא אסור:

בס קב

פרק ה השוכר את הפועל

לעשות עמו מלאכה אחרת אע"פ שאמר לו העבר לי חבית של יין נסך. אסור שכרה לישב עליה אע"פ שהניח עובר כוכבים לגינו עליה שכרה מותר: מעזי, ו*השוכר* את הפועל לעשות עמו ביין נסך שכרו אסור שכרו - ממקום למקום שכרו מותר השוכר את החמור להביא עליה יין נסך שכרה

מקודשת אסור הרי ערלה וכלאי הכרם דאסורין בהגאה ותנן מכרן וקידש בדמיהן - דמיה ותנן האומר לפועל הילך דינר זה לקוט לי בו ירק היום שכרו אסור צמ' מ"ט שכרו אסור אילימא הואיל ויין נסך אסור בהנאה שכרו נמי

מאי שכרן שביעית אילימא דיהבינן להו שכר מפירות שביעית נמצא לקוט לי ירק היום שכרו מותר

אלא הואיל ותופס את דמיו כעבודת כוכבים והרי שביעית דתופס' את

א"ר אבהו א"ר יוחנן קנס הוא שקנסו חכמים בחמרין וביין נסך יין

נסך הא דאמרן חמרין מאי היא התניא החמרין שהיו עושין מלאכה בפירות וה פורע חובו מפירות שביעית והתורה אמרה (ויקרא כה, ו) לאכלה ולא

שביעית שכרן שביעית

לסחורה

הילך דינר זה ולקוט לי ירק היום שכרו מותר לקוט לי ירק בו היום שכרו ואלא דקדוש שכרן בקדושת שביעית ומי קדוש והתניא האומר לפועל

אמר אביי לעולם יהבינן ליה שכר מפירות שביעית ודקא קשיא לך. לאכלה ולא לסחורה דיהביה ניהליה בצד היתר כדתנן לא יאמר אדם לחבירו

פרק ה השוכר את הפועל

העלה לי פירות הללו לירושלים לחלק אבל אומר לו העלם לאוכלם - ולשתותם בירושלים ונותנין זה לזה מתנה של חום

דלא נפיש אגריה לא קנסוהו רבנן חמרין דנפיש אגרייהו קנסו רבנן בהו בסך שכרו נמי אסור או דלמא הואיל וטומאתו קיל אף שכרו נמי קיל ורבא אמר לעולם דקדוש בקדושת שביעית ודקא קשיא לך פועל פועל

איבעיא להו שכרו לסתם יינן מהו מי אמרי' כיון דאיסורא חמור כדיין

ומעני, עומרא דיין נסך שאני:

ולימא ליה בדרינהו אתו בהו לידי תקלה וליקלינהו וליבדרינהו דלמא

מזבלי בהו

אעא לקמיה דרב חסדא א"ל זיל קלינהו וקברינהו בקברי

תא שמע דההוא גברא דאגר ארביה לסתם יינן יהבו ליה חיטי באגרא

ולקברינהו בעינייהו מי לא תנן אחד אבן שנסקל בה ואחד עץ שנתלה

התם דקא קברי בבי דינא מוכחא מילתא דהרוגי בית דין נינהו הכא

עליו ואחד סייף שנהרג בו ואחד סודר שנחנק בו כולם נקברים עמו

לא מוכחא מילתא אימר אינש גוב ואייתי קברא הכא

דיהיב לה ותו בא עליה ולא נתן לה הא לא יהיב לה ולא מידי וכיון דלא - לה אתננה מותר נתן לה ולא בא עליה פשיטא כיון דלא בא עליה מתנה בעלמא הוא אלא הכי קאמר נתן לה ואחר כך בא עליה או בא עליה ואחר כך נתן ליה לרבי יוחנן אמר להו יאות הן עבדין לה אתננה מותר וכנגדן באתנן מותר דתניא נתן לה ולא בא עליה בא עליה ולא נתן דבי רבי ינאי יופי פירי שביעית מעניים ופרעו להו בשמינית אתו אמרו

נתן לה ואחר כך בא עליה לכי בא עליה

נתן לה מאי אתננה מותר

דף סג

ביאה ומתנה בעלמא הוא דיהיב לה ליחול עלה איסור אתנן למפרע אמר רבי אליעזר כשקדמה והקריבתו ה"ד אי דאמר לה קני ליך מעכשיו פשיטא דשרי דהא ליתיה בשעת

ואיש כי יקריש את ביתו קרש אמר רחמנא מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו ואי דלא אמר לה קני ליך מעכשיו היכי מצי מקרבה (ויקרא כז, יד) אלא ראמר לה להוי גביך עד שעת ביאה ואי מיצטריך ליך קני מעכשיו

כמסירתו להדיוט כמאן דאקריבתיה דמי או דלמא השתא מיהא הא קאי עלריבתו אבל הקדישתו לא

בעי רב הושעיא קדמה והקדישתו מהו כיון דאמר מר אמירתו לגבוה

ואיתיה בעיניה

אליעור דהקריבתו דוקא אבל הקרישתו לא דהא איתיה בשעת ביאה או - נתן לה אפילו מכאן עד שלש שנים אתננה אסור בא עליה ואחר כך נתן לה אתננה מותר: ורמינהי בא עליה ואחר כך דרבי אליעזר גופיה קא מיבעיא ליה מאי מיפשט פשיטא ליה לרבי

אר"נ בר יצחק אמר רב חסדא לא קשיא הא דאמר התבעלי לי בטלה וכי אמר לה בטלה זה מאי הוי הא מחסר משיכה בזונה עוברת כוכבים

これどパ しに

זה הא ראמר לה התבעלי בטלה סתם

דלמא הקריבתו פשימא ליה והקרישתו מספקא ליה תיקו:

מוטב ואי לא שקליה באתנניך

אי דקאי בחצירה בא עליה ואח"כ נתן לה הא קניא לה לא צריכא מתיב רב ששת אומר אדם לחמריו ולפועליו לכו ואכלו בדינר זה צאו

דשויה ניהלה אפותיקי דאמר לה אי מייחינא ליך וווי מכאן עד יום פלוני ושתו בדינר זה ואינו חושש

לא משום שביעית ולא משום מעשר ולא משום יין נסך

נאם אמר להם צאו ואכלו ואני פורע צאו ושתו ואני פורע חושש משום

דלא קניא במשיכה ואיבעית אימא לעולם בזונה ישראלית וכגון דקאי

ותפשוט מדרבי אליעור דא"ר אליעור שקדמה והקריבתו דוקא

שביעית ומשום מעשר ומשום יין נסך

אלמא כי קא פרע דמי איסור קא פרע הכא נמי כי קא פרע דמי איסורא תרגמה רב חסדא בחנוני המקיפו דמשתעבד ליה דכיון דאורחיה לאקופי

קני ליה דינר גביה לא פרע

תן מנה לפלוני ויקנו כל נכסאי לך קנה מדין ערב ליה כיון דלא מייחד שיעבודיה לא מיתסר ועוד חנוני שאין מקיפו מי לא משתעבד והאמר רבא האומר לחבירו אלא אמר רבא לא שנא מקיפו ולא שנא שאין מקיפו אע"ג דמשעבר מליפו מותר צאו ושתו בדינר זה ליפלוג וליתני בדידה אבל חנוני שאין מקיפו מאי מותר אי הכי אדתני צאו ואכלו בדינר זה במה דברים אמורים בחנוני המקיפו דמשתעבד ליה אבל חנוני שאין

בכי אדתני צאו ואכלו צאו ושתו ואני פורע צאו ואכלו צאו ושתו ואני אלא הכא אמאי חושש משום שביעית הא לא מייחד שיעבודיה הכא

אמר רב פפא כגון שהקדים לו דינר

מגו ומעו רב אשי אמר כגון שנטל ונתן ביד א"ל רב יימר לרב אשי אי הכי אדתני

בליומו אסור או דלמא כל למעוטי תיפלה שפיר דמי צאו ואכלו צאו ושתו טלו ואכלו טלו ושתו מיבעי ליה א"ל תני טלו ואכלו ויתבי וקא מיבעיא להו שכרו לשבור ביין נסך מהו מי אמרינן כיון דרוצה יתיב רב נחמן ועולא ואבימי בר פפי ויתיב רבי חייא בר אמי גבייהו

אמר רב כהנא אמריתה לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא א"ל אי

מחשב מיבעי ליה א"ל תני צאו ואני מחשב

סברוה הא מני ר' עקיבא היא דאמר המקיים בכלאים לוקה דתניא

אר"ג ישבור ותבא עליו ברכה לימא מסייע ליה אין עודרין עם העובד בוכבים בכלאים

דף סד

המנכש והמחפה בכלאים לוקה ר"ע אומר אף המקיים

מנין ת"ל לא כלאים מ"ט דר"ע אמר קרא שדך לא תורע כלאים אין לי אלא וורע מקיים ואילו למעוטי תיפלה שרי

א הא מני רבנן היא

מדרבי יהודה נשמע לר"ע לאו אמר ר' יהודה אסור ליתן להם מתנת הדור יתבי וקמבעיא להו דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מהו מי כגון דקא עביד בחנם וד' יהודה היא דאמר ליתן להם מתנת חנם אסור אי רבגן מאי איריא עוקרין אפי' קיומי גמי שפיר דמי הכא במאי עסקינן

חום אבל למעוטי תיפלה שפיר דמי לר"ע נמי אע"ג דא"ר עקיבא המקיים - תופסת דמיה ביד עובר כוכבים או לא

בכלאים לוקה למעוטי תיפלה שפיר דמי ותו לא מידי

אבל עוקרין עמו כדי למעוטי את התיפלה

מותרין מרהגהו ראתו לקמיה דרבה בר אבוה אמר להו זילו ובינו כל מה - שאני התם דכיון דדעתיה לאיגיורי ודאי בטלה אמר להו רב נחמן מסתברא דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מ"ט משום דקסבר דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מותרין ודלמא

דאית לכו ותו איתגיירו

אלא מהכא ישראל שהיה נושה בעובד כוכבים מנה ומכר עבודת כוכבים

מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר רב ששת סיפא משום דהוה ליה

עבודת כוכבים ואביא לך יין נסך ואביא לך אסור

והביא לו יין נסך והביא לו מותר אבל אם אמר לו המתן לי עד שאמכור בי רוצה בקיומו

אמר רבא בר עולא מתני' בעבודת כוכבים המתחלקת לפי שבריה עובד כוכבים גר יכול לומר לו טול אתה עבודת כוכבים ואני מעות טול אתה וכי רוצה בקיומו כה"ג מי אסיר והתנן גר ועובר כוכבים שירשו אביהן ביין נסך ואני פירות אם משבאו לרשות הגר אסור

תינח עבודת כוכבים יין נסך מאי איכא למימר בחרס הדרייני

תניא נמי הכי בד"א שירשו אבל נשתתפו אסור

הדור יתבו וקמיבעיא להו גר תושב מהו שיבטל עבודת כוכבים דפלח

אמר להו רב נחמן מסתברא דפלח מבטיל דלא פלח לא מבטיל

מיתיבי ישראל שמצא עבודת כוכבים בשוק עד שלא באתה לידו אומר

מאי עובדה ומאי שאינו עובדה אילימא אידי ואידי עובד כוכבים היינו

שלו ושל חבירו אלא לאו עובדה עובד כוכבים ומאי שאינו עובדה גר תושב ושל חבירו רישא זה וזה לפעור וזה וזה למרקוליס סיפא זה לפעור וזה

נמ,,ע זב עומד נעי מבטל

מיתיבי איזהו גר תושב כל שקיבל עליו בפני ג' חברים שלא לעבוד

עבודת כוכבים דברי ר"מ

מבוטלת לך קנה ואין צריך לזכות

ולבמל רשות

צר אוכל גבילות שקבל עליי לקיים כל מצות האמורות בתורה חוץ מאיטור - אבל מייחדין אצלו יין ואפי' בעיר שרובה עובדי כוכבים שמנו כיינו

אחרים אומרים אלו לא באו לכלל גר תושב אלא איזהו גר תושב זה

נבילות

שמנו כיינו ס"ד שמן מי קא הוי יין נסך אלא יינו כשמנו

קתני מיהא ולשאר כל דבריו הרי הוא כעובד כוכבים למאי הלכתא

לאו דמבטל עבודת כוכבים כעובד כוכבים אר"ג בר יצחק לא ליתן רשות - שבתו בשוק אין מבטל רשות מפני שאמרו ישראל נותן רשות ומבטל רשות

ובעובד כוכבים עד שישכור כיצד אומר לו רשותי קנויה לך רשותי

לאבידרנא ביום אידם אמר ידענא ביה דלא פלח לעבודת כוכבים א"ל

ואמרי לה מותר בשתיה

בעולוגים

ובין שאין עובדה

רב יהודה שדר ליה קורבנא

דף סה

עב יוסף והתגיא איוהו גר תושב כל שקיבל עליו בפני ג' חברים שלא לעבוד - ולא מל הרי הוא כמין שבעובדי כוכבים התם כגון שקיבל עליו למול ולא והאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן גר תושב שעברו עליו י"ב חדש

וכדתניא ישראל מומר משמר שבתו בשוק מבטל רשות שאין משמר

ולשאר כל דבר הרי הוא כעובד כוכבים רבן שמעון אומר יינו יין נסך

מייחדין אצלו יין ואין מפקידין אצלו יין ואפי' בעיר שרובה ישראל

לא לעולם אימא לך אידי ואידי עובד כוכבים ודקאמרת היינו שלו

מפני שאמרו עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל חבירו בין עובדה

לעובד כוכבים ומבטלה משבאתה לידו אינו אומר לעובד כוכבים ומבטלה

מכמיל דלא פלח לא מכטיל או דלמא כל דבר מיני' מבטיל והאי בר מיניה

הגר קאמרת שאני ירושת הגר דאקילו בה רבנן גוירה שמא יחוור לקלקולו

והלא רוצה בקיומו שלא יגנובו ושלא יאבדו אלא א"ר פפא ירושת

וחכ"א כל שקיבל עליו שבע מצות שקבלו עליהם בני נח

עבודת כוכבים כי תניא ההיא להחיותו

디스

עיניה דבר שישך

תיהוי עלן אימתא דמלכותא א"ל אנא מיהא מאי אימתא דמלכותא איכא א"ל טפי מהאי מי הוה א"ל אתון איכא עלייכו אימתא דמלכותא אנן לא ערומות קמיה א"ל אית לכו כה"ג לעלמא דאתי א"ל דירן עדיפא טפי מהאי פלח לעבודת כוכבים אול אשכחיה דיתיב עד צואריה בוורדא וקיימן זונות רבא אמטי ליה קורבנא לבר שישך ביום אידם אמר ידענא ביה דלא

ורמינהי השוכר את הפועל ולעיתותי ערב אמר לו העבר חבית של יין ליה למימרא ליה מהכא (ישעיהו סד, ג) עין לא ראתה אלהים וולתך יעשה מלכים ביקרותיך נצבה שגל לימינך בכתם אופיר אמר ר"נ בר יצחק איבעי

אמר רב פפי איבעי ליה למימרא ליה מהאי קרא (תהלים מה, י) בנות

נסך ממקום למקום שכרו מותר טעמא דא"ל לעיתותי ערב אין כולי יומא

חבית של יין נסך ביניהן שכרו מותר: ונמצאת חבית של יין נסך ביניהן שכרו אסור חבית חבית בפרוטה ונמצאת והתניא השוכר את הפועל ואמר לו העבר לי מאה חביות במאה פרוטות

48

אמר אביי נהי דלגין דינא הוא לאותובי מיהא אי לא מותיב ליה מי ורמינהי השוכר את החמור שוכר מניח עליה כסותו ולגינתו ומוונותיו למימרא דלגין לאו דינא הוא לאותוביה

אמרינן ליה נכי ליה אגרא דלגינתו

אמר רב פפא לא צריכא דשכיח למיטרח ולמובן מאונא לאונא חמר

הוה שפיך להו חמרא לעובדי כוכבים ואזיל מעבר להו מעברא ויהבו דרכיה למיטרח ולמובן שוכר לאו דרכיה למיטרח ולמובן

א"נ דנקימי ביה קימרי: והא קא מעבר להו מעברא דקא טרח באיסורא דא"ל למברויא מעיקרא

ליה גולפי באגרא אתו אמרו ליה לאביי א"ל כי קא טרח בהתירא קא טרח בהדייהו

זה הכלל כל שבהנאתו בנותן מעם אסור כל שאין בהנאתו בנותן מעם מהני" יין נסך שנפל ע"ג ענבים ידיחן והן מותרות ואם היו מבוקעות

מותר כגון חומץ שנפל ע"ג גריסין:

נפיק ואויל א"ל עינא דבעי למיחוי לכו בישותא תיפקע א"ל רבא אמן פקע עד דיתבי אתא ההוא פריסתקא דמלכא א"ל קום דקבעי לך מלכא כי

שכרו לעשות עמו מלאכה אחרת: ואע"ג דלא א"ל לעיתותי ערב למחכה לו:

חבית בפרוטה הא דאמר ליה העבר לי מאה חביות במאה פרוטות הא דא"ל העבר לי חבית אמר אביי כי תנן נמי מתניתין דאמר לעיתותי ערב תנן רבא אמר ל"ק

לגינו עליה שכרו מותר רישא סיפא איצטריכא ליה שכרה לישב עליה אע"פ שהניח עובד כוכבים השוכר את החמור להביא עליה יין נסך שכרו אסור: הא תו ל"ל היינו

ומוונותיו של אותו היום מכאן ואילך שוכר מעכב עליו של אותו הדרך מכאן ואילך חמר מעכב עליו חמר מניח עליה שעורים ותבן

ה"ד אי דשכיח למובן חמר נמי לעכב ואי דלא שכיח למובן שוכר נמי

לא לעכב

אבוה דרב אחא בריה דרב איקא

והא רוצה בקיומו דלא נצטרו זיקי דמתני בהדייהו א"ג דמייתו פריסדקי

ונפל על גביהן ושאל לחכמים והתירום ומעשה בביתוס בן זונן שהביא גרוגרות בספינה ונשתברה חבית של יין נסך אסורות נפל ע"ג תאנים או על גבי תמרים אם יש בהן בנותן טעם אסור

חבית של יין נסך ונפל על גביהן ובא מעשה לפני חכמים והתירום מותר ומעשה נמי בביתוס בן זונן שהיה מביא גרוגרות בספינה ונשתברה גמ' מעשה לסתור חסורי מיחסרא והכי קתני אם נותן מעם לפגם הוא

לעובד כוכבים מ"ט לא דלמא אתי לזבוניה לישראל ה"ג אתי לזבוניה

ದರ್ಶಗ לעובד כוכבים ולא יעשנה מרדעת לחמור אבל עושה אותו תכריכין למת לעובדי כוכבים ההוא כרי דחיטי דנפל עליה חביתא דיין נסך שרייה רבא לובוניה איתיביה רבה בר ליואי לרבא בגד שאבד בו כלאים ה"ו לא ימכרנה

4.ALX4

זף אד

תון יין נסך שנפל ע"ג ענבים ידיחן והן מותרות ואם היו מבוקעות. ואגב צירייהו כמבוקעות דמיין

אסורות מבוקעות אין שאין מבוקעות לא אמר רב פפא שאני חיטי הואיל

שמרא עתיקא בענבי דברי הכל בנותן מעם חמרא חדתא בענבי אביי

אמר במשהו ורבא אמר בנותן מעם ליה מין במינו ומין במינו במשהו

ורבא אמר בנותן טעם בתר שמא אולינן והאי שמא לחוד והאי שמא

לחוד וה"ל מין בשאינו מינו ומין בשאינו מינו בנ"ם

הא מדקתני סיפא זה הכלל כל שבהנאתו בנותן מעם אסור כל שאין

בהנאתו בנותן שעם מותר מכלל דבנותן שעם עסקינן

ליה מין בשאינו מינו ומין בשאינו מינו בנותן טעם חלא דחמרא וחלא דשיכרא וחמירא דחיטי וחמירא דשערי אביי אמר

מעמא אולינן כולי חד מעמא הוא אלא אי אמרת בתר שמא אולינן האי מתיקה עסקינן הואיל וראוין למתק בהן את הקרירה אי אמרת בשלמא בתר שמות והן מין אחד או מין ג' אסורין ומצטרפין ואמר חוקיה הכא במיני אמר אביי מנא אמינא לה דבתר טעמא אולינן דתניא תבלין ב' וג'

חלא לגו חמרא דברי הכל בנותן טעם חמרא לגו חלא אביי אמר במשהו

וובא אמר בנותן טעם

44ALX4

אמר מותר ריחא לאו מילתא היא

ריחיה חלא ומעמא חמרא חלא והוה ליה מין במינו וכל מין במינו

בממנונ

האי בת תיהא עובד כוכבים בדישראל ש"ד ישראל בדעובד כוכבים

ואביי מתניתין בחמרא עתיקא בענבי

תנן יין נסך שנפל ע"ג ענבים כו' קס"ד חמרא חדתא בענבי מאי לאו

אביי אמר במשהו בתר טעמא אולינן אידי ואידי חד טעמא הוא דהוה

הדר שרא למיטחינהו ולמפינהו ולזבונינהו לעובדי כוכבים שלא בפני

ורבא אמר במשהו בתר שמא אולינן והאי חלא מיקרי והאי חלא מיקרי

בנותן שעם בתר שעמא אולינן והאי שעמא לחוד והאי שעמא לחוד והאי הנהאי חמירא מיקרי והאי חמירא מיקרי וה"ל מין במינו וכל מין במינו במשהו

שמא לחוד והאי שמא לחוד

בנ"ם לא במשהו

מאיר מנין לכל איסורין שבתורה שמצטרפין זה עם זה שנאמר (דברים יד, ורבא אמר לך הא מני ר"מ היא דתניא רבי יהודה אומר משום רבי

ג) לא תאכל כל תועבה כל שתיעבתי לך הרי הוא בבל תאכל

אביי אמר במשהו

רבא אמר בנותן טעם ריחיה חלא וטעמא חמרא חמרא והוה ליה מין

בשאינו מינו וכל מין בשאינו מינו בנותן מעם

אביי אמר אסור רבא אמר מותר אביי אמר אסור ריחא מילתא היא רבא - בכמון של תרומה ואפה בו את הפת הפת מותרת לפי שאין טעם כמון אלא אמר רבא מנא אמינא לה דריחא ולא כלום הוא דתנן תנור שהסיקו

ריחא כמון ואביי שאני התם דמיקלא איסוריה

שעורים מפני שהשעורים שואבות מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר ריחא תרומה ר"מ אוסר ור' יהודה מתיר רבי יוסי מתיר בשל חימין ואוסר בשל אמר רב מרי כתנאי הרודה פת חמה ונתנה ע"פ חבית של יין של - מילתא היא ומר סבר ריחא ולא כלום הוא

לרבא ודאי תנאי היא לאביי מי לימא תנאי היא

אמר לך אביי לאו מי איתמר עלה אמר רבה בר בר חנה אמר ר"ל בפת חמה וחבית פתוחה

מיהא הא פגמה

דף סז

חמה וחבית פתוחה דמי: אלא בפת חמה וחבית מגופה בפת צוננת וחבית פתוחה והא דידי נמי כפת – הכי הלכתא דברי הכל אסורה בפת צוננת וחבית מגופה דברי הכל מותרת לא נחלקו

זה הכלל כל שבהנאתו בנותן מעם כו': אמר רב יהודה אמר שמואל

ואמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא שנפל לתוך גריסין רותחין

אבל נפל לתוך גריסין צוננין והרתיחן נעשה כמי שהשביח ולבסוף פגם שנפל לתוך גריסין רותחין אבל נפל לתוך גריסין צוננין והרתיחן נעשה כמי

LXQLL

שבתות בציפורי וקוראין אותם שחליים שהשביח ולבסוף פגם ואסור וכן כי אתא רב דימי כו' וכך היו עושין בערבי וכן כי אתא רבין אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן לא שנו אלא

אמר ריש לקיש נותן מעם לפגם שאמרו לא שיאמרו קדירה זו חסירה

ואינה נאכלת מפני זה

אמר ר' אבהו אמר רבי יוחנן כל שטעמו וממשו אסור לוקין עליו ווהו

אחרנייתא דפגמה בהדיה והלכתא כלישנא בתרא דריש לקיש ולימא אם נתן טעם לפגם מותר הא קמשמע לן דאע"ג דאיכא מילי

מכלל דאיכא למ"ד נותן טעם לפגם אסור

כזית בכדי אכילת פרס

מ"ם דר"מ גמר מגיעולי עובדי כוכבים גיעולי עובדי כוכבים לאו נותן

מעם לפגם הוא ואסר רחמנא ה"נ לא שנא

מלח יתירה מלח חסירה תבלין יתירה תבלין אלא כל שאין חסירה כלום - קרירה זו חסירה מלח יתירה מלח חסירה תבלין יתירה תבלין אלא השתא ואיכא דאמרי אמר ריש לקיש נותן טעם לפנם שאמרו אין אומרין

מעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו ואם ריבה טעם לפגם מותר

בשלמא מכולהו לחיי אלא דר"ל אמרו קאמר וליה לא סבירא ליה אמר רב כהנא מדברי כולם נלמד נותן טעם לפגם מותר א"ל אביי

אין והתניא אחד נותן טעם לפגם ואחד נותן טעם לשבח אסור דברי

ב"מ ר"ש אומר לשבח אסור ולפגם מותר

אסרה תורה אלא קדירה בת יומא דלא לפגם הוא ואידך קדירה בת יומא ואידך כדרב הונא בריה דרב חייא דאמר רב הונא בריה דרב חייא לא

נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא

ור"ש מאי טעמא דתניא (דברים יד, כא) לא תאכלו כל נבלה לגר אשר - בשעריך כל הראויה לגר קרויה נבילה

דף סח

שאין ראויה לגר אינה קרויה נבלה

ור"מ ההוא למעוטי סרוחה מעיקרא ור"ש סרוחה מעיקרא לא צריכא

מיעוטא עפרא בעלמא הוא

מממאין יבשין

ולטעמיך שכבת זרע תטמא לה ויבש אלמה תנן מטמאין להין ואין אלא מאי אית לך למימר שכבת זרע אמר רחמנא בראויה להזריע ה"נ נמי אסור מימאס מאיס ובדילי אינשי מיניה ואפילו הכי אסריה רחמנא הלכך נמ"ל - מטמאין לחים ואין מטמאין יבשים אמרו ליה רבנן לרב ששת אלא מעתה ליטמא לח ויבש אלמה תנן אמר להו רב ששת בעלמא סבר רב נמ"ל מותר והכא חידוש הוא דהא רבנן קמיה דרב ששת נימא קסבר נמ"ל אסור דתנן הערלה וכלאי הכרם מצטרפין ר"ש אומר אין מצטרפין ההוא עכברא דנפל לחביתא דשיכרא אסריה רב לההוא שיכרא אמרוה לר"ש ליצטרף היתר ואיסור בהדי הדדי וליתסר ר"ש לטעמיה דאמר אפי' איסור ואיסור נמי לא מיצטרפי ראויה להחמיץ בשתי שעות מי גרם לה שתחמיץ בשעה אחת איסור אמר אביי רישא לר"ש אצטריך והכי קאמרי ליה רבנן לר"ש עיסה זו ור' שמעון כשהשביחו שניהם השביחו כשפגמו שניהם פגמו רישא דקא משבח מיבעיא מחלוקת מציעתא נמי השביח ולבסוף פגם דברי הכל אסור הני חלתא בבי דקתני למה לי בשלמא בבא דסיפא קמ"ל בפוגם מעיקרא אלא רישא למה לי השתא ומה סיפא דלא קא משבח כלל אסרי רבנן אלא לאו ש"מ בפגם מעיקרא מחלוקת שמע מינה פליגי כשהשביח ולבסוף פגם והא קתני נפל של תרומה תחלה דברי הכל וכי תימא ה"ג כדשני ליה עולא לרבי הגא כשהשביה ולבסוף פגם ומי אסור גריסין אסור ור"ש מתיר והא ה"ג דפגם מעיקרא ופליגי והא הכא דפגם מעיקרא ופליגי וכי תימא ה"נ כדרבי זירא ת"ש מסיפא היין שנפל לתוך ערשים וחומץ שנפל לתוך ಬರ್ಗ ת"ש שאור של תרומה ושל חולין שנפלו לתוך העיסה בזה כדי להחמיץ אסור נפל של חולין ואח"כ נפל של תרומה או של כלאי הכרם אסור ור"ש ובוה כדי להחמיץ וחימצו אסור רבי שמעון מתיר נפל של תרומה תחלה ד"ה א"ר זירא שאני עיסה הואיל וראויה לחמע בה כמה עיסות אחרות והא הכא דפגם מעיקרא הוא ופליגי להחמיץ והחמיצה ואח"כ נפל שאור של תרומה או שאור של כלאי הכרם נפק דק ואשכח דתניא שאור של חולין שנפל לתוך העיסה ויש בו כדי - ויש בו כדי להחמיץ אסור ור"ש מתיר הכל אסור או דלמא בין בזו ובין בזו מחלוקת תיקו איבעיא להו בפוגם מעיקרא מחלוקת אבל השביח ולבסוף פגם דברי אמר רב עמרם אפשר איתא להא דר' יוחנן ולא תניא לה במתניתין ור, יוחנן אמר בפוגם מעיקרא מחלוקת במאי עסקינן כגון שנפל לתוך גריסין צוננין והרתיחם נעשה כמי שהשביח אמר עולא חגא לא מידע ידע מאי קאמרי רבנן היובתא קא מותיב הכא ולבסוף פגם ואסור גריסין אסור ור"ש מתיר והא הכא דפגם מעיקרא הוא ופליגי **CLUL** אמר עולא מחלוקת שהשביח ולבסוף פגם אבל פגם מעיקרא דברי הכל איתיביה רב הגא לעולא יין שנפל לתוך ערשים וחומץ שנפל לתוך

במותם אמר רחמנא כעין מותם

מלכים אמר רב שימי מנהרדעא לא קשיא הא בדדברא הא בדמתא מחקיף לה רב שימי מנהרדעא ומי מאיס והלא עולה על שלחן של

אי משום דקסבר נותן מעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא אשבוחי משבח מאי טעמא דרב אי משום דקסבר נותן טעם לפגם אסור ולית הלכתא כוותיה אמר רבא הלכתא נותן טעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא לא ידענא

איבעיא להו

דף סט

נפל לגו חלא מאי א"ל רב הילל לרב אשי הוה עובדא בי רב כהנא

ואסר רב כהנא א"ל ההוא אימרטוטי אימרטט

רב אחאי שיער בחלא בחמשין רב שמואל בריה דרב איקא שיער

בשיכרא בשיתין

אם היה בחזקת המשתמר מותר אם הודיעו שהוא מפליג כדי שישתום ויסתום – מותר מותני, עובד כוכבים שהיה מעביר עם ישראל כדי יין ממקום למקום

ויגוב רשב"ג אומר כדי שיפתח את החבית ויגוף ותיגוב:

אם הודיעו שהוא מפליג כדי שישתום ויסתום ויגוב רשב"ג אומר כדי

שיפתח את החבית ויגוף ותיגוב:

והניחו ויצא מה שעל השולחן אסור שעל הדולבקי מותר ואם אמר לו הוי היה אוכל עמו על השולחן והניח לגינין על השולחן ולגין על הדולבקי

מוזג ושותה אף שעל הדולבקי אסור חביות פתוחות אסורות סתומות מותרות

כדי שיפתח ויגוף ותיגוב:

מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר רב יצחק רישא במטהר חמריו

ופועליו לכך

אמר רבא

המניח עובד כוכבים בחנותו כו' המניח יינו בקרון או בספינה כו':

בספינה אימא דמפליג לה לספינתיה ועביד מאי דבעי וצריכא דאי תנא עובד כוכבים דסבר דלמא אתי וחזי ליה אבל בקרון או וקאי אגודא וחזי לי אבל עובד כוכבים בחנותו אימא אחיד לה לבבא ועביד

> עולה באחד ומאה א"ל רב תחליפא בר גיוא לרבינא דלמא כתבלין של רבינא סבר לשעורי במאה וחד אמר לא גרע מתרומה דתנן תרומה

תרומה בקדירה דמי דלא בטיל טעמייהו

והלכתא אידי ואידי בשיתין וכן כל איסורין שבתורה:

המניח יינו בקרון או בספינה והלך לו בקפנדריא נכנס למדינה ורחץ

המניח עובר כוכבים בחנות אע"פ שיצא ונכנס מותר ואם הודיעו שהוא

מפליג כדי שישתום ויסתום ויגוב רשב"ג אומר כדי שיפתח את החבית ויגוף

ותיגוב:

מעונין טהרות אפילו הפליג מהן יותר ממיל טהרותיו טהורות ואם אמר להן גמ' היכי דמי בחוקת המשתמר כדתניא הרי שהיו חמריו ופועליו

לכו ואני בא אחריכם כיון שנתעלמה עינו מהם טהרותיו טמאות

אי הכי סיפא נמי אין עם הארץ מקפיר על מגע חבירו אי הכי אפילו

רישא נמי נימא הכי

בבא להם דרך עקלתון אי הכי סיפא נמי כיון דאמר להם לכו ואני בא

אחריכם סמכא דעתייהו:

ואי תנא בקרון או בספינה משום דסבר דלמא אתי באורחא אחריתי

כל דבעי קמ"ל

אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מחלוקת בשל סיד אבל בשל טיט דברי

הכל כדי שיפתח ויגוף ויגוב

אלא למעלה הא לא ידיע מלמעלה ובין מלמטה אלא אי אמרת בשל סיד מחלוקת בשלמא למטה ידיע אי אמרת בשלמא בשל מיט מחלוקת היינו דקתני סתומו ניכר בין

דתנן היה אוכל על השולחן עמו והניח לגין על השולחן לגין על אמר רבא הלכה כרשב"ג הואיל ותנן סתמא כוותיה

וכי מאחר דקיימא לן כוותיה דרשב"ג דלא חייש לשתומא והלכתא

פשיטא מהו דתימא כולה רשב"ג קתני לה קמ"ל

אמר רבא זונה עובדת כוכבים וישראל מסובין אצלה חמרא שרי נהי - דתקיף להו יצרא דעבירה

חמרא אסור מ"ט הואיל ווילה עלייהו בתרייהו גרירא יצרא דיין נסך לא תקיף להו זונה ישראלית ועובדי כוכבים מסובין

אחרה לרשא באפיה אמר רבא חמרא שרי מימר אמר כי היכי דקרים אתאי ועובד כוכבים בתחתונה שמעו קל תיגרא נפקי קדים אתא עובד כוכבים ההוא חמרא רישראל דהוה יתיב בביתא דהוה דייר ישראל בעליונה

לאישתמוטי לא בראית ליה לאישתמוטי מיחיבי ננעל הפונדק או שאמר לו שמור אסור מאי לאו אע"ג דלית ליה ליה לחמריה והדר אתי בי דני אמר רבא אי אית ליה לאישתמוטי חמרא אסיר ואי לא חמרא שרי ההוא ביתא דהוה יתיב ביה חמרא אישתכח עובד כוכבים דהוה קאים

לחמריה והדר אתי דבי שימשי נפק ואול אמר רבא חמרא שרי מימר אמר השתא מדכר ליה ההוא ישראל ועובד כוכבים דהוו יתיבי בארבא שמע ישראל קל שיפורי

> קאמריתו נהי דלמעלה לא ידיע למטה מיהא ידיע ורבנן כיון דמלמעלה לא בשל טיט קאמריתו סתומו ניכר בין מלמעלה ובין מלמטה ואי בשל סיד רבן שמעון בן גמליאל הוא דלא' ידע מאי קאמרי רבנן וה"ק להו אי

מיתיבי ארשב"ג לחכמים והלא סתומו ניכר בין מלמעלה ובין מלמטה

יריע לא מסיק ארעתיה ראפיך וחוי ליה אי נמי וימנין דחלים

סתומות מותרות כדי שיפתה ויגוף ותיגוב אמר לו הוי מווג ושותה אף שעל הדולבקי אסור חביות פתוחות אסורות הדולבקי והניח ויצא מה שעל השולחן אסור מה שעל הדולבקי מותר ואם

כוותיה דרבי אליעור דלא חייש לויופא האידנא מאי טעמא לא מותבינן

חמרא ביד עובדי כוכבים משום שייכא

7 17 2

רבא כל דלהדי ביועא שרי דהאי גיסא והאי גיסא אסור לרשא באפיה והוה ביועא ברשא אישתכח עובר כוכבים דקאי ביני דני אמר

ההוא ביתא דהוה יתיב ביה חמרא דישראל על עובד כוכבים אחדה

אנא קדים ואתא ישראל ויתיב בעליונה וקא חזי לי

דהוה יתיב בי דני אמר רבא אם נתפס עליו כגוב שרי ואי לא אסיר ההוא אושפיוא דהוה יתיב ביה חמרא דישראל אישתכח עובד כוכבים

קל צלויי בי כנישתא קם ואול אמר רבא חמרא שרי מימר אמר השתא מדכר ההוא ישראל ועובד כוכבים דהוו יתיבי וקא שתו חמרא שמע ישראל

בשוקא ולא ידענא דסבירא לן כרבי יצחק דא"ר יצחק המוצא כיס בשבת אמרינן יהודאי לא מנטרי שבתא דאי מנטרי שבתא כמה כיסי קא משתכחי ואי משום שבתא האמר רבא אמר לי איסור גיורא כי הוינן בארמיותן

מוליכו פחות פחות מד' אמות

אחוריי וקא חזי לי ההוא אריא דהוה נהים במעצרתא שמע עובד כוכבים משא ביני דני

۵L۵ אמר רבא חמרא שרי מימר אמר כי היכי דטשינא אנא איטשא נמי ישראל - שרי מ"ט רובא גנבי ישראל נינהו הוה עוברא בנהרדעי ואמר שמואל חמרא הנהו גנבי דסלקי לפומבדיתא ופתחו חביתא טובא אמר רבא חמרא

ההיא רביתא דאישתכח דהות בי דני והות נקיטא אופיא בידה אמר רבא לא שאני התם כיון דאיכא דפתחי לשום ממונא הוה ליה ספק ספיקא דתנן הנכנס לבקעה בימות הגשמים וטומאה בשדה פלונית ואמר הלכתי כמאן כרבי אליעזר דאמר ספק ביאה טהור

כרבי אליעזר דאמר ספק ביאה מהור אי משום דסבר רובא דאזלי בהדי אמר עובדא הוה קמיה דרבי אלעזר ושרא ולא ידענא אי משום דסבר לה ההוא פולמוסא דסליק לנהרדעא פתחו חביתא טובא כי אתא רב דימי

מפתח בלבד ההיא מסוביתא דמסרה לה איקלידא מפתחה לעובדת כוכבים א"ר

אף מהרותיו מהורות אמר רב טהרותיו טמאות ובעובר כוכבים אינו עושה יין נסך ורבי יוחנן אמר - פירות ומניח שם כלים ואע"פ שידו של עם הארץ מגעת לשם קשיא לרב למימרא דטהרות אלימי מיין נסך אין דאיתמר חצר שחלקה במסיפס

ת"ש רשב"ג אומר גגו של חבר למעלה מגגו של ע"ה אותו חבר שוטח אמר לך רב שאני התם שנתפס עליו כגוב

א ממצרא אמר לך רבי יוחנן שאני התם דאית ליה לאישתמוטי מימר אמר אימצורי

סתומות מותרות בשעת מלחמה אלו ואלו מותרות לפי שאין פנאי לנסך: מותני בולשת שנכנסה לעיר בשעת שלום חביות פתוחות אסורות גמ'

במקום הלו ואיני יודע אם נכנסתי לאותה שדה אם לא נכנסתי ר"א אומר

ספק ביאה טהור ספק מגע טמא

חמרא שרי אימר מגבה דחביתא שקלתיה ואע"ג דליכא תו אימר אתרמויי

איתרמי לה

פולמוסא ישראל נינהו

א"ה האי ספק ביאה ספק מגע הוא כיון דמפתחי טובא אימא אדעתא

דממונא פתחו וכספק ביאה דמי

מיבעיא יצחק א"ר אלעזר עוברא הוה בי מדרשא ואמרו לא מסרה לה אלא שמירת - לפי שלא מסר לו אלא שמירת מפתח בלבד השתא טהרותיו טהורות יין נסך אמר אביי אף אנן נמי תנינא המוסר מפתחות לע"ה טהרותיו טהורות

מיתיבי הפנימית של חבר והחיצונה של ע"ה אותו חבר שוטח שם

שם פירות ומניח שם כלים ובלבד שלא תהא ידו של ע"ה מגעת לשם קשיא

לרבי יוחנן

אא קד

רב לאו איכא ר"ש בן גמליאל דקאי כוותי אנא דאמרי כר"ש בן גמליאל: ומניח שם כלים ואע"פ שידו של עם הארץ מגעת לשם קשיא לרב אמר לך ת"ש גגו של חבר בצד גגו של עם הארץ אותו חבר שוטח שם פירות

לנסך אין פנאי לבעול יש פנאי: ורמינהי עיר שכבשוה כרקום כל כהנות שבתוכה פסולות אמר רב מרי נסך בשכרן מותר לומר תן לנו את דמיה משנכנסה לרשותן אסור: מותני האומנין של ישראל ששלח להם עובד כוכבים חבית של יין

והפס עלי מנת המלך גמ' אמר רב יהודה אמר רב מותר לאדם לומר לעובד כוכבים צא

עול תחתי לעוצר קאמרת הא לא דמיא אלא להא אבל אומר לו מלטני מן מיתיבי אל יאמר אדם לעובד כוכבים עול תחתי לעוצר אמר ליה רב

העוצר:

מחני המוכר יינו לעובד כוכבים פסק עד שלא מדד דמיו מותרין

מדד עד שלא פסק דמיו אסורין:

בהדייהו זוזי אוזיפונהו והדר שקילו מינייהו כי היכי דתיהוי הלואה גבייהו חמרא לעובדי כוכבים שקלו וווי מינייהו והדר כיילן להו ואי לא נקיטו אמר רב אשי מנא אמינא לה מראמר להו רב להנהו סבויתא כי כייליתו

אי דקא כייל ורמי למנא דישראל ה"נ לא צריכא דקא כייל ורמי למנא

לא אי דנקיט ליה עובד כוכבים לכלי בידיה ה"ג לא צריכא דמנח

לא לעולם אימא לך קנה לוקח והכא במאי עסקינן כגון דאיכא עכבת

יין אפומיה דכוונתא דקמא קמא אינסיך ליה

לא יין ביין

אארעא

דעובד כוכבים

אמאי דמיו אסורין

מיתיבי הלוקח גרוטאות מן העובדי כוכבים ומצא בהן עבודת כוכבים

אמר רבא רישא מקח טעות סיפא לאו מקח טעות אלא אמר רבא

רישא וסיפא מקח מעות ורישא דלא יהיב זווי לא מיתחוי כעבודת כוכבים

ביד ישראל סיפא דיהיב זווי מיתחוי כעבודת כוכבים ביד ישראל

א"ה אימא סיפא מדד עד שלא פסק דמיו אסורין ואי דקדים ליה דינר

אלא מאי אית לך למימר פסק סמכא דעתיה לא פסק לא סמכא דעתיה

נהרג על פחות משוה פרוטה ולא ניתן להישבון ואי אמרת משיכה בעובד א"ל רבינא לרב אשי ת"ש ראמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן בן נח

> כוכבים אינה קונה והאי דלא הדרי בהו דרמות רוחא הוא דנקימא להו פררשני להדרי ולא הדרי בהו רב אשי אמר לעולם אימא לך משיכה בעובר גמ' אמר אמימר משיכה בעובד כוכבים קונה תדע דהני פרסאי משדרי

> יין נסך קא שקילתו ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה דאי לא עבדיתו הכי כי קא הוי יין נסך ברשותייכו קא הוי וכי שקילתו דמי

מדמשכה עובד כוכבים קנייה יין נסך לא הוי עד דנגע ביה

סוף סוף כי מטא לאוירא דמנא קנייה יין נסך לא הוי עד דמטי

לארעיתיה דמנא ש"מ נצוק חבור

ותיקני ליה כליו שמעת מינה כליו של לוקח ברשות מוכר לא קנה

दादाम

וכמאן דלא כרשב"ג דאי רשב"ג האמר ימכר כולו לעובדי כוכבים חוץ

מבמי יין נסך שבו

מידי הוא טעמא אלא לרב האמר רב הלכה כרשב"ג חבית בחבית אבל אם עד שלא נתן מעות משך יחויר אם משנתן מעות משך יוליך לים המלח

אי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה אמאי יחזיר אמר אביי משום דמיחזי כי

מקח טעות

אינה קונה אמאי דמיו מותרין הכא במאי עסקינן דאקדים ליה דינר כוכבים פסק עד שלא מדד דמיו מותרים ואי אמרת משיכה בעובד כוכבים א"ל מר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי ת"ש המוכר יינו לעובד

א"ל ולדידך דאמרת משיכה בעובד כוכבים קונה אמאי רישא דמיו

מותרין וסיפא דמיו אסורין

לדידי נמי אע"ג דקדים ליה דינר פסק סמכא דעתיה לא פסק לא סמכא

דעתיה

כוכבים אינה קונה אמאי נהרג

משום רצעריה לישראל

הונא ופשטיה מהא דתנן משך חמריו ופועליו והכניסן לתוך ביתו בין פסק בהן מדר עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן ת"ש דאמר רב אידי בר אבין עובדא הוה בי רב חסדא ורב חסדא בי רב פרקן והכניסן לתוך ביתו פסק עד שלא מדד אין שניהן יכולין לחזור מאי הוי עלה מאי הוי עלה כדקאמרינן דלמא חומרא דיין נסך שאני המוכר יינו לעובד כוכבים פסק עד שלא מדד דמיו מותרין מדד עד שלא א"ל אביי והא לא פסק ומנא תימרא דכל היכא דלא פסק לא קנה דתנן פסק דמיו אסורין אול ובנה לאיניש אחרינא אמר רב יוסף קנה קמא אלא ש"מ משיכה בעובד כוכבים קונה ש"מ ההוא גברא דא"ל לחבריה אי מזביננא לה להא ארעא לך מזביננא לה משום דצעריה לישראל אלא סיפא מאי עביד ומאי לא ניתן להישבון דאינו בתורת הישבון אי הכי אימא סיפא בא חבירו ונטלה ממנו נהרג עליה בשלמא רישא פרק ה השוכר את הפועל 103

מנהר פקוד קמא מתקיף לה רב יעקב מנהר פקוד האי זווי אנסוהו והלכתא כרב יעקב בארבעה לך במאה זווי אזל זבנה לאיניש אחרינא במאה ועשרין אמר רב כהנא קנה - בחלתא כרשיימי בארבעה עד ראמרי בארבעה וכ"ש היכא רא"ל כראמרי ההוא גברא דאמר ליה לחבריה אי מזביננא לה להא ארעא מזביננא

עד שלא מדד ובין מדד עד שלא פסק לא קנה ושניהן יכולין לחזור בהן

אחריני דקים להו טפי אמר רב פפא דינא הוא דמעכב מתקיף לה רב הונא - ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל אם יש בו עכבת יין אסור המערה מכלי אל מהני נטל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של עובד כוכבים וחוד

א"ל כדשיימי בתלתא אפילו תרי מגו תלתא כדאמרי בתלתא עד דאמרי

כרב הונא בריה דרב יהושע: בריה דרב יהושע ממאי דהני קים להו טפי דלמא הני קים להו טפי והלכתא . כלי את שעירה ממנו מותר ואת שעירה לתוכו אסור: א"ל כדשיימי בתלתא ואתו תלתא ושמוה וא"ל אידך ליתו תלתא

ולא לטהרה האשבורן חיבור לטומאה ולטהרה

גמ' תנן התם הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה אמר רב הונא נצוק וקטפרס ומשקה טופח חיבור לענין יין נסך

האשבורן היבור לטומאה ולטהרה לטומאה ולטהרה הוא דהוי היבור הא ולטהרה הוא דלא הוי חיבור הא לענין יין נסך הוי חיבור אימא סיפא והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה לטומאה

לתוך צלוחיתו של ישראל תנן נמל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של עובד כוכבים וחור ומדד אמר ליה רב נחמן לרב הוגא מנא לך הא אילימא מדחנן הנצוק - לענין יין נסך לא הוי חיבור אלא מהא ליכא למשמע מינה

ש"מ נצוק חיבור אם יש בו עכבת יין אסור הא עכבת יין במאי קא מתסרא לאו בנצוק

דנצוק אינו היבור לא פחסתו צלוחיתו תפשוט לך דאסור נצוק תיבעי עני ר' הייא שפחסתו צלוחיתו אבל לא פחסתו צלוחיתו מאי לא תפשוט

ש"מ נצוק חיבור ת"ש המערה מכלי לכלי את שמערה ממנו מותר הא דביני ביני אסור

אי נצוק חיבור אפילו דגויה דמנא נמי ליתסר הא לא קשיא דקא מקטיף

למופי מ"מ נצוק חיבור

₹01 עבודה זרה

ולטעמיך אימא סיפא את שעירה לתוכו הוא דאסיר הא דביני ביני שרי

אלא מהא ליכא למשמע מינה

ת"ש המערה מחבית לבור קילוח היורד משפת חבית למטה אסור

תרגמה רב ששת בעובד כוכבים המערה דאתי מכחו

אי עובד כוכבים המערה אפי' גוא דחביתא נמי מתסר כח דעובד כוכבים

מדרבנן הוא דאסיר ההוא דנפק לבראי גורו ביה רבנן ההוא דלגואי לא גורו קטפי קטופי אי נמי נפצי נפוצי אמר להו רבא להנהו שפוכאי כי שפכיתו

ביה רבנן

עליה וקאתי מכחו ואסיר

ההוא גברא דאסיק חמרא בגישתא ובת גישתא אתא עובד כוכבים אנח

יריה אגישתא אסריה רבא לכוליה חמרא

לרבא במאי בנצוק שמעת מינה נצוק חיבור שאני התם דכולי חמרא אגישתא א"ל רב פפא לרבא וא"ל רב אדא בר מתנה לרבא ואמרי לה רבינא

חמרא לא ליקרב עובד כוכבים לסייע בהדייכו דלמא משתליתו ושדיתו ליה

אמר להו רב חסדא להנהו סביתא כי כייליתו חמרא לעובדי כוכבים

ובת גישתא גריר

אמר מר ווטרא בריה דרב נחמן קנישקנין שרי וה"מ דקדים פסק ישראל – שרא להו למשתא בקנישקנין

אבל קדם פסק עובד כוכבים לא רבה בר רב הונא איקלע לבי ריש גלותא

אא דן ד

מהנל" יין נסך אסור ואוסר בכל שהוא יין ביין ומים במים בכל שהוא

איכא דאמרי רבה בר רב הונא גופיה אישתי בקנישקנין:

זה הכלל מין במינו במשהו ושלא במינו בנותן מעם:

גמ' כי אחא רב דימי א"ר יוחנן המערה יין נסך מחבית לבור אפילו

כל היום כולו ראשון ראשון במל

יין במים ומים ביין בנותן טעם

תנן יין נסך אסור ואוסר בכל שהוא מאי לאו דקא נפיל איסורא לגו

ומדרישא במיא דאיסורא סיפא נמי במיא דאיסורא וקתני סיפא מים

התירא לא דקא נפיל התירא לגו איסורא

ת"ש יין במים בנותן מעם מאי לאו דקא נפיל חמרא דאיסורא למיא

כי אתא רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן המערה יין נסך מצרצור קטן

דהתירא לא דקא נפיל חמרא דהתירא למיא דאיסורא

ביין בנותן טעם אמר לך רב דימי כולה מתני' התירא לגו איסורא ורישא - לבור אפילו כל היום כולו ראשון רששון בטל ודוקא צרצור קטן דלא נפיש

דקא נפיל חמרא דהתירא למיא דאיסורא סיפא דקא נפיל מיא דהתירא עמודיה אבל חבית דנפיש עמודיה לא

לחמרא דאיסורא

כי אתא רבין אמר רבי יוחנן יין נסך שנפל לבור ונפל שם קיתון של

מים רואין את ההיתר כאילו אינו והשאר מים רבין עליו ומבטלין אותו

מים תחלה אבל לא נפל שם קיתון של מים תחלה מצא מין את מינו וניעור כי אתא רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן לא שנו אלא שנפל קיתון של

של מים רואין את ההיתר כאילו אינו והשאר מים רבין עליו ומבטלין אותו א"ר יוחנן לא שנו אלא שלא נפל שם קיתון של מים אבל נפל שם קיתון - לה אמתני' לא בעי תחלה ומאן דמתני לה אדרבין בעי איכא דמתני לה אמתני' יין ביין כל שהוא אמר רב שמואל בר יהודה

מאי איכא בין לדמתני לה אמתני' בין לדמתני לה אדרבין מאן דמתני

444 ומזגן ועירבן זה בזה רואין את ההיתר כאילו אינו והשאר מים רבין עליו כוסות אחד של חולין ואחד של תרומה ומוגן ועירבן זה בוה מהו ולא פשט ואמרי לה א"ר אסי א"ר יוחנן ב' כוסות אחד של חולין ואחד של תרומה ומי אית ליה לרבי יוחנן רואין והא בעי מיניה ר' אסי מרבי יוחנן שני מעיקרא לא פשט ליה לבסוף פשט ליה אתמר נמי א"ר אמי א"ר יוחנן קדם וסילק את האיסור אסור חוקיה דאמר כמאן אלא הכא ברואין קמיפלגי לחזקיה לית ליה רואין לרבי יוחנן אית ליה ותסברא והאמר אביי לא שנו אלא שקדם וסילק את האיסור אבל לא לחמץ ולא בזה כדי לחמץ ונצטרפו וחמצו בסוף אינו אסור עד שיהא בו כדי להחמיץ דתנן שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה לא בוה כדי ר"א אומר אחר אחרון אני בא וחכ"א בין שנפל איסור בתחלה ובין למיפלגי ורבי יוחנן אמר אפי' הגדילו באיסור מותר א"ל רבי ירמיה לרבי זירא לימא חזקיה ור' יוחנן בפלוגתא דר"א ורבנן איתמר יין נסך שנפל לבור ונפל שם קיתון של מים אמר חוקיה הגדילו באיסור אסור הגדילו בהיתר מותר פרק ה השוכר את הפועל **901**

זה הכלל מין במינו במשהו שלא במינו בנותן טעם:

זה הכלל לאתויי מאי לאתויי כל איסורין שבתורה

ר' יוחנן ור"ל דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא

תניא כוותיה דרב ושמואל תניא כוותיה דרבי יוחנן ור"ל

תניא כוותיה דר' יוחנן ור"ל כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא

במינן בנותן שעם חוץ משבל ויין נסך במינן במשהו שלא במינן בנותן שעם

וחולין שנשחטו בעזרה הרי אלו אסורין ואוסרין בכל שהוא:

לבובין

וציפורי מצורע ושער נזיר ופטר חמור ובשר בחלב ושעיר המשתלח

מהולי אלו אסורין ואוסרין בכל שהו יין נסך ועבודת כוכבים ועורות

כהיתירו כך איסורו דאמר שמואל חטה אחת פוטרת את הכרי ותניא . נמי הכי במה אמרו טבל אוסר בכל שהוא במינו שלא במינו בנותן טעם:

ושור הנסקל ועגלה ערופה

ר' יצחק נפחא האי תנא תרתי אית ליה דבר שבמנין ואיסורי הנאה

אי איסורי הנאה קא חשיב ליתני נמי חמץ בפסח א"ר חייא בר אבא ואיתימא

גמ' תוא מאי קחשיב אי דבר שבמנין קחשיב ליתני נמי חתיכות נבילה

בשלמא יין נסך משום חומרא דעבודת כוכבים אלא טבל מ"ט

דוז עד

במינן בנותן טעם

תניא כוותיה דרב ושמואל כל איסורין שבתורה במינן במשהו שלא

וזה הכלל לאתויי מבל במינן בנותן שעם הוץ משבל ויין נסך במינן במשהו ושלא במינן בנותן שעם

במינן בנותן טעם

רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה במינן במשהו שלא

ומכמלין אותו:

90_I עבודה זרה

וליתני אגוזי פרך ורימוני בדן דדבר שבמנין ואיסורי הנאה הוא הא תנא ליה התם הראוי לערלה ערלה הראוי לכלאי הכרם כלאי

הכרם

וליתני ככרות של בעה"ב לענין חמץ בפסח מאן שמעת דא"ל ר"ע הא

משר, ..ו וסב מופץ לבור כולו אסור בהואה רשב"ג אומר ימכר כולו - אמר אפי' יין ביין וכן אמר רבב"ה א"ר יוחנן אפי' יין ביין וכן א"ר שמואל

גמ' אמר רב הלכה כרשב"ג חבית בחביות אבל לא יין ביין ושמואל

א"ר נחמן הלכה למעשה יי"נ יין ביין אסור חבית בחבית מותר סתם

גמ' אמר רבא דוקא ופתה אבל דרך בה לא פשיטא ופתה תנן מהו

da,,4 דתימא הוא הדין אפילו דרך בה והאי דקתני ופתה אורחא דמלתא קתני

והיינו דא"ל חביבי חזי דלא מצוחת עלי בי מדרשא מתותיה וחוא דהוה מלא חמרא אמר הא לא סגי לה בניגוב אלא בקילוף שיעא מפי אמר הא ודאי בניגוב סגי לה בהדי דקא אזיל ואתי חוא פילא - זה לוה זה מכניסו בקיום ווה אין מכניסו בקיום ושל עץ ושל אבן ינגב ואם א"ל לרב זיל בהדיה וחזי דלא מצוחת עלי בי מדרשא אזל חזייה דהוה. אוסרין ומודה רבי בקנקנים של עובדי כוכבים שהן אסורין ומה הפרש בין כי ההוא דאתא לקמיה דרבי חייא א"ל הב לי גברא דרכי לי מעצרתאי

והתנן גת של אבן שופתה עובד כוכבים מנגבה והיא טהודה מתניתין

דלא דרך בה ברייתא דדרך בה

יין אפי' יין ביין מותר:

לעובד כוכבים חוץ מדמי יי"ג שבו:

תנא ליה התם ר"ע מוסיף אף ככרות של בעה"ב:

נממנאל אמר ד, בי,

שעה גורו ביה רבנן

למים ולא פליגי הא ברטיבתא הא ביבשתא

אפומייהו וחתים להו אבירצייהו קסבר כל דבר שמכניסו לקיום אפילו לפי במים ולא באפר רבה בר בר חנה אמר באפר באפר ולא במים אלא דרש רבא נעוה ארתחו רבא כי הוה משדר גולפי להרפניא סחיף להו

דף עה

רב אמר במים והוא הדין לאפר רבה בר בר חנה אמר לאפר והוא הדין

בסורא מתנו הכי בפומבדיתא מתנו בי רב אמרי משמיה דרב תלת ד'

ולא פליגי מר קא חשיב מיא בתראי ומר לא קחשיב מיא בתראי

במה מנגבן רב אמר במים רבה בר בר חנה אמר באפר רב אמר במים

וחכמים אוסרין והאגן חגן של חרס אע"פ שקלף את הזפת הרי זו אסורה

אמר מר הגת והמחץ והמשפך של עובדי כוכבים רבי מתיר בניגוב

ת"ר הגת והמחץ והמשפך של עובדי כוכבים רבי מתיר בניגוב וחכמים

איכא דאמרי אמר רבא דוקא זפתה אבל דרך בה לא סגי לה בניגוב

דמלתא קתני קמ"ל דוקא ופתה אבל דרך בה לא סגי לה בניגוב

פשיטא ופתה תנן מהו דתימא ה"ה דאפילו דרך בה והאי דקתני ופתה אורחא

רבי אומר ינגב וחכ"א יקלוף את הופת ושל חרס אע"פ שקלף את הופת

בר נתן א"ר חנינא אפי' יין ביין וכן א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה אפי' יין

הרי אלו: למעוטי מאי למעוטי דבר שבמנין ולאו איסורי הנאה א"נ

למעומי איסורי הנאה ולא דבר שבמנין:

מותבי, גת של אבן שופתה עובד כוכבים מנגבה והיא טהודה ושל עץ

אמר רבא סיפא דמתני' אתאן לרבנן

היו מוופפין אסורין

הרי זו אסורה:

איתמר בי רב משמיה דרב אמרי תרתי תלת ושמואל אמר תלת ד'

הכי אפי' וווא דטרבלא נמי א"ל כלי סעודה אמורין בפרשה ישנים וליבנן כחדשים דמו ואפילו הכי בעי טבילה מתקיף לה רב ששת אי אבל שאולין לא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אפי' כלים חדשים במשמע דהא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה לא שנו אלא בלקוחין וכמעשה שהיה ומצר כל דהו כתב רחמנא במי נדה נמצב לאלתר איצטריך למיכתב וטהר ואיצטריך למיכתב במי נדה אי כתב וטהר ה"א ואי כתב רחמנא במי נדה הוה אמינא הערב שמש כנדה כתב רחמנא הואה שלישי ושביעי ת"ל אך חלק תני בר קפרא מתוך שנאמר (במדבר לא, כג) במי נדה שומע אני שצריך א"כ מה ת"ל במי נדה מים שנדה טובלת בהן הוי אומר ארבעים סאה הסכין שפה והיא מהורה: הוסיף לך הכתוב מהרה אחרת יטביל להגעיל יגעיל ללבן באור ילבן באור השפוד והאסכלא מלבון באור - דאמר קרא (במדבר לא, כג) כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וטהר מושני הלוקח כלי תשמיש מן העובדי כוכבים את שדרכו להטביל גמ' תוא וכולן צריכין טבילה בארבעים סאה מנהני מילי אמר רבא אשכול וכל סביבותיו ממאין וכל הגת כולה מהורה: התם לא מפסק ולא מידי הכא מפסקי אשכולות אורו ליה רבנן לר' ירמיה ואמרי לה לבריה דרבי ירמיה כדברי האומר כולה נמי טמאה מהלך הכל ממא אמר אשכול וכל סביבותיו טמאין וכל הגת כולה טהורה וחד אמר כל הגת - מהא דתון שרץ שנמצא ברחים אינו מטמא אלא מקום מגעו ואם היה משקין איתמר עם הארץ שהושיט ידו לגת ונגע באשכולות רבי ורבי חייא חד ולמ"ד אשכול וכל סביבותיו טמאים וכל הגת כולה טהודה מאי שנא דצבתא לנגבן דכיתנא מישנן ואי אית בהו קיטרי שרי להו מישנן ואי איכא קטרי שרי להו הני דקולי וחלאתא דארמאי דחיטי בחבלי אמר רבי יהודה הני רווקי דארמאי דמזיא מדיחן דעמרא מנגבן דכיתנא - דצורי מדיחן יום וחצי לילה מאינה ואמרי לה ר' חנא בר שאינה אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן חצי. תמוז וטבת כמה עונה אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן או יום או לילה ר' חנא א"ר שמואל בר יצחק ולא פליגי הא בתקופת ניסן ותשרי הא בתקופת tol כדרך שאמרו ביין נסך כך אמרו במהרות כלפי לייא בטהרות קיימינן אלא כדרך שאמרו בטהרות כך אמרו ביין ר' יוסי אומר הרוצה לטהרן מיד מגעילן ברותחין או חולטן במי זיתים שמימיו רודפין וכמה עונה היינו תנא קמא איכא בינייהו חורפי ואפלי רשב"ג משום ר' יוסי אומר מניחן תחת צינור שמימיו מקלחין או במעין ומכר לכר א"ל רבי אבהו תניתוה הרי שהיו גתיו ובית בדיו ממאין ובקש לעשותן מניכן ושל שיפה ושל גמי מישנן י"ב חדש רשב"ג אומר מניחן מגת לגת בעו מיניה מרבי אבהו הני גורגי דארמאי מאי בטהרה הדפין והערשין והלולבין מדיחן והעקלין של נצרין ושל בצבוץ

רב יצחק בר יוסף זבן מנא דמרדא מעובד כוכבים סבר להטבילה א"ל ההוא מרבנן ורבי יעקב שמיה לדידי מפרשא לי מיניה דרבי יוחנן כלי מתכות אמורין בפרשה

איבעיא להו משכנתא מאי אמר מר בר רב אשי אבא משכן ליה עובר כוכבים כסא דכספא ואטבליה ואישתי ביה ולא ידענא אי משום דקסבר משכנתא כזביני דמיא אי משום דחזי לעובד כוכבים דדעתיה לשקועיה: ת"ר הלוקח כלי תשמיש מן העובדי כוכבים דברים שלא נשתמש בהן

וכולן שנשתמש בהן עד שלא יטביל ושלא יגעיל ושלא ילבן תני חדא

ולמאן דאמר נותן מעם לפגם מותר גיעולי עובדי כוכבים דאסר רחמנא

אמר רב אשי הני כלי זכוכית הואיל וכי נשתברו יש להן תקנה ככלי מתכות דמו קוניא פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר כתחלתו וחד אמר כסופו והלכתא כסופו

מטבילן והן טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י צונן כגון כוסות וקתוניות וצלוחיות מדיחן ומטבילן והם טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י חמין כגון היורות הקומקמוסון ומחמי חמין מגעילן ומטבילן והן טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י האור כגון השפודין והאסכלאות מלבנן ומטבילן והן שנשתמש בהן ע"י האור כגון השפודין והאסכלאות מלבנן ומטבילן והן

ל"ק הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם אסור הא כמאן דאמר נותן טעם

לפגם מותר

שהורין

אמר רב חייא בריה דרב הונא לא אסרה תורה אלא קרירה

דף ער

בת יומא דלאו נותן טעם לפגם הוא

ואידך קדירה בת יומא נמי מפגם פגמה

א"ל עמרם ברי מה ענין קדשים אצל גיעולי עובדי כוכבים הכא היתירא

בלע התם איסורא בלע

היכי משכחת לה

אסור ותניא אידך מותר

4444

א"ל אביי מי דמי מריקה ושטיפה בצונן הגעלה בחמין אלא אמר אביי (איוב לו, לג) יגיד עליו רעו תוא הכא ליבון והוא הדין להגעלה תוא התם

הגעלה וה"ה לליבון

אלא אמר רבא קרשים היינו טעמייהו כדרב נחמן אמר רבה בר אבוה דאמר כל יום ויום נעשה גיעול לחבירו

עינח שלמים דכיון דלשני ימים מיתאכלי מקמי דניהוי נותר קא הוי

אמרי לא צריכא דכי מבשל בה חטאת האידנא הדר מבשל בה האידנא

מכאן ואילך לישתרי גוירה קדירה שאינה בת יומא משום קדירה בת

ムロダ

רמי ליה רב עמרם לרב ששת תנן השפודין והאסכלא מלבנן באור (והתני') גבי קדשים השפוד והאסכלא מגעילן בחמין

אמר רבא סוף סוף כי קא פליט איסורא קא פליט אלא אמר רבא מאי הגעלה גמי שטיפה ומריקה

א"ל רבא אי הכי לתנינהו לכולהו בחדא וליתני חדא באידך אחריתי

ולימא יגיד עליו רעו

גיעול אלא חטאת כיון דליום ולילה מיתאכלא כי מבשל בה האידנא חטאת הוי נותר כי הדר מבשל בה למחר או שלמים או חטאת קא פליט נותר

דחטאת דהאידנא בחטאת ושלמים דלמחר

דחטאת דלמחר ושלמים דאתמול בהדי הדדי קא שלים זמנייהו והדר

מכשל שלמים דלמחר

רב אשי אמר לעולם כראמרן מעיקרא הכא התירא בלע הכא איסורא

 Γ 4 κ

ועד כמה מלבנן א"ר מני עד שתשיר קליפתן וכיצד מגעילן א"ר הונא

גדנפא דלישא אפומא ומליוה מיא וארתחה אמר רבא מאן חכים למעבד

מה בולעו בנצוצות אף פולטו בנצוצות:

א"ה הגעלה נמי לא ליבעי קשיא

יורה קטנה בתוך יורה גדולה

כי הא דמר יהודה ובאטי בר טובי הוו יתבי קמיה דשבור מלכא אייתו - בר ישראל הוא א"ל מר קים לי בגויה ומר לא קים לי בגויה

לקמייהו אתרוגא פסק אכל פסק והב ליה לבאטי בר טובי הדר דצה עשרה

זימני בארעא פסק הב ליה למר יהודה א"ל באטי בר טובי וההוא גברא לאו

עבון עלך השוכר את הפועל וסליקא לה מסכת עבודה זרה

ורקא קשיא לך רבעירנא רקא פליט איסורא קא פליט בעירנא רקא

פליט לא איתיה לאיסורא בעיניה:

רב פפא אמר האי קריד האי לא קריד

יורה גדולה מאי ת"ש דההוא דודא דהואי בי רב עקביה אהדר ליה

הסכין שפה והיא טהורה: אמר רב עוקבא בר חמא ונועצה עשרה

כי הא מילתא אי לאו רב עקביה דגברא רבא הוא קסבר כבולעו כך פולטו - פעמים בקרקע אמר רב הונא בריה דרב יהושע ובקרקע שאינה עבודה א"ר

כהנא ובסכין יפה שאין בה גומות תניא נמי הכי סכין יפה שאין בה גומות

נועצה עשרה פעמים בקרקע אמר רב הונא בריה דרב יהושע לאכול בה צונן

איכא דאמרי א"ל אידכר מאי עבדת באורתא: